

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 211

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

52 tomas
2009 m. rugsėjo 4 d.

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys	Puslapis
I <i>Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės</i>		
NUOMONĖS		
Regionų komitetas		
80-oji plenarinė sesija 2009 m. birželio 17–18 d.		
2009/C 211/01	Regionų komiteto Baltoji knyga dėl daugiapakopio valdymo	1
2009/C 211/02	Regionų komiteto nuomonė Vieni metai po Lisabonos aukščiausio lygio susitikimo: Afrikos ir ES partnerystės įgyvendinimas ES, Afrika ir Kinija: siekiant trišalio dialogo ir bendradarbiavimo	28
2009/C 211/03	Regionų komiteto nuomonė 2008–2009 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai. Potencialios šalys kandidatės	34
2009/C 211/04	Regionų komiteto nuomonė 2008–2009 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai. Šalys kandidatės	37
2009/C 211/05	Regionų komiteto nuomonė visuotinio požiūrio į migraciją stiprinimas koordinavimo, nuoseklumo ir sąveikos didinimas	43
2009/C 211/06	Regionų komiteto nuomonė nauja iniciatyva biologinės įvairovės mažėjimui stabdyti	47
2009/C 211/07	Regionų komiteto nuomonė biologinių atliekų tvarkymas Europos Sąjungoje	54
2009/C 211/08	Regionų komiteto Rezoliucija dėl Europos atsako į automobilių pramonės krizę Priimta 2009 m. birželio 18 d.	59
2009/C 211/09	Regionų komiteto Rezoliucija dėl klimato kaitos – kelias į Kopenhagą Priimta 2009 m. birželio 18 d. .	61

III *Parengiamieji aktai*

Regionų komitetas

80-oji plenarinė sesija 2009 m. birželio 17–18 d.

2009/C 211/10	Regionų komiteto nuomonė jūrų ir pakrančių paketas	65
---------------	--	----

LT

Kaina:
18 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

Pranešimo Nr.

Turinys (*tęsinys*)

Puslapis

2009/C 211/11

Regionų komiteto nuomonė bendrijos žuvininkystės kontrolės sistema 73

2009/C 211/12

Regionų komiteto nuomonė Nediskriminavimas, lygios galimybės ir vienodo požiūrio į asmenis principo įgyvendinimas 90

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

80-OJI PLENARINĖ SESIJA 2009 M. BIRŽELIO 17–18 D.

REGIONŲ KOMITETO BALTOJI KNYGA DĖL DAUGIAPAKOPIO VALDYMO

(2009/C 211/01)

Norėdamas sužinoti valdžios institucijų, asociacijų ir suinteresuotųjų subjektų nuomonę, Regionų komitetas pradeda konsultacijas ir prašo teikti pasiūlymų, kaip būtų galima kuo geriau įgyvendinti daugiapakopį valdymą Europoje. Komentarai galima siųsti iki 2009 m. lapkričio 30 d. adresu:

Comité des régions de l'Union européenne
Cellule de prospective
Bureau VMA 0635
Rue Belliard/Belliardstraat 101
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

arba el. pašto adresu governance@cor.europa.eu

Regionų Komiteto nuomonė savo iniciatyva

Regionų komiteto baltoji knyga dėl daugiapakopio valdymo

Ši baltoji knyga atspindi norą siekti „Europos integracijos per partnerystę“ ir iškelia du pagrindinius strateginius tikslus: skatinti dalyvavimą Europos procese ir didinti Bendrijos veiklos efektyvumą. Mažėjantis piliečių domėjimasis Europos rinkimais, nors priklausymas Europos Sąjungai daugiausia vertinamas kaip privalumas sprendžiant globalizacijos problemas, verčia pertvarkyti ES politinę veiklą pagal daugiapakopio valdymo principus ir mechanizmus.

REGIONŲ KOMITETAS

- **daugiapakopį valdymą apibrėžia kaip Sąjungos, valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų suderintus ir partneryste pagrįstus veiksmus, kuriais siekiama kurti ir įgyvendinti įvairių sričių Europos Sąjungos politiką.** Tai reiškia skirtingų valdžios lygių pasidalijimą atsakomybe ir rėmimąsi visais demokratinio teisėtumo šaltiniais bei skirtingų dalyvaujančių veikėjų atstovaujiamumu,

- rekomenduoja, kad kiekvieną Bendrijos strateginę reformą lydėtų Europos Komisijos ir Regionų komiteto suderintas **teritorinis veiksmų planas**, kuriame būtų numatytas politinių mechanizmų, palengvinančių įgyvendinamos politikos perėmimą, įgyvendinimą ir vertinimą, ir decentralizuotos komunikacijos planas,
- rekomenduoja sukurti **tinkamų priemonių remti dalyvaujamajai demokratijai**, ypač vadovaujantis Lisabonos strategija, socialine darbotvarka, Geteborgo strategija, ir **vystyti tokius mechanizmus kaip „Agenda local 21“** – dalyvujamuosius ir integruotus ilgalaikių strategijų kūrimo mechanizmus,
- rekomenduoja **stiprinti bendradarbiavimo patirtį** vertikalčiai (administraciniai teritoriniai vienetai – nacionalinė vyriausybė – Europos Sąjunga) ir horizontalčiai (administraciniai teritoriniai vienetai – pilietinė visuomenė), ypač socialinio dialogo srityje,
- ragina **Komisiją ir valstybes nares reformuoti atvirą koordinavimo metodą, kad jis taptų įtraukiesnis**, ir, bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis, nustatyti **dalyvaujamojo valdymo rodiklius bei teritorinius rodiklius**,
- rekomenduoja **susisteminti teritorinio poveikio analizę**, į politinių sprendimų rengimo procesą įtraukiant įvairius susijusius veikėjus, kad jie galėtų suvokti Bendrijos teisėkūros ir ne teisėkūros pasiūlymų padarinius jų teritorijų ekonomikai, socialiniams reikalams ir aplinkai,
- įsipareigoja pateikti pasiūlymų siekiant palaikyti **eksperimentinį Bendrijos iniciatyvų išbandymą vietos ir regionų lygiu** tam tikrose Bendrijos intervencinės veiklos srityse, pvz., augimo ir darbo vietų kūrimo strategijoje, socialinėje darbotvarkėje, integracijos, inovacijų skatinimo, sanglaudos, tvaraus vystymosi ar civilinės saugos politikoje,
- rekomenduoja **sudaryti teritorinius Europos paktus**, kurių pagrindu būtų galima savo noru susieti įvairių lygių kompetentingas valdžios institucijas siekiant pritaikyti Europos Sąjungos didžiųjų tikslų ir politinių prioritetų įgyvendinimą remiantis bendradarbiavimu su regionų ir vietos valdžios institucijomis ir ragina **susidomėjusias vietos ir regionų valdžios institucijas** dalyvauti šiame procese **bei Komitetą informuoti apie savo susidomėjimą** per vykstančias konsultacijas dėl baltosios knygos įgyvendinimo.

Pranešėjai: Luc Van den Brande (BE/ELP), Flandrijos parlamento narys, regionų komiteto pirmininkas
Michel Delebarre (FR/ESP), Diunkerko meras, pirmasis pirmininko pavaduotojas

TURINYS

1.	Įžanga	3
2.	Europos integracija per partnerystę	4
3.	Dalyvavimo Europos integracijos procese skatinimas	7
4.	Bendrijos veiksmų efektyvumo didinimas	14
5.	Baltosios knygos įgyvendinimas ir jo stebėseną	26

„Daugelį tikslų mes galime pasiekti tik kartu, o ne atskirai. Europos Sąjunga, valstybės narės ir jų regionai bei vietos institucijos įvairias užduotis sprendžia kartu.“⁽¹⁾

⁽¹⁾ Berlyno deklaracija Romos sutarčių pasirašymo 50-mečio proga, Berlynas. 2007 m. kovo 25 d.

1. Įžanga

Valdymas yra vienas pagrindinių ES integracijos proceso sėkmės svertų. Europa bus stipri, jos institucijos teisėtose, politika veiksminga, piliečiai aktyvūs ir suinteresuoti, jeigu jos valdymo būdas užtikrins skirtingų lygių valdžios institucijų bendradarbiavimą siekiant įgyvendinti Bendrijos darbotvarkę ir rasti pasaulinio masto problemų sprendimus.

Tai valstybių ir vyriausybių vadovai konstatavo 2007 m. kovo 25 d. Berlyno deklaracijoje. Pripažindami daugiapakopio valdymo mastą, jie įtvirtino Europos viziją ir koncepciją, kurias Regionų komitetas prieš kelias dienas buvo suformulavęs savo Romos deklaracijoje ⁽²⁾.

Šiandien apie 95 000 Europos Sąjungoje veikiančių administracinių teritorinių vienetų turi didelių įgaliojimų tokiose svarbiose srityse kaip švietimas, aplinka, ūkio plėtra, teritorijų planavimas, transportas, valstybės tarnybos, socialinė politika, ir prisideda prie Europos demokratijos bei pilietybės įgyvendinimo ⁽³⁾.

Tiek vietos ir regionų valdžios institucijų artimumas piliečiams, tiek šių institucijų įvairovė yra tikras Europos Sąjungos turtas. Tačiau nepaisant didelės pažangos, pastaraisiais metais pasiektos pripažįstant jų vaidmenį Europos integracijos procese, dar reikia daug nuveikti ir Bendrijos, ir valstybių narių lygmeniu. Padėtis laipsniškai keisis, tačiau reikia dėti daug pastangų, kad būtų atsisakyta tokios administracinės kultūros, kuri trukdo vykstantiems decentralizacijos procesams.

Dabartinė pasaulinė krizė rodo, koks svarbus geras valdymas, visų pirma Europos lygmeniu, ir būtinas aktyvus vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant Bendrijos strategijas. Vietos ir regionų valdžios institucijos įgyvendina apie 70 % Bendrijos teisės aktų ir atlieka pagrindinį vaidmenį įgyvendinant Europos ekonomikos atkūrimo planą. Dar daugiau, mažėjant valstybės finansų, gali pasitaikyti bandymų vėl nacionalizuoti Bendrijos politiką ir centralizuoti lėšų skirstymą, nors globalizavimas tik didina daugiapakopio valdymo svarbą.

Europos Sąjungos gebėjimas prisitaikyti prie naujos padėties pasaulyje iš esmės priklauso nuo ją sudarančių teritorinių vienetų gebėjimo reaguoti, imtis veiksmų ir bendradarbiauti. Todėl Europos Sąjungoje būtina užtikrinti tokį valdymo metodą, kuris:

- pripažintų globalizaciją ir daugiapolio pasaulio formavimąsi, dėl kurių kyla problemos, kurias Europos Sąjunga privalo spręsti,
- tęstų Europos integracijos procesą, kuris naikina sienas, sujungia rinkas ir suartina piliečius išsaugodamas nacionalinį suverenitetą ir savimonę.

Norint užtikrinti ir plėtoti europinį valdymo modelį, būtina sumažinti du pagrindinius globalizacijos pavojus:

- mūsų visuomenių suvienodėjimo pavojų: įvairovė turėtų būti skatinama,
- nelygybės didėjimo valstybėse narėse ir tarp jų pavojų: solidarumas turėtų būti ginamas.

⁽²⁾ Regionų komiteto deklaracija Europai, DI/CdR 55/2007 Fin.

⁽³⁾ Administraciniai teritoriniai vienetai sudaro:

16 % 27 ES valstybių narių BVP,

1/3 viešųjų išlaidų,

2/3 visų viešųjų investicijų išlaidų,

56 % valstybės tarnautojų darbo vietų (statistinius duomenis pateikė Dexia, <http://www.dexia.be/fr/particulier/press/pressrelease20090205-localauthorities.htm>).

Regionų komiteto politinė iniciatyva išreikšta Europos integracijos proceso pereinamuoju ir pokyčių laikotarpiu. Europos Parlamento rinkimai, naujos Europos Komisijos paskyrimas, perėjimas prie naujos institucinės sistemos, Europos Sąjungos biudžeto persvarstymas ir tiesioginiai bei netiesioginiai pasaulinės krizės padariniai – visa tai atsispindės ateinančių metų Bendrijos darbotvarkėje.

Artimiausiais mėnesiais Europos Sąjunga turės apibrėžti, persvarstyti ir pakoreguoti Bendrijos strategijas, atsižvelgdama į pasaulinius iššūkius, ir sukurti naujas priemones, užtikrinančias šių strategijų įgyvendinimą. Naujojo ciklo metu turės būti taikomas naujas požiūris į Europos valdymą, kuris atsispindės tiek naudojamoje metodologijoje ir pasiūlymų tekstuose, tiek ir Bendrijos veiksmų poveikyje.

Faktiškai daugiapakopis valdymas tarnauja pagrindiniams Europos Sąjungos politiniams tikslams: piliečių Europai, ūkio augimui ir socialinei pažangai, tvariam vystymuisi ir Europos Sąjungos kaip pasaulinio masto veikėjos vaidmeniui. Jis stiprina Europos Sąjungos demokratinę dimensiją ir didina jos procesų veiksmingumą. Tačiau jis netaikomas visai Sąjungos politikai, o jeigu taikomas, retai taikomas simetriškai ar vienodai.

Regionų komiteto veiksmai ir rekomendacijos parengti vadovaujantis šiuo metu galiojančiomis sutartimis, tačiau yra suderinti ir su turinčia įsigaliojusi Lisabonos sutartimi, kuri į Europos integracijos procesą įtraukia teritorinį aspektą, visų pirma teritorinę sanglaudą, ir sustiprina daugiapakopio valdymo mechanizmus.

Tikro daugiapakopio valdymo diegimas Europoje visada buvo Regionų komiteto strateginis prioritetas. Šiandien jis tapo gero Europos valdymo sąlyga⁽⁴⁾. Šioje Baltojoje knygoje atsispindi šis prioritetas, siūloma aiškių politinių sprendimų, kaip pagerinti Europos valdymą, ir rekomenduojama specialių mechanizmų ir priemonių, kuriais reikėtų naudotis visuose Europos sprendimų priėmimo proceso etapuose. Knygoje nubrėžtos veiksmų ir svarstymų gairės, galinčios padėti piliečių labui kurti ir įgyvendinti Bendrijos politiką⁽⁵⁾, prisiimami įsipareigojimai šią politiką vystyti ir pateikiama pasidalijamojo valdymo pavyzdžių. Be to, tai pirmasis Regionų komiteto indėlis į veiklą, kurią vykdo Ekspertų grupė, gavusi Europos Vadovų Tarybos įgaliojimus padėti Europos Sąjungai ilgalaikiu laikotarpiu (2020–2030 m. perspektyva) veiksmingiau numatyti ir spręsti problemas, atskaitos tašku laikant 2007 m. kovo 25 d. Berlyno deklaraciją.

Baltoji knyga atspindi norą siekti „Europos integracijos per partnerystę“ ir iškelia du pagrindinius strateginius tikslus: skatinti dalyvavimą Europos procese ir didinti Bendrijos veiklos efektyvumą. Mažėjantis piliečių domėjimasis Europos rinkimais, nors priklausymas Europos Sąjungai daugiausia vertinamas kaip privalumas sprendžiant globalizacijos problemas, verčia pertvarkyti ES politinę veiklą pagal daugiapakopio valdymo principus ir mechanizmus.

2. Europos integracija per partnerystę

Europos Sąjungos gebėjimas vykdyti savo misiją ir siekti Bendrijos tikslų priklauso nuo jos institucinės sandaros ir ypač nuo jos valdymo būdo. Bendrijos funkcionavimo teisėtumą, veiksmingumą ir matomumą laiduoja visi jame dalyvaujantys veikėjai. Juos užtikrina ir **vietos bei regionų valdžios institucijos, jeigu veikia kaip tikros „partnerės“**, o ne tik kaip „tarpininkės“. Partnerystė reiškia daugiau nei dalyvavimą ir konsultacijas. Ji sudaro sąlygas dinamiškesniam procesui ir didesnei įvairių veikėjų atsakomybei. Todėl iškyla su daugiapakopiu valdymu susijęs iššūkis – užtikrinti institucinio valdymo ir partnerystė pagrįsto valdymo papildomumą ir suderinamumą⁽⁶⁾. Todėl reikėtų skatinti ir remti politinės ir administracinės kultūros raidą Europos Sąjungoje. Atrodo, kad ES piliečiai to pageidauja.

⁽⁴⁾ 2008 m. rugsėjo 17 d. pranešime dėl valdymo ir partnerystės nacionaliniu bei regionų lygmenimis ir regioninės politikos projektų pagrindo (A6-0356/2008) Europos Parlamentas „ragina Regionų komitetą imtis aktyvesnių veiksmų, kad valdymo praktika būtų tobulinama ir kiekybiniu, ir kokybiniu požiūriu“.

⁽⁵⁾ Rengiant šią Baltąją knygą prisidėjo akademinė visuomenė, dalyvavusi vadinamuosiuose „Regionų komiteto seminaruose“ (www.cor.europa.eu/ateliers) ir išansktinėse konsultacijose su pagrindinėmis Europos asociacijomis, atstovaujančiomis vietos ir regionų valdžios institucijoms.

⁽⁶⁾ Europos Parlamento pranešimas dėl valdymo ir partnerystės nacionaliniu bei regionų lygmenimis ir regioninės politikos projektų pagrindo (A6-0356/2008).

I. Piliečiai ir pasidalijamasis valdymas: Eurobarometro tyrimo rezultatai ⁽⁷⁾

- 2009 m. vasario mėn. paskelbta speciali Eurobarometro vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmens ir poveikio ataskaita Nr. 307 parodė, kad pasidalijamąjį valdymą europiečiai laiko natūraliu dalyku. Šio 2008 m. rudenį atlikto tyrimo, kuriame dalyvavo apie 27 000 ES piliečių iš 27 valstybių narių, rezultatai rodo, kad, piliečių nuomone, valstybių politiniai atstovai, EP nariai ir vietos bei regionų politiniai atstovai vienodai pajėgūs apginti jų interesus Europos lygmeniu (29 % pasitiki savo valstybių politiniais atstovais, 26 % – savo išrinktais EP nariais ir 21 % – vietos bei regionų atstovais).
- Tyrimas patvirtina piliečių lūkesčius, kad Europa geriau atitiks jų kasdienybės tikrovę ir remsis jų išrinktų vietos ir regionų lygmens atstovų darbu. Iš tiesų 59 % apklaustųjų mano, kad ES kūrimo procese nepakankamai atsižvelgiama į vietos ir regionų savivaldos institucijas.
- Piliečių prisirišimą prie vietos ir regionų lygmens demokratinė institucijų rodo ir pasitikėjimo regionų lygmens atstovais koeficientas (50 %), palyginti su šalių (34 %) ir Europos Sąjungos (47 %) vadovybėmis.
- Galiausiai šis Eurobarometro tyrimas skatina įgyvendinti decentralizuotas komunikacijos strategijas: 26 % europiečių mano, kad vietos ir regionų atstovai geriausiai geba išaiškinti ES politikos poveikį jų gyvenimui (28 % tokiais laiko valstybių politinius atstovus, 21 % – EP narius).

Regionų komitetas daugiapakopį valdymą apibrėžia kaip partneryste pagrįstus Europos Sąjungos, valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų suderintus veiksmus siekiant kurti ir įgyvendinti įvairių sričių Europos Sąjungos politiką. Jis reiškia skirtingų valdžios lygių pasidalijimą atsakomybe ir remiasi visais demokratinio teisėtumo šaltiniais bei skirtingų dalyvaujančių veikėjų atstovaujamumu. Jis skatina įvairių lygių valdžios institucijas laikytis integruoto požiūrio ir pasitelkiant įvairius mechanizmus (konsultavimosi, teritorinio poveikio analizės ir pan.) dalyvauti kuriant Bendrijos politiką ir teisės aktus.

Daugiapakopis valdymas – tai horizontalaus ir vertikalios pobūdžio **dinamiškas procesas**, kuris jokių būdu nesumenkina politinės atsakomybės, bet, priešingai, kai teisingai taikomi atitinkami mechanizmai ir priemonės, sudaro sąlygas bendram atsakomybės jausmui už sprendimą ir bendrą jo įgyvendinimą. Todėl daugiapakopis valdymas yra politinis „veiksmų planas“, o ne teisinė priemonė, ir jis negali būti vertinamas vien tik iš atsakomybės sričių pasidalijimo perspektyvos.

2001 m. paskelbtoje Baltojoje knygoje dėl Europos valdymo ⁽⁸⁾ Europos Komisija nurodė **penkis pagrindinius gero valdymo principus: atvirumas, dalyvavimas, atsakomybė, veiksmingumas ir nuoseklumas.** Daugiapakopis valdymas užtikrina šių penkių principų įgyvendinimą, juos pratęsia ir papildo.

Daugiapakopio valdymo įgyvendinimas grindžiamas **subsidiarumo principo laikymusi**, stengiantis išvengti sprendimų priėmimo vieninteliu valdžios lygmeniu ir užtikrinti, kad politika būtų kuriama ir taikoma tinkamiausiu lygmeniu. **Subsidiarumo principo laikymasis neatsiejamas nuo daugiapakopio valdymo: pirmasis susijęs su skirtingų valdžios lygmenų kompetencija, antrajame pabrėžiama jų sąveika.**

⁽⁷⁾ Eurobarometras. Regionų komitetas: <http://www.cor.europa.eu/> ir Europos Komisija: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_en.htm.

⁽⁸⁾ Europos Komisijos Baltoji knyga COM(2001) 428 galutinis.

Europos Sąjungos pagrindas – bendros vertybės ir pagrindinės teisės, kuriomis remiantis Europos Sąjungos lygiu sukurta bendra politinė kultūra. Subsidiarumas, proporcingumas, artimumas, partnerystė, dalyvavimas, solidarumas ir abipusis lojalumas – tai struktūriniai principai, įkvepiantys ir nukreipiantys Bendrijos veiksmus. Jie yra būtina sąlyga **užtikrinant Europos modelio, pagal kurį saugomos pagrindinės teisės, įskaitant vietas ir regionų savivaldą ir įvairovės puoselėjimą, įgyvendinimą. Šiam modeliui propaguoti ir ginti reikia visų valdžios lygių pasidalijamosios atsakomybės.**

Beje, Regionų komitetas padeda įgyvendinti Europos Sąjungos ir Europos Tarybos susitarimo memorandumą, kuriuo siekiama **visos Europos susitarimo dėl daugiapakopio valdymo**, pagrįsto demokratijos vertybėmis ir principais bei konstitucinėmis pagrindinėmis teisėmis ⁽⁹⁾.

Daugiapakopiu valdymu nesiekama vien tik ES arba valstybių narių tikslus paversti vietos ar regionų lygmens veiksmais, jis turi būti suprantamas ir kaip **vieta ir regionų valdžios institucijų tikslų įtraukimo į Europos Sąjungos strategijas procesas**. Be to, daugiapakopis valdymas turėtų stiprinti ir derinti vietos ir regionų valdžios institucijų kompetenciją valstybių narių lygmeniu ir sudaryti geresnes sąlygas šių institucijų dalyvavimui koordinuojant Europos Sąjungos politiką, taip palengvinant Bendrijos politikos rengimą ir įgyvendinimą.

Gero daugiapakopio valdymo sąlygos iš tiesų slypi pačiose valstybėse narėse. Nors Europoje vyksta akivaizdus, visuotinis, nors ir netolygus, decentralizacijos procesas, sąlygos pasidalijamajam valdymui dar nėra visiškai sudarytos. **Bendrijos lygmeniu skelbiami konsultavimo, koordinavimo, bendradarbiavimo, vertinimo principai ir mechanizmai visų pirma turi būti taikomi valstybėse narėse.**

Pereinant nuo išteklių grindžiamos Europos visuomenės prie žinių visuomenės būtina keisti ir valdymo metodus. Todėl reikėtų ateityje taikyti labiau horizontalų, visuotinį ir įtraukų metodą, kuris leistų kurti tikslingesnes Bendrijos strategijas ir įgyvendinti suderintą ir integruotą bendrą įvairių sričių politiką. Europos Sąjungos biudžetas turėtų atspindėti **integracijos proceso dinamiškumą**, pagrįstą bendros politikos ir eksperimentinio pobūdžio Bendrijos veiksmų rengimu ir finansavimu.

Bendrijos metodas turi išlikti kertinis Europos valdymo akmuo ⁽¹⁰⁾. Iki šiol ji iš tiesų užtikrino Europos integracijos proceso sėkmę, tačiau turi būti galimybė jį paversti veiksmingu ir skaidriu politinio organizavimo modeliu.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą, Regionų komitetas

įsipareigoja:

- pradėti konsultacijų procesą siekiant parengti **Europos Sąjungos daugiapakopio valdymo chartiją**, kurioje būtų išdėstyti principai ir nuostatos, skirti užtikrinti bendrą geresnį Europos valdymą laikantis subsidiarumo principo ir remiant vietas ir regionų lygio valdymą bei decentralizaciją valstybėse narėse, šalyse kandidatėse ir kaimyninėse valstybėse. Šis Europos valdymas turėtų užtikrinti politinę valią gerbti regionų ir vietos savivaldos institucijų savarankiškumą bei dalyvavimą Europos sprendimų priėmimo procese;

⁽⁹⁾ Regionų komitetas ir Europos Tarybos vietas ir regionų valdžios institucijų kongresas šioje srityje bendradarbiauja pagal bendradarbiavimo sutartį.

⁽¹⁰⁾ Baltojoje knygoje dėl Europos valdymo Europos Komisija siūlė atnaujintą Bendrijos metodą kaip ateities metodą, nurodydama, kad „reikėjo padaryti taip, kad Komisija siūlytų ir vykdytų politiką; Taryba ir Parlamentas priimtų sprendimus, o valstybių ir regionų veikėjai įsitrauktų į ES politinį procesą“. COM(2001) 428 galutinis.

- skatinti **pagrindinių teisių apsaugą įvairiais lygmenimis** ir šiuo tikslu bendradarbiauti su Pagrindinių teisių agentūra siekiant populiarinti ir skleisti regionų ir vietos lygmeniu suformuotą geriausią patirtį ⁽¹⁾;
- dalyvauti Bendrijos diskusijoje ir būsimose derybose ginti **ambicingą Bendrijos biudžetą**, kuriame būtų lėšų spręsti pasaulines problemas ir įgyvendinti integruotas bei suderintas strategijas; šis biudžetas turėtų būti skirtingų valdžios lygmenų sutartinių partnerysčių atspirties taškas ir svertas;

rekomenduoja:

- kad kiekvieną Bendrijos strateginę reformą lydėtų Europos Komisijos ir Regionų komiteto suderintas **teritorinis veiksmų planas**, kuriame būtų numatytas politinių mechanizmų, palengvinančių įgyvendinamos politikos perėmimą, įgyvendinimą ir vertinimą, ir decentralizuotos komunikacijos planas. Ši priemonė padėtų „apversti“ dabartinį procesą, per dažnai varžantį regionų ir vietos savivaldos institucijas, į jį įsitraukiančias jau po Bendrijos veiksmų kūrimo etapą;
- valstybėms narėms kuriant augimo ir stabilumo paktus bei Europos Komisijai juos vertinant, iki galo atsižvelgti į **regionų ir vietos finansų** kokybinį ir kiekybinį aspektą bei labiau įtraukti teritorinius administracinius vienetus į viešųjų išlaidų valdymo procesą.

3. Dalyvavimo Europos integracijos procese skatinimas

Piliečių dalyvavimas Europos integracijos procese yra Europos demokratijos patikimumo išbandymas. **Europos pilietybė ir Europos valdymas grindžiami dalyvavimu.** Europos valdymui būdingi du aspektai: dalyvaujamoji demokratija, kuri yra jo pagrindas, ir ją papildanti atstovaujamoji demokratija. Iš tiesų geras Europos valdymas reiškia išrinktų valdžios organų ir pilietinės visuomenės veikėjų bendradarbiavimą bendros gerovės labui. Regionų ir vietos valdžios institucijos pasižymi nediskutuotinu demokratiniu teisėtumu. Kadangi yra tiesiogiai atsakingos prieš piliečius, jos sudaro didžiąją Europos Sąjungos demokratinio teisėtumo dalį ir vykdo daug politinių įgaliojimų. Šiuo tikslu daugiapakopis valdymas turi derinti skirtingų Europos valdymo lygių institucinių pripažinimą taikant atitinkamas priemones ir politinio bendradarbiavimo organizavimą bei Europos viešosios sferos stimuliaciją.

Atstovavimo instituciniu lygiu stiprinimas

Mastrichto sutartimi įteisintas **vietos ir regionų valdžios institucijų atstovavimas instituciniu lygiu sustiprintas palaipsniui įgyvendinus keletą institucinių reformų.** Lisabonos sutarties įsigaliojimas būtų reikšmingas etapas, užtikrinantis daugiapakopio valdymo institucinį pripažinimą Europos Sąjungos veikime. Šiuo požiūriu vietos ir regionų valdžios institucijų atstovavimo ir įtakos stiprinimas Bendrijos sprendimų priėmimo procese turėtų būti prioritetas ir Regionų komiteto, ir Europos Sąjungos Tarybos darbe. Iš tiesų Sutartis nuo 1994 m. suteikia regionams galimybę per valstybių narių konstitucijose numatytus struktūrinius padalinius dalyvauti Europos Sąjungos Tarybos veikloje. Toks tiesioginis dalyvavimas leidžia atitinkamų regionų atstovams dalyvauti valstybių narių delegacijose, gauti įgaliojimus vadovauti nacionalinei delegacijai ir net pirmininkauti Tarybai.

⁽¹⁾ Pranešime „Paversti Pagrindinių teisių chartiją tikrove“, kurią Regionų komiteto užsakymu parengė Birmingemo universitetas, pateikti pirmieji pasiūlymai kaip geriau supažindinti piliečius su jų teisėmis bei vietos ir regionų valdžios institucijų taikomos geriausios patirties pavyzdžiai. CdR 776/2008.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą, Regionų komitetas:**įsipareigoja:**

- remdamasis Misijos deklaracija stiprinti savo, kaip **politinės asamblėjos statusą**, dar prieš sprendimų priėmimo procesą dalyvauti kuriant europines strategijas ir Bendrijos teisę, prižiūrint, kaip laikomasi Lisabonos sutartyje įtvirtinto subsidiarumo principo, vertinant Bendrijos politikos teritorinį poveikį ir vaidmenį Europoje remiant dalyvaujamąją demokratiją;
- šiuo tikslu plėtoti **tarpinstitucinius ryšius** su Europos Komisija, turint omeny būsimą bendradarbiavimo susitarimo persvarstymą, su Europos Parlamentu, atsižvelgiant į būsimos kadencijos politinę programą, ir su Europos Sąjungos Taryba, siekiant priartinti tarpvyriausybines politinės veiklos dinamiškumą prie regionų ir vietos atstovų kuriant ir įgyvendinant europinius sprendimus;
- tęsti savo veiklą stengiantis **suartinti nacionalines parlamentines asamblėjas** ir regionų teisėkūros asamblėjas, ypač stebint subsidiarumo principo taikymo procesą;

prašo valstybių narių:

- **sudaryti sąlygas dalyvauti oficialių ar neoficialių tarybų veikloje** sprendžiant Bendrijos politikos klausimus, susijusius su privalomo konsultavimosi sritimis arba, pagal jų kompetenciją, su regionų ir vietos valdžios institucijomis;
- **suteikti priegią prie Tarybos** ir kitų ES institucijų, dalyvaujančių kuriant Bendrijos teisės aktus, dokumentų;

ragina valstybes nares:

- jeigu nėra galimybės būti formaliai atstovaujamos Taryboje arba parengiamuosius darbus atliekančiose jos komisijose, **diegti vidinius derinimo ir koordinavimo su regionų ir vietos valdžios institucijomis procesus, sudaryti joms sąlygas elektroniniu būdu priėti prie valstybės narės duomenų bazės, leidžiančios stebėti rengiamus ES teisės aktų projektus** siekiant pasiremti jų kompetencija formuojant valstybių narių pozicijas ir suteikti galimybę joms dalyvauti vykdant subsidiarumo kontrolę;
- stiprinti ir tobulinti esamus valstybių narių pozicijų formavimo ir formalaus atstovavimo Taryboje mechanizmus, kad jie visiškai atitiktų atitinkamoje konstitucinėje sistemoje nustatytą kompetencijų pasidalijimą.

Politinio bendradarbiavimo organizavimas

Esant daugiapakopiam valdymui turi būti abipusis visų valdymo lygių ir institucijų lojalumas siekiant bendrų tikslų. Institucinė sistema labai svarbi, bet vien jos nepakanka geram valdymui užtikrinti. Tačiau geras skirtingų politinės valdžios lygių ir institucijų bendradarbiavimas yra būtinas. **Toks bendradarbiavimas grindžiamas pasitikėjimu, o ne skirtingų teisėtų politinių ir demokratinių funkcijų priešprieša.**

Demokratiją Europoje sustiprintų įtraukėsnis ir lankstesnis institucijų bendradarbiavimas, taip pat tvaresnis skirtingų valdymo lygių bendradarbiavimas; beje, Europos politinės partijos yra ypač svarbus elementas Europos politinei sferai stiprinti ir tokiu būdu padėti plėtoti **daugiapakopio valdymo politinę kultūrą.**

Atsižvelgiant į politinį Regionų komiteto ir Europos Parlamento pobūdį, natūralu, kad jie turi glaudžiau bendradarbiauti siekdami sustiprinti **Europos integracijos proceso demokratinį teisėtumą** tiek tarp Europos politinių šeimų ir frakcijų, tiek įvairiuose jų organuose, priimančiuose sprendimus ⁽¹²⁾.

Tarparlamentinis bendradarbiavimas laipsniškai įsitvirtina kaip pagrindinė demokratinio teisėtumo ir Europos teisėkūros proceso sudedamoji dalis. Daugiapakopis valdymas yra būdas į šį procesą aktyviau įtraukti visas vietas ir regionų valdžios institucijas. Visų pirma, regionų parlamentai ir įstatymų leidybos teisę turinčios regioninės asamblėjos, pasinaudodamos Lisabonos sutartyje numatyta išankstinio išpėjimo sistema, galės aktyviai dalyvauti vertinant subsidiarumo principo taikymą.

Lisabonos sutarties pasiūlymas taikomas visoms valstybėms narėms, tačiau jį įgyvendinti galima skirtingai. Todėl Regionų komitetas ragina valstybes nares, kuriose nacionalinis parlamentas neturi vietos ir regionų institucijoms atstovaujančių rūmų, numatyti galimybę šias institucijas įtraukti į subsidiarumo principo kontrolės procesą.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą, Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- stiprinti **politinį ir institucinį bendradarbiavimą su Europos Parlamentu**, kad rengiant ir įgyvendinant Bendrijos veiksmus būtų labiau atsižvelgiama į piliečių lūkesčius;
- paremti bandomąją iniciatyvą „**Erasmus programa vietos ir regionų išrinktiesiems atstovams**“ ir šiuo tikslu bendradarbiauti su Europos Parlamentu, Taryba ir Europos Komisija siekiant plėtoti programos koncepciją ir taikymą bei sudaryti palankias sąlygas įgyvendinti vietos ir regionų išrinktiesiems atstovams skirtas mokymo ir keitimosi patirtimi bei geriausios praktikos pavyzdžiais programas;

ragina:

- **vietos ir regionų lygiu išrinktųjų atstovų tarybas** rengti specialias sesijas, skirtas Europos integracijai ir politikai, o į savo diskusijas įtraukti įvairių pasidalijamajame bendradarbiavime dalyvaujančių europinių institucijų atstovus.

Merų paktas yra puikus pavyzdys, kaip miestai ir regionai gali aktyviai dalyvauti įgyvendinant Europos Sąjungos strateginius tikslus. Jį vertėtų išplėsti ir kitose srityse, pavyzdžiui, užimtumo, integracijos politikos ar socialinės atskirties.

II. Merų paktas: įsipareigojimas bendradarbiaujant kovoti su klimato kaita

- Merų paktas – tai politinė iniciatyva, kuria siekiama sutelkus Europos miestų merus siekti bendro tikslo iki 2020 m. sumažinti CO2 išlakų kiekį: 20 proc. sumažinti išmetamų šiltnamio dujų, 20 proc. pagerinti energijos vartojimo efektyvumą ir vartojimo srityje naudoti 20 proc. atsinaujinančiosios energijos.
- Žmogaus veikloje naudojant energiją, miestuose ir regionuose išmetama daugiau kaip pusė šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Todėl buvo nepaprastai svarbu sukurti tinkamą sistemą, kad miestai, regionai ir valstybės narės prisiimtų didesnę atsakomybę kovojant su klimato kaita.

⁽¹²⁾ Savo nuomonėje dėl „Naujo Europos Parlamento vaidmens ir atsakomybės įgyvendinant Lisabonos sutartį“ Europos Parlamento Regioninės plėtros komitetas pabrėžia ryšių su Regionų komitetu reikšmę. PE 404.556 v02-00 (2008 5 30).

- Pasirašydami šį Paktą, merai savanoriškai įsipareigoja savo savivaldybėse įgyvendinti Tvarios energijos veiksmų planą. Paktas padeda sujungti į tinklą novatorišką patirtį, palengvinti keitimąsi geriausia patirtimi ir didinti piliečių bei vietos socialinės ir ekonominės sritys veikėjų sąmoningumą tausaus energijos vartojimo klausimais.
- Regionų komitetas kaip ir Europos Komisija deda pastangas plėtodamas šią iniciatyvą ir siūlo ją išplėsti įtraukiant regionų valdžios institucijas. Iš tiesų būtina, kad miestų veiksmų planai atitiktų regionų ir valstybių narių veiksmų planų kontekstą.
- Siekiant sustiprinti Merų pakto veiksmingumą, svarbu, kad vietos lygiu sutelkus politines pastangas būtų pateikti konkretūs europiniai politiniai ir finansavimo sprendimai: Europos investicijų banko paskolos turėtų būti lengvai prieinamos vietos ir regionų savivaldos institucijoms, pageidaujantioms investuoti į energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų energijos šaltinių naudojimo skatinimo programas.

P.S.: 2009 m. kovo mėn. Paktą pasirašė apie 470 Europos miestų; daugelis kitų pareiškė ketinantys tai padaryti.

Regionų ir vietos valdžios institucijos palaipsniui tapo nepakeičiamos Europos Sąjungos išorės politikos ir plėtros strategijos dalyvės. Nedubliuodamos svarbiausių Bendrijos mechanizmų, kaupdamos patirtį, atlikdamos svarbiausią vaidmenį plėtojant regionų ir vietos savivaldos institucijų tarptautinius santykius, šiandien jos tapo **globalizacijos veikėjais**.

Papildoma nauda, kurią vietos savivaldos institucijos suteikia plėtros procesui, įrodyta ankstesniais plėtros etapais ir turi tapti gaire įgyvendinant dabartinę strategiją ir siekiant sukurti **dinamiką, vedančią į tvarią vietos ir regionų lygmens demokratiją** ⁽¹³⁾, ⁽¹⁴⁾.

Įtikinamų daugiapakopio valdymo svarbos pavyzdžių galima rasti **Europos kaimynystės politikoje, kuriai taikomas regioninis požiūris** (Viduržemio jūros regiono dimensija, Rytų partnerystė, Juodosios jūros sinergija, Šiaurės dimensija), taip pat ir Europos platesnės kaimynystės politikoje (atokiausių regionų aspektas), kurią reikia remti veiksmingu bendradarbiavimu, vykdomu vietos ir regionų lygiu. Tokiu būdu kaimynystės politikai integruoto veiklos dinamiškumo gali suteikti Europos ir Viduržemio jūros šalių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėja (ARLEM), kuri yra viena Viduržemio jūros šalių sąjungos valdymo organų, Europos Komisijos siūloma Rytų Europos ir Pietų Kaukazo vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėja ar Regionų komiteto siūlomas Šiaurės dimensijos nuolatinis teritorinis forumas.

III. Viduržemio jūros šalių sąjungos vietos ir regionų valdžios institucijos partnerės

- Siekdamas suteikti atnaujintai Europos ir Viduržemio jūros šalių partnerystei teritorinę dimensiją ir užtikrinti regionų politinį atstovavimą joje, Regionų komitetas nusprendė įsteigti Europos ir Viduržemio jūros šalių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėją (ARLEM).
- 2008 m. liepos 13 d. Paryžiuje susirinkę Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių ir vyriausybės vadovai pritarė šiai Regionų komiteto iniciatyvai. ARLEM iš tiesų siekia papildyti šią partnerystę regionų ir vietos dimensija ir taip užtikrinti tinkamą regionų ir vietos savivaldos institucijų atstovavimą ir aktyvų dalyvavimą jos valdyme. Ji padeda administraciniams teritoriniams vienetams pasiekti konkrečių rezultatų ir paversti šią partnerystę piliečiams apčiuopiama tikrove.

⁽¹³⁾ Regionų komiteto nuomonė „Papildoma nauda, kurią suteiktų vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas plėtros procese“. CdR 93/2008 fin.

⁽¹⁴⁾ Jungtinės miestų ir vietos vykdomosios valdžios institucijų organizacijos (*L'association Cités et Gouvernements Locaux Unis, CGLU*) reguliariai skelbia pranešimus apie decentralizaciją ir vietos demokratiją pasaulyje.

- ARLEM sudaro po lygiai regionų ir vietos atstovų iš ES ir jos partnerių Viduržemio jūros šalyse. Ji turi būti pripažinta naujos Viduržemio jūros šalių sąjungos valdžios konsultacine asamblėja. Jos veikla bus sutelkta ir į vietos bei regionų valdžios institucijų dalyvavimą konkrečiuose projektuose, vykdomuose daugelyje sričių, pavyzdžiui, įmonių vystymo, aplinkos, energetikos, transporto, švietimo, kultūros, migracijos, sveikatos, decentralizuoto bendradarbiavimo srityse. Kurdamas palankias sąlygas keistis gerąja patirtimi, ji skatina teritorinį bendradarbiavimą ir siūlo naujų dialogo galimybių.

Be to, tradicinis daugiašališkumas, kuriam būdingas nacionalinių vyriausybių ir Jungtinių Tautų bendradarbiavimas, kinta ir turtėja dėl sistemingo vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimo. Tai nustačius, pagal Jungtinių Tautų vystymo programą buvo sukurta „partnerysčių diegiant naujoves platforma“⁽¹⁵⁾.

Daugiapakopis valdymas reiškia teritorinį, nebe sektorinį požiūrį į vystymosi strategijas siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų, palyginti su pernelyg centralizuojančiais, sektoriais ir vertikaliais požiūriais, kurių pernelyg ilgai buvo laikomasi pagalbos vystymuisi srityje⁽¹⁶⁾. Miestų diplomatija yra kitas politinio bendradarbiavimo svertas Europos Sąjungos išorės veiklos srityje. Į ją negalima nekreipti dėmesio, nes ji padeda įveikti didžiausias diplomatinės ir politines kliūtis.

Miestų giminiavimasis ir pasienio regionų bendradarbiavimo programos tapo pagrindine priemone, naudojama stojimo ir pasirengimo narystei procese bei kaimynystės politikoje. Globalizacijos kontekste, plėtojant naujas solidarumo formas, giminiuojantis įamžinamos Europos integracijos vertybės⁽¹⁷⁾.

Pripažindamos teritorinių valdymo institucijų įnašą ir decentralizuotą bendradarbiavimą, tarptautinės ir Europos institucijos pastaraisiais metais stiprino **regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmenį globaliajame valdyje**⁽¹⁸⁾.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą, Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- įvertinti **vietos ir regionų valdžios institucijų patirtį, sukauptą per ankstesnius plėtros etapus**, remiantis Vakarų Balkanų, Turkijos ir Kroatijos darbo grupių ir Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos jungtinio konsultacinio komiteto veikla;
- plėtoti **teritorinių asamblėjų politinį ir veiklos potencialą** remiant Europos kaimynystės politiką; šiuo požiūriu primygtinai pabrėžia tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo su kitais esamais mechanizmais svarbą;
- bendradarbiaujant su Europos Komisija vadovauti „**decentralizuoto bendradarbiavimo biržai**“ sukuriant interneto portalą, kuris padėtų virtualiomis priemonėmis organizuoti keitimąsi informacija tarp ES vietos ir regionų valdžios institucijų, dirbančių vystomojo bendradarbiavimo srityje, ir taip sudaryti palankias sąlygas Europos ir besivystančių šalių vietos ir regionų valdžios institucijų projektų derinimui⁽¹⁹⁾;
- per **rinkimų stebėjimo misijas Europoje ir trečiosiose šalyse** stiprinti savo, kaip Europos Sąjungos organo, atsakingo už demokratijos vystymą vietos ir regionų lygmeniu, institucinę poziciją remiantis Sąjungos išorės politika ir šiuo tikslu stiprinti bendradarbiavimą su Europos Komisija ir Europos Tarybos vietos ir regionų valdžios institucijų kongresu;

⁽¹⁵⁾ ART GOLD yra tarptautinio bendradarbiavimo iniciatyva, jungianti įvairių JT agentūrų programas ir veiklą (Jungtinių Tautų vystymo programa, UNESCO, UNIFEM, FENU, Pasaulio sveikatos organizacijos, UNORS ir kitų) naujojo daugiašališkumo labui.

⁽¹⁶⁾ Pasaulio regionų asociacijų forumas (FOGAR) ir Maisto ir žemės ūkio organizacija pasirašė *susitarimo memorandumą*.

⁽¹⁷⁾ Europos municipalitetų ir regionų taryba sukūrė interneto portalą, kuriame skatinamas miestų giminiavimasis: www.twinning.org.

⁽¹⁸⁾ Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Vietos valdžios institucijos – vystymosi proceso dalyvės“ (SEC(2008)2570).

⁽¹⁹⁾ Regionų komiteto nuomonės projektas „Vietos valdžios institucijos – vystymosi proceso dalyvės“, CdR 312/2008 rev. 1.

prašo Europos Komisiją:

- numatyti priimti **administracinių teritorinių vienetų įtraukimo į plėtros procesą savanorišką politinę chartiją**, kuri taptų bendra gaire siekiant plėtoti vietos ir regionų valdžios institucijoms skirtą Pasirengimo narystei priemonę ir stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą bei šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių vietos ir regionų struktūrų institucinius ir administracinius gebėjimus ⁽²⁰⁾.

Dalyvaujamosios demokratijos skatinimas

Valdymas vis labiau grindžiamas tinklais skatinant horizontalaus bendradarbiavimo dinamiką. Tokia padėties raida palanki pasitelkti gausius tinklus, Europoje ir pasaulyje aktyviai veikiančius vietos ir regionų lygmeniu. Regionų komitetui tenka užduotis juos susieti su Europos kūrimo procesu siekiant prisidėti prie Bendrijos politikos sėkmės ir paskatinti piliečius tai įsisavinti.

IV. OPEN DAYS: Europos miestų ir regionų savaitė

- Regionų komitetas ir Europos Komisijos regioninės politikos generalinis direktoratas (DG REGIO) kiekvienais metais Briuselyje surengia Europos miestų ir regionų dienas (*OPEN DAYS*). Į šį renginį, grindžiamą išplėstiniu tarpinstituciniu bendradarbiavimu, kuriame dalyvauja ir Europos Sąjungai pirmininkaujanti valstybė bei Europos Parlamentas, susirenka daugiau kaip 7 000 dalyvių ir apie 250 partnerių. Oficialūs *OPEN DAYS* partneriai yra regionai ir Briuselyje įsisteigusios regionų atstovybės bei daug vietos partnerių, pavyzdžiui, vietos asociacijos ir mokslinių tyrimų institutai. Šie partneriai yra pagrindiniai daugelio seminarų, darbo grupių ir didelės dalies bendros *OPEN DAYS* programos organizatoriai.
- Renginiuose, seminaruose, darbo grupėse, žiniasklaidai skirtose veiklose arba parodose įvairiomis temomis, susijusiomis su Bendrijos darbotvarke ir vietos bei regionų valdžios institucijų europiniais prioritetais, susirenka ne tik valstybių, regionų ir vietos lygmens politikės ir politikai, bet ir socialinių ir ekonominių sferų, profesinių sąjungų, finansų ir pilietinės visuomenės organizacijų ekspertai ir atstovai.
- Paraleliai šiam Briuselyje vykstančiam renginiui organizuojami renginiai dalyvaujančiuose miestuose ir regionuose sudarant palankias sąlygas keistis patirtimi, kurti tinklų tarpusavio sąsajas ir lyginti idėjas bei patirtį ⁽²¹⁾.

Vietos ir regionų valdžios institucijų tinklai, organizacijos ir asociacijos padeda sutelkti šias institucijas ir dalyvauti Europos integracijos procese bei įtraukti jas į teritorinio bendradarbiavimo veiklos mechanizmus ⁽²²⁾. Nuo pat Regionų komiteto įsteigimo bendradarbiavimas su pagrindinėmis Europos ir nacionalinėmis vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijomis ir tam tikrais teminiais tinklais padėjo papildyti Komiteto ir šių organizacijų institucinį vaidmenį. Vykdydamas tolesnę veiklą ir įgyvendindamas šioje Baltojoje knygoje nustatytus tikslus ir priemones, Regionų komitetas stengsis dirbti bendradarbiaudamas su Europos vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijomis.

⁽²⁰⁾ Regionų komiteto nuomonė „Papildoma nauda, kurią suteiktų vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas plėtros procese“. CdR 93/2008 fin.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/index.cfm.

⁽²²⁾ — Europos regionų asamblėja (*Assemblée des Régions d'Europe*, ARE) sukūrė tarpregioninio bendradarbiavimo programą, kurios tikslas – vystyti europinį sąmoningumą, propaguoti regionų Europą ir sutelkti regionų įmones, kad jos priimtų stažuotojus.

— Kalnų gyventojų išrinktųjų atstovų asociacija (*Association des Elus de Montagne*, AEM) vysto kalnų regionų bendradarbiavimo projektą pagal programą INTERREG.

— Europos pasienio regionų asociacija (*Association des Régions Frontalières européennes*, ARFE) įsteigė pasienio regionų tinklą, kurio tikslas – keistis gerąja patirtimi siekiant vystyti konkrečius pasiūlymus, kurie gali būti įgyvendinami pagal Bendrijos programas.

Be to, daugiapakopis valdymas atrodo labai tinkamas skatinti aktyvų pilietiškumą ir užtikrina decentralizuotą komunikacijos politiką, labiau atitinkančią konkrečius ir skubius piliečių lūkesčius, kadangi padeda palaipsniui įveikti atotrūkį tarp gyventojų ir Bendrijos institucijų bei jų politinių vadovų.

Decentralizuotos komunikacijos Europos tema tikslas – visų pirma sudaryti palankias sąlygas europinio aspekto integravimui į politinį valdymą vietos ir regionų lygiu, gerinti ryšius su vietos ir regionine žiniasklaida, taip pat vietos ir regionų lygiu naudoti naujas, novatoriškas komunikacijos technologijas, ypač *Web 2.0* priemonės išteklius. Be to, ji skatina vietos ir regionų lygiu organizuoti politinius debatus bei viešus posėdžius Europos klausimais, taip propaguodama aktyvų pilietiškumą ir ragindama dalyvauti Europos reikaluose.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą, Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- vystyti tvarų bendradarbiavimą su **svarbiais vietos ir regionų lygmens tinklais**, skatinančiais Europos visuomenės politinės, ekonominės, asociacinės ir kultūrinės sferų tarpusavio sąveiką ir ryšius bei perduoti vietos ir regionų lygmens gerąją patirtį;
- padėti įgyvendinti **tikrą decentralizuotą komunikacijos politiką**, kurios mastas pripažintas Europos Parlamento, Europos Komisijos ir Tarybos bendroje deklaracijoje „Europos komunikacinė partnerystė“⁽²³⁾, kuri remiasi institucinių veikėjų politiniais įsipareigojimais nuolat vesti europinius debatus Europos miestuose ir regionuose ir atsiskaityti už Bendrijos lygmeniu priimamus sprendimus;
- sudaryti **veiksmų planą**, kuriame komunikacijos priemonės būtų diferencijuojamos pagal užsibrėžtus tikslus ir politikos sritis, kad komunikacija apie strategiją ir bendrą politiką atitiktų piliečių lūkesčius vietos ir regionų lygmeniu ir kad Tarpinstitucinei informacijos grupei būtų galima pateikti tinkamų rekomendacijų⁽²⁴⁾;
- pasiūlyti vietos ir regionų lygmens metodų ir priemonių siekiant sumažinti komunikacijos deficitą, **paskatinti vietos ir regionų žiniasklaidos priemonėmis geriau nušviesti** Europos Sąjungos politiką kasdieniame piliečių gyvenime ir sustiprinti jos **komunikacijos, informavimo ir tarpininkavimo Europos klausimais potencialą** pasinaudojant naujomis komunikacijos priemonėmis, ypač priemone *Web 2.0*;

rekomenduoja:

- sukurti **tinkamų priemonių dalyvaujamajai demokratijai remti**, ypač įgyvendinant Lisabonos strategiją, socialinę darbotvarkę, Geteborgo strategiją, ir **vystyti tokius mechanizmus kaip „Agenda local 21“**, kurie yra dalyvaujantieji ir integruoti ilgalaikių strategijų kūrimo mechanizmai⁽²⁵⁾;
- kai įsigalios Lisabonos sutartis, išnagrinėti Regionų komiteto, vietos ir regionų valdžios institucijų bei kitų ES institucijų bendradarbiavimo galimybes rengiant Europos piliečių iniciatyvos priemonę, kad jos potencialas būtų panaudotas tikroms Europos politinėms diskusijoms skatinti ir ES daugiapakopio valdymo sistemos teisėtumui didinti;

⁽²³⁾ Europos komunikacinė partnerystė: 2008 m. spalio 9 d. Europos Parlamento sprendimas ir Europos Parlamento, Europos Komisijos ir Tarybos bendra deklaracija (P6Ta(2008) 0463).

⁽²⁴⁾ Regionų komitetas jau dabar siūlo Regionų komiteto nariams ir vietos bei regionų valdžios institucijoms komunikacijos priemonių kompleksą, siekdamas išaiškinti Europos Sąjungos politiką piliečiams, CdR 234/2008 fin.

⁽²⁵⁾ Po to, kai 2002 m. Johanesburgo aukščiausiojo lygio susitikime paskelbta tvaraus vystymosi iniciatyva, Europos periferinių jūros regionų konferencija (pranc. CRPME) ir Pasaulio regionų asociacijų forumas (FOGAR) tapo aktyviais regionų vyriausybių tinklo tvaraus vystymosi labai (nrg 4SD) nariais.

- remiantis vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencija **stiprinti Europos pilietinį švietimą**;

prašo Europos Komisiją:

- vykdant ES piliečių nuomonės apklausas (**Eurobarometras**) atsižvelgti į naujus parametrus, atskleidžiančius realų vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą Sąjungos veikime ir įgyvendinant bendras strategijas ir politiką;

ragina:

- valstybes nares įgyvendinti **įtraukesnį regionų ir miestų e. valdymą**, o miestus – per komunikacijos politiką ir e. valdymo sistemą plačiau supažindinti Europos Sąjungos piliečius su jos pasiekimais ir uždaviniais;
- Bendrijos institucijas įgyvendinti *Web 2.0* tipo komunikacijos strategiją ir naudoti naujuosius bendravimo tinklapius *You tube* ar *EU tube*.

4. Bendrijos veiksmų efektyvumo didinimas

Daugiapakopiu valdymu siekiama sustiprinti Bendrijos veiksmų efektyvumą tose srityse, kurios ES piliečiams kelia didžiausią rūpestį. Tokioje integruotoje erdvėje, kokia yra Europos Sąjunga, bet kokia Bendrijos intervencinė veikla daro tiesioginį poveikį teritorijoms ir jų gyventojams. Taigi, būtina užtikrinti, kad Bendrijos tikslai atitiktų jos politikos teritorinį poveikį. Todėl Baltosios knygos rekomendacijomis siekiama Bendrijos tikslus geriau pritaikyti prie konkrečių bei įvairių valdymo ir programavimo realijų, su kuriomis susiduria vietos ir regionų atstovai įgyvendindami pagrindines Bendrijos politikos sritis.

Tinkamų priemonių pasirinkimas privalo būti svarbiausias kriterijus užtikrinti Bendrijos metodo veiksmingumą ir kelti Europos valdymo standartus, daugiau dėmesio skiriant diferenciacijai bei specializacijai. Šių priemonių suderinimas tarp skirtingų valdžios lygių tampa Bendrijos intervencinės veiklos nuoseklumo garantu. Reikia plėtoti konsultacijų, eksperimentavimo, teritorinio poveikio vertinimo procesus, atvirą koordinavimo metodą, teises sutarčių sudarymo priemones, pavyzdžiui, teritorinius paktus arba Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes siekiant sumažinti sprendimų priėmimo galių koncentravimo, nenuoseklių veiksmų ir rezultatų mažėjimo neigiamus padarinius. Šie mechanizmai ir priemonės yra nauji būdai pasiekti strateginius Europos Sąjungos tikslus.

Bendrijos politikos kūrimas ir įgyvendinimas bendradarbiaujant

Šis lankstus valdymo būdas, pritaikius įvairius mechanizmus, gali būti sėkmingai pritaikomas įvairiose Bendrijos politikos srityse, atsižvelgiant į jų ypatumus. Sanglaudos politika yra gerosios daugiapakopio valdymo patirties pavyzdys, o aplinkos politika tapo kai kurių mechanizmų ir metodų išbandymo laboratorija.

V. **Europos sanglaudos politika: Bendrijos politikos krypties sverto efektas**

- Per dvidešimt metų sanglaudos politika ne kartą įrodė savo papildomą naudą. Vystant konkrečius projektus ji tapo Europos solidarumo įrodymu piliečiams. Laikui bėgant ji kito: sanglaudos politika buvo pradėta įgyvendinti siekiant sukurti bendrąją rinką ir taip užtikrinti silpniausių regionų vystimąsi. Ji padėjo sušvelninti socialinius ir ekonominius skirtumus, susidariusius dėl vienas po kito vykusių Europos Sąjungos plėtros etapų, ir tapo pagrindine priemone augimo ir užimtumo strategijai remti visoje Europos Sąjungos teritorijoje. Neseniai ji pasitelkta Europos ekonomikos gaivinimo planui paremti.

- Europos sanglaudos politika, kuriai šiandien skiriamas trečdalis Bendrijos biudžeto, daro tikro finansinio ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo svorto poveikį, kurį sustiprina viešojo ir privataus sektorių partnerystės ir Europos investicijų banko finansinės priemonės. ES sanglaudos politikos svorto efektas pasireiškia ir gebėjimu Europos lygiu skatinti vietas, regionų ir valstybių lygmens strateginių vystymosi prioritetų sinergiją.

Kitas pažymėtinas svorto efekto aspektas – struktūrinių fondų panaudojimas – yra susijęs su valstybės administravimo institucijų pajėgumo stiprinimu. Stiprindama jų valdymo gebėjimus ir derindama jų procedūras Europos mastu, sanglaudos politika paskatino Bendrijos politikos įgyvendinimą. Galiausiai pasitelkus partnerystės ir valstybės institucijų bendradarbiavimo su pilietinės visuomenės veikėjais vertybes, sanglaudos politika padėjo įvairiais skirtingais atvejais ES taikyti bendrus sprendimus.

- Norint pateikti išsamesnę teritorinės sanglaudos apibrėžtį, kurioje būtų atsižvelgiama į naujus regionams ir vietas valdžios institucijoms kylančius iššūkius (globalizaciją, klimato kaitą, energetinį saugumą, migraciją ir kt.), svarbu, kad konkretūs tikslai, kuriems įgyvendinti skiriamos Europos Sąjungos lėšos, būtų apibrėžiami lanksčiai, atsižvelgiant į kiekvienos teritorijos ypatumus bei jų konkurencingumo ir tvarumo strategiją.

Be to, politikos srityse, kurios aiškiai nepriklauso Europos Sąjungos kompetencijai, tačiau kuriose Bendrijos politika daro poveikį, pavyzdžiui, būsto politikoje ir daugelyje visuotinės svarbos paslaugų, daugiapakopis valdymas yra priemonė, leidžianti suvokti šių sričių kompleksiskumą ir atsisakyti pernelyg konservatyvaus atsakomybės sričių pasidalijimo aiškinimo, kad būtų galima siekti bendrų tikslų atsižvelgiant į valstybių narių konstitucinę ir administracinę įvairovę.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą, Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- **planuoti ir skelbti gerosios patirties skleidimo bendradarbiavimo srityje iniciatyvas**, susijusias su vietos, regionų, valstybių ir tarpvalstybinių politinių prioritetų nustatymu valstybėse narėse, ir paremti visas valstybių narių, Europos Parlamento ir Europos Komisijos skelbiamas iniciatyvas, kad bendradarbiavimo su regionų ir vietos savivaldos institucijomis principas būtų taikomas ne tik politiką įgyvendinant, bet, visų pirma, ją kuriant;
- **pasiūlyti tarpinstitucinių mechanizmų, kurie sustiprintų Europos sanglaudos politikos politinį ir strateginį pobūdį**, sustiprinant nacionalinio ir regionų lygmens santykius ES analizės ir planavimo srityje;

rekomenduoja:

- **stiprinti bendradarbiavimo praktiką** tiek vertikalia kryptimi „vietos ir regionų valdžios institucijos – nacionalinė vyriausybė – Europos Sąjunga“, tiek ir horizontalia „vietos ir regionų valdžios institucijos – pilietinė visuomenė“ visų pirma socialinio dialogo srityje užtikrinant piliečių dalyvavimą pasitelkiant šiam tikslui pasiekti susijusių valdžios institucijų – visų pirma tų, kurios geografiniu ir subsidiarumo principo taikymo požiūriu yra arčiausiai piliečių – sukurtas struktūras. Toks dalyvavimas atvers galimybę įvairioms socialinėms grupėms pateikti savo vertinimus, nuomonę ir pasiūlymus dėl viešųjų Bendrijos iniciatyvų.

- **supaprastinti ir racionalizuoti administracines procedūras** siekiant sukurti naujovėms diegti palankų teisinį, administravimo ir finansų pagrindą ir parengti naujų priemonių naujovių diegimui regionuose skatinti bei stiprinti finansavimo būdus (rizikos kapitalas, „verslo angelai“, mikro kreditai ir pan.);
- **didinti vietos ir regionų valdžios institucijų administracinius pajėgumus siekiant užtikrinti** kompetentingą projektų valdymą ir paskatinti keitimąsi Europos Sąjungos gerąja praktika teritorijų valdymo srityje;

prašo Europos Komisiją:

- atskirai išnagrinėti galimybes pritaikyti Bendrijos politiką siekiant užtikrinti glaudesnę bendradarbiavimą;
- **sukurti palankias sąlygas koordinuoti** struktūrinių fondų veiklą, sektorių programas ir kaimo plėtros programas;
- **įvertinti pažangą struktūrinių fondų valdymo supaprastinimo ir decentralizavimo srityje 2007–2013 m. laikotarpiu** visų pirma siekiant užtikrinti administracinės naštos proporcingumą atsižvelgiant į veiksmų pobūdį ir mastą bei jų poveikį regionų ir vietos valdžios institucijoms.

Europos integracijos proceso koordinavimas

Siekiant tobulinti Europos valdymą ir įgyvendinti Bendrijos strategijas būtinas įvairių valdymo lygių veiksmų ir politikos bei priemonių koordinavimas. Ekonomikos krizė ir bendras sutarimas, kad ES nedelsiant turi imtis koordinuotų veiksmų, ne tik parodo koordinavimo svarbą, bet kartu išryškina sunkumus, su kuriais, dėl koordinavimo ir abipusio pasitikėjimo stokos, vis dar susiduriama vykdant bendrus veiksmus. **Taigi, krizė – Europos integracijos proceso išbandymas.** Viskas priklausys nuo Europos Sąjungos gebėjimo koordinuoti politinius veiksmus ekonomikai atgaivinti ir pasiūlyti tinkamesnę tvaraus vystymosi ir teritorinės sanglaudos alternatyvą užtikrinant įvairių dalyvių bendradarbiavimą bei vietos ir regionų valdžios institucijų tiesioginį dalyvavimą viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavime ⁽²⁶⁾. Europos integracijos mechanizmai, taikant Bendrijos metodą ir tarpvyriausybinių bendradarbiavimą, turi būti koordinuojami remiantis finansinėmis, ekonominėmis, socialinėmis ir teritorinėmis ES gaivinimo priemonėmis bei geresniu krizės valdymo politikos koordinavimu (didesniu Europos struktūrinių fondų, Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lankstumu, EIB parama ir t. t.) ir krizės įveikimu (naujovių diegimo politika, pramonės politika ir pan.) ⁽²⁶⁾.

Bendrijos metodas gali padėti geriau įgyvendinti daugiapakopį valdymą. Tačiau, nors ir neabejojama šio metodo svarba, šalia instituciniu trikampiu grindžiamo Bendrijos metodo ir išskirtinės Europos Komisijos teisės inicijuoti teisės aktus, tose srityse, kuriose Europos Sąjungai yra suteikti tik koordinavimo ar paramos įgaliojimai, jau keletą metų taikomas atviro koordinavimo metodas. Taikomas tam tikrais atvejais vadovaujantis subsidarumo principu šis metodas sudarytų galimybę skatinti bendradarbiavimą, keistis gerąja praktika ir susitarti dėl bendrų tikslų ir strategijų valstybėse narėse.

Tačiau pradinių tikslų požiūriu atviras koordinavimo metodas kol kas neatnešė papildomos naudos, kurios tikėtasi, ir vietos ir regionų valdžios institucijoms nepasirodė tinkamas, kadangi jos įtraukiamos nepakankamai. Jos mano, kad šio metodo taikymo sritis galėtų būti išplėsta įtraukiant kitas veiklos sritis, su sąlyga, kad jis taps įtraukesnis.

⁽²⁶⁾ Europos regionų ir miestų aukščiausiojo lygio susitikimo Prahoje 2009 m. kovo 5–6 d. išvados, CdR 86/2009 fin.

VI. Regionų komiteto Lisabonos strategijos stebėsenos platforma

- 2006 m. Regionų komitetas sukūrė Lisabonos strategijos stebėsenos platformą, kuri šiandien apima daugiau kaip šimtą 26 ES valstybių narių regionų ir miestų. Šis mainų ir vertinimo tinklas užtikrina vietos ir regionų lygmens valdžios institucijų dalyvavimo Lisabonos strategijoje numatytoje valdyme ir jo sąsajų su sanglaudos politika stebėseną.
- Stebėsenos ataskaitoje „Lisabonos strategijos tikslų įgyvendinimas per suderintą ir integruotą teritorinę politiką“ pabrėžiama būtinybė užtikrinti didesnę visų susijusių valdymo lygių politinių darbotvarkių darną ir koordinavimą bei sukurti platesnį teisinių priemonių spektrą.
- Europos regionų ir miestų aukščiausiojo lygio susitikime Prahoje 2009 m. kovo 5–6 d. Regionų komitetas pradėjo konsultacijų dėl būsimosios augimo ir užimtumo strategijos procesą, kad vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvautų rengiant šios strategijos koncepciją (www-lisbon.cor.europa.eu).
- Siekdamas pagerinti pradines sąlygas įmonėms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms (MVI), Regionų komitetas ketina įsteigti premiją už naujovių diegimą, kuria būtų apdovanojami versliausi Europos Sąjungos regionai. Kasmet skiriamas „**versliausio Europos regiono**“ prizas taps paskata regionams rengti tvarytų ilgalaikių ekonominių ir socialinių reformų strateginius planus. Šias reformas plačiai remtų gyventojai ir vietos suinteresuotieji subjektai.
- Lisabonos strategijos įgyvendinimo laikotarpiui pasibaigus Regionų komitetas taip pat ketina papildomai paskatinti kurti naują augimo ir užimtumo strategiją ir visuotinai įtvirtinti dešimt Europos Sąjungos smulkaus verslo akto (angl. *Small Business Act*) principų vietos ir regionų lygiu.

Lisabonos strategijos įgyvendinimas neabejotinai stokoja koordinuotumo; jos poveikis ir toliau mažėja. Lisabonos paradoksas, į kurį atkreipė dėmesį Regionų komiteto stebėsenos platforma, rodo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos buvo nepakankamai įtrauktos ir kad būtina skubiai sukurti labiau decentralizuotą Bendrijos augimo ir užimtumo strategiją, kuri būtų grindžiama regionų ir miestų – pagal kompetenciją pagrindinių naujovių diegėjų, mokslinių tyrimų ir švietimo skatintojų Europoje – potencialu ⁽²⁷⁾.

Europos ekonomika bus atgaivinta įgyvendinant Smulkaus verslo akto Europai (angl. *Small Business Act*) tikslus ir šiuo tikslu bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis ⁽²⁸⁾.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- išanalizuoti svarstymų apie **teritorinio lygmens atvirą koordinavimo metodą** kelius ir nustatyti Bendrijos veiksmų sritis, kuriose atviras koordinavimo metodas vietos ir regionų valdžios institucijoms tiktų labiausiai, visų pirma numatant įgyvendinti imigracijos, integracijos, naujovių diegimo ir švietimo politiką;
- 2010 m. kovo mėn. pateikti Europos Vadovų Tarybai **konsultavimosi su vietos ir regionų valdžios institucijomis dėl Augimo ir užimtumo strategijos ateities rezultatus;**

⁽²⁷⁾ EURO CITIES su Europos Komisijos parama pagal Šeštąją mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programą vykdo projektą, kuris sudarys palankias sąlygas keistis gerąja patirtimi ir taikyti ją užtikrinant miestų vystymąsi.

⁽²⁸⁾ Regionų komiteto nuomonė tema „Visų pirma galvokime apie mažuosius“. Europos iniciatyva *Small Business Act*, 2009 m. vasario 12–13 d., CdR 246/2008 fin.

prašo:

- valstybes nares palaikyti atvirą koordinavimo metodą parengiant **regionų ir vietos veiksmų planus**; skatina atsižvelgti į nacionaliniuose planuose išdėstytus regioninius ir vietos planus ir dėl to sudaryti daugiapakopius rašytinius susitarimus; todėl prašo Europos Komisiją pripažinti su atviro koordinavimo metodo stebėseną susijusius regioninius ir vietos informacijos centrus;

ragina Komisiją ir valstybes nares:

- bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis **reformuoti atvirą koordinavimo metodą, kad jis taptų įtraukesnis** nustatant **dalyvaujamojo valdymo rodiklius bei teritorinius rodiklius** ⁽²⁹⁾;
- glaudžiai bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis nustatyti, **su kokiomis kliūtimis įgyvendinant bendrąją rinką šiuo metu susiduria regionai, miestai ir savivaldybės** ir kokie sprendimai padėtų pritaikyti bendrąją rinką prie dabartinių ekonominių ir socialinių sąlygų;
- deramai įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į Lisabonos strategijos persvarstymą po 2010 m.

Integruotos politikos kūrimas

Integruotas požiūris yra Bendrijos politikos veiksmingumo garantas. Jis turi turėti vertikaliąją plotmę, kai reikalingas geresnis skirtingų valdymo lygių koordinavimas ir bendradarbiavimas, ir horizontaliąją plotmę, kai siekiant tvaraus vystymosi reikia nuosekliai įgyvendinti sektorių politiką ir užtikrinti sinergiją su atitinkamomis kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis.

Teritorinės sanglaudos įgyvendinimas kaip Bendrijos tikslas šiuo požiūriu nepaprastai svarbus Bendrijos bendros politikos ateičiai. Teritorinės sanglaudos taikymo srityje reikia atsižvelgti į tris dimensijas: koregavimo, kai „mažinami egzistuojantys skirtumai“ ir užtikrinamos vienos galimybės visiems piliečiams naudotis svarbiausiomis paslaugomis neatsižvelgiant į jų gyvenamąją vietą, prevencijos, „kai siekiama didesnio nuoseklumo teritorinį poveikį turinčioje sektorių politikoje“ ir visais atvejais ieškant būdų vystyti nepalankiose sąlygose esančių regionų endogeninius išteklius siekiant užtikrinti, kad gyventojai neišvyktų iš šių teritorijų, ir skatinamąją dimensiją, kai, skatinant bendradarbiavimą, tobulinama „teritorinė integracija“.

Teritorinė sanglauda, kuri, priėmus Lisabonos sutartį, priskirta Europos Sąjungos ir valstybių narių pasidalijamajai kompetencijai, turi tapti visų sektorių politikos dalimi ir daugiapakopio valdymo konkrečia išraiška. Be to, miestų valdymui tenka pirmaujantis vaidmuo siekiant sėkmingai įgyvendinti tvaraus vystymosi strategijas miestų zonose siekiant ne tik koordinuoti visus valdymo lygmenis, bet ir įtraukti vietos veikėjus. Laikantis integruoto požiūrio miestų valdymas turėtų apimti visus tris tvaraus vystymosi ramsčius – aplinką, ekonomiką ir socialinius klausimus – kad būtų užtikrinta tikra socialinė ir teritorinė sanglauda. Kita Bendrijos politika taip pat gali paskatinti integruotą ir nuoseklų požiūrį. Be to, reikėtų parengti visapusiškas kaimo vietovių strategijas, grindžiamas daugiapakopiu valdymu, kurios leistų sudaryti palankias sąlygas tvariam šių regionų vystymuisi ir jų konkurencingumo didinimui. Šiose strategijose turėtų būti numatytos priemonės, padedančios šalinti nepalankių gamtinių sąlygų šiuose regionuose sąlygotus trūkumus bei atotrūkį tarp kaimo ir miesto vietovių.

⁽²⁹⁾ Regionų komitetas „rekomenduoja, atsižvelgiant į teritorinės sanglaudos įgyvendinimo reikalavimus, parengti (taip pat ir atliekant tyrimus regionų viduje) naujas priemones, konkrečiai – rodiklius.“ Regionų komiteto nuomonė dėl 4-osios ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaitos (CdR 97/2007 fin).

„Norint parengti tinkamas regionų vystymo strategijas ir pateikti politinį atsaką reikia tinkamų priemonių, kurios viešojoje politikoje leistų atsižvelgti į teritorinius skirtumus (pavyzdžiui, disponuojamos pajamos vienam gyventojui (atsižvelgiant į socialines išmokas, kurios papildo BVP vienam gyventojui rodiklį), mokestinės pajamos, galimybė naudotis įvairiomis paslaugomis (transporto, energijos tiekimo, sveikatos priežiūros, švietimo) ir netgi naujai sukurti sudėtiniai žmogaus raidos indeksai);“ Nuomonė dėl Žaliosios knygos dėl teritorinės sanglaudos (CdR 274/2008) fin.

VII. Integruota jūrų politika Europos Sąjungai

- Rengiama integruota jūrų politika Europos Sąjungai – vienas iš retų Europos lygmens pavyzdžių, kai, atsižvelgiant į teritorijų tipus, bandoma sukurti bendrą požiūrį į sektorių politiką. Procesas, prasidėjęs 2006 m. paskelbta žaliaja knyga ir vėliau pasirodžiusia mėlynąja knyga, parodė stiprią regionų ir vietos veikėjų sutelktą siekiant integruoto požiūrio į jūrų baseinų valdymą: transportas, aplinka, atsinaujinantys energijos šaltiniai, ūkio vystymas – tai tik keletas sričių, kuriose įgyvendinama politika, kuria siekiama horizontaliai integruoti tvarųjį vystymąsi ir jūrų saugumą, galiausiai pripažintų esminiais Europos žemyno gamtos ir ūkio išteklių.
- Šis siekis turi būti grindžiamas atitinkamomis priemonėmis, kurios galėtų padėti sustiprinti integruotos jūrų politikos vizijos jungtinį poveikį. Todėl Regionų komitetas mano, kad būtina persvarstyti ES finansavimo priemonę siekiant sukurti bendrą supaprastintą sistemą, kurioje visi jūrų politikos klausimai arba dauguma jų būtų sprendžiami pasitelkiant ES pakrančių ir salų fondą, ir sukurti Europos jūrų platformą, kuri sutelktų vietos ir regionų valdžios institucijas ir susijusius dalyvius, siekiant sukurti priemonę, kuri padėtų pasidalyti kompetencija ir skleisti gerąją praktiką.

Siekti aukštesnės konsultavimosi kultūros

Nuo 2002 m. aktyviau vykdoma konsultacijų praktika, kuri buvo rekomenduojama baltojoje knygoje dėl Europos valdymo. Joje pripažįstama, kad investicijos į geras konsultacijas parengiamajame teisėkūros etape gali sudaryti sąlygas parengti geresnę teisės aktą, kuris sparčiau priimamas ir lengviau įgyvendinamas bei vykdomas.

Europos Komisijos ir suinteresuotųjų subjektų dialogas iki pasiūlymų pateikimo ir politinių iniciatyvų priėmimo gali būti plėtojamas įvairiais būdais:

- rengiant konsultacijas teisėkūros proceso metu, visų pirma su Regionų komitetu kaip vietos ir regionų valdžios institucijoms atstovaujančia institucija,
- taikant konsultacijų su atskirais sektoriais mechanizmus, leidžiančius atsižvelgti į konkrečias ES veiksmų sąlygas skirtingose veiklos srityse,
- nustatant darnią konsultacijų sistemą, derančią su būtiniausiais konsultacijų standartais,
- palaikant struktūruotą dialogą su vietos ir regionų valdžios institucijų atstovaujamosiomis asociacijomis.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- vystyti bendradarbiavimą su Europos Komisija ir Europos asociacijomis, atstovaujančiomis vietos ir regionų valdžios institucijoms, palaikant **struktūruotą dialogą** Europos Komisijos teisėkūros darbo programos rengimo etape;
- bendradarbiauti su kitomis ES institucijomis, kad būtų užtikrintas veiksmingas RK veiklos poveikio vertinimas siekiant sustiprinti savo kaip patariamąsios institucijos Sutartyse numatytą funkciją ir parodyti pridėtinę vertę, kurią RK suteikia ES sprendimų priėmimo procesui.

prašo Europos Komisiją:

- **pateikti stebėjimo ataskaitą**, parengtą atsižvelgiant į šias politines rekomendacijas klausimų žodžiu ir raštu forma.

Geresnė teisėkūra

Siekiant suderinti teisėkūros procesą, kaip siūloma „Geresnės teisėkūros“ veiksmų programoje ir raginama 2003 m. Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos pasirašytame tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros, būtina visapusiškai atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų indėlį bei į teises ir politikos priemones, kurias jos siūlo taikyti teisėkūros gerinimo strategijoje.

Vadovaujantis šiuo metu galiojančiomis sutartimis ir laukiant, kol įsigalios Lisabonos sutartis, vidaus priemonės ir Bendrijos mechanizmai padeda **sukurti darnų ir suderintą požiūrį į subsidiarumo principo stebėseną ir kontrolę**. Kai kuriose valstybėse narėse prasidėjo vidaus reformų procesas, konsoliduojantis regioninių teisėkūros asamblėjų dalyvavimą mechanizmuose, įtvirtintuose Lisabonos sutarties Protokole dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo siekiant, kad jie veiktų kaip parlamentinės institucijos arba nacionalinio parlamento rūmų sudedamoji dalis. Šią tendenciją reikėtų išplėsti gerbiant nacionalinę konstitucinę struktūrą.

Be to, regionų ir vietos savivaldos institucijų gebėjimas suvokti Bendrijos teisę turi būti stiprinimas siekiant padidinti teisinį saugumą Europos Sąjungoje ir sudaryti palankesnes sąlygas tinkamai perkelti Bendrijos teisės aktus į nacionalinę teisę. Šiuo požiūriu poreikis aktyviau įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas grindžiamas argumentu, kad Bendrijos direktyvos ar reglamento poveikis valstybėse narėse gali gerokai skirtis dėl jų vidaus teritorinės organizacijos, regionų ir vietos valdžios institucijų savarankiškumo lygio ir joms suteiktų įgaliojimų skirtumų. Sunkumai, kurių iškilo perkeltiant Atliekų sąvartynų ⁽³⁰⁾ ir Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo ⁽³¹⁾ direktyvas aiškiai parodė, kad regionų ir vietos valdžios institucijas būtina įtraukti į visą Bendrijos teisėkūros procesą ⁽³²⁾.

Bendrijos teisės aktų pasiūlymų poveikio vertinimas – svarbi priemonė, leidžianti ES lygmeniu užtikrinti geresnį reglamentavimą. Poveikio vertinime turėtų būti skiriamas dėmesys teisės akto įgyvendinimui ir taikymui. Šiuo požiūriu labai svarbu, kad Komisijos tarnybų šiuo metu atliekamuose poveikio vertinimuose naujų teisės aktų teritoriniam aspektui būtų skiriamas išskirtinis dėmesys. Siekdamas tinkamai įvertinti teritorinį aspektą, Komisijos tarnybos jau pradiniam etape turi nurodyti naujojo teisės akto įgyvendinimo poveikį regionams ir savivaldybėms. Sprendžiant šį klausimą, Regionų komitetas gali atlikti svarbų vaidmenį.

VIII. Regionų komiteto subsidiarumo principo stebėsenos tinklas – tinkama demokratinės atskaitomybės ir dalyvavimo Europos Sąjungos teisėkūros procese stiprinimo priemonė.

- Subsidiarumo principu siekiama užtikrinti, kad išimtinai Bendrijos kompetencijai nepriskirtose srityse sprendimai būtų priimami tinkamiausiu lygmeniu. Todėl šiose srityse reikia atlikti tyrimus norint įsitikinti, kad Bendrijos veiksmai, susiję su esamomis valstybių, regionų ar vietos lygmens pasirinkimo galimybėmis, pasiteisins.
- Regionų komiteto sukurtas Subsidiarumo stebėsenos tinklas, kuriam šiandien priklauso 96 nariai (tai regionų ir vietos valdžios institucijos, valstybių ir regionų parlamentai, administracinių teritorinių vienetų asociacijos) savo interneto tinklalapyje rengia tiesiogines konsultacijas. Tinklo tikslai:

⁽³⁰⁾ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1–19); 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/12/EB dėl atliekų (OL L 114, 2006 4 27, p. 0009 – 0021).

⁽³¹⁾ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (2004 4 30). OL L 134, 2004 4 30, p. 114–240.

⁽³²⁾ Europos viešojo administravimo institutui buvo pavesta atlikti tyrimą tema „Bendrijos teisės poveikis vietos lygmeniu“, kur bus išnagrinėti kaip tik šie du praktiniai atvejai, o rezultatai bus pristatyti *Aukšto lygio grupei Europos Sąjungos valdymo klausimais* 2009 m. spalio mėn., pirmininkaujant Švedijai.

- *organizuoti tinklo partnerių konsultacijas* dėl Europos Komisijos dokumentų ir pasiūlymų, kurios padėtų analizuoti subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymą ir įvertinti siūlomų priemonių poveikį. Tokia tinklo veikla sudaro palankesnes sąlygas regionų ir vietos savivaldos institucijų ir Regionų komiteto komunikacijai Europos teisėkūros proceso klausimais;
- *būti informacijos centru*, kuris padėtų vietos ir regionų valdžios institucijoms greičiau gauti jas dominančios su ES susijusios informacijos ir suteiktų joms papildomą kanalą, kuriuo jų balsai galėtų būti išklaustyti;
- *padėti Regionų komitetui išplėsti savo konsultavimosi pagrindą* suteikiant prieigą prie Europos regionų ir miestų politinių ir administracinių struktūrų ir sudaryti jo pranešėjams galimybę naudotis šiais ištekliais;
- *įtraukti subsidiarumo stebėsenos tinklo narius* į būsimus Komisijos pasiūlymų teritorinio poveikio tyrimus jau ankstyvajame teisėkūros procese.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- aktyviau įsitraukti į „**Geresnės teisėkūros**“ **veiksmų programos** stebėsenos procesą **ir plėtoti savo** vidaus politinį **procesą** ir konsultacijas pasitelkiant interaktyvias platformas ir siekiant gauti patikimos informacijos apie tai, kaip kuriant teisės aktus atsižvelgiama į vietos ir regionų dimensiją;
- per visą teisėkūros procesą **stiprinti savo tarpinstitucinius ryšius** su Taryba, Europos Komisija ir Europos Parlamentu;
- **kartu su nacionaliniais parlamentais ir regioninėmis teisėkūros asamblėjomis kurti tam tikrą veiklos metodą**, kad visų valstybių narių regionų ir vietos savivaldos institucijų pozicija įgytų didesnę vertę ir *ex ante* etape, ir išankstinio perspėjimo sistemoje ⁽³³⁾;
- prisidėti prie **administracinės naštos mažinimo aukšto lygio grupės, kurią sudaro savarankiškos suinteresuotosios šalys**, pareikšti nuomonę pasiūlymų, kuriuos ji pateiks ir jau dabar numatyti sukurti vietos ir regionų valdžios institucijų aukšto lygio grupę;

prašo:

- kad Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos **tarpinstitucinis susitarimas dėl „Geresnės teisėkūros“** būtų papildytas susitarimo protokolu su Regionų komitetu dėl tam tikrų vertinimo ir ypač konsultavimosi mechanizmų įgyvendinimo.

prašo Europos Komisiją:

- toliau siekti **reguliavimo aplinkos supaprastinimo**, ypač sanglaudos politikos srityje, ir nacionaliniuose teisėkūros supaprastinimo planuose numatyti regioniniam aspektui skirtą dalį;
- **Regionų ir vietos valdžios institucijoms supaprastinti galimybes** naudotis komitologijos procedūra ir kreiptis į ekspertų grupes, atsakingas už „Geresnės teisėkūros“ veiksmų programos įgyvendinimą ⁽³⁴⁾, ⁽³⁵⁾;

⁽³³⁾ Europos regioninių teisėkūros asamblėjų konferencija sukūrė techninį ir politinį tinklą, kurio užduotis – stebėti subsidiarumo principo įgyvendinimą.

⁽³⁴⁾ Aukšto lygio seminario vietos valdymo klausimais ataskaita (2008 m. rugsėjo 14–16 d., Biaricas).

⁽³⁵⁾ Europos regionų, turinčių įstatymų leidybos galią, prezidentų asociacija (REGLEG) organizuoja regionams, turintiems teisėkūros galią, atstovaujančių ekspertų keitimąsi gerąja patirtimi vykdant komitologijos procedūrą ir Komisijos ekspertų grupėse bei Tarybos darbo grupėse.

ragina valstybes nares:

- sukurti regionų ir vietos valdžios institucijų konsultacinę priemonę, kuri **palengvintų ES teisės aktų perkėlimą**;
- stiprinti įstatymų leidimo įgaliojimus turinčių regioninių parlamentų teisinį statusą, įgaliojimus ir atsakomybę;
- kartu su Europos Taryba toliau tęsti darbą, susijusį su pasiūlymu dėl regioninės demokratijos chartijos.

Bendrijos veiksmų teritorinio poveikio vertinimas

Įvertinimo mechanizmai padeda išsiaiškinti, ar sprendimai priimami ir įgyvendinami tinkamu lygiu, nustatyti tinkamas politines priemones ir apibrėžti Bendrijos veiksmų sritį ir mastą. Daugiausia reikia nuveikti apibrėžiant teritorinio poveikio sąvoką, nustatant bendrus tikslus, kurie gali būti pritaikyti atsižvelgiant į teritorijų specifiką, ir rengiant tinkamus kiekybinius bei kokybinius rodiklius. Taip galima padėti suteikti teritorinės sanglaudos principui konkretų turinį.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą Regionų komitetas:**įsipareigoja:**

- **sustiprinti bendradarbiavimą su Europos Komisija įgyvendinant jos bendradarbiavimo susitarimą** siekiant perduoti pagrįstas vietos ir regionų valdžios institucijų nuomones dėl Komisijos pasiūlymų poveikio analizės ankstyvame teisėkūros proceso etape;
- padedant Europos Komisijos Poveikio vertinimo komitetui sukurti **techninio pobūdžio aukšto lygio grupę, atsakingą už svarbiausių Bendrijos politikos sričių teritorinio poveikio vertinimą** siekiant įgyvendinti priemones, kurios padėtų tobulinti teisės aktus, supaprastinti administracines procedūras ir siekti didesnio piliečių pritarimo Bendrijos politikai;

rekomenduoja:

- **susisteminti teritorinio poveikio analizę** ir į politinių sprendimų rengimo procesą įtraukti įvairius dalyvius, kad jie galėtų suvokti Bendrijos teisėkūros ir ne teisėkūros pasiūlymų pasekmes jų teritorijų ekonomikai, socialiniams reikalams ir aplinkai;
- tobulinti teritorinio poveikio vertinimo mechanizmus, kai **vykstant teisėkūros procesui** pasiūloma **esminių pradinių pasiūlymų pakeitimų**;
- sukurti palankesnes sąlygas atlikti **ex post vertinimą**, kad būtų išnagrinėtas tam tikrų direktyvų poveikis vietos ir regionų lygiu bei Europos teisės aktų įgyvendinimas ir taikymas vietos ir regionų lygiu ir į tai atsižvelgta Komisijos poveikio vertinimo ataskaitoje;
- kad **ES ir nacionalinėje statistikoje** atsispindėtų teritorijų padėties įvairovė ir būtų galima tiksliau įvertinti politikos poveikį teritorijoms;

prašo Europos Komisiją:

- kad įvairiose jos **schemose**, kuriomis remiantis vertinama tam tikrų kertinių politikos sričių pažanga, būtų daugiapakopio valdymo kintamasis, kuris padėtų įvertinti realų Bendrijos veiksmų poveikį ir pabrėžtų būtinybę **stiprinti regionų ir vietos dimensiją vidaus rinkos rezultatų suvestinėje**.

Teritorinio bendradarbiavimo potencialo vystymas

Norint pasiekti ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslus būtina stiprinti teritorinį bendradarbiavimą. Ateinančiais metais reikia labai aktyviai plėtoti galimybes, kurias teikia vertikalios ir horizontalios partnerystės, kurių pagrindas – politinės, teisinės ir finansinės tarpvalstybinio bendradarbiavimo priemonės, leidžiančios bendradarbiauti keletui teritorinių vienetų skirtingose ES valstybėse narėse.

Geografiniu požiūriu toks bendradarbiavimas leidžia skirtingų lygių politinėms institucijoms ir administracijoms vykdyti bendrą veiklą ir skatinti bendrus interesus, taip gerinti atitinkamų bendruomenių gyvenimo sąlygas ir sutelkti savo išteklius bei kompetenciją.

Atsižvelgdamas į Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės sustiprinimo perspektyvas ir jos reglamento persvarstymą, Regionų komitetas ketina pateikti pasiūlymų, kaip optimizuoti šios priemonės papildomą naudą.

IX. Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (ETBG).

- ETBG yra nauja Bendrijos teisės priemonė (Reglamentas Nr. 1082/2006), kuria siekiama stabilizuoti įvairių vyriausybės lygių teritorinį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą, kuris ypač svarbus siekiant sustiprinti teritorinės sanglaudos politiką. Šiuo metu Europoje kuriama apie trisdešimt ETBG, o šešios jau yra sukurtos.
- Daugiapakopis valdymas yra svarbiausia ETBG kūrimo, steigimo ir valdymo proceso dimensija. Tokios grupės padeda kintamos geometrijos principu įtraukti valdžios institucijas pagal jų kompetencijos lygį ir skatinti platesnę partnerystę su socialinės ir ekonominės srities dalyviais. ETBG steigiamos įvairiuose sektoriuose: sveikatos ir civilinės saugos, ūkio vystymosi ir gamtos išteklių apsaugos ir didinimo, profesinio mokymo ir mokslinių tyrimų, inovacijų politikos ir pan.
- Regionų komitetas vykdo savo veiklą bendradarbiaudamas su vietos ir regionų valdžios institucijomis, Europos Komisija, Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis siekdamas optimizuoti ETBG potencialą ir sudaryti palankias sąlygas kurti viešą komunikacijos, informacijos, analizės, mokslinių tyrimų ir keitimosi patirtimi tinklo erdvę.

Europos Sąjungos vidaus strategija taip pat orientuota į makroregionų vystymąsi. Tačiau laikantis novatoriško požiūrio reikalingas didelis jo koncepcijos ir integravimo į Europos kūrimo procesą nuoseklumas. Jis turi būti remiamas įgyvendinant daugiapakopį valdymą, kuris padėtų kurti naujo tipo partnerystę, suartinsiančią Europos Sąjungos vidaus ir išorės politikos strateginius veiksmus. Patirtis, sukaupta įgyvendinant Baltijos jūros regiono strategiją, galimybės, kurias atvėrė atokiausiems regionams skirtas platesnės kaimynystės veiksmų planas, ir rengiantis artimiausiu metu paskelbti Dunojaus baseino strategiją gali būti labai svarbi nustatant, ar šiuose makroregionuose gali būti įgyvendinamas europinis valdymas, teritorinis bendradarbiavimas ir teritorinės sanglaudos tikslas.

X. Baltijos jūros regiono strategija.

- Baltijos jūros regiono strategija siekiama atnaujinti bendradarbiavimą šios jūros baseine siekiant pagerinti regiono aplinkos būklę, paremti jame tvarų ekonomikos vystymąsi, padidinti jo prieinamumą ir užtikrinti didesnę saugumą šiame regione. Ši šiuo metu rengiama integruota dalyvaujamoji strategija yra pavyzdys, kaip galima įgyvendinti daugelį sektorių apimančią politiką, vykdomą daugelio veikėjų ir orientuotą į tam tikrą Europos makroregioną. Joje ketinama sutelkti įvairias Europos, valstybių ir jų vidaus programavimo bei finansavimo linijas numatant galimybę kaip orientacinį pagrindą panaudoti sanglaudos politikos programas.
- Šios strategijos sėkmė priklausys nuo valdymo. Ją plėtojant būtina laikytis daugialygmenio požiūrio ir užtikrinti glaudesnę Europos, nacionalinio, regionų ir vietos lygmens bendradarbiavimą, tarptautinį bendradarbiavimą ir viešojo bei privačiojo sektorių bendradarbiavimą ⁽³⁶⁾.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą Regionų komitetas:

įsipareigoja:

- įvertinti **makroregionų vystymosi strategijų** tinkamumą pagal tai, kaip regionų ir vietos valdžios institucijos dalyvavo ne tik jas kuriant, rengiant, įgyvendinant, vertinant, informuojant apie jas piliečius, bet ir vykdant šių strategijų veiksmų planus, o tada reikalauti pakankamos dotacijos iš Bendrijos biudžeto, kad būtų skirti tinkami finansavimo ištekliai ir mechanizmai;
- bendradarbiauti su Europos Komisija, valstybėmis narėmis ir kitomis suinteresuotosiomis institucijomis siekiant **vykdyti aktyvią komunikaciją ir teikti veiksmingą paramą kuriant naujas ETBG** bei keičiantis gerąja patirtimi su tomis, kurios jau sukurtos;
- įnešti savo indėlį į galimą **Reglamento Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) persvarstymą** remdamasis savo ekspertų grupės patirtimi ⁽³⁷⁾, visų pirma siekiant geresnės socialinės ir ekonominės srities partnerių integracijos, lengvesnio įgyvendinimo prie ES išorės sienų, didesnio lankstumo atliekant įkūrimo procedūras, nuorodos pagrindiniuose Europos teisės aktuose, kuriuose daug dėmesio skiriama tarpvalstybinei dimensijai (pavyzdžiui, tarpvalstybinei sveikatos priežiūrai), paskatų, įskaitant teises, ekonomines ir finansines, numatymui tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu ir šios priemonės skatinimui Europoje vadovaujantis ES teisine tvarka;

⁽³⁶⁾ Regionų komiteto nuomonė „Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo naujojoje Baltijos jūros regiono strategijoje.“ CdR 381/2008 fin.

⁽³⁷⁾ Regionų komitetas sukūrė ekspertų grupę, kurią sudaro vietos ir regionų valdžios institucijų bei mokslinių tyrimų institutų atstovai iš beveik 23 skirtingų šalių. Grupės tikslas –

- užtikrinti Reglamento nuostatų stebėseną ir įgyvendinimą valstybių narių lygmeniu,
- sudaryti palankesnes sąlygas keistis ETBG steigimo patirtimi teritoriniu lygmeniu ir dalytis žiniomis apie su jomis susijusią geriausią patirtį,
- apibrėžti galimą ETBG kaip teritorinės plėtros priemonės panaudojimą,
- gerinti komunikaciją apie ETBG galimybes ir iššūkius teritoriniu lygmeniu. Interneto tinklalapis: www.cor.europa.eu/egtc.htm.

rekomenduoja:

- visiems trims teritorinio bendradarbiavimo skyriams skirti papildomų išteklių, nes jie neginčytinai prisideda prie Europos integracijos proceso;

prašo:

- Europos Komisiją kitoje ETBG reglamento vertinimo ir (arba) persvarstymo ataskaitoje nurodyti, koku būdu ji ketina visiškai panaudoti šios teisinės priemonės teikiamas galimybes;
- Europos Komisiją ir valstybes nares aktyviau **skleisti informaciją apie šią priemonę** užtikrinant žymiai intensyvesnę vidaus informacijos sklaidą generaliniuose direktoratuose bei ministerijose ir pasinaudojant jos papildoma nauda;
- valstybes nares glaudžiai bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis kuriant Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes, kad pastarosios galėtų plėtoti savo veiklą ir siekti savo tikslų atsižvelgiant į Reglamento 1082/2006 dvasią ir raidę.

Naujoviškų ir bendradarbiavimu grindžiamų valdymo metodų skatinimas

Ekonomikos, technologijų ir visuomenės permainos skatina mąstymo ir veiklos metodų pokyčius. **Bendrijos metodą būtina papildyti novatoriška ir eksperimentinio pobūdžio praktika pasinaudojant regionų ir vietos išrinktųjų atstovų patirtimi ir žiniomis, kadangi jiems dažniausiai tenka įgyvendinti Bendrijos politiką ir taikyti jos teisės normas.**

Šiuo požiūriu eksperimentavimas yra gero valdymo priemonė, suteikianti galimybę įgyvendinti veiksmus nedideliu mastu ištiriant jų poveikį ir, jei rezultatai tenkina, išplėsti tokių veiksmų taikymo sritį bei pagrįsti priimamus politinius sprendimus teritorinio poveikio požiūriu jau patikrintais duomenimis.

Be to, sutartinės priemonės, kurios įgyvendinant Bendrijos regioninę politiką lėmė Europos strateginių prioritetų įsisavinimo reiškinį valstybių, regionų ir vietos lygmeniu bei sustiprino įgyvendinamos viešosios politikos koordinavimą ir jų administracinius pajėgumus, turėtų būti taikomos ir kitose ES politikos srityse.

Siekdamas praktiškai įgyvendinti daugiapakopį valdymą Regionų komitetas:**įsipareigoja:**

- pateikti pasiūlymų siekiant paremti **eksperimentavimą vietos ir regionų lygiu** tam tikrose Bendrijos intervencinės veiklos srityse, pavyzdžiui, augimo ir darbo vietų kūrimo strategijoje, socialinėje darbotvarkėje, integracijos, inovacijų skatinimo, sanglaudos, tvaraus vystymosi ar civilinės saugos politikoje;
- plėtoti veiksmų gaires numatant dažniau naudoti **kontroliuojamo eksperimentavimo metodą** ir suprasti didelio masto bendrosios politikos reformų, visų pirma bendrosios žemės ūkio politikos, pasekmes;

- pasisako už tikslų sutarčių sudarymo galimybę, kaip numatyta 2001 m., pasiūlant iš naujo pritaikyti politines ir teisesines įgyvendinimo nuostatas visų pirma pasinaudojant **lanksčiomis ir įvairiomis trišalėmis priemonėmis**; tai atliekant labai svarbu, kad ne tik perkeliant Bendrijos teise, bet ypač ją įgyvendinant būtų visapusiškai atsižvelgiama į institucinę ir procedūrinę valstybių narių autonomiją;

rekomenduoja:

- **sudaryti teritorinius Europos paktus**, kurie savanorišku pagrindu padėtų suburti įvairių lygių kompetentingas valdžios institucijas siekiant suderinti Europos Sąjungos svarbiausių tikslų ir politinių prioritetų įgyvendinimą remiantis bendradarbiavimu su regionų ir vietos valdžios institucijomis ⁽³⁸⁾;
- Europos teritoriniuose paktuose numatyti Europos Sąjungos institucijų ar agentūrų, nacionalinių valdžios institucijų ir vienos ar kelių vietos ir regionų valdžios institucijų išsipareigojimus, nustatyti siektinus Europos politinius tikslus, konkrečias jų įgyvendinimo formas atitinkamoje teritorijoje, stebėsenos sistemą ir, galiausiai, **nustatyti biudžeto struktūrą, kuri apimtų įvairių šalių indėlių, reikalingą jai įgyvendinti**;

ragina:

- **Europos teritorinių paktų finansavimo klausimą** svarstyti numatant galimą sinergiją, kuri apimtų, Europos lygmeniu – atitinkamų sričių biudžeto eilutes ir struktūrinius fondus, o vietos, regionų ir valstybių lygmeniu – šiuo metu numatytas biudžeto eilutes; šiam tikslui pasiekti nebūtų kuriama papildoma Bendrijos regionų politikos finansinė priemonė ir prašoma papildomų lėšų;
- **vietos ir regionų valdžios institucijas, suinteresuotas** dalyvauti tokiaame procese, **parodyti savo susidomėjimą Regionų komitetui** per konsultaciją dėl baltosios knygos įgyvendinimo.

5. Baltosios knygos įgyvendinimas ir jo stebėseną

Paskelbdamas šią baltąją knygą, Regionų komitetas siekė pateikti savo sampratą apie Bendrijos metodą, grindžiamą valdymu, kai į Bendrijos politikos formavimą bei įgyvendinimą įtraukiamos vietos ir regionų valdžios institucijos. Tokia koncepcija grindžiama pažanga, kurią paskatino 2001 m. Europos Komisijos baltoji knyga dėl Europos valdymo. Baltojoje knygoje taip pat nurodomi Europai kylantys pasidalijamojo valdymo uždaviniai ir iššūkiai. Europos daugiapakopio valdymo kultūros plėtojimas yra tęstinis procesas. Todėl Komitetas reguliariai vertins baltosios knygos įgyvendinimo pažangą ir kas trejus metus teiks daugiapakopio valdymo Europos Sąjungoje būklės ataskaitas.

Pasirodžius baltajai knygai, Regionų komitetas pradės konsultavimosi su Bendrijos institucijomis procesą siekdamas sukonkretinti nurodytas gaires ir išsipareigojimus.

⁽³⁸⁾ Regionų komiteto nuomonė „Europos teritorinių paktų įgyvendinimas: pasiūlymai persvarstyti sutartis ir trišalius susitarimus“. CDR 135/2006 fin.

Be to, jis pradeda visuotines konsultacijas siekdamas sužinoti valdžios institucijų, asociacijų ir suinteresuotųjų šalių požiūrį ir ragina jas pateikti jam savo pastabas dėl geriausio būdo įgyvendinti daugiapakopį valdymą Europoje. Komentarai galima siųsti iki 2009 m. lapkričio 30 d. adresu:

Comité des régions de l'Union européenne
Cellule de prospective
Bureau VMA 0635
Rue Belliard/Belliardstraat 101
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

arba el. pašto adresu governance@cor.europa.eu ⁽³⁹⁾.

Atsižvelgdamas į visuotinių konsultacijų ir konsultacijų su institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais rezultatus, Regionų komitetas parengs veiksmų planą savo rekomendacijoms įgyvendinti.

2009 m. birželio 17 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Luc VAN DEN BRANDE

⁽³⁹⁾ Baltosios knygos stebėsenos procese dalyvaus Regionų komiteto darbo grupės (www.cor.europa.eu/ateliers)

Regionų komiteto nuomonė Vieneri metai po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo: Afrikos ir ES partnerystės įgyvendinimas ES, Afrika ir Kinija: siekiant trišalio dialogo ir bendradarbiavimo

(2009/C 211/02)

REGIONŲ KOMITETAS

- teigiamai vertina nuo strategijos įgyvendinimo pradžios Europos ir Afrikos suinteresuotųjų subjektų įdėtas pastangas ir pabrėžia, kad būtina tęsti, spartinti, stiprinti ir plėtoti jau pradėtas aštuonių partnerystės iniciatyvas;
- siūlo įtraukti Regionų komitetą į temines partnerystes įgyvendinančias darbo grupes, visų pirma nagrinėjančias valdymo, Tūkstantmečio vystymosi tikslų, klimato kaitos, migracijos, judumo ir užimtumo klausimus; pabrėžia, kad ES būtinos statistikos ir vertinimo priemonės, kurios leistų įvertinti Europos vietos ir regionų valdžios institucijų decentralizuoto bendradarbiavimo veiksmus; primena, kad decentralizuoto bendradarbiavimo konferencijos turėtų tapti svarbiausiu Komisijos ir RK diskusijų forumu, kuriame ypatingas dėmesys būtų skiriamas ES ir Afrikos santykiams;
- teigiamai vertina Komisijos komunikatą dėl ES, Afrikos ir Kinijos bendradarbiavimo ir primena, kad Europos Sąjungos Afrikoje įgyvendinamos pagalbos vystymuisi politikos ir Kinijos šiame kontinente vykdomos politikos tikslai ir priemonės skiriasi. Šie skirtumai dar labiau pabrėžia būtinybę stiprinti bendradarbiavimą kartu laikantis griežtų gero valdymo ir pagarbos žmogaus teisėms kriterijų;
- mano, kad jau dabar reikėtų numatyti priemones, kurios leistų įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į trišalį ES, Afrikos ir Kinijos dialogą, visų pirma į bendradarbiavimo temų nustatymo procesą;
- pabrėžia, kad ekonomikos ir finansų krizės sąlygomis būtina toliau skirti ir didinti pagalbą Afrikos vystymuisi.

Pranešėjas: Jean-Louis Destans (FR/ESP)

Eras regiono generalinės tarybos pirmininkas

Pamatiniai dokumentai:

Vieneri metai po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo: Afrikos ir ES partnerystės įgyvendinimas

COM(2008) 617 galutinis

ES, Afrika ir Kinija: siekiant trišalio dialogo ir bendradarbiavimo

COM(2008) 654 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendrosios pastabos

Dėl ES ir Afrikos partnerystės

1. palankiai vertina Komisijos paskelbtą komunikatą „Vieneri metai po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo: Afrikos ir ES partnerystės įgyvendinimas“, kuriame įvertinami pirmieji 2008–2010 m. veiksmų plano įgyvendinimo metai ir aštuonios teminės partnerystės, kurių tikslas – bendrosios ES ir Afrikos strategijos įgyvendinimas;

2. teigiamai vertina nuo strategijos įgyvendinimo pradžios (2007 m. gruodžio mėn.) Europos ir Afrikos suinteresuotųjų subjektų įdėtas pastangas, kurios leido sukurti pagrindą partnerystei ir bendradarbiavimui platesnėje nei vystymasis, Afrika ir institucijos plotmėje;

3. pabrėžia, kad šie pirmieji teigiami žingsniai nereiškia, jog nėra būtina tęsti, spartinti ir plėtoti jau pradėtas aštuonių partnerystės iniciatyvas. ES ir Afrikos vystymosi ir bendradarbiavimo strategijos teigiamus rezultatus gali užtikrinti tik nuolatinis ir aktyvus abiejų šalių dalyvavimas. Pirmųjų veiksmų plano įgyvendinimo metų rezultatai turėtų tapti paskata Europos ir Afrikos suinteresuotiesiems subjektams dėti dar daugiau pastangų siekiant ilgalaikės strategijos sėkmės;

4. palankiai vertina 2008 m. lapkričio 21 d. priimtą bendrą ES ir Afrikos Sąjungos ataskaitą, kurioje pateikiamos Europos Komisijos išvados;

5. palankiai vertina Komisijos pastangas pateikti ne tik išvadas, bet ir rekomendacijas, kaip ateityje:

— įveikti sunkumus, išskylančius įgyvendinant veiksmų planą,

— skatinti visus suinteresuotuosius subjektus bendrai jo laikytis,

— plėtoti bendrą ir įvairiapusę viso Afrikos žemyno strategiją,

— skatinti ES ir Afrikos bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą tarptautinėse organizacijose,

— skleisti daugiau informacijos apie partnerystės tikslus ir pasiekimus, taip užtikrinant daugiau skaidrumo ir didesnę Afrikos ir Europos gyventojų pritarimą;

6. pabrėžia, kad įgyvendinant šias rekomendacijas ir partnerystę trijose pagrindinėse srityse, visų pirma platesnėje nei vystymasis ir institucijos plotmėje, Regionų komiteto ir Europos bei Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijų sukuriama pridėtinė vertė yra akivaizdi ir neginčijama, todėl Komisija komunikate turėtų tai pabrėžti;

Dėl trišalio ES, Afrikos ir Kinijos dialogo ir bendradarbiavimo

7. teigiamai vertina Komisijos komunikatą „ES, Afrika ir Kinija: siekiant trišalio dialogo ir bendradarbiavimo“ ir atkreipia dėmesį į jau pradėtus veiksmus, leidžiančius žengti pirmąjį žingsnį kuriant Afrikos žemynui naudingą sinergiją;

8. mano, kad Afrikos žemyno atečiai ypač svarbu, kad ES ir Kinija pradėtų bendradarbiauti. Kiekviena šių šalių atskirai jau plėtoja dvišalę partnerystę su Afrika ir atitinkamai yra jos pirmoji ir trečioji pagal dydį prekybos partnerės, kartu jos abi yra svarbiausios tiesioginės investuotojos šiame žemyne;

9. laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į padėtį likusioje pasaulio dalyje, įskaitant sparčiai besivystančias šalis, būtina laikytis trišalės strategijos;

10. primena, kad Europos Sąjungos Afrikoje įgyvendinamos pagalbos vystymuisi politikos ir Kinijos šiame kontinente vykdomos politikos tikslai ir priemonės skiriasi. Šie skirtumai dar labiau pabrėžia būtinybę stiprinti bendradarbiavimą;

11. ragina Afrikos Sąjungą, Afrikos valstybes ir šio žemyno vietos ir regionų valdžios institucijas ryžtingai dalyvauti nustatant bendradarbiavimo sritis ir pradėdant trišalį dialogą. Šis dialogas neturėtų apsiriboti tik Europos ir Kinijos politikos koordinavimu;

12. skatina Afrikos žemyno, valstybių, regionų ir vietos politikus teikti bendradarbiavimo pasiūlymus srityse, kurios, jų nuomone, galėtų geriausiai padėti spręsti Afrikos vystymosi uždavinius;

13. primena, kad šiuo klausimu būtina laikytis lankstaus ir pragmatinio požiūrio siekiant nuo pat pradžių numatyti visas galimo bendradarbiavimo sritis, kad kai kurios neliktų neįtrauktos;

14. pabrėžia, kad Afrikoje labai intensyviai naudojami energijos ištekliai, todėl ypač svarbi bendradarbiavimo tema – „Tvarus aplinkos ir gamtinių išteklių valdymas“;

15. stebisi, kad Komisijos dokumente sveikata, švietimas ir moksliniai tyrimai nėra prioritetingos bendradarbiavimo sritys, nors jos yra labai svarbios ilgalaikiam Afrikos vystymuisi ir yra JT veiklos bei ES ir Afrikos partnerystės prioritetai. Todėl ragina Komisiją šiose srityse pateikti daugiau pasiūlymų;

16. rekomenduoja plėtojant trišalius santykius Afrikos Sąjungai suteikti privilegijuoto partnerio statusą ir skatina nepaisyti nacionalinių nesutarimų ir laikytis bendro, nuoseklaus požiūrio;

17. džiaugiasi 2009 m. gegužės mėn. Prahoje rengiamu ES ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikimu ir ragina Tarybą:

- svarstyti ES, Afrikos ir Kinijos trišalio bendradarbiavimo klausimą ir išplėtoti Komisijos pateiktus pasiūlymus,
- plėsti bendradarbiavimo galimybes sveikatos, švietimo ir mokslinių tyrimų srityse,
- atsižvelgti į Afrikos suinteresuotųjų subjektų pateiktus pasiūlymus;

18. pabrėžia, kad ES turi laikytis griežtų gero valdymo ir pagarbos žmogaus teisėms kriterijų vykdama paramos vystymuisi politiką Afrikoje ir ją įgyvendinti remiantis dvišaliu ES ir Afrikos arba trišaliu ES, Afrikos ir Kinijos bendradarbiavimu;

19. mano, kad šios sąlygos turėtų būti kuriamos dinamiškai ir nuosekliai, kad būtų sudaryta galimybė atsižvelgti į pasiektus rezultatus ir į Afrikos valstybių įgyvendinamą gero valdymo ir pagarbos žmogaus teisėms politiką;

20. pabrėžia, kad trišaliu ES, Afrikos ir Kinijos bendradarbiavimu neturėtų būti siekiama lygiuotis į Kinijos metodus ir tikslus, kadangi tokia strategija veikia prieštarautų ES vertybėms ir

principams bei Afrikos ilgalaikiams interesams, tačiau būtų galima bandyti ieškoti bendrų interesų;

21. atkreipia dėmesį ilgalaikį Regionų komiteto, Europos, Afrikos ir Kinijos vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį plėtojant trišalį ES, Afrikos ir Kinijos dialogą. Vystantis dvišaliams ES ir Afrikos, Afrikos ir Kinijos, ES ir Kinijos santykiams, šiam dialogui turi būti skiriama dar daugiau dėmesio;

22. mano, kad nustatant trišalio bendradarbiavimo ir dialogo tvarką, būtina įvertinti kiekvieno regiono ar vietovės ekonomines ir socialines sąlygas, prie jų prisitaikyti ir į šį tvarkos nustatymo procesą įtraukti ES, Afrikos ir Kinijos vietos ir regionų valdžios institucijas;

23. pabrėžia, kad reikėtų parengti trišalio bendradarbiavimo ir dialogo įgyvendinimo stebėsenos ir kontrolės priemones, siekiant užtikrinti, kad visos šalys laikytųsi priimtų įsipareigojimų;

Ekonomikos ir finansų krizės poveikis

24. nerimauja dėl tarptautinės ekonomikos ir finansų krizės pasekmių Afrikos žemyne, kadangi pagrindinis dėmesys sutelktas į padėtį išsivysčiusiose šalyse;

25. nuogaštai, kad besivystančios šalys ir toliau išlieka nuošalyje. G-20 vadovų susitikimuose dalyvauja labai mažai Afrikos atstovų, todėl jie negali daryti įtakos priimant tarptautinius sprendimus ekonomikos krizei įveikti, nors tiesioginis ir netiesioginis jos poveikis šiam žemynui labai stiprus;

26. primena, kad tiesioginį ir netiesioginį krizės poveikį Afrikai stiprina ir jos trapūs socialiniai ir ekonominiai modeliai. Tiesioginio poveikio pasekmės – dėl sulėtėjusios pasaulinės ekonomikos sumažėjęs Afrikos šalių žaliavų eksportas, žlugusios užsienio investicijos, dėl kreditų apribojimų išaugusi maisto krizės grėsmė, sumažėjusios pajamos, kadangi emigravę Afrikos gyventojai susiduria su nedarbo problema išsivysčiusiose šalyse ir perveda mažiau pinigų. Netiesioginis poveikis – visų pirma sumažėjusi parama vystymuisi ir išsivysčiusių šalių paskolų perorientavimas į paramą savo šalių ūkio veiklai;

27. primena, kad TVF skaičiavimais, dėl ekonomikos krizės sulėtės Afrikos ekonomikos augimas, kuris 2009 m., geriausiai atveju, tepasieks 3 proc., taigi, baigsis laikotarpis, kai pastarąjį penkmetį augimas vidutiniškai pasiekdavo 6 proc. ir nuolat gerėjo ekonominė, politinė ir socialinė šio žemyno padėtis;

28. mano, kad krizės laikotarpis Afrikos žemynui bus ypač sudėtingas dėl trapios socialinės politikos, be to gali išaugti humanitarinių, politinių ir socialinių krizių grėsmė, o tai savo ruožtu paskatintų nestabilumą regione ir sukurtų prielaidas naujiems konfliktams;

29. todėl dar kartą pabrėžia ES ir Afrikos partnerystės ir ES, Afrikos ir Kinijos bendradarbiavimo projekto svarbą ir būtinybę toliau skirti ir didinti pagalbą Afrikos vystymuisi;

30. apgailestauja dėl kai kurių valstybių narių pareiškimų mažinti pagalbą vystymuisi; tai dar labiau pagilintų krizę Afrikoje;

31. atsižvelgdamas į sudėtingą dabartinę finansinę padėtį, patvirtina, kad Europos vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo neapsiriboja tik finansine pagalba, institucijos taip pat perduoda žinias ir patirtį bei bendradarbiauja įgyvendinant konkrečius projektus;

B. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ES ir Afrikos partnerystėje

Specifinis vietos ir regionų valdžios institucijų pobūdis

32. džiaugiasi, kad įgyvendinant ES ir Afrikos partnerystę buvo atsižvelgta į pilietinę visuomenę ir netradicinius dalyvius ir palankiai vertina Komisijos pasiūlymą pradėti konsultacijas su svarbiais institucijoms nepriklausančiais dalyviais, t. y. pilietine visuomene, akademinė bendruomene ir privačiuoju sektoriumi, ir suteikti jiems galimybę aktyviai dalyvauti įgyvendinant ir vykdant bendros strategijos stebėseną;

33. primena Komisijai, kad reikėtų skirti vietos ir regionų valdžios institucijas ir pilietinę visuomenę, kad Europos vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų palaikyti glaudžius ryšius su atitinkamomis Afrikos institucijomis ir kad šios institucijos bendradarbiautų švietimo, komunalinių paslaugų (vandens tiekimas ir atliekų tvarkymas), infrastruktūros, transporto, ryšių, teritorijos ekonominės plėtros ir paramos vietos valdymui srityse. Be to, įgyvendindamos projektus šios institucijos įgijo žinių, įgūdžių ir patirties sektoriuose, kurie ypač svarbūs ekonominiams, socialiniams ir politiniams Afrikos žemyno vystymuisi;

34. tvirtina, kad ES ir Afrikos partnerystėje labai svarbu skirti didesnę vaidmenį vietos ir regionų valdžios institucijoms ir kuo geriau pasinaudoti jų patirtimi;

35. mano, kad anksčiau paskelbtuose komunikatuose, konkrečiai dokumente „Vietos valdžios institucijos – vystymosi proceso dalyvės“ Komisija aiškiai pripažino vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį tarptautinio bendradarbiavimo su besivystančiomis šalimis srityje; 2008 m. lapkričio 15–17 d. įvykusiose Europos vystymosi dienose vietos ir regionų valdžios institucijos ir Regionų komitetas turėjo progą pabrėžti savo indėlį į vystomąjį bendradarbiavimą ir būtinybę suteikti jiems galimybę veikti Europos ir tarptautiniu lygmeniu sprendžiant jų atsakomybės sričiai priklausančius klausimus;

36. mano, kad pripažintas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo turėtų būti nuolat minimas visose ES bendradarbiavimo

strategijose, visų pirma, skirtose Afrikai ir trišaliame ES, Afrikos ir Kinijos dialogui;

37. todėl prašo Komisijos išplėsti ir sustiprinti konsultacijas su pilietine visuomene ir netradiciniais dalyviais ir būtinai į jas įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas ir joms atstovaujantias tarptautines asociacijas, kad būtų užtikrintas Europos ir Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas vystomosios politikos rengimo procese;

38. įsipareigoja skatinti ir remti Afrikos vietos ir teritorines valdžios institucijų koordinavimo pastangas nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmenimis ir taip stiprinti Regionų komiteto ir Europos bei Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijų struktūruotą dialogą;

Vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas partnerystėje

39. mano, kad įgyvendinant ES ir Afrikos partnerystę vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų dalyvauti trimis lygmenimis:

- formuojant bendradarbiavimo su Regionų komitetu politiką ir jį įtraukti į partnerystės įgyvendinimo veiksmų plano rengimą,
- įgyvendinant bendradarbiavimo projektus, kurie padėtų derinti Europos, Afrikos Sąjungos, nacionalines ir vietos ir regionų valdžios institucijų iniciatyvas,
- stebint ir vertinant partnerystės įgyvendinimą, kad būtų užtikrinti bendri įsipareigojimai ir visuomenės parama;

40. todėl siūlo įtraukti Regionų komitetą į temines partnerystės įgyvendinančias darbo grupes, kuriose dalyvauja didžiausius įsipareigojimus prisiėmusios valstybės narės, Komisija ir Tarybos sekretoriatas. Regionų komitetas primena, kad jis dalyvauja demokratinio valdymo ir žmogaus teisių grupės darbe ir norėtų, kad jo dalyvavimo sritis būtų išplėsta, visų pirma jį įtraukiant į partnerystes, kuriose vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka svarbus vaidmuo, pavyzdžiui, partnerystė siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų, partnerystė dėl klimato kaitos, partnerystė dėl migracijos, judumo ir užimtumo;

41. primena, kad šiuo metu nėra tikslų ir išsamių duomenų, kurie atspindėtų vietos ir regionų valdžios institucijų vystomajam bendradarbiavimui skiriamas lėšas, taip pat nežinoma, kokios yra prioritetinės bendradarbiavimo sritys ir kokie šiam tikslui sutelkti žmogiškieji ištekliai, nors ši informacija labai svarbi siekiant užtikrinti ES ir Afrikos partnerystę įgyvendinančių iniciatyvų nuoseklumą ir sinergiją;

42. todėl pabrėžia, kad ES būtinos statistikos ir vertinimo priemonės, kurios leistų įvertinti Europos vietos ir regionų valdžios institucijų decentralizuoto bendradarbiavimo veiksmus Afrikoje atsižvelgiant į tai, kad tokie veiksmai negali būti vertinami tik finansiniu požiūriu, kadangi šių institucijų suteikiama nemateriali pagalba yra taip pat labai didelė;

43. džiaugiasi, kad Komisija pritaria, jog būtina sukurti decentralizuoto bendradarbiavimo „biržą“, kuri sudarytų palankias sąlygas keistis informacija ir vietos lygmeniu formuoti naujoms decentralizuoto bendradarbiavimo partnerystėms, susijusioms su jau pradėtais įgyvendinti veiksmais;

44. primena, kad Regionų komitetas, bendradarbiaudamas su Komisija, yra pasirengęs sukurti tokią „biržą“ ir organizuoti jos veiklą. Tai galėtų būti interneto portalas, kuris tarsi pratęstų kasmet rengiamų decentralizuoto bendradarbiavimo konferencijų veiklą;

45. primena, kad decentralizuoto bendradarbiavimo konferencijos turėtų tapti svarbiausiu forumu, kuriame būtų diskutuojami ir strateginiu bei politiniu požiūriu aptariami decentralizuoto bendradarbiavimo veiksmai. Šiuose forumuose reikėtų ypatingą dėmesį skirti ES ir Afrikos santykiams siekiant padėti plėtoti Europos ir Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijų bendro darbo kultūrą, stengtis geriau susipažinti su vietos vystymosi problemomis ir nustatyti ES ir Afrikos partnerystės strategines gaires;

Skatinti Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą partnerystėje

46. mano, kad ES ir Afrikos partnerystėje turėtų dalyvauti ne tik Europos vietos ir regionų valdžios institucijos;

47. pabrėžia, kad vykstantis decentralizacijos procesas ir intensyvus Afrikos urbanizavimas, taip pat ekonomikos ir finansų krizės padariniai, kurie visų pirma bus juntami vietos lygmeniu, lemia tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos tampa svarbiausiomis dalyvėmis sprendžiant vystymosi uždavinius;

48. mano, kad reikia dėti pastangas ir užtikrinti veiksmingą ir nuoseklią vystomąją politiką, todėl būtina atsižvelgti į Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijas;

49. ragina Komisiją konsultuotis ne tik su pilietine visuomene, bet ir su netradiciniais dalyviais, Europos ir Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijomis ir joms atstovaujančiomis tarptautinėmis organizacijomis;

50. skatina Afrikos vietos valdžios institucijoms atstovaujančias tarptautines asociacijas geriau derinti veiksmus su Afrikos Sąjunga ir Afrikos valstybėmis siekiant didesnės Afrikos nacionalinių ir subnacionalinių veiksmų sinergijos;

51. pabrėžia tiek Europos, tiek ir Afrikos vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį informuojant visuomenę apie vystymosi problemas ir įtraukiant į konkrečių projektų įgyvendinimą vystymosi klausimais besidominčias vietos organizacijas ir piliečius. Vykdydamos tokią veiklą, vietos ir regionų valdžios institucijos padeda plėtoti partnerystę, kurios sėkmė labai priklauso nuo Šiaurės ir Pietų šalių visuomenės paramos bendradarbiavimo ir vystymosi tikslams;

Partnerystė demokratinio valdymo ir žmogaus teisių srityse

52. primena, kad negalima užtikrinti veiksmingo demokratinio valdymo be vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo sprendimų priėmimo procese;

53. pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos įgyvendindamos projektus padeda stiprinti demokratiją ir formuoti gero valdymo politiką remiantis Europos vietos savivaldos chartijos principais ir gairėmis;

54. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimas įgyvendinant projektus, kuriais siekiama spręsti kasdienes problemas, padeda stiprinti pasitikėjimą vietos demokratija;

55. atkreipia dėmesį į decentralizuoto bendradarbiavimo principo svarbą įgyvendinant vystomosios politikos reformą. Vadovaujantis šiuo principu, geresnis valdymas yra pagrindinis sėkmingos vystomosios politikos veiksnys, o gero valdymo pagrindinis aspektas – pripažinti, kad geriausi sprendimai priimami kuo arčiau piliečių;

Partnerystė siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT)

56. pažymi, kad daugelis ES vietos ir regionų valdžios institucijų yra užmezgusios ryšius su atitinkamomis Afrikos šalių institucijomis vystymosi klausimams spręsti. Tokiu būdu pastarosios institucijos įgijo patirties švietimo, sveikatos apsaugos, mokslinių tyrimų, komunalinių paslaugų (vandens tiekimas ir atliekų tvarkymas), smulkiosios žvejybos ir akvakultūros, infrastruktūros, transporto, ryšių, aplinkos apsaugos, kaimo plėtros, regionų ekonominio vystymosi ir paramos, skirtos vietos valdžios institucijų vystymui ir politinei decentralizacijai, srityse;

57. primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijos teikdamos finansinę ir nematerialią pagalbą projektams, įgyvendinamiems kartu su Afrikos ir kitais besivystančių šalių partneriais, prisideda stiprinant finansinį ir strateginį pagrindą, leidžiantį siekti TVT;

58. ragina Komisiją skirti daugiau lėšų vietos ir regionų valdžios institucijoms vystomojo bendradarbiavimo priemonėms ir finansavimo programoms remti ir plačiau apie tai informuoti, kadangi lėšos, kurias šios institucijos skiria konkreitiems projektams, tiesiogiai patenka bendruomenėms ir tokiu būdu padeda gerinti vietos sąlygas tiesiogiai bei išvengiant biurokratinį formalumą;

59. išipareigoja skleisti informaciją vietos ir regionų valdžios institucijoms apie vystomąją programą „Nevalstybiniai subjektai ir vietos valdžios institucijos vystymosi procese“ ir skatinti jas pasinaudoti visomis šios programos galimybėmis ir, prireikus, kartu su Komisija pasiūlyti pakeisti taisykles ir palengvinti programos vykdymą;

Partnerystė dėl klimato kaitos

60. teigiamai vertina tai, kad partnerystėje dėl klimato kaitos atsižvelgiama į vietos lygmenį, visų pirma iniciatyvoje „Žalioji siena Sacharos dykumoje“, ir pabrėžia, kad taikomos priemonės turi būti keičiamos įvertinus konkrečių vietovių padėtį ir specifinius poreikius, kurie visose šalyse, o kartais ir skirtingose vienos šalies teritorijose gali labai skirtis;

61. atkreipia dėmesį, kad vietos ir regionų valdžios institucijų decentralizuotas vystomasis bendradarbiavimas, apimantis labai daug veiklos sektorių ir apjungiantis įvairius viešojo ir privataus sektoriaus dalyvius, gali tapti galingu regionų ir vietos vystymosi veiksmu;

62. mano, kad vietos institucijos gali paskatinti organizuoti gyventojams nekenkiančią ir aplinkos neteršiančią gamybą, prekybą ir ūkinę veiklą;

Partnerystė dėl migracijos, judumo ir užimtumo

63. norėtų pabrėžti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka vieną svarbiausių vaidmenų migracijos srityje, kadangi jos dalyvauja sprendžiant nelegalios imigracijos (naujai atvykusiųjų priėmimas ir imigracijos reikalų valdymas, nelegalus darbas, nusikalstamumas ir miestų saugumas), gyventojams teikiamų paslaugų (sveikatos priežiūra, švietimas ir kt.) ir integracijos politikos problemas;

64. primena, kad kai kurių vietos ir regionų valdžios institucijų, visų pirma, dažnai susiduriančių su migracijos problemomis ir pasekmėmis, įgyta pasienio ir tarptautinio bendradarbiavimo patirtis gali būti labai naudinga sprendžiant migracijos ir judumo klausimus;

Kitos partnerystės

65. mano, kad reikėtų tinkamai įvertinti vietos ir regionų valdžios institucijų veiklos pridėtinę vertę ir kitose partnerystėse, kadangi būdamos arti savo vietovės gyventojų jos atlieka svarbų vaidmenį ir todėl atkreipia dėmesį į:

- taikos ir saugumo partnerystę; labai svarbu skatinti veiksmus, skirtus informuoti gyventojus apie konfliktus įvairiuose žemynuose ir perspėti apie pabėgėliams išskylančias problemas,
- energetikos partnerystę, kadangi būtina skatinti decentralizuoto bendradarbiavimo veiksmus ir ypatingą dėmesį skirti

atsinaujinantiems energijos šaltiniams ir atliekų mažinimui. Šiuo tikslu įgyvendinti mažos apimties projektus arba rengti informacines kampanijas, kurių metu visi dalyviai būtų supažindinami, kaip tvarkyti buitines atliekas;

- mokslo, informacinės visuomenės ir kosmoso partnerystę; labai svarbu parodyti tinkamą dėmesį ir paremti pradedamas įgyvendinti vietos lygmeniu iniciatyvas skaitmeninei atskirčiai mažinti;

66. mano, kad, atsižvelgiant į pirmiau pateiktas pastabas, Komisija visų pirma turėtų skirti finansinę paramą decentralizuoto bendradarbiavimo veiksmams, kurie padeda siekti ES ir Afrikos partnerystės tikslų;

C. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo plėtojant trišalį ES, Afrikos ir Kinijos dialogą ir bendradarbiavimą

67. mano, kad jau dabar reikėtų numatyti priemones, kurios leistų įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į trišalį ES, Afrikos ir Kinijos dialogą, visų pirma į bendradarbiavimo temų nustatymo procesą;

68. laikosi nuomonės, kad šių trijų šalių bendradarbiavimo temos turėtų būti išplėstos atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų patirtį srityse, kurios paprastai priklauso jų kompetencijai, t. y. švietimas, vandens tiekimas, miesto transportas, atliekų tvarkyba, energija ir tvarus vystymasis, kadangi šie sektoriai labai svarbūs siekiant ilgalaikio Afrikos vystymosi ir Tūkstantmečio vystymosi tikslų;

69. primena struktūrinius Europos, Afrikos ir Kinijos vietos ir regionų valdžios institucijų skirtumus kompetencijos, apimties ir finansinių priemonių požiūriu; tai rodo, kad būtina kuo greičiau įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į partnerystę ir formuoti bendro darbo kultūrą;

70. mano, kad dialogas visų pirma turėtų vykti žemyno, regionų ir atskirų šalių lygmenimis, tačiau kartu jį reikėtų plėtoti ir subnacionaliniu lygmeniu;

71. įsipareigoja skatinti trišalio (ES, Afrikos ir Kinijos vietos ir regionų valdžios institucijų) bendradarbiavimo projektus naudodamasis jau užmegztais ryšiais ir siekdamas rasti naujų partnerių bei imtis naujų decentralizuoto bendradarbiavimo priemonių.

2009 m. birželio 17 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė 2008–2009 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai. Potencialios šalys kandidatės

(2009/C 211/03)

REGIONŲ KOMITETAS

- ragina Europos Komisiją pateikti daugiau informacijos apie reformas ir vietos bei regionų valdžios institucijų įtraukimą į plėtros procesą. Atskiroms šalims skirtose Komisijos ataskaitose reikėtų daugiau dėmesio skirti decentralizacijai pagal *acquis communautaire* ir vietos valdžios institucijų pažangai,
- ragina Europos Komisiją remti programas, pagal kurias piliečiai būtų informuojami apie būsimos narystės Europos Sąjungoje privalumus, iššūkius ir įtaką piliečių gyvenimui,
- ragina Europos Komisiją stengtis greičiau panaikinti vizų režimą, taikomą šalims, kurios pastaruoju metu yra padariusios pažangą vykdydamos joms numatytose gairėse nustatytus kriterijus,
- ragina ES valstybes nares toliau teikti paramą potencialių šalių kandidačių vietos valdžios institucijoms, kad jos toliau stiprintų nešališkų ir atsakingų valstybės tarnautojų gebėjimus,
- ragina visas komunikate minimas šalis dėti daugiau pastangų Europos vertybėms iškiepyti, reformoms įgyvendinti ir vertinti dialogą kaip susitaikymo priemonę,
- primena, kad potencialios šalys kandidatės prie tikrų kandidačių statuso priartės tik tada, kai pagal nustatytus kriterijus įrodys, kad yra padariusios pažangą.

Pranešėjas: Gordon Keymer (UK/ELP)
Tendridžo apskrities tarybos narys

Pamatinis dokumentas

„2008–2009 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“

COM(2008) 674 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendrosios rekomendacijos

Bendra pažanga ir tvarkaraštis

1. pritaria Europos Komisijos komunikate „2008–2009 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“ pateikiamoms ataskaitoms apie potencialias šalis kandidates;

2. ragina Europos Komisiją pateikti daugiau informacijos apie reformas ir vietas bei regionų valdžios institucijų įtraukimą į plėtros procesą. Atskiroms šalims skirtose Komisijos ataskaitose reikėtų daugiau dėmesio skirti decentralizacijai pagal *acquis communautaire* ir vietas valdžios institucijų pažangai;

3. pažymi, kad potencialių šalių kandidačių vietas ir regionų valdžios institucijos tam tikru mastu tebėra atitrūkusios nuo plėtros proceso ir nesinaudoja visais jo teikiamais privalumais, o tai, be abejo, turi įtakos šių šalių piliečiams. Komitetas ragina Europos Komisiją remti programas, pagal kurias piliečiai būtų informuojami apie būsimos narystės Europos Sąjungoje privalumus, iššūkius ir įtaką piliečių gyvenimui;

4. atkreipia dėmesį į prieštaravimą tarp to, kad, viena vertus, skatinama plėtoti žmonių tarpusavio ryšius, tačiau tuo pat metu taikomas griežtas vizų režimas. Komitetas ragina Europos Komisiją stengtis greičiau panaikinti vizų režimą, taikomą šalims, kurios pastaruoju metu yra padariusios pažangą vykdydamos joms numatytose gairėse nustatytus kriterijus;

5. ragina ES valstybes nares toliau teikti paramą potencialių šalių kandidačių vietas valdžios institucijoms, kad jos toliau stiprintų nešališkų ir atsakingų valstybės tarnautojų gebėjimus;

6. prašo Europos Komisijos padėti šių šalių vyriausybėms spręsti su dabartine finansų ir ekonomikos krize susijusias problemas, nes ši krizė neišvengiamai turės tiesioginės įtakos vietos valdžios institucijoms ir piliečiams, kuriais jos rūpinasi;

7. ragina ES valstybes nares nuolat remti plėtros procesą, nes plėtra „padeda siekti strateginių ES tikslų: didinti stabilumą, saugumą ir užtikrinti konfliktų prevenciją“⁽¹⁾;

8. ragina visas komunikate minimas šalis dėti daugiau pastangų Europos vertybėms išskiepyti, reformoms įgyvendinti ir vertinti dialogą kaip susitaikymo priemonę. Komitetas ragintų potencialias šalis kandidates pasistengti išspręsti dvišalius klausimus, tarp kurių yra ginčai dėl valstybinių sienų, ir sudaryti sąlygas pabėgėliams ir šalies viduje perkeltiems asmenims sugrįžti. Iš visų valdžios lygių geriausiai pasirūpinti šiais pokyčiais galėtų vietos ir regionų valdžios institucijos;

9. sutinka, kad reikėtų vystyti kelių transporto tinklus ir atgaivinti regioninius oro uostus, nes jie gali atnešti naudos darbo vietų, susisiekimo, turizmo, tolygesnio regionų ekonominio vystymosi ir ekonomikos atkūrimo požiūriu;

10. primena, kad potencialios šalys kandidatės prie tikrų kandidačių statuso priartės tik tada, kai pagal nustatytus kriterijus įrodys, kad yra padariusios pažangą;

B. Konkrečioms šalims skirtos pastabos

Albanija

11. palankiai vertina pasibaigusį ES ir Albanijos stabilizacijos ir asociacijos sutarties ratifikavimo procesą;

12. džiaugiasi, kad PVM, vietiniai mokesčiai, vandens tiekimas bei sanitarinės paslaugos ir kartu socialinė apsauga bei socialinė įtrauktis nuo šiol priklausys ne centrinės vyriausybės, o savivaldybių kompetencijai. Tačiau Komitetas išreiškia abejonę, ar savivaldybės pajėgios su šiomis naujomis kompetencijos sritimis susitvarkyti;

13. mano, kad būtina kuo skubiau stiprinti vietas valdžios institucijų, savivaldybių asociacijų ir ypač centrinės vyriausybės Viešojo administravimo departamento (kuris rengia vietas valdžios administracinių reformų strategijas) gebėjimus;

14. pažymi, kad ypač svarbu stiprinti savivaldybių finansų tarnybų gebėjimus, nes vietas lygiu surenkama labai mažai mokesčių ir gaunama labai nedaug mokesčių pajamų. Komitetas tikisi, kad ateityje, vykdamas mokesčių decentralizaciją, šiems klausimams bus skiriamas deramas dėmesys;

⁽¹⁾ COM(2008) 674 galutinis

Bosnija ir Hercegovina

15. palankiai vertina pasirašytą ES ir Bosnijos ir Hercegovinos stabilizacijos ir asociacijos sutartį ir ragina Bosnijos ir Hercegovinos valdžios institucijas nuolat stengtis vykdyti sutarties įsipareigojimus atsižvelgiant į įgyvendinimo veiksmų plano projektą;

16. teigiamai vertina Bosnijoje ir Hercegovinoje neseniai įvykusius savivaldybių rinkimus, kurie buvo surengti atsižvelgiant į tarptautinius gerosios praktikos reikalavimus. Nepaisant to, Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad tarp etninių grupių esama labai ryškių skirtumų;

17. pritaria pastaruoju metu abiejuose federacijos subjektuose daromoms vietos valdymo reformoms, kurios padėjo vietos lygio teisės aktus suderinti su Europos vietos savivaldos chartija ir Venecijos komisijos rekomendacijomis;

18. apgailestauja, kad atskirų federacijos subjektų vyriausybės nepakankamai bendrauja tarpusavyje stojimo į ES klausimais. Dėl komunikacijos stokos reformos vyksta lėtai, o vietos valdžios atstovai informacija keičiasi nepakankamai;

19. pažymi, kad Bosnijos ir Hercegovinos savivaldybės palaiko gerus tarpusavio ryšius visoje federacijoje, ir prašo Europos Komisijos toliau remti „bendrus projektus“, ypač tuos, kurie yra skirti vietos valdžios institucijų ir savivaldybių asociacijų gebėjimams stiprinti;

Juodkalnija

20. palankiai vertina Juodkalnijos prašymą suteikti šalies kandidatės statusą ir ragina ES valstybes nares įgalioti Europos Komisiją pradėti vertinimo procesą;

21. ragina Europos Komisiją paremti pagrindinį infrastruktūrinį Šiaurės–Pietų greitkelio tiesimo projektą, nes jis taip pat būtų labai naudingas bendruomenių vystymuisi Juodkalnijoje;

22. pažymi, kad vietos valdžios institucijų administraciniai gebėjimai yra riboti, ir mano, kad reikėtų stiprinti ir vietos valdžios institucijų, ir Savivaldybių sąjungos (Juodkalnijos vietos savivaldos institucijų asociacijos) gebėjimus, todėl ragina Europos Komisiją remti analogiškų institucijų praktinės patirties mainų projektus;

Serbija

23. džiaugiasi, kad centrinė vyriausybė vis daugiau konsultuojasi su Nuolatinė miestų ir savivaldybių asociacija (Serbijos vietos savivaldos institucijų asociacija) ir kad minėtoje nuolatinėje asociacijoje sudarytas ES integracijos departamentas, kuriam pavesta parengti vietos valdžios institucijų įtraukimo į stojimo procesą veiksmų planą;

24. ragina Serbijos vyriausybę tęsti darbą decentralizacijos srityje. Būtų gerai išspręsti savivaldybių nuosavybės teisių klausimą. Kol kas Serbijos vietos valdžios institucijos jokios nuosavybės neturi;

25. ragina Europos Komisiją ir Serbijos vyriausybę toliau stiprinti vietos valdžios institucijų gebėjimus ir tam skirti papildomą finansavimą bei numatyti mokymo programas, kad vietos valdžios institucijos galėtų susitvarkyti su rimtesnėmis užduotimis ir pareigomis;

26. ragina Europos Komisiją toliau remti vietos valdžios gebėjimų stiprinimo programas, pavyzdžiui, Serbijos nuolatinės miestų ir savivaldybių asociacijos programą „Exchange“;

Kosovas (pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244)

27. palankiai vertina daugelio tarptautinių ir vietos organizacijų darbą kuriant šviesesnę Kosovo ateitį, tačiau mano, kad nepakankama pažanga decentralizacijos srityje yra viena iš didžiausių demokratinio valdymo Kosove kliūčių;

28. mano, kad Kosovo gyventojams reikia konkrečių pereinamųjų. Būtina vystyti viešąjį transportą ir transporto tinklus, ypač tose vietovėse, kuriose tikimasi sulaukti sugrįžtančių pabėgėlių ir šalies viduje perkeltų asmenų;

29. norėtų, kad būtų stiprinamas skirtingų Kosovo etninių grupių tarpusavio pasitikėjimas ir kad šios grupės būtų skatinamos dalyvauti vietos lygio sprendimų priėmimo procesuose. Ypatingą susirūpinimą kelia menkas rinkėjų aktyvumas savivaldybių rinkimuose.

2009 m. birželio 17 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė 2008–2009 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai. Šalys kandidatės

(2009/C 211/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia savo visapusišką paramą šalių kandidačių įgyvendinamoms priemonėms ir reformoms, kad šios šalys atitiktų narystės kriterijus;
- pabrėžia plėtros proceso svarbą siekiant stabilaus ir demokratinio šalių kandidačių vystymosi ir suvokia jos pridėtinę vertę ES;
- atkreipia dėmesį į ypatingą gerų kaimyninių santykių ir regioninio bendradarbiavimo svarbą stabilizacijos ir stojimo procesui. Ragina šalis kandidatės dėti daugiau pastangų taikiai, skubiai ir visiems prieinamu būdu sprendžiant likusias problemas su kaimyninėmis šalimis;
- atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijas ir jų asociacijas reikia kuo anksčiau įtraukti į stojimo procesą. Savo žiniomis ir patirtimi jos gali plėtros procesui suteikti naujos ir pridėtinės vertės;
- rekomenduoja stiprinti valstybių narių ir šalių kandidačių vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimą ir mano, kad ypatingą dėmesį reikia skirti visuomenės paramos stojimo procesui valstybės narėse ir šalyse kandidatėse didinimui;

Pranešėja: Jasmina Vidmar (SL/LDAE)

Mariboro miesto tarybos narė

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „2008–2009 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“

COM(2008) 674 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. pabrėžia savo visapusišką paramą šalių kandidačių įgyvendinamoms priemonėms ir reformoms, kad šios šalys atitiktų narystės kriterijus;
2. pabrėžia plėtros proceso svarbą siekiant stabilaus ir demokratinio šalių kandidačių vystymosi ir suvokia jos pridėtinę vertę ES;
3. palankiai vertina pažangą, pasiektą kandidatėse šalyse įgyvendinus nemažai reformų. Tai stiprina teisinę valstybę ir modernizuoja ekonomines ir socialines struktūras;
4. yra įsitikinęs, kad šalys kandidatės turėtų būti skatinamos toliau dėti pastangų ir pasitelkti visą savo potencialą įgyvendinti reformas, kad stojimo procesas vyktų sklandžiai ir sparčiau;
5. palankiai vertina pastangas didinti plėtros proceso kokybę ir jo skaidrumą, įskaitant parengtas gaires dėl sąlygų pradėti ir baigti derybas dėl derybinių skyrių;
6. atkreipia dėmesį į ypatingą gerų kaimyninių santykių ir regioninio bendradarbiavimo svarbą stabilizacijos ir stojimo procesui. Ragina šalis kandidates dėti daugiau pastangų taikiai, skubiai ir visiems prieinamu būdu sprendžiant likusias problemas su kaimyninėmis šalimis;
7. palankiai vertina bendrą Kroatijos pažangą tvirtinant ir įgyvendinant reformas siekiant ES narystės ir mano, kad, laikantis siūlomo tvarkaraščio, iki 2009 m. pabaigos būtų galima pasiekti baigiamąjį stojimo derybų su Kroatija etapą, jeigu ji įvykdys visas būtinas sąlygas;
8. pabrėžia, kad Kroatijai būtina dėti daugiau pastangų įgyvendinant teismų reformas, kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, ginant mažumų teises, remiant pabėgėlių grįžimą bei bendradarbiaujant su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijai.
9. pažymi Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažangą reformuojant teismų ir policijos sistemas, vykdamas Stabilizacijos ir asociacijos sutarties nustatytus kriterijus ir kuriant daugiatautę visuomenę.
10. atkreipia dėmesį į Europos Komisijos 2008 m. pažangos ataskaitoje paminėtas Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos nesėkmes įgyvendinant politinius kriterijus; teigiamai vertina pažangą – 2009 m. pradžioje surengtus prezidento ir vietos valdžios rinkimus, kurie atitiko daugelį tarptautinių standartų; todėl tikisi, kad bus nustatyta data, kada šalis, įvykdžiusi būtinas sąlygas, galės pradėti stojimo derybas su ES;
11. atkreipia dėmesį į nuolatinę Turkijos pastangas reformuoti pagrindinių laisvių ir teisinės valstybės sritis ir ragina Turkiją laikytis konstruktyvios pozicijos siekiant susitarimo dėl Kipro suvienijimo;
12. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijas ir jų asociacijas reikia kuo anksčiau įtraukti į stojimo procesą. Savo žiniomis ir patirtimi jos gali plėtros procesui suteikti naujos ir pridėtinės vertės;
13. palankiai vertina konstruktyvų dabartinį vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimą per sieną ir ragina šias institucijas stiprinti tokio pobūdžio bendradarbiavimą, nes jis ne tik kelia gerovės lygį, bet kartu leidžia ES valstybių narių ir ne valstybių narių žmonėms užmegzti tiesioginius ryšius ir siekti geresnio abipusio supratimo. Pabrėžia su tuo susijusias Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) teikiamas galimybes ir ragina kompetentingas nacionalinės valdžios institucijas imtis tinkamų priemonių, kad partneriai iš šalių kandidačių galėtų ateityje dalyvauti tokiose ETBG, kaip numatyta Reglamente (EB) Nr. 1082/2006;
14. pritaria geresniam pasirengimo narystei paramos mechanizmų ir kitų tarptautinių finansų institucijų mechanizmų ir donorių skiriamų lėšų koordinavimui ir yra įsitikinęs, kad tolesnis įvairių paramos mechanizmų derinimas padės padidinti jų veiksmingumą;

15. rekomenduoja stiprinti valstybių narių ir šalių kandidačių vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimą ir mano, kad ypatingą dėmesį reikia skirti visuomenės paramos stojimo procesui valstybės narėse ir šalyse kandidatėse didinimui;

16. pripažįsta, kad dirbant su šalimis kandidatėmis svarbu naudotis šiuo metu veikiančiais vietos valdžios institucijų tinklais, pavyzdžiui, Pietryčių Europos vietos valdžios institucijų asociacijų tinklu (NALAS). Dalyvaujant NALAS tinklui būtų galima geriau koordinuoti su šiuo regionu dirbančių Regionų komiteto darbo grupių ir Jungtinio konsultacinio komiteto veiklą ir keistis patirtimi, siekiant palyginti integracijos procesus ir decentralizavimo pastangas regione.

KROATIJA

Kroatijos pažanga stojimo procese

17. palankiai vertina netrukus prasidėsiantį baigiamąjį stojimo derybų su Kroatija etapą, jeigu ji įvykdys narystės sąlygas; ragina Kroatiją paspartinti reformas kelete pagrindinių sričių.

18. mano, kad dėl patobulintų teisės aktų ir Kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu biuro veiksmų padaryta pažanga kovojant su korupcija. Tačiau pažymi, kad korupcija tebėra didelė problema ir rekomenduoja imtis papildomų pastangų stiprinti koordinavimą ir nepriklausomą stebėseną bei didinti su korupcija kovojančių institucijų administracinius gebėjimus;

19. palankiai vertina bendrą žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo pripažinimą ir teises garantijas. Komitetas su nerimu stebėjo prieš žurnalistus nukreiptus smurto, grasinimų ir politinio spaudimo atvejus. Pažymi, kad papildomų atitinkamų priemonių jau buvo imtasi, ir ragina atsakingas valdžios institucijas imtis tolesnių veiksmų užtikrinti saugias žurnalistų darbo sąlygas ir sudaryti galimybes rengti laisvus ir nepriklausomus reportažus;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad Kroatija bendradarbiauja su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiamai Jugoslavijai, ir ragina Kroatijos valdžios institucijas leisti Tribunalui susipažinti su likusiais prašomais dokumentais;

21. ragina Kroatiją spręsti sienų su Slovėnija, Serbija, Juodkalnija bei Bosnija ir Hercegovina klausimus. Palankiai vertina Kroatijos ir Slovėnijos pasirengimą Europos Komisijos pagalba išspręsti sienų klausimą laikantis taikaus ginčų sprendimo principo pagal JT chartiją;

22. konstitucinio įstatymo dėl tautinių mažumų įgyvendinimą ir veiksmų plano patvirtinimą laiko svarbiu žingsniu diegiant mažumų grupių integraciją visuomenėje skatinančias teises sistemas. Pabrėžia, kad norint vietos ir regionų lygiu sėkmingai

įgyvendinti šį įstatymą, labai svarbu suteikti atitinkamą informaciją, finansinius išteklius ir administracinę paramą;

23. mano, kad Kroatija padarė pažangą pabėgėlių ir šalies viduje perkeltų asmenų srityje, ir pabrėžia, kad siekiant greitesnio pabėgėlių ir perkeltų asmenų grąžinimo bei integravimo, taip pat tinkamos gyvenamosios aplinkos užtikrinimo, reikia imtis tolesnių priemonių gerinti šių asmenų galimybes patekti į darbo rinką ir mažinti kai kuriose vietovėse kylantį priešišumą pabėgėliams;

Vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimų stiprinimas

24. palankiai vertina Europos vietos savivaldos chartijos ratifikavimą, tačiau mano, kad reikalingos tolesnės pastangos siekiant visapusiškai įgyvendinti chartijos nuostatas;

25. palankiai vertina viešojo administravimo teisės aktų patobulinius ir yra įsitikinęs, kad valstybės tarnautojų įstatymas yra žingsnis link valstybės tarnybos depolitizavimo, valdymo gerinimo ir valstybės tarnautojų teisių ir pareigų nustatymo;

26. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir jų asociacijos nepakankamai dalyvauja priimant sprendimus dėl teisės aktų ir įgyvendinant nuostatas, reguliuojančias vietos ir regionų valdžios institucijų darbo metodus, finansavimą ir sąrangą. Ragina nacionalines valdžios institucijas nustatyti procedūras, kurios leistų joms būti tinkamai atstovaujamos teisėkūros procese;

27. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir jų asociacijos turi dalyvauti Bendrijos *acquis* įgyvendinimo procese ir turėtų reguliariai gauti informaciją apie derybose dėl stojimo padarytą pažangą. Pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi būti gerai pasirengusios priimti su būsima naryste ES susijusius įsipareigojimus bei pasinaudoti jos atveriamomis galimybėmis;

28. atkreipia dėmesį į tai, kad vėluojama decentralizuoti ir pabrėžia, jog vietos administracijos gebėjimų stiprinimas yra pagrindinė sėkmingo atsakomybės perdavimo vietos ir regionų lygiu sąlyga;

29. nurodo, kad vietos ir regionų valdžios institucijų turimų finansinių išteklių nepakanka įgyvendinti daugybę sudėtingų užduočių, susijusių su neatidėliotina būtinybe vykdyti decentralizaciją. Todėl rekomenduoja imtis tinkamų priemonių gerinti vietos ir regionų valdžios institucijų finansinę padėtį;

30. mano, kad reikia tobulinti savivaldybių bendradarbiavimo teisinį pagrindą, kad po decentralizacijos jos galėtų tarpusavyje bendradarbiauti;

31. pritaria savivaldos ir regionų asociacijų iniciatyvai darbo grupę pertvarkyti į jungtinį konsultacinį komitetą, siekiant pagerinti Kroatijos ir valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijų dialogą;

BUVUSIOJI JUGOSLAVIJOS RESPUBLIKA MAKEDONIJA

Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažanga stojimo procese

32. palankiai vertina tam tikrose srityse padarytą pažangą bei tenkinant Stabilizacijos ir asociacijos sutarties reikalavimus ir ragina Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją laikytis politinių kriterijų ir visapusiškai įgyvendinti pagrindinius stojimo partnerystės prioritetus. Rekomenduoja nustatyti stojimo derybų pradžios datą, jei laikomasi būtinų kriterijų, įskaitant gerus kaimynystės santykius.

33. mano, kad nauja antikorupcinė programa ir veiksmų planas, kaip tikimasi, lems pažangą kovos su korupcija srityje. Tačiau nurodo, kad korupcija tebėra plačiai paplitęs reiškinys ir ragina imtis papildomų pastangų kovoti su korupcija ir organizuoti nusikalstamumą;

34. mano, kad Ohrido pagrindų susitarimu garantuojama, jog Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija užtikrins etninių mažumų teises, ir palankiai vertina kalbų įstatymo priėmimą, kuriuo reguliuojamas ir išplečiamas etninių mažumų kalbų vartojimas. Tačiau apgailestauja, kad nepadaryta tolesnės pažangos, susijusios su romų bendruomenės teisėmis ir atkreipia dėmesį į pasikartojančius romų diskriminacijos atvejus. Ragina imtis tolesnių veiksmų gerinti romų socialinę integraciją ir mažinti diskriminaciją;

35. palankiai vertina susitarimą su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija dėl vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos ir yra įsitikinęs, kad jei bus padaryta pažanga laikantis kriterijų, bus galima pateikti pasiūlymą panaikinti vizas Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečiams;

36. ragina palaikyti gerus kaimyninius santykius ir pakartojta savo nuostatą, remiančią Jungtinių Tautų vyriausiojo derybininko Matthew Nimetz pastangas dėl šalies pavadinimo. Įvykus rinkimams, ragina naująjį šalies prezidentą siekti kompromiso tarp Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir Graikijos dėl šalies pavadinimo. Ragina Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos nacionalines valdžios institucijas vengti veiksmų, kurie galėtų sumenkinti pastangas pasiekti abipusiškai priimtina sprendimą šalies pavadinimo klausimu. Nors šis

aspektas neturėtų būti laikomas prielaida pradėti derybas dėl narystės ES su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija, tačiau svariai prisidėtų prie stojimo proceso;

37. mano, kad padaryta tam tikra pažanga lyčių lygybės srityje ir palankiai vertina vienodų galimybių komisijų sukūrimą daugelyje vietos valdžios institucijų. Ragina toliau dėti pastangas užkirsti kelią šeiminiam smurtui ir lytinei prievartai, mažinti diskriminaciją ir užtikrinti lygiateisį dalyvavimą rinkimuose;

38. atkreipia dėmesį į etninių santykių komisijų vietos lygiu įsteigimą, tačiau suvokia, kokius sunkumus kelia neaiškūs įgaliojimai ir finansinių išteklių trūkumas. Ragina valdžios institucijas pašalinti kliūtis, trukdančias sėkmingam šių komitetų darbui;

Vietos valdžios institucijų gebėjimų stiprinimas

39. palankiai vertina toliau vykdomą fiskalinę decentralizaciją ir vietos valdžios institucijų skolų mažinimą bei pagerėjusį mokesčių surinkimą. Tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad turimų finansinių išteklių vis dar nepakanka užtikrinti aukštą vietos lygiu atliktų užduočių lygį;

40. palankiai vertina regioninės plėtros įstatymo priėmimą ir ragina skirti pakankamai finansinių išteklių darniai regionų plėtrai užtikrinti bei sukurti regionų plėtros tarybas. Pabrėžia, jog labai svarbu gerinti galimybę stiprinti įvairių administravimo struktūrų koordinavimą;

41. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos valdžios institucijų plėtrai ir darbui svarbiose srityse, pvz., švietimo, valstybės turto ir kitose, būtinas veiksmingesnis ir nuoseklesnis nacionalinių ir vietos valdžios institucijų dialogas, ir rekomenduoja stiprinti šį dialogą;

42. pabrėžia, kad reikia sukurti tinkamas priemones didinti vietos valdžios institucijų administracinius gebėjimus ir pagerinti vietos administracijos skaidrumą;

43. nurodo, kad decentralizacija toliau vyksta ir yra įsitikinęs, kad ši procesą reikėtų paspartinti. Atkreipia dėmesį į tai, kad dėl nepakankamo decentralizacijos ir su ja susijusių užduočių finansavimo kyla pavojus šių užduočių ir prievolių vykdymo kokybei. Todėl tikisi, kad pavestų užduočių įvykdymui bus skirta būtinų finansinių išteklių;

44. atkreipia dėmesį į savivaldybių bendradarbiavimo įstatymo projektą ir rekomenduoja jį kuo greičiau priimti;

45. mano, kad padaryta tam tikra pažanga viešojo administravimo reformos srityje ir pabrėžia, kad reikia sukurti tinkamas priemones padidinti vietos valdžios institucijų administracinius gebėjimus ir vietos administracijos veiklos skaidrumą;

46. atkreipia dėmesį į nacionalinės mokymo koordinavimo sistemos permainas ir į priimtą vietos ir regionų lygio valstybės tarnautojų mokymo strategiją. Yra įsitikinęs, kad norint užtikrinti sėkmingą ir kokybišką valstybės tarnautojų mokymą, į mokymo sistemą būtina įtraukti vietos valdžios institucijų asociaciją (ZELS);

47. palankiai vertina tai, kad jau daugiau nei 70 savivaldybių priėmė vietos lygmeniu valstybės tarnautojų elgesio kodeksus, rodančius vietos valstybės tarnautojų išsipareigojimą laikytis aukštų darbo standartų, ir ragina likusias savivaldybes kuo greičiau pasekti šiuo pavyzdžiu;

TURKIJA

Turkijos pažanga stojimo procese

48. palankiai vertina vyriausybės ryžtą tęsti stojimo procesą ir tikisi veiksmingų politinių ir konstitucinių reformų, kurios priartins Turkiją prie tarptautinių ir europinių standartų. Mano, kad reikalingos papildomos pastangos užtikrinti pagarbą įvairovei ir spręsti problemas dialogo ir kompromiso keliu;

49. nurodo, kad kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu srityje padaryta nedidelė pažanga ir pabrėžia, jog priimant pagrindinius dokumentus ir kuriant tinkamą institucinę sistemą reikalinga visapusiška politinė parama, jei norima pasiekti pažangos;

50. pabrėžia, kad atsižvelgiant į didelę ES finansinę paramą Turkijai, kad ji galėtų spręsti milžiniško nelegalių migrantų srautų per jos teritoriją į ES padidėjimo problemą, prioritetu išlieka derybos dėl ES ir Turkijos readmisijos sutarties. Šios derybos turėtų būti atnaujintos nedelsiant, kad sutartį būtų galima sudaryti kiek galima greičiau. Be to, Komitetas mano, kad šiuo požiūriu labai svarbu tinkamai ir veiksmingai įgyvendinti dabartinius dvišalius susitarimus su valstybėmis narėmis;

51. pabrėžia, jog reikia sparčiau ratifikuoti tarptautinius žmogaus teisių ir laisvių apsaugos dokumentus ir tikisi, kad konstitucinis teismas kuo greičiau priims su tuo susijusį sprendimą; kartu ragina įsteigti ombudsmeno pareigybę;

52. palankiai vertina pastangas geriau apsaugoti saviraiškos laisvę, tačiau pabrėžia, kad būtina spartinti šių teisės pakeitimų

įgyvendinimą ir pašalinti visus spaudos laisvės ir susirinkimų laisvės apribojimus ir trukdžius;

53. palankiai vertina tai, kad pradėta transliuoti televizijos laidas kurdų kalba bei planuojama transliuoti laidas armėnų kalba; atkreipia dėmesį į tai, kad ne visiškai laikomasi ES kriterijų dėl kultūrinės ir religinės įvairovės bei pagarbos tautinėms mažumoms ir jų apsaugos. Todėl tikisi atitinkamų teisinių ir praktinių veiksmų visiškai pripažįstant mažumų teises;

54. pabrėžia, kad moterų ir vyrų lygybė turi būti praktiškai įgyvendinama politiniame gyvenime, švietimo sistemoje, patekimo į darbo rinką srityje ir naudojantis sveikatos apsaugos paslaugomis, ir ragina įgyvendinti savivaldybių įstatymo nuostatas, kuriose numatoma įsteigti tam tikrą skaičių prieglaudų, siekiant apsaugoti moteris nuo šeiminio smurto ir „žudymo dėl garbės“;

55. pabrėžia, kad užtikrinant viešąją teisėtumą būtina pasitelkti išimtinai teisinės valstybės struktūras ir priemones; pabrėžia, kad valstybė turi turėti išimtinę teisę panaudoti jėgą ir valstybės organams suteikti įgaliojimai negali būti perduoti civilių gyventojų grupėms;

56. pabrėžia, jog remiantis JT Saugumo Tarybos rezoliucija ir Europos Sąjungos sukūrimo principais, būtina siekti visapusiškai išspręsti Kipro problemą; palankiai vertina atnaujintą abiejų bendruomenių vadovų išsipareigojimą rasti sprendimą derybų keliu ir remia šiuo metu vykstančias tiesiogines abiejų Kipro bendruomenių vadovų derybas;

57. dėl Graikijos ir Turkijos santykių pabrėžia, kad pastaroji išsipareigojo palaikyti gerus kaimynystės santykius, todėl ragina Turkijos vyriausybę dėti pastangas ir taikiai, laikantis JT chartijos, kitų atitinkamų tarptautinių konvencijų ir dvišalių susitarimų ir išsipareigojimų, išspręsti visus dar neišspręstus ginčus;

Vietos valdžios institucijų gebėjimų stiprinimas

58. pabrėžia, kad labai svarbu kuo anksčiau įtraukti vietos valdžios institucijas į stojimo procesą bei į reikalingų reformų bei teisės aktų koregavimo planavimą ir įgyvendinimą bei rekomenduoja užtikrinti atitinkamą informaciją bei vietos ir nacionalinio lygių koordinavimą;

59. palankiai vertina savivaldybių įstatymo pakeitimų priėmimą ir tikisi, kad jis leis savivaldybėms veiksmingiau dirbti ir organizuoti savo darbą;

60. palankiai vertina tai, kad, priėmus įstatymą, kuriuo padidinamos savivaldybių biudžeto pajamos, ir įgyvendinus įstatymus dėl vietos savivaldos institucijų, buvo padidinti savivaldybių finansiniai ištekliai, bei tikisi tolesnių iniciatyvų, skirtų padidinti savivaldybių finansines galimybes. Tai leistų joms veiksmingiau atlikti pavestas užduotis;

61. apgailestauja, kad nepadaryta tolesnė pažanga dėl viešojo administravimo pagrindų įstatymo priėmimo ir atkreipia dėmesį į decentralizacijos svarbą užtikrinant visuomenei tinkamą valdymą;

62. yra įsitikinęs, kad būtini tolesni veiksmai siekiant sudaryti miestų taryboms galimybę veiksmingiau veikti kaip forumams, skirtiems įtraukti visuomenę į vietos valdžios institucijų sprendimų priėmimo procesą;

63. pabrėžia decentralizacijos ir vietos valdžios institucijų gebėjimų vykdyti jiems pavestas užduotis stiprinimo, bei atskaitomybės ir skaidrumo sistemos gerinimo svarbą;

64. apgailestauja, kad pastarųjų savivaldybių rinkimų metu, ypač kurdų gyvenamuose regionuose, vėl kilo aršūs susirėmimai, kurių metu žuvo keletas asmenų; ragina atsakingas įstaigas ateityje imtis visų priemonių užtikrinti laisvus, demokratiškus, skaidrius ir taikius rinkimus;

65. dar kartą pabrėžia, jog labai svarbu įsteigti RK ir Turkijos jungtinį konsultacinį komitetą. Tai būtų pagrindinė institucija keitimuisi patirtimi, žiniomis ir informacija apie vietos ir regiono valdžios institucijų dalyvavimą stojimo procese.

2009 m. birželio 17 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė visuotinio požiūrio į migraciją stiprinimas koordinavimo, nuoseklumo ir sąveikos didinimas

(2009/C 211/05)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra migracijos politikos formavimo, įgyvendinimo, vertinimo ir stebėsenos priešakyje, todėl plėtojant šią politiką turėtų būti laikomos svarbiomis partnerėmis,
- pabrėžia, kad valstybės narės ir Bendrijos institucijos turi skatinti glaudesnę institucijų partnerystę,
- laikosi nuomonės, kad daugiau dėmesio reikėtų skirti vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimų stiprinimui, nes jos atlieka svarbų vaidmenį formuojant ir vykdančią migracijos politiką, visų pirma skatinant bendradarbiavimą su trečiųjų šalių institucijomis, atsakingomis už užimtumą ir imigraciją. Šio požiūrio RK laikėsi ir savo ankstesnėse nuomonėse,
- nurodo, kad sprendžiant migracijos klausimus reikėtų naudotis jau sukurtomis priemonėmis ir įtraukti esamas institucines struktūras, pavyzdžiui, Regionų komiteto iniciatyva sukurtą Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių regionų ir vietos valdžios institucijų asamblėją (ARLEM), Europos Tarybą ir kitus svarbius tinklus,
- pabrėžia būtinybę sustiprinti migrantų integraciją į priimančiosios šalies visuomenę, nes nuo migrantų labai priklauso kilmės ir paskirties šalies vystymasis,
- pabrėžia, kad būtinos bendros pastangos įgyvendinti geresnį išorės sienų valdymą, pirmiausia pietinių jūros sienų ir visų regionų, kurie susiduria su migrantų antplūdžiais esant kritinėms humanitarinėms sąlygoms,
- pabrėžia imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų vaidmenį siekiant komunikate nustatyti tikslų; kartu ragina Komisiją užtikrinti, kad kompetentingos vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų keistis geriausia praktika ir informacija, surinkta per tinklą, ir pasinaudoti ja,
- galiausiai pritaria visuotinio požiūrio taikymui ir kitoms šalims ir regionams, pavyzdžiui, Azijai, Lotynų Amerikai ir Karibų jūros regiono šalims, ir ragina Europos Komisiją toliau laikytis šios krypties pabrėžiant būtinybę nustatyti dialogo su šiais regionais sąlygas ir taip siekiant glaudesnio bendradarbiavimo ir koordinavimo su Afrika ir ES kaimynystėje esančiais pietų ir pietryčių regionais.

Pranešėjas: Arnoldas Abramavičius (LT/ELP) Zarasų rajono savivaldybės meras

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Visuotinio požiūrio į migraciją stiprinimas. Koordinavimo, nuoseklumo ir sąveikos didinimas“

COM(2008) 611 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo

1. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra migracijos politikos formavimo, įgyvendinimo, vertinimo ir stebėsenos priešakyje, todėl plėtojant šią politiką turėtų būti laikomos svarbiausiomis partnerėmis;

2. primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms šioje srityje numatyta pasidalijamoji ir (arba) išimtinė kompetencija, todėl valstybių narių ir Europos Komisijos konsultavimasis su jomis turėtų būti privalomas; konsultacijos turėtų vykti teisės aktų rengimo proceso metu ir, taikant konsultavimosi procedūrą, jose turėtų dalyvauti Regionų komitetas;

3. pabrėžia, kad valstybės narės ir Bendrijos institucijos turi skatinti glaudesnę institucijų partnerystę;

4. laikosi nuomonės, kad daugiau dėmesio reikėtų skirti vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimų stiprinimui, nes jos atlieka svarbų vaidmenį formuojant ir vykdant migracijos politiką, visų pirma skatinant bendradarbiavimą su trečiųjų šalių institucijomis, atsakingomis už užimtumą ir imigraciją. Šio požiūrio RK laikėsi ir savo ankstesnėse nuomonėse ⁽¹⁾;

5. apgailestauja, kad pagrindinis vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo valstybių teritorinio bendradarbiavimo srityje migracijos klausimais yra nepakankamai pripažįstamas;

6. nurodo, kad reikėtų išsamiau įvertinti iniciatyvas, pavyzdžiui, dėl naujų mokslinių metodų, skirtų rinkti duomenis apie migracijos kelius ir jais keistis, ir dėl integracijos politikos ir su ja susijusios finansinės ir administracinės naštos, tenkančios vietos ir regionų valdžios institucijoms;

7. ragina Europos Komisiją imtis veiksmų pagerinti patikimų, naujausių kiekybinių ir kokybinių duomenų rinkimą ir jų sklaidą, nes duomenys yra svarbiausias šaltinis rengiant atskirus valstybių narių imigracijos profilius;

8. pritaria minčiai, kad reikėtų aiškiai įvardyti būtinybę didinti žmogiškuosius ir finansinius išteklius esamų teisės aktų

įgyvendinimui stebėti, nes tai pagrindinis veiksnys geresnei reglamentavimo aplinkai pasiekti;

9. mano, kad Komisijos planuojama parama kilmės šalių vietos organizacijoms, dirbančioms su migrantais, turėtų būti pritaikyta prie vietos ir regionų sąlygų, kad būtų galima padidinti asmenų informuotumą apie galimybes savo šalyse, todėl rengiant bendrą migracijos politiką rekomenduoja įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas ir jų nacionalines asociacijas, visų pirma šalyse partnerėse ir kitose trečiojoje šalyse;

10. nurodo, kad sprendžiant migracijos klausimus reikėtų naudotis jau sukurtomis priemonėmis ir įtraukti esamas institucines struktūras, pavyzdžiui, Regionų komiteto iniciatyva sukurtą Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių regionų ir vietos valdžios institucijų asamblėją (ARLEM), Europos Tarybą ir kitus svarbius tinklus;

11. apibrėžiant migracijos politiką rekomenduoja taikyti integruotą požiūrį, kad Europos Komisijos komunikate būtų išskirti visi susiję vietos, regionų ir nacionalinio lygmens subjektai, padedantys kurti politiką ir užtikrinantys jos veiksmingumą įgyvendinimo etape;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad 2009 m. regionų ir miestų vadovų susitikime Prahoje priimtose išvadose raginama taikyti integruotą ir visapusį požiūrį į migraciją ir integraciją, kuris būtų grindžiamas vietos ir regionų valdžios institucijų pastangomis;

13. mano, kad bendra Europos migracijos politika neturi trukdyti valstybėms narėms pasilikti dosnesnių nacionalinių taisyklių tose srityse, kur joms atrodo teisėta;

Visuotinio požiūrio į migraciją stiprinimas

Bendro pobūdžio rekomendacijos

14. mano, kad ES migracijos politika yra kompleksinis, daugialypis reiškiny, taigi, Europos Sąjunga, atskirų valstybių narių skirtingi valdymo lygmenys ir trečiosios šalys yra už ją kartu atsakingos; jos turėtų bendradarbiauti remdamosi demokratijos, subsidarumo, solidarumo ir abipusio pasitikėjimo principais ir, atsižvelgdamos į įvairių regionų ir vietos sąlygas, paisyti žmogaus teisių ir pagrindinių Europos Sąjungos vertybių;

⁽¹⁾ RK nuomonė „Bendra Europos imigracijos politika“, 210/2008 fin.

15. palankiai vertina siekį užtikrinti nuoseklų visuotinį požiūrį į migraciją. Šiuo požiūriu labai svarbu sustiprinti ES valstybių narių, trečiųjų šalių ir regionų politinį dialogą ir praktinį bendradarbiavimą, tačiau reikėtų užtikrinti, kad ES visuotinis požiūris į migraciją atitiktų ES socialinės, ekonominės, užsienio ir vystymo politikos pagrindinius principus ir svarbiausius tikslus;

16. pabrėžia, kad ankstesniuose ES dokumentuose ⁽²⁾ nustatytos gairės išlieka svarbios, pirmiausia kalbant apie tris sudedamąsias dalis (geras teisėtos migracijos valdymas, kova su neteisėta migracija, santykis tarp migracijos ir vystymosi) ir suderinto jų įgyvendinimo būtinybę;

17. kadangi Europos Komisijos komunikato projekte pabrėžiamas tik ES ir nacionalinis lygmuo, nurodo, kad daugiau dėmesio reikėtų skirti vietos ir regionų valdžios institucijoms ir jų vaidmeniui įgyvendinant visuotinę migracijos politiką;

18. ragina daugiau dėmesio skirti itin pažeidžiamai imigrančių padėčiai, kurią Regionų komitetas nagrinėjo 2007 m. parengtoje nuomonėje (CdR 296/2007);

19. pritaria 2008 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadoms ⁽³⁾, primindamas būtinybę užtikrinti nuoseklesnį finansavimą, kad numatytas priemonės būtų galima nedelsiant įgyvendinti; rekomenduoja naudotis esamais Bendrijos fondais siekiant pagerinti ES vietos ir regionų valdžios institucijų ir analogiškų institucijų kilmės šalyse bendradarbiavimą;

Dėl teisėtos ekonominės migracijos ir judumo

20. pritaria nuostatai, kad judumas turėtų išlikti svarbiausia teisėtos migracijos dalimi ir pabrėžia, kad būtina, jog vietos ir regionų valdžios institucijos toliau skatintų, o kartu ir plėstų bandomąsias judumo partnerystes, pavyzdžiui, su Moldova ir Žalioju Kyšuliu;

21. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas aktyviau dalyvauti renkant informaciją apie reguliarius migracinius srautus, kuri skleidžiama per sąveikiuosius portalus, pavyzdžiui, būsimą ES imigracijos portalą, Europos profesinio judumo portalą, EURES tinklą, Europos mokslininkų judumo portalą ir Europos migracijos tinklą, kurie padėtų užtikrinti, kad vietos ir regionų ypatumai tinkamai atsispindėtų migracijos politikos raišoje;

22. remia Komisijos pasiūlymus paspartinti įgyvendinti iniciatyvas, skatinančias sudaryti lankstesnes ir veiksmingesnes galimybes migrantams patekti į darbo rinką, be kita ko, išanalizuojant naujas iniciatyvas dėl pensijų teisių perkėlimo, užsienyje įgytos kvalifikacijos pripažinimo ir migrantų socialinės įtraukties;

⁽²⁾ COM(2007) 248 galutinis, COM(2007) 780 galutinis, COM(2008) 359 galutinis, Europos Sąjungos Taryba, „Europos imigracijos ir prieglobsčio paktas“, Nr. 13440/08, ASIM 72, 2008 m. rugsėjo 24 d., Briuselis; Limos deklaracija, 2008 m. gegužės 18 d.

⁽³⁾ Pirmininkaujantios valstybės išvados, 160401/08 Rev 1.

23. pabrėžia būtinybę sustiprinti migrantų integraciją į priimančiosios šalies visuomenę, nes migrantai yra svarbiausi abipusio jų kilmės šalies ir paskirties šalies vystymo dalyviai;

24. pritaria nuostatai sukurti migracijos observatorių tinklą, kaip numatyta 2008 m. gruodžio 8 d. Bendrijų reikalų tarybos priimtose išvadose, nes taip toliau gerinama migracijos aprašų kaip pagrindinės priemonės, skirtos bendrai ES migracijos politikai, padėtis; šiuo požiūriu vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų tiesiogiai dalyvauti šių observatorių darbe ir būti svarbiausios dalyvės pradedant tokias observatorijas kurti ir vykdančias jų veiklą;

Dėl kovos su neteisėta migracija

25. pritaria FRONTEX įgaliojimų remti trečiąsias šalis sienų kontrolės srityje pratęsimui kaip numatyta ankstesnėje RK nuomonėje (CdR 210/2008);

26. pritaria minčiai į Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą įtraukti nuostatą dėl galimybės sukurti Europos sienų apsaugos pareigūnų sistemą;

27. nurodo, kad EK komunikate turėtų būti paminėtas vietos ir regioninių administracijų dalyvavimas greito reagavimo pasienio būriuose, o svarbiausia tų administracijų, kurios labiausiai kenčia nuo migracijos srautų į šalį;

28. pabrėžia, kad būtinos bendros pastangos įgyvendinti geresnį išorės sienų valdymą, pirmiausia pietinių jūros sienų ir visų regionų, kurie susiduria su migrantų antplūdžiais esant kritinėms humanitarinėms sąlygoms;

29. pabrėžia imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų vaidmenį siekiant komunikate nustatytų tikslų; kartu ragina Komisiją užtikrinti, kad kompetentingos vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų keistis geriausia praktika ir informacija, surinkta per tinklą, ir pasinaudoti ja;

30. pritaria Komisijos pasiūlymui pirmenybę teikti Uagadugu veiksmų planui dėl kovos su prekyba žmonėmis, pirmiausia moterų ir vaikų, įgyvendinti ir padėti regioninėms organizacijoms kurti kovos su prekyba žmonėmis strategijas ir veiksmų planus, taip pat užtikrinti esamų strategijų ir veiksmų įgyvendinimą;

Dėl migracijos ir vystymosi

31. remia ES valstybių narių ir kilmės šalių institucijų ir tiek valstybinio, tiek privataus sektoriaus darbuotojų porines programas siekiant paremti apykaitinę migraciją ir kovoti su „protų nutekėjimu“; rekomenduoja vietos ir regionų valdžios institucijoms siūlyti savo neįkainojamą patirtį ir žinias, kad padėtų migrantams pakartotinai integruotis į savo šalies darbo rinkas;

32. pritaria Komisijos pasiūlymui geriau suvokti „protų nutekėjimo“ mastą ir poveikį atsižvelgiant į konkrečius vietos ir regionų valdžios institucijų prašymus, išdėstyti ankstesnėje RK nuomonėje (CdR 296/2007);

33. pabrėžia, kad būtinos papildomos pastangos tirti klimato kaitos ir migracijos sąsają;

34. pabrėžia vietos ir regionų valdžios institucijų svarbą skatinant teritorinį ekonominį vystymąsi, kuriant demokratiją ir vystant gerą valdymą; įtraukiant į bendradarbiavimo programų migracijos srityje rengimą ir įgyvendinimą;

35. pritaria EK ir JT bendros migracijos ir vystymosi iniciatyvai (BMVI) remiant pilietinės visuomenės organizacijas ir vietos valdžios institucijas, kurios siekia migraciją susieti su vystymusi siekiant kuo didesnės teigiamos vietos ir regionų subjektų sinergijos;

36. pabrėžia, kad suinteresuotų vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas tinkluose ir bendradarbiavimo platformose per savo nacionalines ir regionines asociacijas ir trečiųjų šalių vietos ir regionų valdžios institucijų ir asociacijų įtraukimas gerokai prisidėtų prie veiksmingesnio bendradarbiavimo teisėsaugos pareigūnų mokymo, porinių programų, duomenų rinkimo ir sklaidos, migracinių srautų stebėsenos srityse ir panašiuose projektuose;

37. pabrėžia, kaip svarbu kurti bendradarbiavimo, dialogo ir mainų tarp vietos ir regionų valdžios institucijų ir asociacijų

platformas, pirmiausia šiaurinės, pietinės ir rytinės Viduržemio jūros regiono pakrančių; įsteigti Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių regionų ir vietos valdžios asamblėją, kuri būtų pavyzdys, kaip turėtų vykti tolesnis vystymas;

38. pabrėžia, kad reikia daugiau dėmesio skirti išėivių bendruomenių vaidmeniui ir indėliui į savo kilmės šalies vystymą, pavyzdžiui, siunčiant perlaides ir kuriant asociacijas bei jų tinklus;

Dėl geografinio požiūrio

39. remia Europos Komisijos poziciją⁽⁴⁾ užmegzti trišalį dialogą tarp kilmės, paskirties ir tranzito valstybių įvairiose geografinėse teritorijose, kuris turėtų būti tiriamas taikant ir išplečiant tokias dabartines priemones kaip judumo partnerystės, dvišaliai ryšiai, bendradarbiavimo sistemos, pavyzdžiui ECO-WAS, Rabato procesas, bandomosios judumo partnerystės ir kitos priemonės; konkrečios priemonės ir būdai turėtų tapti kuo įvairesni atsižvelgiant į praktinius regionų ir trečiųjų šalių poreikius, jų praktines reikmes ir galimybes;

40. pritaria visuotinio požiūrio taikymui ir kitoms šalims ir regionams, pavyzdžiui, Azijai, Lotynų Amerikai ir Karibų jūros regiono šalims, ir ragina Europos Komisiją toliau laikytis šios krypties pabrėžiant būtinybę nustatyti dialogo su šiais regionais sąlygas ir taip siekiant glaudesnio bendradarbiavimo ir koordinavimo su Afrika ir ES kaimynystėje esančiais pietų ir pietryčių regionais.

2009 m. birželio 17 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

⁽⁴⁾ Bendrųjų reikalų tarybos 2914-aisis posėdis, 2008 m. gruodžio 8 d., 22 pastr.

Regionų Komiteto nuomonė nauja iniciatyva biologinės įvairovės mažėjimui stabdyti

(2009/C 211/06)

REGIONŲ KOMITETAS

- pripažįsta, kad politika, kuria buvo siekiama iki 2010 m. sustabdyti biologinės įvairovės mažėjimą, žlugo, nes nebuvo kryptingos strategijos, kuri turi būti įgyvendinama laikantis tam tikros sistemos ir numatyta ilgam, daug ilgesniam nei iki 2010 m. laikotarpiui. Tokiai sistemai būtinas glaudus bendradarbiavimas su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir jų aprūpinimas įpareigojimus atitinkančiomis teisinėmis ir finansinėmis priemonėmis,
- ragina Europos Sąjungą, valstybes nares bei vietos ir regionų valdžios institucijas sukurti griežtą išmokų ir paramos, susietos su reikalavimu laikytis ekologinių kriterijų, sistemą. Ragina Komisiją skatinti valstybes nares peržiūrėti savo mokesčių sistemas ir pakeisti jas taip, kad jos taptų palankesnės biologinės įvairovės išsaugojimui,
- mano, kad Natura 2000 tinklas turi būti sustiprintas daugumoje valstybių ir ragina valstybes nares priimti atsakomybę tiek už jūrų plotus, tiek ir už gruntinius vandenis. Parengti Natura 2000 vietovių valdymo planai, įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijos, privačių žemes valdų savininkus bei išteklius, turi būti sudaryti ir įgyvendinti,
- mano, kad ekologinė struktūra kaip tikra gamtinė infrastruktūra, turi būti skubiai sukurta ir ragina stengtis, kad visos taikomos šiltnamio dujų išmetimo mažinimo priemonės nebūtų pragaištingos biologinei įvairovei. Be to, tiki, kad kovos su invazinėmis rūšimis strategija bus veiksminga tik jei ji bus įgyvendinama visos Europos mastu,
- mano, kad biologinės įvairovės išsaugojimo strategijos sėkmę bus galima užtikrinti tik įtraukus į šią veiklą visus gyventojus ir skatina vietos ir regionų valdžios institucijas įsijungti ir padėti sudarant aukštos kokybės informacines ir mokymo programas.

Pranešėjas: René Souchon (FR/ESP) Overnės regiono tarybos pirmininkas

Pamatiniai dokumentai:

Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „EB biologinės įvairovės veikslių plano įgyvendinimo laikotarpio vidurio vertinimas“

COM(2008) 864 galutinis

Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES invazinių rūšių strategijos kūrimas“

COM(2008) 789 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

mokslininkus, politinius sprendimus priimančius pareigūnus, vietos ir regionų valdžios institucijas;

REGIONŲ KOMITETAS

1. konstatuoja (remdamasis mokslininkų ir tyrėjų nuomone), kad augalų ir gyvūnų rūšių nykimas vyksta daug sparčiau, nei bet kada per visą gyvybės egzistavimo laikotarpį;

Bendrieji klausimai ir vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo

2. pabrėžia pirmąją biologinės įvairovės, ypač ekosistemų funkcionavimo, svarbą žmonijos išlikimui, jos ateities kartoms, taip pat ir dabartinei žmonių kartai;

8. mano, kad biologinės įvairovės mažėjimo padariniai žmonijai gali būti nepaprastai pavojingi, kaip ir klimato kaitos padariniai;

3. pažymi jau šiuo metu pastebimą klimato kaitos įtaką gyvųjų rūšių vystymosi dinamikai ir jų pasiskirstymui;

9. pripažįsta, kad politika, kuria buvo siekiama iki 2010 m. sustabdyti biologinės įvairovės mažėjimą, žlugo, nes vykdytų veikslių ir įgyvendintų priemonių nepakako skelbtiems dideliems tikslams pasiekti;

4. pabrėžia, kad žmogus negali gyventi neorganinėje aplinkoje, todėl daro išvadą, kad biologinės įvairovės pasikeitimas arba mažėjimas gali daryti didžiulį poveikį žmonijai;

10. vis dėlto nurodo keletą pavykusių iniciatyvų: įgyvendinti tam tikrų augalų ir gyvūnų rūšių (juodojo maitvanagio, ūdros, paprastosios berniklės ir kt.) bei buveinių (Reino, Temzės ir kt. aliuvinių miškų) gelbėjimo planai, o keletui saugomą vardą gavusių teritorijų pritaikyti priežiūros planai;

5. jau dabar pastebi neigiamus biologinės įvairovės mažėjimo ir ekosistemų funkcijų silpnėjimo socialinius ir ekonominius padarinius;

6. nurodo pagrindines biologinės įvairovės mažėjimo priežastis: dirvožemio naudojimą ne žemdirbystės tikslais, natūralios aplinkos suardymą ir egzotiškų augalų ir gyvūnų rūšių paplitimą, žemės ūkio intensyvumą, klimato kaitą ir įvairias užterštumo rūšis;

11. mano, kad būtina nedelsiant suteikti naują postūmį strategijai ir programoms, kuriomis siekiama arba padedama išsaugoti biologinę įvairovę ir ekosistemų funkcijas, pavyzdžiui, įgyvendinti Europos kraštovaizdžio konvenciją visose valstybėse narėse, kad jau investuotos lėšos duotų konkrečių rezultatų;

7. tvirtina, kad, siekiant išsaugoti pasaulinę biologinę įvairovę, ją reikia prižiūrėti ir saugoti regionų bei vietos lygmeniu, ir pripažįsta, kad šiuo tikslu reikia sutelkti visus vietos subjektus, kurie stengiasi puoselėti biologinę įvairovę, pavyzdžiui: įmones, asociacijas, kaimo vietovių savininkus ir valdytojus,

12. mano, kad šiam tikslui pasiekti būtina glaudžiai bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis tiek rengiant, tiek ir įgyvendinant programas, todėl siekiant tvaraus vystymosi jas reikia aprūpinti įpareigojimus atitinkančiomis teisinėmis ir finansinėmis priemonėmis;

13. pastebi, kad visuomenės požiūrį į gamtos išteklius ir aplinką (išteklių, dirvožemio ar teritorijų naudojimo įpročius) lemia statusas, kuris jų kultūros tradicijoje suteiktas gamtai; todėl ragina ES plėtoti naują kultūrinę biologinės įvairovės viziją, kurioje į visumą susilietų etinis požiūris į gamtą kaip į didžiausią vertybę, žmonijos paveldo sampratą, ir praktinis požiūris, leidžiantis naudotis ekosistemų teikiamomis galimybėmis;

14. pastebi, kad biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcionavimo apsauga (dirvožemio erozijos prevencija, vandens valymas ir kt.) verčia taikyti kryptingą strategiją, kuri turi būti įgyvendinama laikantis tam tikros sistemos (t. y. logiškai derinant skirtingus elementus ir numatant jų dinamišką sąveiką) ir numatyta ilgam, daug ilgesniam nei iki 2010 m. laikotarpiui; tokiai strategijai įgyvendinti būtinais reikės aktyvaus vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimo;

15. norėtų, kad ilgalaikis (po 2010 m.) biologinės įvairovės išsaugojimas taptų teritorijų valdymą ir žemėtvarką vienijančiu elementu tiek miesto, tiek ir kaimo vietovėse;

16. ragina biologinės įvairovės išsaugojimą po 2010 m. padaryti pagrindiniu Europos politikos, strategijos ir programų elementu. Į kiekvieną veiksmą įtrauktas kaip sudedamoji dalis, jis turi tapti pagrindiniu principu, jungiančiu skirtingas žemėtvarkos ir teritorijų naudojimo politikos kryptis, kurias įgyvendinant būtinas glaudus skirtingų Europos Komisijos direktoratų bendradarbiavimas ir aktyvus vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas;

17. pritaria valstybių narių ir Komisijos parengtai tiksliai metodikai, pagal kurią buvo atliktas biologinės įvairovės veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpio vidurio vertinimas, pateikiantis biologinės įvairovės būklės ir įgyvendintų veiksmų apžvalgą; ši metodika remiasi pačių valstybių narių atliekamu savo projektų įgyvendinimo įvertinimu, Komisijai paliekama bendra jų apžvalga ir rezultatų santrauka;

18. pritaria 2009 m. vasario 3 d. Europos Parlamento vieningai priimtai rezoliucijai, kurioje pripažįstama būtinybė sukurti Europoje gamtos draustinių tinklą, apimančią žmogaus veiklos nepaliestas natūralios gamtos teritorijas (angl. *wilderness*), kuris buvo pasiūlytas pranešime 2008/2210(INI), ir džiaugiasi, kad Europos Sąjungai pirmininkaujanti Čekija 2009 m. gegužės 27–29 d. surengė konferenciją apie nepaliestą gamtą ir dideles natūralių buveinių teritorijas Europoje (angl. *Conference on Wilderness and Large Natural Habitat Areas in Europe*);

19. atkreipia dėmesį į tai, kad, pagal subsidiarumo principą, norint išsaugoti biologinę įvairovę ir tvarų ekosistemų funkcionavimą, reikia imtis priemonių vietos lygmeniu kartu laikantis visuotinai pripažintos taktikos, nes nuo to priklauso ekosistemų,

kurių plotai apima ne vieną administracinę vienetą, veikimas, o nuo jo priklauso ir gyventojams teikiamos paslaugos;

20. ragina valstybes nares griežtai taikyti SPAV (Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo direktyvos 2001/42/EB), EIA (Valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo direktyvos 85/337/EB) ir Natura 2000 nuostatus, kad poveikis gamtai ir biologinei įvairovei būtų kuo mažesnis;

21. mano, kad tik labai drąsi strategija tikrai gali pasiekti biologinės įvairovės išsaugojimo tikslą. Todėl ji turi apimti ekonominę ir finansinę sritį. Strategija turi būti taikoma regionų lygiu ir skatinti dalyvauti ją įgyvendinant vietos ir regionų valdžios institucijas ir valdų savininkus. Kad būsimos strategijos būtų nuoseklios ir visuotinai taikomos, jos turi būti kuriamos ir įgyvendinamos atsižvelgiant į įvairius gamtinės sistemos funkcionavimo lygmenis;

22. ragina Europos Sąjungą, valstybes nares ir vietos ir regionų valdžios institucijas sukurti griežtą išmokų ir paramos, susietos su reikalavimu laikytis ekologinių kriterijų, sistemą, kuri remtųsi aiškiais, biologinę įvairovę ir jos tarpusavio sąsajas apimančiais rodikliais, tokiais, kaip numatyti SEBI 2010 programoje;

23. ragina Komisiją paskatinti valstybes nares pakeisti savo mokesčių sistemas, taip pat pritaikyti įmonėms ir savivaldybėms skirtą nacionalinę paramą taip, kad būtų geriau remiama biologinė įvairovė. Pavyzdžiui, būtų galima sumažinti PVM ekologinės žemdirbystės ūkiuose arba Natura 2000 vietovėse pagamintiems produktams. Komitetas rekomenduoja:

23.1 sumažinti ar net visai panaikinti mokesčius ir rinkliavas bei subsidijas, skatinančias nepalankią biologinei įvairovei veiklą, ir taip užtikrinti nacionalinių biologinės įvairovės apsaugos įstatymų ir kodeksų nuoseklumą;

23.2 didinti subsidijas arba atleisti nuo mokesčių veiklos sritis, kurios skatina biologinę įvairovę;

24. ragina Komisiją kartu su sveikatos ir gyventojų gerovės kriterijais įtraukti į šiuo metu Europos lygmeniu vykstančią diskusiją dėl valstybių BVP skaičiavimo kriterijų persvarstymo biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcionavimo išsaugojimo imperatyvus (šiuo metu šis skaičiavimas vykdomas vertinant tik finansinius srautus, neatsižvelgiant į sukauptą kapitalą); pavyzdžiui, atsitiktinės ar tyčinės taršos šalinimo darbų sąnaudos turėtų būti atimamos, bet ne priskaičiuojamos, kaip tai daroma šiuo metu;

25. primygtinai ragina ir po 2010 m. aktyviai tęsti jau pradėtus kovos su biologinės įvairovės mažėjimu veiksmus;

26. mano, kad įveikiant ekonomikos krizę būtina imtis įvairių restruktūrizacijos priemonių, į kurias reikia integruoti biologinės įvairovės parametrus. Svarbu labiau atsižvelgti į biologinės įvairovės klausimus visais teritorinio organizavimo lygmenimis, ypač ekonominės veiklos lygmeniu;

Biologinė įvairovė Europos Sąjungoje

27. pabrėžia, kad būtina vykdyti aktyvius Europos mastu suderintus veiksmus visais vietos ir regionų lygmenimis. Ypač svarbi ši veikla atskiruose regionuose, t. y., kuo arčiau piliečių;

28. pabrėžia originalią ir galingą Natura 2000 taktiką, kuria, glaudžiai derinant mokslą ir politiką, siekiama užtikrinti tausų gamtos išteklių naudojimą. Jis patenkintas šio statuso suteikimo rezultatais, nes jį gavo jau beveik 20 proc. Europos teritorijos;

29. tačiau mano, kad SST (specialių saugomų teritorijų, pagal Buveinių direktyvą 92/43/EEB) ir SAT (specialių apsaugos teritorijų, pagal Paukščių direktyvą 79/409/EEB) tinklą dar būtų galima reikėtų konsoliduoti, nes nepakankama referencinių mokslinių duomenų bazė neleidžia tiksliai nustatyti, ar Natura 2000 tinklui priskiriamos vietovės tikrai atitinka Buveinių ir Paukščių direktyvų kriterijus. Be to, jis ragina valstybes nares atsakingai naudoti tiek joms priklausančius jūrų plotus, tiek ir gruntinio vandens telkinius;

30. pabrėžia ypatingą upių žiočių ekosistemų svarbą, nes jos yra pagrindinės tiek jūros, tiek ir gėlo vandens įvairių ekosistemų biologinių rūšių buveinės, todėl ragina skirti joms kuo daugiau dėmesio, taikant privalomą kompleksinį valdymo planą bent jau vietovėms, priskirtoms Natura 2000 tinklui;

31. primygtinai ragina skirti ypatingą dėmesį dirvų kokybei ir jų biologinės įvairovės apsaugai, nes dirvožemis yra vienintelė planetos ekologinė buveinė, kurioje vyksta visa medžiagos ir energijos apykaita, užtikrinanti ekosistemų, tuo pačiu visų gyvųjų rūšių, funkcionavimą. Todėl būtina stipriau argumentuoti šiuo metu rengiamos su šia sritimi susijusios direktyvos skyrių, skirtą biologinės įvairovės apsaugai;

32. ragina ypatingą dėmesį skirti požeminio vandens lygio ir kokybės išsaugojimui, nes požeminis vanduo turi didelės įtakos ne tik dirvožemio (ypač žemės ūkio paskirties) kokybei ir biologinei įvairovei, bet ir geriamam vandeniui;

33. rekomenduoja stiprinti ekspertų, neatsižvelgiant į tai, ar jie mokslinių tyrimų institutų ar gamtininkų asociacijų atstovai, ir sprendimus priimančių politikų dalykinius ryšius. Veiksmingo biologinės įvairovės išsaugojimo užtikrinimas priimant sprendimus ir įgyvendinant programas vienodai priklauso ir nuo mokslininkų ekspertų, ir nuo vietos valdžios institucijų atstovų kompetencijos;

34. mano, kad tvarus biologinės įvairovės išsaugojimas Natura 2000 vietovėse bus užtikrintas tik įgyvendinus atitinkamą gamtos paveldo priežiūrą, kurioje privalo dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijos ir privačių valdų savininkai; faktas, kad maždaug pusė rūšių ir trys ketvirtadaliai Europos reikšmės buveinių yra nepalankios būklės, aiškiai rodo, jog būtina skubiai organizuoti šių vietovių *ad hoc* valdymą;

35. mano, kad erdvinė biologinės įvairovės apsaugos strategija, kurią įgyvendina valstybės narės ir vietos ir regionų valdžios institucijos, būtinai turėtų apimti Natura 2000 tinklą ir visas neliestos gamtos vietoves;

36. ragina įvairių vietos ir regionų valdžios institucijų, tarp jų ir Regionų komiteto, pajėgoms kuo skubiau sukurti ekologinę struktūrą, tikrą gamtinę infrastruktūrą, užtikrinančią funkcines pirmiausia Natura 2000 vietovių ir nepalietos gamtos zonų, taip pat ir miestų teritorijų bei žemės ūkio paskirties priemiesčių zonų sąsajas. Šią ekologinę infrastruktūrą būtina apsaugoti nuo tiesiomis kryptimis nutiestų ar planuojamų tiesių greitkelių ir geležinkelių, kad jie neskaidytų šių vietovių į atskirus plotus, ir ją integruoti į naują bendrąją žemės ūkio politiką;

37. pastebi, kad dėl Natura 2000 vietovių biologinei įvairovei būdingų funkcinių savybių aplinkinė erdvė jai daro labai didelį poveikį, todėl mano, kad šios Natura 2000 vietoves supančios teritorijos turi būti tvarkomos taip, kad būtų užtikrinta vietovių biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcionavimo sauga;

38. primygtinai ragina nuodugniai persvarstyti ir sugriežtinti žuvininkystės politiką ir bendrąją žemės ūkio politiką, taip pat parengti miškų politiką, įtraukiant į ją biologinės įvairovės išsaugojimo imperatyvą ir paramos susiejimo su reikalavimu laikytis ekologinių kriterijų principą;

39. ragina įrašyti į Direktyvos 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės I priedo sąrašą intensyvosios akvakultūros veiksmus vidaus ir jūros vandenyse;

40. ragina persvarstyti kriterijus, lemiančius geografines ir kilmės vietos nuorodas, kadangi atitinkamoje gamybos veikloje turi būti numatyti biologinės įvairovės ir jos tarpusavio sąveikos dinamikos išsaugojimo imperatyvai;

41. pritaria 2009 m. kovo 2 d. Europos ministrų tarybos sprendimui dėl atsargumo principo taikymo genetiškai modifikuotų augalų kultūroms (Florencijos chartija, pasirašyta 2005 m. vasario 4 d.) ir ragina kuo griežčiau ir visiškai skaidriai ją taikyti, kaip numatyta 1998 m. birželio 25 d. pasirašytoje Orhuso konvencijoje;

42. nerimauja dėl galimų energetinių, degalų gamybai skirtų kultūrų, kurioms reikia didelių plotų, auginimo padarinių, nes šis procesas (pavyzdžiui, nuo 2008 m. rudens panaikinus draudimą naudoti atidėtas žemes) visų pirma skatina dirvonų ir neliestos gamtos plotų naudojimą ir miškų nykimą Pietų Europos valstybėse. Regionų komitetas siūlo Komisijai atlikti biodegalų poveikio biologinei įvairovei, aplinkai ir ekosistemoms vertinimą;

43. pastebi, kad rūšys, ekosistemos ir su jomis susiję biologiniai srutai nepaiso administracinių ar valstybinių sienų, taigi, tam tikras Natura 2000 priklausančias vietas skiria valstybinės sienos; todėl siūlo Europos mastu įsteigti tarpvalstybinės vietovės statusą ar vardą (pvz., Natura 2000, gamtos draustinis ar regioninis tarpvalstybinis parkas), kuris leistų užtikrinti reikiamą biologinės įvairovės ir atitinkamų ekosistemų priežiūrą;

44. mano, kad biologinės įvairovės išsaugojimo strategijos sėkmę bus galima užtikrinti tik įtraukus į šią veiklą visus gyventojus, pradedant eiliniaus piliečiais ir baigiant vadovaujančiais ekonomikos ir teritorijų valdymo pareigūnais. Šiam tikslui pasiekti būtina kokybiška informacinė ir mokymo programa, apimanti ne tik pažangiausias komunikacines technologijas (internetą), bet ir mokyklų programas; jose dalyvauti turi būti skatinamos ir remiamos vietos ir regionų valdžios institucijos, ypač atskiruose regionuose, kur jos artimiausios piliečiams;

45. siūlo teigiamai įvertinti veiklos, palankiai veikiančios biologinę įvairovę ir jos tarpusavio sąveikos dinamiką, pavyzdžius, pranešant apie juos žiniasklaidos priemonėse;

Invazinės rūšys

46. pritaria Komisijos pastangoms spręsti egzotinių rūšių, kurios tapo invazinėmis ir kelia didelį pavojų vietos biologinei įvairovei, problema;

47. dar kartą primena savo rekomendaciją (CdR 159/2006 fin) skubiai parengti ryžtingą ir aiškią invazinių rūšių valdymo strategiją, kurioje dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos ir mano, kad būtina priimti specialią direktyvą šiuo klausimu;

48. mano, kad kovos su invazinėmis rūšimis strategija bus veiksminga tik jei ji bus įgyvendinama visos Europos mastu; tai reiškia, kad kiekviena valstybė narė privalės joje dalyvauti visu pajėgumu, atitinkamai derindama savo teisės aktų nuostatas dėl vietos ir regionų valdžios institucijų kovos priemonių; yra įsitikinęs, kad būtent regionų lygmeniu galima užtikrinti veiksmingiausius invazinių rūšių kontrolės, prevencijos ir eliminavimo veiksmus;

49. konstatuoja, kad nėra atitinkamai pritaikytų reguliuojančių nuostatų Europos lygmeniu (kuriuo galima veiksmingiausiai

valdyti invazinių augalų ir gyvūnų rūšių plitimą), nors kitose srityse yra parengta specialių teisės aktų;

50. apgailestauja dėl nacionalinių nuostatų ir priemonių įvairovės, kuri labai trukdo parengti veiksmingą kovos su invazinėmis egzotiškoms rūšimis strategiją, ir ragina valstybes nares priimti vieningą sistemą kuriančius teisės aktus;

51. įsitikinęs, kad būtina skubiai parengti griežtas (bent jau savanoriškam taikymui numatytas) nevietinių rūšių įvežimo į Europos teritoriją kontrolės priemonės, tačiau atkreipia dėmesį į motyvus, kuriais vadovaujantis arba remiantis gali būti priimami su jomis susiję gretutiniai sprendimai, todėl rekomenduoja labai budriai stebėti etinius jų aspektus;

ES ir biologinė įvairovė pasaulyje

52. pripažįsta, kad Europos Sąjungai (atsižvelgiant į jos istoriją ir prekybinius ryšius) tenka ypatinga atsakomybė dėl pasaulinės biologinės įvairovės išsaugojimo, todėl ji privalo pavyzdinai vykdyti savo pareigas;

53. nurodo rimtą pavojų, susijusį su potencialiai invazinių tiek gamtinių, tiek ir genetiškai modifikuotų rūšių plitimu atsivėrus rinkoms; todėl primygtinai ragina į kiekvieną tarptautinės prekybos susitarimą įtraukti biologinės įvairovės išsaugojimo imperatyvą;

54. ragina valstybes nares labai atsakingai valdyti jiems priklausančias toli už Europos sienų esančias žemes ir jūros teritorijas, ypač tas, kuriose gausu retų gyvųjų rūšių ir ekosistemų;

55. ragina remti tarptautinį regionų bendradarbiavimą, kuriuo siekiama įgyvendinti ekonomines ir pedagogines priemones, skatinančias tvarų biologinės įvairovės išsaugojimą; šiuos veiksmus inicijuotų ir vykdytų patys regionai;

56. pabrėžia, kad būtina sudaryti tarptautinę ekspertų komisiją biologinės įvairovės klausimams spręsti. Šiuo tikslu galima pasiremti šiuo metu kuriamo Biologinės įvairovės centro, Tarptautinės gamtos ir jos išteklių apsaugos sąjungos (UICN) arba Tarpvyriausybės mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosistemų platformos (IPBES) pagalba;

Biologinė įvairovė ir klimato kaita

57. konstatuoja, kad klimato sąlygos daro lemiamą poveikį rūšims ir ekosistemoms, t. y., visai biologinei įvairovei, todėl visų pirma trapioms ekosistemoms geriau taikyti sisteminį metodą, o ne metodą, apimančią įvairias rūšis. Investicijos į naują gamtinę aplinką gali lemti tai, kad trapiose srityse atsirastų naujos atsparios ekosistemos;

58. ragina stengtis, kad visos taikomos šiltnamio dujų išmetimo mažinimo priemonės nebūtų pragaištingos biologinei įvairovei;

59. laikosi nuomonės, kad gamybos (ypač maisto pramonės) įmonės būtina artinti prie jų gaminių vartojimo vietų; taip bus sumažintos su transportavimu susijusios energetinės išlaidos ir sustiprintas valstybių narių suverenitetas bei maistinė nepriklausomybė;

60. pripažįsta gretutinį gyvūnų rūšių poveikį didinant šiltnamio dujų, ypač CO₂, srautus, todėl ragina rengiant biologinės įvairovės išsaugojimo programas numatyti jose ir šiltnamio dujų išmetimo mažinimo priemones, pavyzdžiui, išsaugant CO₂ kiekį mažinančius ir O₂ kiekį didinančius buveinių tipus, pavyzdžiui, miškų ir drėgmės zonas (pelkes, durpynus ir pan.);

61. pastebi, kad vėl kyla susidomėjimas miškais, kurie laikomi atsinaujinančios energijos šaltiniais, todėl ragina stebėti, kad nauji metodai (vienos rūšies medžių sodinimas, sutrumpintas eksploatavimo ciklas ir kt.) nedarytų neigiamo poveikio biologinei įvairovei;

62. primygtinai teigia, kad šiuo metu investuojant į atsinaujinančios energijos gamybą ir vykdamas veiklą šioje srityje, kuri lemia buveinių pokyčius arba daro neigiamą įtaką biologinei įvairovei (visų pirma labai mažos jėgainės ir hidroelektrinės), gamtos išteklius reikėtų naudoti laikantis pagrindinių reikalavimų, užtikrinančių upių aplinkos biologinės įvairovės išlikimą ir tęstinumą. Jei dėl biologinės įvairovės tausojimo sumažėja veiklos pelningumas, tai jokia būdu nesuteikia teisės kaip kompensaciją gauti valstybės pagalbą, nes tai išipareigojimas, kurį būtina vykdyti. Siekiant neatskirti bendruomenių taip pat reikėtų užtikrinti ekologinį koridorių, kurį sudarytų vandens srautas ir salpa;

Žinių bazė

63. pabrėžia būtiną poreikį turėti patikimų duomenų apie biologinės įvairovės struktūrą, jos sveikatos būklę ir apie ekosistemų funkcionalumo lygį; galimybė susipažinti su šiais duomenimis turi būti užtikrinta visiems piliečiams;

64. pabrėžia mokslinių tyrimų gamtos ir ekologijos srityse svarbą. Todėl ragina įkurti draustinis ir (arba) natūralios gamtos (angl. *wilderness*) teritorijas, kurios bus gamtinių procesų dinamikos, ypač klimato kaitos jai daromo poveikio, stebėsenos centrai;

65. siūlo plėtoti mokslinius tyrimus, kuriais būtų tiksliau įvertinta ir išanalizuota tikroji (tiek kultūrinė, tiek ir ekonominė) biologinės įvairovės vertė ir jos ekosistemų funkcionavimo nauda; siekiant susisteminti šią sritį, tyrimuose turėtų dalyvauti

visų susijusių mokslo kryptių atstovai, kurie, atsižvelgdami į visus gamtinius ir kultūrinius elementus, pateiktų apibendrintą visumos vaizdą

66. pabrėžia būtiną poreikį nacionaliniu ir regionų lygmeniu rasti ir tiksliai nustatyti pagrindines biologinės įvairovės mažėjimo ir su ja susijusių ekosistemų nykimo priežastis, nes tai padėtų parengti ir įgyvendinti veiksmingą jų išsaugojimo strategiją;

67. pabrėžia, kad būtina parengti arba patobulinti Europos lygmeniu suderintus būtinuosius rodiklius (pavyzdžiui, iš SEBI 2010 programos), kuriais remiantis būtų vykdoma operatyvinė biologinės įvairovės vystymosi stebėseną ir nustatoma jos sveikatos būklė bei ekosistemų funkcionalumas;

68. ragina valstybes nares aukštojo mokslo įstaigose atnaujinti ir tęsti (ypač *in situ*) gamtos mokslų programas, susijusias su rūšių ir ekosistemų identifikavimu;

69. ragina valstybes nares į techninės pakraipos aukštojo mokslo ir profesinio rengimo programas (teritorijų planavimas, žemės ūkis, infrastruktūros kūrimas, ekonomika, urbanizmas ir pan.) įtraukti mokymo kursą apie biologinę įvairovę;

Pagrindinės pagalbinės priemonės

70. primygtinai pabrėžia, kad nacionalinėms, vietos ir regionų valdžios institucijoms būtina skirti tiek žmoniškųjų, techninių ir finansinių išteklių, kiek jų reikia siekiant plėtoti tvarias, t. y., po 2010 m. tęsiamas ilgalaikiam biologinės įvairovės išsaugojimui skirtas programas;

71. todėl prašo padidinti atitinkamus biudžeto lėšų paketus ir supaprastinti paraiškų teikimo procedūras neatsisakant pirmenybės biologinei įvairovei naudai (ypač LIFE+ finansavimui), taip pat veiksmingiau naudoti FEDER, FEADER FEP fondus, nukreipiant jų lėšas biologinės įvairovės išsaugojimo reikmėms;

72. rekomenduoja, skiriant pinigines išmokas (teikiamas vadovaujantis aiškiais ir patikimais rodikliais, analogiškais naudojamiems SEBI 2010), griežtai taikyti reikalavimą laikytis ekologinių kriterijų;

73. primygtinai nurodo, kad administracijos įstaigų ir logistikos įmonių darbuotojai privalo glaudžiai bendradarbiauti jau projekto rengimo etape, nes tik taip bus užtikrintas sisteminis metodas (t. y., bus logiškai suderinti visi skirtingi projekto elementai numatant jų dinaminę sąveiką); taip turi būti rengiami visi – Europos Komisijos, valstybių narių ar vietos ir regionų bendruomenių inicijuoti projektai;

74. primygtinai ragina vykdyti mokslinio tyrimo programas, ypač susijusias su gamtos mokslais ir ekologija, kurios padės sukaupti žinių, būtinų siekiant sustabdyti biologinės įvairovės mažėjimą, ir pabrėžia, kad gamtos ir socialinių mokslų gebėjimų ugdymo ir mokslinės karjeros skatinimo programose svarbu atkreipti dėmesį į biologinės įvairovės temas (pavyzdžiui, skiriant Europos stipendijas);

75. pabrėžia, kaip svarbu vykdyti, ypač su moksleiviais, studentais, apskritai jaunimu, pedagoginę veiklą, kuria siekiama atkreipti visuomenės, t. y., visų socialinių kategorijų, dėmesį į biologinės įvairovės ir jos išsaugojimo problemas. Ši veikla turi būti vykdoma vadovaujant arčiausiai piliečių esančioms vietos ir regionų valdžios institucijoms;

Priežiūra

76. primena, kad konkrečių biologinės įvairovės išsaugojimo politikos rezultatų bus galima tikėtis tik ilgalaikėje perspektyvoje,

ne anksčiau 2010, o gal net po 2020 m., todėl dvejų metų veiklos vertinimas gali parodyti tik veiksmų plano įgyvendinimo tempą;

77. primena, kad biologinę įvairovę reikia vertinti ne vien pagal gyvųjų rūšių skaičių, bet atsižvelgiant į visas jų tarpusavio sąsajas, ekosistemų sudėtį ir jų funkcionalumą;

78. prašo paskatinti gamtininkų asociacijas panaudoti savo žinias atliekant biologinės įvairovės stebėseną ir išpėjant apie pokyčius ir apie tai informuoti vietos ir regionų valdžios institucijas;

79. ragina įsteigti stambią „Biologinės įvairovės observatoriją“ (kuri galėtų būti Europos gamtos tyrimo centro dalis); taip būtų tęsiama šiuo laikotarpiu vidurio vertinimu pradėta veikla. Būtų tikslinga įsteigti šiai observatorijai duomenis kaupiančius filialus nacionaliniu, regionų ir kitais subnacionaliniais lygmenimis.

2009 m. birželio 18 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė biologinių atliekų tvarkymas Europos Sąjungoje

(2009/C 211/07)

REGIONŲ KOMITETAS

- pataria sprendimus dėl galimų apribojimų ir biologinių atliekų tvarkymo priemonių nustatyti valstybių narių lygmeniu. Atsakingosioms institucijoms – daugelyje valstybių narių tai vietos ir regionų savivaldybės – reikia leisti pačioms pasirinkti vietos sąlygoms pritaikytus, aplinkai nekenkiančius ir veiksmingus biologinių atliekų tvarkymo metodus,
- teigia, kad svarbiausias tikslas – kuo labiau vengti biologinių atliekų susidarymo. RK pritaria švietėjiškoms kampanijoms, kad kuo mažiau būtų išmetama maisto produktų, skatina perspektyvinį urbanistinį planavimą, „sumanios sodininkystės“ (angl. *smart gardening*) koncepciją, kompostavimą namų ūkiuose ir taip pat viešuosius pirkimus kaip svarbią priemonę šiam tikslui pasiekti,
- mano, kad nacionaliniu lygiu taikomos priemonės, kuriomis ribojamas į sąvartynus patenkančių biologinių atliekų kiekis, viršijantis ES nustatytas ribines vertes, derinant jas su ES investicijomis į infrastruktūrą pagreitins perėjimą nuo sąvartynų prie kitokių, tvaresnių biologinių atliekų tvarkymo metodų,
- skatina biologinių atliekų atskirą surinkimą, kad būtų galima užtikrinti biologinių atliekų kokybę. Tačiau atskiro surinkimo metodai turėtų būti nustatyti pagal esamas vietos sąlygas ir pateikiami valstybėse narėse kaip viena iš daugelio biologinių atliekų tvarkymo vystymo priemonių,
- mano, kad atskiro surinkimo ir perdirbimo tikslus reikia numatyti ES lygmeniu, tačiau kiekviena valstybė narė turi turėti galimybę nustatyti savo konkrečius tikslus remdamasi sąlygomis bei poreikiais. Neteisinių tikslų, kurie numatyti ES lygmeniu, turėtų būti siekiama palaipsniui, kadangi trąšų gamybai būtina užtikrinta kokybė tvarkant biologines atliekas. Tuo atveju, kai naudojamos aplinkai ir žmogaus sveikatai pavojingos medžiagos, iš biologinių atliekų pagaminto komposto ir panašių į kompostą produktų kokybės standartai turi galioti visoje ES.

Pranešėja: Mona-Lisa Norrman (SE/ESP) Jemtlando krašto vykdomosios tarybos narė

Pamatinis dokumentas

Žalioji knyga dėl biologinių atliekų tvarkymo Europos Sąjungoje

COM(2008) 811 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. pritaria žaliajai knygai ir jos pagrindiniam siekiui panaikinti ekonomikos augimo ir didėjančio atliekų kiekio Europos Sąjungoje tarpusavio priklausomybę. Tai taip pat svarbus ES tvaraus vystymosi strategijos tikslas, kuriuo siekiama susieti aukštus aplinkos standartus ir socialinę sanglaudą su tvariu ir dinamišku ekonomikos vystymusi;

2. teigia, kad atliekų kiekis bei jų tvarkymas tampa aplinkos ir sveikatos problema Europos Sąjungoje ir pasaulyje, daranti tiesioginį poveikį visoms vietos ir regionų valdžios institucijoms, kaip sprendimus priimančioms institucijoms ir organizatoriams. Be to, pastebi, kad visi atliekų tvarkymo dalyviai yra atsakingi už aukšto aplinkos apsaugos lygio ir žmonių sveikatos užtikrinimą. Tad atliekų tvarkymas yra visuotinės svarbos ekonominė paslauga pagal EB steigimo sutarties 86 str. 2 dalies nuostatas;

3. teigia, kad svarbiausias tikslas – kuo labiau vengti biologinių atliekų susidarymo. ES institucijos ir valstybės narės turi pasirūpinti, kad šis visuotinės svarbos tikslas būtų įgyvendintas laikantis EB steigimo sutarties 16 straipsnio;

4. teigia, kad atliekų gabenimui tenka nemaža ES transporto dalis, tai sukuria klimato problemą, kurią reikia spręsti. Todėl biologinių atliekų tvarkymas turi vykti laikantis EB steigimo sutarties 174(2) straipsnio 1 dalies nuostatų, kuriose pabrėžiama, kad žala aplinkai pirmiausia turėtų būti atitaisoma ten, kur yra jos šaltinis. Taigi tvarkant atliekas kartu reikia atsižvelgti į transporto ir infrastruktūros aspektus. Svarbi priemonė šiame darbe yra atliekų tvarkymo planai, kurie turi būti parengti laikantis Direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų;

5. pastebi, kad žilioji knyga susijusi su daugeliu sričių – nuo atliekų, klimato, energijos, transporto ir žemės ūkio, vartojimo, maisto produktų gamybos iki konkurencijos bei laisvo prekių judėjimo. Komitetas mano, kad tobulindama atliekų tvarkymą Komisija vadovaujasi EB steigimo sutarties 6 straipsniu ir atsižvelgia į aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkamose politikos srityse, kurios yra susijusios su biologinių atliekų tvarkymu;

6. mano, kad svarbu remti visų pirma vietinės, į biologines atliekas orientuotos rinkos vystymąsi. Biologines atliekas reikėtų laikyti vertinga gamtine medžiaga kompostui gaminti, kuris yra

būtinai norint išlaikyti dirvos derlingumą, mažinti energijai imlių dirbtinių trąšų naudojimą ir didinti dirvos gebėjimą sulaikyti vandenį (ir tokiu būdu sumažinti nutekėjimą ir staigų patvinimą). RK nuomone, biologinių atliekų rinka turi būti tvarkoma laikantis Sutartyje numatytų principų, t.y. atsargumo, prevencijos ir „teršėjas moka“. Tai svarbi prielaida, užtikrinanti, kad būsimi Komisijos pasiūlymai dėl biologinių atliekų tvarkymo atitiktų piliečių lūkesčius ir jų reikalavimus dėl patikimų veiksmų sprendžiant atliekų tvarkymo problemas. Biologinių atliekų rinką reikia toliau vystyti ir analizuoti, kad ji nei nacionaliniu, nei ES lygiu nebūtų per daug ar per mažai reguliuojama. Svarbios priemonės yra nacionaliniai atliekų tvarkymo planai;

7. pritaria Komisijos nuomonei, kad valstybių narių atsakingoms institucijoms reikia leisti pačioms pasirinkti atliekų tvarkymo metodą remiantis vietos ir regionų sąlygomis. Tai svarbi prielaida, kad būtų kuriami vietos sąlygoms pritaikyti, aplinkai nekenkiantys ir veiksmingi biologinių atliekų tvarkymo metodai. Be kitų, reikia atkreipti dėmesį į šiuos svarbius veiksnius: klimata, geologiją, dirvožemio ypatumus, komposto ir energijos paklausą, gyventojų tankumą, atliekų kiekius, fizines sąlygas, pvz., infrastruktūrą ir pan., vietos bendruomenės aktyvumą, taip pat atsakingųjų institucijų dialogą su kitais suinteresuotaisiais subjektais ir ypač piliečiais. Šioje srityje aiškiai matyti, kad subsidiarumo principas, vietos savivaldos principas ir artumo principas atlieka svarbų vaidmenį siekiant ES tikslų;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad žiliojoje knygoje biologinių atliekų apibrėžtis sutampa su direktyvos 3 straipsnio 4 dalyje pateikta apibrėžtimi. Regionų komitetas pritaria Komisijos abejonėms dėl pernelyg plačios biologinių atliekų apibrėžties, kuri galėtų apsunkinti atliekų susidarymo prevenciją ir veiksmingesnį biologinių atliekų tvarkymą. Komitetas prašo Komisijos atlikti poveikio vertinimą, susijusį su žiliojoje knygoje siūloma apibrėžtimi;

9. primena Komisijai, kad socialinės infrastruktūros vystymas, be kitų dalykų, biologinių atliekų tvarkymui yra iššūkis tiek viešiesiems, tiek privatiems suinteresuotiesiems subjektams. Rimti atliekų tvarkymo planai, kuriuos priima nacionalinės, regioninės ar vietos institucijos, yra priemonė, leidžianti sukurti veikiančią atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Svarbu, kad atliekų tvarkymo planai būtų derinami su kitais socialinio vystymo planais. Atliekų tvarkymo planai galėtų būti naudojami stebėti biologinių atliekų tvarkymą valstybėse narėse, taip pat kaip keitimosi patirtimi priemonė;

10. mano, kad norint vystyti vietos sąlygoms pritaikytus, aplinkai žalos nedarančius ir veiksmingus biologinių atliekų tvarkymo metodus yra būtina finansinė parama ir didesnės investicijos į mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą. Regionų komitetas pritaria ES finansavimui vystant vietos sąlygoms pritaikytą infrastruktūrą ir tvaraus biologinių atliekų tvarkymo rinkas. ES finansavimas šioje srityje turi apimti lyginamąją rezultatų analizę, būti susietas su atitinkamais moksliniais tyrimais ir socialiniais ir ekonominiais principais;

Pastabos dėl šios iniciatyvos

1-asis klausimas. Atliekų susidarymo prevencija

11. pastebi, kad daugybė biologinių atliekų, kurių apibrėžtis pateikta žaliojoje knygoje, atsiranda gaminant maisto produktus ir visuomenei juos vartojant. Jungtinėje Karalystėje išmetama iki 35 proc. nupirktų maisto produktų. Apsiperkant vis didesnę įtaką daro tendencijos, kuriama vis daugiau „greitai paruošiamų“ ir „gatavų patiekalų“ bei pusfabrikačių, o produktai perkami dideliais kiekiais siekiant taupyti pinigus. RK pritaria švietėjšioms kampanijoms, kurių metu gamintojai ir vartotojai būtų informuojami apie vartojimo, gamybos, išlaidų, atliekų, aplinkos ir sveikatos tarpusavio ryšius. Reikėtų imtis priemonių, kad maisto pramonėje, prekyboje, viešojo maitinimo įstaigose, sveikatos priežiūros įstaigose, mokyklose ir kt. kuo mažiau būtų išmetama maisto produktų. Komitetas pritaria tam, kad šioje srityje būtų daugiau mokslinių tyrimų ir technologijų plėtos tausios gamybos ir tausaus vartojimo klausimais;

12. siūlo iniciatyvą, kuri padėtų nušviesti ir išryškinti ES teisėkūros, finansinės paramos ir metodų tarpusavio ryšį tokiose srityse kaip žemės ūkis, maisto pramonė ir biologinių atliekų gamyba;

13. mano, kad siekiant tvaraus miestų vystymo, svarbus aspektas yra perspektyvinis urbanistinis planavimas, leidžiantis sukurti tvaraus vartojimo ir tvarios gamybos sąlygas. Kaip pavyzdį galima nurodyti didesnio skaičiaus maisto produktų parduotuvių įkurdinimą gyvenamuosiuose rajonuose, užuot iškelus tokias parduotuves už jų ribų. Urbanistinis planavimas, kuris didžiąja dalimi paremtas mažomis erdvėmis, skatina tvaresnius apsipirkimo įpročius ir galėtų padėti riboti biologines atliekas;

14. laikosi nuomonės, kad „sumanios sodininkystės“ (angl. *smart gardening*) koncepcija turi būti sukurta, taip pat būtina remti mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą šioje srityje. Kompostavimas ir vietinis komposto atgavimas tvarkant sodus, parkus bei želdynus mažina atliekų transportavimą, gerina kokybę, biologinių atliekų tvarkymas tampa saugesnis. Reikėtų pagal galimybes skatinti kompostavimą namų ūkiuose, kad būtų sukurtas vietinis biologinių atliekų ciklas, taip pat remti piliečių aktyvumą ir juo pasinaudoti;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad viešieji pirkimai, kuriems tenka 14 proc. ES BVP, yra svarbi priemonė, galinti užkirsti kelią biologinių atliekų susidarymui. Reikėtų imtis iniciatyvos, kad

būtų plėtojamas viešojo sektoriaus ir prekių gamintojų bei paslaugų tiekėjų, susijusių su biologinių atliekų gamyba ir tvarkymu, dialogas. Reikėtų vystyti viešuosius technologijų pirkimus maisto pramonės sektoriuje, kad produktai ir paslaugos būtų kuriami bendradarbiaujant gamintojams ir vartotojams;

2-asis klausimas. Riboti į sąvartynus šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius

16. RK atkreipia dėmesį į tai, kad ES aplinkosaugos reikalavimams, pirmiausia Sąvartynų direktyvos (1999/31/EB), patenkinti vietos ir regionų valdžios institucijos jau nemažai investavo lėšų ir yra sukūrusios specialių ilgalaikių strategijų ir partnerysčių. Į visa tai reikia atsižvelgti svarstant būsimas biologinių atliekų iniciatyvas, kad būtų užtikrinta, jog jos nebus pamirštos;

17. primena, kad 27 valstybėse narėse administracinės, politinės, ekonominės, geografinės ir klimato sąlygos yra labai skirtingos. Todėl patartina sprendimus dėl galimų apribojimų ir biologinių atliekų tvarkymo veiksmus nustatyti valstybių narių lygmeniu;

18. nurodo, kad nepaisant to, ar valstybės narės apsispręs maisto atliekas perdirbti kompostuojant ar skaidant biomase anaerobiniu būdu, gaminant biodujas, ar deginant biologines atliekas energijos gamybai, ir nepaisant to, ar šią veiklą vykdys privatus ar viešieji subjektai – šios pastangos taps našta viešiesiems finansams dėl kapitalo investicijų ir (arba) teks nemažai sumokėti už atliekų tvarkymą;

19. teigia, kad nacionaliniu lygmeniu buvo sukaupta nemažai gerosios patirties dėl taisyklių, kuriomis ribojamas į sąvartynus patenkančių biologinių atliekų kiekis, kad nebūtų viršijamas ES direktyvoje dėl atliekų sąvartynų nustatyto ribinės vertės. Švedijoje nuo 2002 m. draudžiama šalinti į sąvartynus degias, o nuo 2005 m. ir biologines atliekas. Šios taisyklės padėjo gerokai sumažinti biologinių atliekų šalinimą sąvartynuose, šiuo metu tokios atliekos perdirbamos taikant metodus, kurie užima aukštesnę vietą atliekų tvarkymo hierarchijoje;

20. pabrėžia, kad galima manyti, jog valstybių narių priemonės, ribojančios atliekų šalinimą sąvartynuose, derinant jas su investicijomis į infrastruktūrą galėtų pagreitinti perėjimą nuo sąvartynų prie kitokių, tvaresnių biologinių atliekų šalinimo metodų. Šalys, kuriose yra palankiausios administracinės, politinės ir ekonominės sąlygos, yra tinkamai pasirengusios šiam persitvarkymui, o kitoms šalims tikriausiai prireiks paramos. Norint šiuos pokyčius įgyvendinti, Sąjunga turi užtikrinti, kad savivaldybės, kurios atsakingos už biologinių atliekų tvarkymą – visuotinės svarbos ekonominę paslaugą – prireikus galėtų investuoti į savo įrenginius, tam nekliudo ES konkurencijos ir vidaus rinkos teisė. RK mano, kad tikslinga nustatyti papildomas priemones, kurios leistų sumažinti į sąvartynus pristatomų atliekų kiekį, jose mažinant tų organinių medžiagų, kurios greitai fermentuojasi, kiekį ir reikalaujant, kad jis išliktų stabilus, arba ekonomines priemones, kuriomis būtų baudžiama už atliekas

(pavyzdžiui, rinkti rinkliavą už į sąvartyną pristatytų atliekų kiekį);

3-iasis klausimas. Biologinių atliekų tvarkymo galimybės

21. teigia, kad energijos ir šilumos poreikis, kompostavimas ir biodujų gamyba turi atitikti vietos ir regionų sąlygas. Todėl biologinių atliekų tvarkymo metodas turėtų būti pasirenkamas vietos arba regionų lygiu;

22. pabrėžia, kad atsakingosios institucijos – daugelyje valstybių narių tai vietos ir regionų savivaldybės – privalo pasirinkti atliekų tvarkymo būdą atsižvelgdamos į savo kompetenciją ir atsakomybę ir numatyti tinkamiausias tvarkymo priemones; joms reikia sudaryti teises ir finansines sąlygas, kad tokių visuotinės svarbos paslaugų planai būtų įgyvendinti. Konkurencijos arba vidaus rinkos nuostatos neturėtų blokuoti sprendimų dėl regioninio bendradarbiavimo ar bendradarbiavimo su kitomis savivaldybėmis ir (arba) privačiais suinteresuotaisiais subjektais. Komisija privalo rasti pusiausvyrą tarp laisvo prekių judėjimo ir aplinkos bei klimato apsaugos nuostatų. Atsargumo principas, atliekų prevencijos principas, kartu su principu „teršėjas moka“ turėtų būti galimo Komisijos pasiūlymo šioje srityje pagrindas. Būvio ciklo analizė yra svarbi priemonė, leidžianti parengti išsamų sprendimų priėmimo procesų pagrindą;

23. pabrėžia, kad toli siekiantys ES klimato tikslai reikalauja vystyti šiuolaikinę techniką atsinaujinančios energijos gavybai ir gamybai. Biodujų gamyba iš biologinių atliekų mažina atliekų šalinimą į sąvartynus. Kad biodujos, gaunamos iš biologinių atliekų, galėtų būti tvarus energijos šaltinis vietos lygmeniu, iš vienos pusės, jų reikia pagaminti pakankamą kiekį, iš kitos pusės, turi būti galimybė jį tinkamai paskirstyti;

24. atkreipia dėmesį į tai, kad yra didžiulis neišnaudotas potencialas, leidžiantis mažinti vietos transporto išmetamas šiltnamio dujas. Be kitų dalykų, tam įtaką daro griežtesni aplinkos reikalavimai, keliami viešuosiuose pirkimuose. Biodujos yra dalis šio potencialo ir apima šias sritis:

- viešasis transportas, paremtas biodujomis varomais, energiją tausančiais automobiliais,
- biodujomis varomos transporto priemonės ir darbo įrenginiai,
- automobilių, varomų biodujomis, bendras naudojimas,
- biodujomis varomi taksi automobiliai;

25. pažymi, kad biologinių atliekų, kurios nepatenka į sąvartynus, tvarkymo metodo pasirinkimas reikalauja nuosekliau taikyti būvio ciklo analizę. Tam būtina kurti metodus ir suderinti su tuo susijusius klausimus;

4-asis klausimas. Energijos atgavimas iš biologinių atliekų

26. mano, jog svarbi prielaida, kad bioatliekų deginimas taptų perspektyvia alternatyva atliekų tvarkymo hierarchijoje, yra tokio deginimo susiejimas su energijos gavyba. Biologinių atliekų deginimas yra alternatyva trąšų gamybai visų pirma tada, jei negalima užtikrinti biologinių atliekų kokybės, t. y. kai bioatliekų yra atliekose, kurios nebuvo surinktos atskirai;

27. atkreipia dėmesį į tai, kad daugelyje valstybių narių yra plati vietos infrastruktūra centralizuotos šilumos, kuri, be kitų, dar gaminama deginant šiukšles, paskirstymui. Ši infrastruktūra plečiama didėjant šildymo, šaldymo ir elektros poreikiui, ji susijusi su didėjančiais atliekų kiekiais;

5-asis klausimas. Biologinių atliekų perdirbimas

28. mano, kad įvairių atliekų frakcijų atskiro surinkimo ir perdirbimo tikslai aplinkos požiūriu skatina naudingas tendencijas, be kitų, ir tvarkant biologines atliekas. Kokie turi būti šie tikslai ir kokiai sistemai jie priskirtini, reikia numatyti ES lygmeniu, tačiau kiekviena valstybė narė turi turėti galimybę nustatyti savo konkrečius tikslus remdamasi vietos, regionų ir nacionalinėmis sąlygomis bei poreikiais. Neteisinių tikslų, kurie numatyti ES lygmeniu, turėtų būti siekiama palaipsniui, kadangi trąšų gamybai būtina užtikrinta kokybė tvarkant biologines atliekas. O tai įmanoma tik tuo atveju, jei bus rūšiuojama žaliava, skirta trąšų gamybai, t. y. jei bus vykdomas atskiras bioatliekų surinkimas. Reikia laiko sukurti koncepciją ir įdiegti atitinkamas technologijas bei logistiką, tam būtini moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu;

29. laikosi nuomonės, kad didžiausią dėmesį saugant žmonių sveikatą reikia skirti atsargumo principui, kadangi perdirbant ir naudojant biologines atliekas jos gali vėl netiesioginiu būdu patekti į maisto ir maisto perdirbimo grandinę ir būti panaudotos importuotuose maisto produktuose ir pašaruose;

30. pabrėžia, kad žemės ūkio naudmenos tręšiamos skirtingose šalyse nevienodai, tai priklauso nuo geologinių sąlygų, dirvožemio tipo, žemės naudojimo pobūdžio. Todėl tvarkant biologines atliekas reikia atsižvelgti į vietos ir regionų sąlygas bei reikalavimus;

31. būtų galima derinti trąšų ir biodujų gamybą, pavyzdžiui, biodujų gamybos atliekas panaudojant kaip trąšas. Pradinė žaliava trąšų arba biodujų gamybai galėtų būti ne tik žaliwoje knygoje paminėtos medžiagos, apibūdinamos kaip biologinės atliekos, bet ir miškų ar žemės ūkio atliekos, taip pat tvartų mėšlas, valymo įrenginių dumblas bei kitos biologinės atliekos, tarp jų natūralūs audiniai, popierius ar perdirbtos medienos atliekos. Pabrėžia, kad visas biologinių atliekų rūšis tvarkant

kartu, svarbu laikytis sisteminio ir kompleksinio požiūrio, apimančio visus tvaraus vystymosi aspektus;

6-asis klausimas. Priemonės, skatinančios daugiau naudoti kompostą (atliekų pūdymo liekanas)

32. reikalauja skatinti biologinių atliekų atskirą surinkimą, kad būtų galima užtikrinti biologinių atliekų kokybę. Tačiau atskiro biologinių atliekų surinkimo metodai turėtų būti nustatyti pagal esamas vietas sąlygas ir įvedami valstybėse narėse kaip viena iš daugelio biologinių atliekų tvarkymo vystymo priemonių;

33. mano, kad tais atvejais, kai norint pagerinti dirvožemio derlingumą reikia padidinti jame esančių organinių medžiagų kiekį, priimtinausias biologinių atliekų tvarkymo būdas būtų jas atskirai surinkti ir vėliau perdirbti panaudojant skaidymo aerobiniu būdu ir digestato kompostavimo ar kitus procesus; tokiu būdu būtų pagamintas kokybiškas kompostas ir iš atliekų sėkmingai atgaunamos medžiagos ir energija;

34. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbiausios priežastys, dėl kurių biologinės atliekos nenaudojamos kaip trąša, visų pirma susijusios su galimybėmis užtikrinti biologinių atliekų kokybę. Kitas svarbus aspektas – piliečiai ir (arba) vartotojai turi įsisąmoninti, kad funkcionuojanti perdirbimo ciklo sistema yra būtina ir suvokti jos teikiamas galimybes;

35. mano, kad tuo atveju, kai naudojamos aplinkai ir žmogaus sveikatai pavojingos medžiagos, iš biologinių atliekų pagaminto komposto ir panašių į kompostą produktų kokybės standartai turi galioti visoje ES. Taip pat būtina atsižvelgti į komposto ir panašių į kompostą produktų naudojimo sritį ir dirvožemio, kuriame jie paskleidžiami, savybes, taip pat paskleidimo mastą ir koncentraciją. Prie šių priemonių galima priskirti dirvožemio, kuriame naudojamas kompostas ir į kompostą panašūs produktai, klasifikaciją pagal kokybės klases; Iš biologinių atliekų pagamintam kompostui taikomi dviejų klasių kokybės standartai:

— biologinės atliekos paskleidžiamos dirvose, kurios skirtos maisto produktų gamybai,

— biologinės atliekos paskleidžiamos parkų ir skverų dirvožemyje, miško dirvožemyje;

36. atkreipia dėmesį į tai, kad dar viena priemonė, skatinanti naudoti biologines atliekas trąšoms, yra biologinių atliekų sudėtinių dalių nurodymas, ypač kalbant apie tokias sudėtines dalis kaip minkštas humusas arba maistinių medžiagų kiekis;

37. nurodo, kad pagrindinis argumentas, dėl kurio kompostas naudojamas dirvožemiui pagerinti, yra būtinybė vėl praturtinti ariamą žemę ir kitas dirvožemio rūšis augalinėmis maistinėmis medžiagomis. Poreikiai ir naudojimo sąlygos pavienėse valstybėse narėse skiriasi. Todėl svarbu, kad pasirenkant, ar tręšti ariamą žemę ar kitų rūšių žemę tinkamos kokybės biologinėmis atliekomis ar jas deginant gaminti energiją, atspirties taškas turi būti vietos poreikiai ir sąlygos;

7-asis klausimas. Reglamentavimo sistemoje nustatyti įrenginių eksploataavimo standartai

38. rekomenduoja, kad biologinių atliekų tvarkymo įrenginiai atitiktų galiojančius aplinkosaugos reikalavimus, tačiau taip pat atitiktų vietos ir regionų sąlygas ir poreikius;

8-asis klausimas. Biologinių atliekų įvairių tvarkymo būdų privalumai ir trūkumai

39. mano, kad norint nustatyti skirtingų biologinių atliekų tvarkymo būdų privalumus ir trūkumus, ypač kurti naujus tvarkymo būdus būtina ir toliau dėti pastangas mokslinių tyrimų ir technologijų srityje. Moksliniai tyrimai turi apimti visus biologinių atliekų tvarkymo aspektus – nuo vartojimo ir gamybos iki techninių veiksmų ir aplinkos saugumo.

2009 m. birželio 18 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto Rezoliucija dėl Europos atsako į automobilių pramonės krizę**Priimta 2009 m. birželio 18 d.**

(2009/C 211/08)

REGIONŲ KOMITETAS

Automobilių pramonę ištikusios krizės mastas

1. **yra susirūpinęs** dėl visą Europos Sąjungos automobilių pramonę sudrebinusios ir įvairiais būdais regionams atsiliepusios automobilių pramonės krizės poveikio atskiroms vietovėms;

2. **atkreipia dėmesį į tai**, kad ši krizė turi tiesioginės įtakos tiekimo grandinėms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir daugelio vietos ir regionų savivaldybių bendruomenėms;

3. **nurodo**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pasiryžusios parengti ir įgyvendinti krizės padariniams sušvelninti skirtas priemones;

Europos Sąjungos atsakas į krizę

4. **palankiai vertina** 2009 m. kovo 25 d. priimtą Europos Parlamento rezoliuciją dėl automobilių pramonės ateities;

5. **atkreipia dėmesį į tai**, kad automobilių pramonė turi didelės įtakos bendrajam vidaus produktui (BVP), moksliniams tyrimams, technologijų plėtrai ir inovacijoms bei užimtumui Europoje, ji taip pat yra vienas iš pagrindinių ekonomikos ramsčių kelete Europos regionų;

6. **norėtų**, kad Europos Komisija pateiktų pasiūlymą dėl bendros Europos automobilių pramonės strategijos, į kurią būtų įtrauktos vietos ir regionų valdžios institucijos ir daug įvairių socialinių ir suinteresuotųjų subjektų, ir kad ją rengiant būtų atsižvelgta į anksčiau buvusias struktūrines problemas;

7. **pabrėžia**, kad ekonomikos krizės laikotarpiu protekcionizmas gali būti pavojingas;

8. **mano**, kad norint išsaugoti darbo vietas ir sušvelninti socialinę krizės poveikį darbuotojams ir nukentėjusiems užimtumo sektoriams labai svarbu imtis atitinkamų veiksmų: pavyzdžiui, sudaryti palankesnes sąlygas gauti Europos socialinio fondo ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų. Komitetas taip pat pabrėžia, kad būtina skatinti darbuotojus įgyti naujų įgūdžių, nes tai suteiks jiems daugiau galimybių įsidarbinti;

9. **apgailėstauja**, kad dabartinėmis priemonėmis neįmanoma išspręsti kai kurių mažųjų ir vidutinių įmonių, ypač automobilių sektoriaus tiekėjų (kokio dydžio jie bebūtų), problemų;

10. **norėtų**, kad Europos lygiu būtų sklandžiau įgyvendinami teisiniai ir finansiniai mechanizmai, kad mažosios ir vidutinės įmonės galėtų visapusiškai pasinaudoti dabartinėmis arba naujomis finansavimo galimybėmis;

11. **prašytų** Europos Komisijos skatinti regionų, kuriuose automobilių pramonė užima svarbią vietą, tinklaveiką pasitelkiant iniciatyvą „Regionų ekonominiai pokyčiai“ ar kitą teritorinio ar techninio bendradarbiavimo priemonę;

Ekologiškesnės automobilių pramonės link

12. **pritaria** Europos Komisijos pasiūlymui dėl „Žaliojo automobilio“ iniciatyvos, kuria atsižvelgiama į tvaraus vystymosi principą ir skatinamas regionų dalyvavimas šios srities mokslinių tyrimų ir inovacijų koordinavimo darbe;

13. **nori pabrėžti**, kad siekiant didesnės pažangos visų pirma visose mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir inovacijų, aplinką tausojančių technologijų ir automobilių pramonėje dirbančios darbo jėgos kvalifikacijos kėlimo srityse, būtina užtikrinti pakankamą viešąjį finansavimą;

14. **ragina** visus suinteresuotuosius subjektus remti automobilių parko atnaujinimo iniciatyvas ir rengti daugiau informacinių kampanijų apie ekonominius ir ekologinius veiksmingai energiją vartojančių transporto priemonių privalumus;

Konstruktyvaus dialogo su vietos ir regionų valdžios institucijomis skatinimas

15. **prašo** laikytis vidaus rinkos taisyklių, taip pat suderinti įvairių sričių nacionalinę ir (arba) regioninę politiką, pavyzdžiui, nacionalines vartotojų kreditų programas;

16. **pripažįsta**, kad reikia plėtoti ir gilinti šiuo metu vykstantį dialogą ir diskusijas dėl automobilių pramonės ateities, o prireikus padėti rasti naujoms veiklos rūšims;

Siekiant didesnio krizės teritorinės dimensijos suvokimo

17. **prašo** Europos Komisijos į „Cars 21“ aukšto lygio grupės sudėtį įtraukti ir Regionų komiteto atstovus;

18. **pabrėžia**, kad reikia patikimų palyginamų duomenų apie automobilių pramonę;

19. **prašo**, kad valstybės narės, imdamosi veiksmų automobilių pramonei paremti daugiau konsultuotųsi su vietos ir regionų valdžios institucijomis (pavyzdžiui, jos galėtų dalyvauti konstruktyviame dialoge su automobilių gamintojais, tiekėjais, darbuotojų organizacijomis ir nacionalinės ar Europos valdžios institucijomis);

20. **pageidautų**, kad automobilių pramonės atstovai pradėtų dialogą su vietos ir regionų darbuotojų organizacijomis; **norėtų**, kad prieš priimant svarbius, neeilinius sprendimus, kurie turės didelės įtakos tam tikro regiono socialinei ir ekonominei struktūrai, būtų tariamasi su vietos ir regionų valdžios institucijomis;

Tolesni veiksmai

21. **ragina** kompetentingą Regionų komiteto komisiją apsvaryti Europos atsako į automobilių pramonės krizę klausimą;

22. **ragina** visos Europos Sąjungos vietos ir regionų valdžios institucijas modernizuoti savo automobilių parkus ir padėti pavaldžioms organizacijoms arba partneriams, su kuriais yra pasirašytos sutartys, atsinaujinti savuosius. Taip būtų sumažintas išmetamų kenksmingų teršalų kiekis, padidėtų naujų technologijų paklausa, o šioms institucijoms pavaldžių regionų tiekėjams šių būtų duotas aiškus signalas;

23. **prašo** Komiteto pirmininko perduoti šią rezoliuciją Europos Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Sąjungai pirmininkaujantioms šalims.

2008 m. birželio 18 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų Komiteto Rezoliucija dėl klimato kaitos – kelias į Kopenhagą**Priimta 2009 m. birželio 18 d.**

(2009/C 211/09)

KLIMATO KAITA IR VIETOS IR REGIONŲ VALDŽIOS INSTITUCIJOS

Regionų komitetas

1. **primena**, kad klimato kaita – vienas rimčiausių žmonijai iškilusių politinių iššūkių. Todėl sprendžiant klimato kaitos klausimą labai svarbų vaidmenį turi atlikti ir vietos bei regionų valdžios institucijos, visų pirma todėl kad joms paprastai tenka padengti su klimato kaita susijusias socialines ir ekonomines išlaidas;

2. **pabrėžia**, kad jokia būdu negalima nuleisti rankų teisinantis ekonomikos krize. Priešingai, krizė turi skatinti kovoti su klimato kaita. Ekonomikos krizė turėtų būti vertinama kaip galimybė gilinti technines žinias ir imtis klimato kaitos problemai spręsti skirtos veiklos;

3. **pažymi**, kad daugelis vietos ir regionų valdžios institucijų jau yra daug prisidėjusios prie sėkmingo Europos klimato kaitos ir energijos politinių iniciatyvų vykdymo, ir labai daug nuveikė šių sričių politiką įgyvendindamos viešojo transporto, susisiekimo ir energijos infrastruktūros, būsto, teritorijų planavimo, veiksmingo energijos vartojimo ir viešosios komunikacijos srityse;

4. **pabrėžia**, kad Europos regionai yra pažeidžiami klimato kaitos akivaizdoje ir labai skirtingai prisitaiko prie klimato kaitos – taip yra visų pirma dėl jų skirtingo socialinio ir ekonominio išsivystymo, gamtinių sąlygų ir gyventojų tankumo. Tarp pažeidžiamiausių regionų, kuriuose klimato kaitos padariniai itin ryškūs, yra kalnų regionai, pakrantės zonos, atokiausi regionai, salos ir nemažai sausringų Viduržemio jūros baseino vietovių;

5. **yra įsitikinęs**, kad klimato kaitos mažinimui skirtos politinės priemonės kainuos nepalyginamai mažiau nei numatomi klimato kaitos padariniai;

6. **mano**, kad veiksminga klimato politika padėtų išvengti dėl klimato kaitos atsirasiančios socialinės nelygybės;

7. **pabrėžia**, kad perėjus prie ekonomikos be anglies dioksido būtų žengtas reikšmingas žingsnis ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo link, ir šis žingsnis būtų itin svarbus vietos ir regionų valdžios institucijoms;

TOLESNĖ TARPTAUTINIŲ KLIMATO KAITOS DERYBŲ EIGA

8. **ragina** Europos Sąjungą pačiu aukščiausiu politiniu lygiu stiprinti kovai su klimato kaita suburtą tarptautinę koaliciją ir užtikrinti Kioto protokolą pakeisiančių susitarimų, kuriuose numatyti drąsūs, skaidrūs ir teisiniu požiūriu privalomi mažinimo tikslai, vykdymą;

9. **mano**, kad Regionų komitetui, kaip Europos vietos ir regionų valdžios institucijų atstovui, turėtų būti atstovaujama ES delegacijoje, kuri 2009 m. gruodžio mėn. Kopenhagoje dalyvaus 15-ojoje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje;

10. **reiškia susirūpinimą** dėl to, kad, nors paskutiniajame ad hoc darbo grupės dėl ilgalaikių bendradarbiavimo veiksnių (AWG-LCA) parengtame derybų dokumento projekte ir pripažįstamas subnacionalinio lygmens vaidmuo prisitaikant prie klimato kaitos, visiškai nekalbama apie jo reikšmę švelninant klimato kaitą ir kuriant ilgalaikę klimato kaitos problemos sprendimo viziją;

BENDROSIOS POLITINĖS REKOMENDACIJOS

11. **prašo** Europos Komisijos ir valstybių narių formuojant ir svarstant naują su klimato kaita susijusią politiką, kuri gali turėti didelės įtakos vietos ir regionų gyventojams ir valdžios institucijoms, taikyti subsidiarumo principą, o skirstant atsakomybę įvairiems lygiams užtikrinti pakankamą finansavimą ir žmoniškuosius išteklius;

12. **pabrėžia**, kad reikia organizuoti aktyvias sąmoningumo didinimo kampanijas, kuriose visapusiškai dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos, turinčios galimybę tiesiogiai bendrauti su piliečiais;

13. **palankiai vertina** ES ryžtą suvienyti pastangas švelninant klimato kaitą ir prisitaikant prie jos pagal Lisabonos darbotvarkės ir Geteborgo susitarimo nuostatas, tačiau norėtų, kad naujoji Lisabonos strategija laikotarpiui po 2010 m. pajudėtų iš dabartinio taško, kai lygiagrečiai vyksta trys procesai, ir būtų laikomasi vienos vystymosi strategijos, kurioje būtų numatyti Europos Sąjungos veiksmai socialinėje, ekonominėje ir aplinkosaugos srityse;

14. **rekomenduoja** nuosekliai investuoti į žaliąją infrastruktūrą: plėsti informacijos ir ryšių technologijų naudojimą valdymo srityje, renovuoti senus viešuosius ir privačius pastatus didinant jų energijos vartojimo efektyvumą, ieškoti naujų transporto formų. Be to, būtina skatinti rinktis energiją tausiai naudojančias apšvietimo, šildymo ir aušinimo sistemas. Ne mažiau svarbu organizuoti žaliuosius viešuosius pirkimus ir didinti energijos tiekimo patikimumą;

15. **mano**, kad prisitaikymo ir sušvelninimo priemonės kaip aiškus tikslas turi būti įtraukiamos į visas dabartines ES politikos sferas, tarp jų į ES žemės ūkio ir kaimo plėtros, kovos su miškų naikinimu, transporto, biologinės įvairovės, vandens ir atliekų tvarkymo politiką ir tokių sričių kaip sanglaudos politika finansavimo programas;

16. **ragina** persvarstyti ES biudžetą, programas, politiką ir ypač svarbiausius teisės aktus po 2013 m. atsižvelgiant į pokyčius, kurie atsiras pasikeitus klimatui;

17. **rekomenduoja** pagalvoti ar reikia kurti naujus rodiklius tvarumui matuoti (kad klimato kaitos klausimą būtų galima spręsti deramomis politinėmis priemonėmis), į kuriuos būtų atsižvelgiama skirstant naujos kartos struktūrinius fondus;

18. **pabrėžia**, kad kuriant, plėtojant, priimant ir įgyvendinant nacionalines klimato kaitos strategijas ir veiksmų planus turi aktyviai dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijos;

19. **kartoja** visokeriopa remias Europos Komisijos kartu su Regionų komitetu inicijuotą Merų paktą, kuriuo miestai reaguoja į klimato kaitą ir oficialiai įsipareigoja išmetamą anglies dioksido kiekį sumažinti labiau nei numatyta ES 2020 m. tiksluose, ir prašo sudaryti galimybę prie šio pakto prisijungti visoms subnacionalinio lygmens valdžios institucijoms. Regionų komitetas prašo patobulinti Merų paktą ir skirti reikiamų išteklių žinioms kaupti ir strategijoms kurti, kurios būtų orientuotos į konkrečius vietos valdžios institucijų poreikius;

PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS

20. **rekomenduoja** numatyti tokį Bendrijos biudžeto pagrindą, kad visos Europos vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų vienodai gerai pasirengti spręsti klimato kaitos problemą ir turėtų išteklių, kurių reikia klimato kaitos priežasčių prevencijai ir prisitaikymui prie klimato kaitos, visų pirma stengiantis padėti labiausiai nukentėjusiems žmonėms ir ūkio subjektams;

KLIMATO KAITOS SUŠVELNINIMAS

21. **mano, kad** principas „teršėjas moka“ turi būti taikomas visų su aplinkosauga ir klimatu susijusių sričių Bendrijos politikoje, internalizuojant prekių ir paslaugų aplinkosaugos sąnaudas;

22. **pritaria** valstybių narių bendradarbiavimo ir solidarumo principui, pradėtam taikyti naujoje ES prekybos apyvartiniuose taršos leidimais sistemoje tarp technologijų srityje labiau pažengusių šalių, kurių pramonės sektoriai efektyviau vartoja energiją, ir mažiau išsivysčiusių valstybių, kurių ekonomika suvartoja daugiau energijos ir kurios turi padidinti savo augimo tempus;

23. **mano**, kad nepaisant pasiektos pažangos būtina ir toliau siekti didesnio ES prekybos apyvartiniuose taršos leidimais sistemos skaidrumo bei ilgalaikio patikimumo ir atidžiai stebėti socialines bei aplinkosaugines siūlomų priemonių pasekmes, ypač vietos ir regionų lygiu;

24. **rekomenduoja** tinkamai atsižvelgti į regioninio vystymosi politikos poreikius ir pažymi, kad, norint skatinti skaidresnę ir veiksmingesnę anglies dioksido rinką, būtų galima visiškai restruktūrizuoti daugelį pramonės įrenginių, kad gamybos

sistemoje nebeliktų įrenginių, kurie mažiau veiksmingi arba kuriuos jau dabar ištiko krizė. Todėl Komitetas rekomenduoja imtis veiksmų, skirtų paremti pramonės atsinaujinimo procesą ir darbuotojų perkvalifikavimą;

25. **pažymi**, kad prekybos apyvartiniuose taršos leidimais sistemos nepakanka, reikia daug daugiau pastangų, visų pirma įgyvendinant perėjimą prie ekologiškų transporto rūšių. Komitetas ragina valstybių vyriausybes plėsti geležinkelio ir vandens kelių infrastruktūrą ir apskritai propaguoti įvairiarūšį transportą;

26. atsižvelgdamas į didelę Europos transporto sektoriaus priklausomybę nuo naftos **apgailėstauja**, kad Antrojoje strateginėje energetikos apžvalgoje drauge su Energijos vartojimo efektyvumo paketu nėra pateikta jokių transporto efektyvumo didinimo pasiūlymų, be kita ko ir dėl geležinkelių bei kitų viešojo transporto rūšių, energiją tausiai naudojančių transporto priemonių, naudojimosi bendru automobiliu, ekologiškų vairavimo įpročių, žmonių skatinimo važinėti dviračiais ir pan.;

27. **mano**, kad energijos politika ir klimato apsaugos politika yra glaudžiai susijusios ir turi būti kruopščiai derinamos, juk 80 proc. CO₂ Europoje išmetama gaminant energiją;

28. **apgailėstauja**, kad į 2008 m. klimato kaitos ir energetikos paketą nepavyko įtraukti privalomo energijos vartojimo efektyvumo tikslo, kuris yra trūkstama būtinam CO₂ sumažinimui skirtų priemonių grandinės dalis;

29. **pabrėžia**, kad ES miestai ir regionai pastaraisiais metais netolygiai mažino išmetamą CO₂ ir suvartojamos energijos kiekį. Atsižvelgti reikia į energijos vartojimo ir gamybos intensyvumo bei su tuo susijusio išmetamo šiltnamio dujų kiekio skirtumus valstybėse narėse ir tarp jų, ypač į skirtumus tarp miesto ir kaimo vietovių;

30. **mano**, kad veiksmų planai klimato srityje ir (arba) regioniniai tvarios energijos planai galėtų susieti vietos ir nacionalines iniciatyvas, kurias įgyvendinant būtina surasti praktinių priemonių tikslams pasiekti; taip pat reikia užtikrinti pakankamą finansavimą;

31. **rekomenduoja** numatyti papildomų išteklių ir priemonių bei naudoti Europos struktūrinius fondus – tai padės sustiprinti prisitaikymo prie klimato kaitos politiką ir klimato kaitos sušvelninimo priemones, pavyzdžiui, energijos taupymą ir atsinaujinančius energijos šaltinius, pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir išmetamo šiltnamio dujų kiekio mažinimą. Tai padidintų Europos klimato kaitos politikos palaikymą;

32. **ragina** padidinti finansavimą moksliniams tyrimams, skirtiems anglies surinkimo technologijoms, kurios su kitomis klimato kaitos sušvelninimo priemonėmis turėtų būti naudojamos siekiant gerokai (o tai būtina) sumažinti išmetamą šiltnamio dujų kiekį;

33. **nori** užtikrinti, kad atsinaujinančios energijos gamintojai, įskaitant nedidelius įrenginius galėtų pasinaudoti paramos programomis visais lygmenimis, ir mano, kad siekiant nuoseklumo, parama atsinaujinančiai energijai turėtų būti nukreipta į iškastinio kuro naudojimo mažinimą;

PAŽEIDŽIAMŲ PILIEČIŲ APSAUGA

34. **pažymi**, kad siekdamas tvarios energijos gamybos ir energijos vartojimo efektyvumo, Merų paktas gali paskatinti miestus ir regionus įgyvendinti pokyčius, kurie reikalingi norint nuo didelių energijos kainų ir neišgalėjimo sumokėti už šildymą apsaugoti labiausiai pažeidžiamus piliečius, ypač tuos, kurių

pajamos mažos ir fiksuotos. Įgyvendinant priemones, reikėtų vengti energijos vartojimo subsidijavimo ir numatyti dideles paskatas energijos vartojimo efektyvumo didinimui ir, esant galimybei, mažinti energijos suvartojimą;

35. **griežtai ragina** apsaugoti pažeidžiamiausius visuomenės narius nuo galimo energijos šaltinių, ypač elektros energijos, kainų kilimo, padedant padidinti šių visuomenės narių būstų energijos vartojimo efektyvumą;

Prašo savo pirmininko pateikti šią rezoliuciją ES pirmininkaujantioms Čekijai ir Švedijai, taip pat Europos Komisijai, valstybėms narėms ir partneriams Jungtinėse Tautose.

2009 m. birželio 18 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

PRIEDAS

Naujausių tiesiogiai arba netiesiogiai su klimato kaita susijusių Regionų komiteto nuomonių sąrašas

- Europos ekonomikos atgaivinimo planas ir regionų bei vietos valdžios institucijų vaidmuo, CdR 12/2009 fin
 - Energija: strateginė apžvalga ir pastatų energinis naudingumas, CdR 8/2009 fin
 - Teritorinė sanglauda (žalioji knyga), CdR 274/2008 fin
 - Penktoji ekonominės ir socialinės sanglaudos pažangos ataskaita, CdR 273/2008 fin
 - Kaip regionai padeda siekti Europos klimato kaitos ir energetikos tikslų, ypatingą dėmesį skiriant Merų paktui, CdR 241/2008 fin
 - Efektyvesnis energijos vartojimas pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas, CdR 254/2008 fin
 - Regionų komiteto perspektyvinė nuomonė dėl Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos, CdR 245/2008 fin
 - Komisijos teisės aktų pasiūlymai dėl bendrosios žemės ūkio politikos atlikus jos padėties įvertinimą, CdR 162/2008 fin
 - Prekyba apyvartiniais taršos leidimais, CdR 161/2008 fin
 - Atsinaujinančios energijos vartojimo skatinimas, CdR 160/2008 fin
 - Regionų komiteto perspektyvinė nuomonė dėl regionų ir vietos valdžios institucijų indėlio į ES tvaraus vystymosi strategiją, CdR 85/2007 fin
 - Integuota jūrų politika Europos Sąjungai, CdR 22/2008 fin
 - Trečiasis elektros ir dujų rinkų teisės aktų paketas, CdR 21/2008 fin
 - Pertvarkykime biudžetą ir pakeiskime Europą, CdR 16/2008 fin
 - Vandens trūkumo ir sausrų problemos Europos Sąjungoje sprendimas, CdR 313/2007 fin
 - Atokiausiems regionams skirta strategija: rezultatai ir perspektyvos, CdR 309/2007 fin
 - Žalioji knyga dėl miesto transporto, CdR 236/2007 fin
 - Bendrosios žemės ūkio politikos padėties įvertinimas, CdR 197/2007 fin
 - Prisitaikymas prie klimato kaitos Europoje: galimi veiksmai, CdR 118/2007 fin
 - Energetikos paketas, CdR 111/2007 fin
 - Pasaulio klimato kaitos apribojimas 2 laipsniais Celsijaus ir aviacijos įtraukimas į prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemą, CdR 110/2007 fin
-

III

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

80-OJI PLENARINĖ SESIJA 2009 M. BIRŽELIO 17–18 D.

Regionų komiteto nuomonė jūrų ir pakrančių paketas

(2009/C 211/10)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad Europos jūrų politika turi būti nuoseklios, įvairius sektorius jungiančios bendros perspektyvos, pagrįstos jūrų erdvės planavimu, kuriuo siekiama išspręsti intensyvesnio jūrų naudojimo problemą ir skatinti darniai naudoti ribotą ir pažeidžiamą jūrų erdvę, dalis,
- laikosi nuomonės, kad tokiam planavimui būtina taikyti novatorišką valdymo mechanizmą, sukurtą atsižvelgiant į daugiapakopį valdymą ir laikantis subsidiarumo principo. Primena labai svarbų vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį planuojant jūrų erdvę, visų pirma todėl, kad jos finansuoja kai kuriuos projektus ir yra arčiausiai piliečių esančios institucijos, galinčios geriausiai organizuoti darnų naudojimą,
- palankiai vertina Komisijos atliktą darbą jūrų planavimo srityje ir ketinimą parengti bendrus Europos principus ir mano, kad Europos Sąjungos vaidmuo galėtų būti orientuojamas – tiek principų, tiek apie metodo požiūriu – į standartų nustatymą ir grindžiamas visų pirma jau sudarytomis regioninėmis konvencijomis,
- pritaria ketinimui baigti kurti vidaus rinką, kad jūrų transportas taptų patrauklesnis ir konkurencingesnis, tačiau apgailestauja, kad siūlomos konkrečios priemonės iš esmės yra tik ekonominio pobūdžio. RK ragina ypač didelį dėmesį skirti aplinkos ir socialiniams aspektams,
- prašo diskusijose dėl 2014–2020 m. finansinės programos apsvarstyti galimybę pakoreguoti ES finansų sistemą, kad ji taptų bendra supaprastinta sistema visiems arba daugumai Europos pakrančių ir salų fondo jūrų klausimams spręsti,
- pritaria finansinės pagalbos jūrų greitkeliams tiesti aiškinimo iniciatyvai, tačiau mano, kad būtų naudingiau siekti aukštesnio tikslo, t. y. plačiai išnagrinėti, ar planavimo operacijos ir investicijos, atitinka kriterijus Europos subsidijoms gauti, kadangi pastaraisiais metais sukurtos priemonės nedavė lauktų rezultatų, ir visų pirma dėmesį skirti trumpalaikio paslaugos tvarumo reikalavimams.

Pranešėjas Michel Delebarre (FR/ESP), Diunkerko meras

Pamatiniai dokumentai

Jūrų erdvės planavimo gairės. ES bendrųjų principų nustatymas, COM(2008) 791 galutinis, 2008 m. lapkričio 25 d. Komisijos komunikatas

Europos Sąjungos jūrų transporto politikos strateginiai tikslai ir rekomendacijos iki 2018 m., COM(2009) 8 galutinis, 2009 m. sausio 21 d. Komisijos komunikatas

Pasiūlymas priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl į Bendrijos valstybių narių uostus įplaukiantiems ir (arba) iš jų išplaukiantiems laivams taikomų pranešimo formalumų ir Direktyvos 2002/6/EB panaikinimo, COM(2009) 11 galutinis, 2009 m. sausio 21 d.

Komunikatas ir veiksmų planas, kuriais siekiama sukurti Europos jūrų transporto erdvę be kliūčių, COM(2009) 10 galutinis, 2009 m. sausio 21 d.

Komisijos komunikatas, kuriame išdėstomos jūrų greitkelių projektui pradėti teikiamą Bendrijos finansavimą papildančios valstybės pagalbos teikimo gairės (2008/C 317/8)

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

dalyvaujančius lygmenis ir pilietinę visuomenę, padės iš anksto numatyti galimus konfliktus dėl išteklių naudojimo ir rasti vietoms tinkamus sprendimus;

REGIONŲ KOMITETAS

1. pripažįsta Komisijos padarytą didelę pažangą ir palankiai vertina efektyvų veiksmų plano įgyvendinimą bei pasirinktą integruotą požiūrį. Mano, kad Europos jūrų politika iš tiesų turi būti nuoseklios, įvairius sektorius jungiančios bendros perspektyvos, apimančios „visus žmogaus santykio su jūra ir vandenynu aspektus“⁽¹⁾, dalis;

2. primena, kad Europos Sąjungos pakrančių miestuose ir regionuose gyvena beveik pusė Europos gyventojų, sukuria apie 40 proc. Europos BVP. Vietos ir regionų valdžios institucijoms suteikta įvairių įgaliojimų su jūrų politika susijusiose srityse, todėl jos yra labai svarbios skatinant įvairių sektorių politikos koordinavimą vietoje. Be to, pakrančių vietos ir regionų valdžios institucijos turi ypatingą užduotį – jos yra atsakingos už pakrantės zonų planavimą; šioms institucijoms reikia gebėti mažinti įtampa, atsirandančią dėl konfliktų, kylančių dėl pakrančių ir jūros naudojimo, ir siekti tvaraus vystymosi bei užimtumo, kurie būtų derinami su būtina jūrų aplinkos apsauga. Todėl vietos ir regionų valdžios institucijos atliko šių teritorijų integruoto strateginio planavimo, kuris apimama pačias įvairiausias politikos sritis: transportą, uostų vystymą, saugumą, miestų plėtrą, jūrų erdvės planavimą, profesinį mokymą ar integruotą pakrantės zonų valdymą (GIZC), ekspertizę;

3. teigia, kad norint tinkamai įgyvendinti Europos jūrų politiką, būtina valdyti taip, kad tiesiogiai būtų įtraukti vietos ir regionų dalyviai. Tikra partnerystė pagrįstas jūrų politikos valdymas, apimantis visus sprendimų priėmimo procese

4. pritaria Komisijos nuomonei, pateiktai komunikate Integruoto jūrų politikos požiūrio gairės⁽²⁾, kad integruotas požiūris į jūrų politiką ne tik naudingas pakrančių regionams, jei jo nebūtų, tai galėtų paskatinti šiuose regionuose neigiamas pasekmes;

5. mano, kad teritorinės sanglaudos tikslus būtina susieti su integruotos jūrų politikos plėtote, kad regioninis pakrančių ir salų teritorijų vystymas būtų geriau derinamas su teritorijų, nutolusių nuo pakrančių ir vidaus vandenų uostų, vystymu, taip pat kad ateityje būtų galima geriau koordinuoti specifinės veiklos šiuose regionuose finansavimą.

6. todėl dar kartą prašo diskusijose dėl 2014–2020 m. finansinės programos „apsvarstyti galimybę pakoreguoti ES finansų sistemą, kad ji taptų bendra supaprastinta sistema visiems arba daugumai Europos pakrančių ir salų fondo jūrų klausimams spręsti“⁽³⁾;

7. visiškai pritaria Komisijos projektui sukurti jūrų regionams skirtų projektų duomenų bazę, kurioje būtų sukaupta informacija apie lėšų iš visų Bendrijos fondų gavėjus; jis mano, kad tokia informacija būtina siekiant šioje srityje užtikrinti skaidrumą ir skatinti keitimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais. Jis norėtų dalyvauti šios duomenų bazės, kurią numatoma pradėti naudoti 2010 m., valdyme;

⁽²⁾ Integruoto jūrų politikos požiūrio gairės. Integruoto jūrų valdymo ir konsultacijų su suinteresuotomis šalimis geroji patirtis. COM(2008) 395 galutinis.

⁽³⁾ Plg. CdR 22/2008, 14 punktą

⁽¹⁾ Nuomonė CdR 22/2008 Europos Sąjungos integruota jūrų politika, 1 punktas.

Jūrų erdvės planavimas ⁽⁴⁾

8. palankiai vertina planavimo gaires ir pritaria Komisijos pasiūlymams parengti dešimt planavimų principų, kurie laikui bėgant galėtų tapti bendrais principais, taikomais visose valstybėse narėse;

9. pritaria Europos Komisijos pastangoms formuoti integruotą politiką mėlynojoje knygoje nurodant aiškius tolesnius būdus, kaip valdyti jūrų ir pakrančių išteklius visoje Europoje. Skatina Komisiją tęsti šią veiklą ir paaiškinti, kaip jūrų erdvės planavimas derinamas su kita veikla, kurios ėmėsi Europos Sąjunga, visų pirma susijusia su Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės floros bei faunos apsaugos, Vandens pagrindų direktyva, Jūrų strategijos pagrindų direktyva ar Tarybos ir Europos Parlamento rekomendacija dėl integruoto pakrantės zonų valdymo. Jūrų erdvės planavimas turėtų stiprinti minėtų teisės aktų sinergiją, kad būtų išvengta galimos painiavos ar kartojimosi;

10. mano, kad strateginis planavimas ir valdymo organizavimas turėtų vykti prieš erdvės planavimą. Strateginis planavimas iš tiesų yra pagrindinis planavimo proceso etapas, kadangi padeda sudaryti palankias tikslų ir priemonių suderinimo sąlygas ir vadovauti planavimui. Šis bendras kūrimo etapas padės apibrėžti principus ir gaires bei nustatyti prioritetus, išskylančius sudarant planus, ir, prireikus, nagrinėjant proceso ginčus arbitražo teisme;

11. laikosi nuomonės, kad siekiant apibrėžti strategines gaires, kurios padėtų sudaryti erdvės planus, būtina taikyti novatorišką valdymo mechanizmą, sukurtą atsižvelgiant į daugiapakopį valdymą ir laikantis subsidarumo principo. Tai būtina turi vykti keletu lygmenų, pradedant jūrų baseinu ir baigiant vietos lygmeniu. Be to, atkreipia dėmesį į tai, kad nors ekosistemas tausojantis požiūris, kurio laikosi Komisija ⁽⁵⁾, sulaukė bendro pritarimo, jis nebūtinai tinka visai veiklai jūroje. Todėl RK norėtų, kad ateityje Komisija į savo pasiūlymus įtrauktų jūrų baseino ar regioninės reikšmės jūros lygmenį, kuris yra pakankamai platus, kad būtų galima išvengti šio pavojaus;

12. pabrėžia, kad jūrų erdvės planavimas turėtų apimti visus veiksmus, vykdomus šioje erdvėje peržengiant nacionalines sienas siekiant kuo didesnės ekosistemas tausojančių realiųjų atitikties; šiuo požiūriu jūrų erdvės planavimas yra pagrindinė integruotos jūrų politikos priemonė. Laikosi nuomonės, kad ši mechanizmą įdiegti būtina siekiant išspręsti intensyvesnio jūrų naudojimo problemą ir sudaryti sąlygas derinti konfliktinius interesus ribotoje ir pažeidžiamoje erdvėje. Vis dėlto pabrėžia, kad jūrų transportui išskyla sunkumų suderinti planuojamą jūrų erdvę ir laisvės naudotis jūra principą, kurį reglamentuoja Tarptautinės jūrų organizacijos konvencijos;

13. pripažįsta, kad jūrų erdvės planavimas yra svarbi kiekvienos veiklos reikalavimų derinimo ir kuo geresnio jūrų naudojimo priemonė kartu siekiant tausoti ekosistemas. Aiškios ir visiems žinomos taisyklės sudarytų palankias sąlygas ilgalaikėms investicijoms, taip pat padidintų veiklos jūroje indėlį įgyvendinant konkurencingumo, augimo skatinimo ir užimtumo tikslus, numatytus Lisabonos strategijoje. Todėl pageidautų, kad Komisija eitų kiek galima toliau ir nustatytų ginčų nagrinėjimo arbitražo teisme principus, kad būtų užtikrintas šio proceso skaidrumas iš anksto nustatytomis, kruopščiai su jūrų regionais suderintomis ir pakankamai lanksčiomis taisyklėmis, kad būtų galima atsižvelgti į jūrų baseinų ypatybes;

14. palankiai vertina Komisijos atliktą darbą jūrų planavimo srityje ir ketinimą parengti bendrus Europos principus. Mano, kad Europos Sąjunga šioje srityje atlieka iniciatorės ir koordinatorės vaidmenį ir kad 2009 m. Komisijos organizuojamas konsultacijų procesas padės geriau suprasti iššūkius ir pasiūlyti gaires, kurios padėtų rasti bendrą požiūrį. Todėl siūlo Komisijai po konsultacijų parengti baltąją knygą;

15. mano, kad Europos Sąjungos vaidmuo galėtų būti orientuojamas į standartų nustatymą (tiek principų, tiek metodo), kad būtų užtikrintas tikras jūrų planavimo koordinavimas atitinkamose valstybėse narėse. Todėl RK primena, kad kai kur regionų mastu jau bandoma įgyvendinti tokią iniciatyvą, pavyzdžiui, Viduržemio jūros regione įgyvendinama Barselonos konvenciją dėl jūros aplinkos apsaugos, konkrečiau, 7-asis jos protokolai, kuriuo atitinkamos valstybės nusprendė įdiegti bendrą integruoto Viduržemio jūros regiono pakrantės zonos valdymo sistemą (pranc. GIZC) priimdamos privalomas taikyti priemones. Europos Sąjunga galėtų ne tik raginti laikytis bendro požiūrio į jūrų erdvės planavimą, bet ir padėti esamas regionines konvencijas kiekviename jūrų baseine pritaikyti tvaraus ir integruoto jūrų erdvės vystymo perspektyvai, derinant su kiekvienu konkrečiu jūrų regionu;

16. labai ragina Komisiją remti bandomuosius projektus kiekviename jūrų baseine, kad būtų galima išbandyti, ar galioja siūlomi principai įvairiose regioninėse jūrose. Primena, kad atokiausi regionai, užimantys didžiąją dalį Europos jūrų erdvės, turi visapusiškai dalyvauti šioje priemonėje;

17. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka labai svarbų vaidmenį planuojant jūrų erdvę, visų pirma todėl, kad finansuoja kai kuriuos projektus ir yra arčiausiai piliečių esančios institucijos, galinčios geriausiai organizuoti darnų naudojimą. Užmegztoms jūrų ir pakrančių partnerystėms ir įkurtiems jūrų tinklams tenka esminis vaidmuo sudarant geresnes sąlygas vystyti ir įgyvendinti jūrų erdvės planavimą valstybėse narėse. Nors už teritorinių vandenų ir IEZ ⁽⁶⁾ administravimą dažniausiai atsakingos valstybės narės, vietos

⁽⁴⁾ Plg. COM(2008) 791 galutinis.

⁽⁵⁾ Konkrečiai savo Jūrų strategijos pagrindų direktyvoje.

⁽⁶⁾ Išskirtinės ekonominės zonos

valdžios institucijos šiuose procesuose dalyvauja pagal joms suteiktus įgaliojimus ir atsakomybę vandentvarkos srityje, o kartais ir kaip uostų administracijos ar saugomų teritorijų valdytojos. Paprastai jos turi sudaryti sąlygas darniam ir solidariam vystymuisi, nuo kurio negalima atsieti jūrų erdvės;

18. taip pat pabrėžia, kad sausumos ir jūrų erdves planavimą būtina derinti ir planuoti nuosekliai, kad būtų tinkamai valdoma sausumos ir jūrų sąsaja, visų pirma pajūrio ruože. Todėl primena darbą, padarytą pagal integruoto pakrantės zonos tvarkymo planus;

19. primena, kad Europos miestai ir regionai jau pradėjo pasienio ir tarpvalstybinių bendradarbiavimą, visų pirma pagal Interreg programas. Tai jiems padeda vykdyti bendrus projektus, susijusius su jūrų erdvės valdymu. Taip pat mano, kad Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės galėtų pasiūlyti įdomių regioninio bendradarbiavimo galimybių;

20. palankiai vertina tai, kad Europos Komisija steigia Europos jūrų stebėjimo ir duomenų tinklą, kuris turėtų pradėti veikti 2009 m. pabaigoje kaip Europos jūrų atlaso pirmavaizdis, ir tikisi, kad šį būsimą Atlasą bus galima derinti su naująja priemone *Google Ocean*, kuri buvo pristatyta 2009 m. vasario mėn.;

21. apgailestauja, kad Komisija nepakankamai išplėtojo subsidarumo klausimą. Šiuo metu Komisijos pasiūlymas remiasi keletu teisinių bazių (įskaitant ir tas, kurie yra susijusios su transporto politika ir tvariu vystymusi). Tačiau iki šiol erdvės planavimo politika buvo svarstoma remiantis Nicos sutartimi ir priskiriama išimtinai valstybių narių kompetencijai. Vis dėlto, išgaliojus Lisabonos sutarčiai ir atsižvelgus į naująjį teritorinės sanglaudos tikslą kyla klausimas, ar Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 352 straipsnis (atitinkantis Europos bendrijos steigimo Nicos sutarties 308 straipsnį) gali būti laikomas teisiniu tolesnio jūrų erdvės planavimo norminių aktų pagrindu;

Jūrų transportas

22. laikosi nuomonės, kad nors jūrų transportas yra esminė Europos ekonomikos dalis, pajamų, užimtumo, žmogiškųjų ir technologinių žinių šaltinis, konkurencingumo ir aplinkos apsaugos rezultatus lemiantis veiksnys, tačiau šioje srityje būtina užtikrinti ypatingas saugumo jūroje priemones. Jūrų transporto svarba tvariai ekonomikai turi būti nuolat skatinama: turi būti šalinami esamos kliūtys kitų transporto rūšių atžvilgiu ir nustatyti tinkami aplinkos apsaugos mokesčiai. Iš tiesų, nors jūrų transportas ypač priklauso nuo finansų ekonomikos aplinkybių, jis išlieka pagrindiniu realiosios ekonomikos vektoriumi. Todėl kai tik finansų ekonomika atsigaus, Europos uostai turės būti pajėgūs tenkinti jūrų pramonės įrangos ir paslaugų poreikius. Per praėjusį dešimtmetį Europos uostų paslaugos nebuvo vystomos taip sparčiai, kaip daugelyje pasaulio uostų,

ypač Azijoje. Todėl Europos uostų infrastruktūra taip pat ir tvaraus vystymosi atžvilgiu turi kuo greičiau pasiekti tokį lygį, kad galėtų atiteityje tenkinti pasaulio prekybos poreikius;

23. pritaria ketinimui baigti kurti vidaus rinką, kad jūrų transportas taptų patrauklesnis ir konkurencingesnis. Vis dėlto apgailestauja, kad konkrečiomis priemonėmis daugiausia dėmesio skiriama tik šiems klausimams ir pageidautų, kad kuo didesnis dėmesys būtų skiriamas aplinkos ir socialiniams aspektams;

24. pabrėžia, kad jūrų transporto politika turi būti laikoma sudėtine visos logistikos grandinės, kuriai ji priklauso, dalimi. Tai reiškia, kad uostai laikomi neatsiejama derinant įvairias transporto priemones, naudojamas gabenant krovinius iš vienos Europos vietos į kitą ar tarptautinėje erdvėje. Taigi, uostai neturėtų būti laikomi paprasčiausia išvykimo ar galutinės paskirties vieta, o veikia pagrindiniu gabenimo „nuo durų iki durų“ procesą lemiančiu veiksmu;

25. pabrėžia, jog būtina, kad virtualiai valdant transporto grandinę uostai taptų tikrais atskaitos centrais, kuriuose gebama numatyti prekių srautų valdymą. Tai reiškia, kad informavimo sistemos, padedančios optimizuoti transporto ir logistikos paslaugas realiuoju laiku stebint prekių judėjimą, neturi būti nutraukiamos tranzito uostuose metu. Todėl reikia plėtoti uostų tarpusavio ir vidaus platformų naudojimo sistemų sąveiką ir kurti ją ten, kur jos dar nėra;

26. palankiai vertina Komisijos ketinimą jūrų transportui tenkančius administracinius ir muitų apribojimus suvienodinti su kitoms transporto rūšims taikomais apribojimais. Pavyzdžiui, visiškai nerealu rekomenduoti perkelti krovinių gabenimą keliais į jūrų transportą vadovaujantis jūrų greitkelių koncepcija tol, kol formalumai, susiję su sunkiasvorių krovinių transporto priemonių pakrovimu į laivus ar iškrovimu yra pernelyg sudėtingi potencialiems naudotojams. Todėl taisyklės reikėtų supaprastinti iki tokio lygmens, kad jos atitiktų jūrų transporto ypatumus (atviros jūros, taigi ir neaiškios sienos uostuose, ypatingas pavojus jūros aplinkai įvykus nelaimingam atsitikimui ir pan.);

Jūrų strategija 2018 (7)

27. palankiai vertina Komisijos pateiktas rekomendacijas pagrindiniais dokumente svarstomais klausimais, t.y.:

- remti tarptautinę jūrų prekybą ir sudaryti sąžiningas sąlygas laikantis universalių taisyklių,
- pabrėžti su jūra susijusių profesijų reikšmę (mokymas, kvalifikacija, specializavimasis ir t. t.) ir laikytis TDO nuostatų dėl sąžiningo elgesio su jūrininkais, jų gyvenimo sąlygų ir atlyginimų,

(7) Plg. COM(2009) 8 galutinis

- siekti jūrų transporto be atliekų ir išmetamųjų teršalų ir tai visapusiškai suderinti su tvaraus vystymosi principu,
- užtikrinti ilgalaikį jūrų transporto saugumą ir saugą laikantis nustatytų taisyklių ir gerinant prevencinę veiklą;

28. vis dėlto kelia klausimą, ar Europos Sąjunga gebės šias rekomendacijas įgyvendinti turint omenyje srities mastą. Todėl siūlo Komisijai problemas suskirsti pagal svarbą, atsižvelgiant į reikiamus veiksmus nustatyti prioritetus ir kuo skubiau (bet koku atveju iki 2009 m. pabaigos) parengti išsamų planą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir visais suinteresuotaisiais subjektais;

29. apgailestauja, kad konkretūs pasiūlymai yra pateikti tik dėl komercinių sandorių liberalizavimo konkurencingumo ir našumo tikslais. Konstatuoja, kad užtikrinant aplinkos apsaugą ar geresnius socialinius standartus jūrininkams apsiribojama pagrindinių principų išvardijimu ir nenumatomas grafikas ir konkretūs veiksmai;

30. pabrėžia, kad jūrų transportas yra tvarus gabenimo būdas, galintis iš esmės padėti spręsti klimato kaitos ir atmosferos užterštumo problemas bei siekti ekologiško transporto. Mano, kad labiau tausojančios aplinką transporto sistemos vystymas yra vienas politinių prioritetų. Iš tiesų RK laikosi nuomonės, kad transporto rūšies keitimas jūrų transportu kartu padeda tenkinti didėjančią transporto (keleivinio ir krovininio) paklausą ir atitikti reikalavimus, susijusius su klimato kaita. Vis dėlto RK apgailestauja, kad tarptautiniam jūrų transportui vis dar netaikomi Kioto protokolo mechanizmai ir šiltnamio dujų išmetimo mažinimo grafikas. Todėl ragina Tarptautinę jūrų organizaciją (TJO) kuo greičiau, ruošiantis 2009 m. gruodžio mėn. Kopenhagoje vyksiančiai JT konferencijai dėl klimato kaitos, pasiūlyti privalomas šiltnamio dujų išmetimo taisykles, kurios būtų taikomos visiems laivams neatsižvelgiant į laivo vėliavos valstybę ir būtų priimtos 2011 metais. Europos Komisija turėtų įsipareigoti remti vienodų ir skaidrių aplinkos apsaugos pažymėjimų išdavimą laivams ir uostams, pavyzdžiui, laivų ekologinio indekso (angl. *ESI, Environmental Ship Index*), sukurto įgyvendinant Pasaulio uostų iniciatyvą dėl klimato apsaugos (angl. *World Ports Climate Initiative*). Tačiau Europos Sąjunga turėtų elgtis apdairiai ir užtikrinti, kad privalomos taisyklės būtų nustatomos tik tarptautiniu lygiu. Reikėtų vengti vienašališkų Europos sprendimų, kurie konkurenciniu požiūriu galėtų pabloginti Europos jūrų transporto sektoriaus padėtį. Be to, reikėtų įvertinti, koks būtų poveikis įvedus uostų mokesčius, nustatomus pagal laivų aplinkai daromą žalą.

31. pabrėžia, kad jūrų transporto ekologiškumo didinimo tikslas turi apimti ne tik priemones, skirtas mažinti laivų ekologinį pėdsaką, bet ir išmatuoti bei mažinti uostų įrangos ir logistikos ekologinį pėdsaką. Todėl pažymi, kad nors ir būtina spartinti uostų vystymo procedūras siekiant užtikrinti Europos uostų konkurencingumą, to negalima daryti aplinkos įvertinimo kokybės sąskaita, taip pat būtina priimti konkrečius teisės aktus,

kurių nebūtų galima skirtingai aiškinti ir taip iškraipyti konkurencijos. Tinkama veiklos jūroje ir uostuose bei logistikos veiksmų integracija į miestų aplinką turi būti laikoma vienu pagrindinių Europos jūrų politikos tikslų;

32. mano, kad jūrų transportas turi būti pavyzdinis sektorius didinant transporto ekologiškumą, todėl ragina Europos Sąjungą labai remti mokslinius tyrimus ir inovacijas, kad būtų galima pasiekti geresnių laivų ir uostų naudojimo rezultatų aplinkos srityje, todėl, pavyzdžiui, turėtų būti atsižvelgiama į vandens taršos, kurią sukelia laivai, prevencijos klausimą;

33. pažymi, kad norint įgyvendinti pateiktas rekomendacijas reikia sutelkti nemažai išteklių ir ragina Komisiją įvertinti siūlomų priemonių sąnaudas, patikslinti finansavimo galimybes ir pasiūlyti jas pasiskirstyti įvairiems suinteresuotiesiems subjektams. Mano, kad jūrų transportui, kuris yra ekologiniu požiūriu tvaresnė transporto rūšis nei kelių transportas, Bendrija turėtų skirti didesnę finansavimą, ir ragina Europos Sąjungą imtis visų reikiamų iniciatyvų siekiant užtikrinti, kad Bendrija skirs būtinų finansinių išteklių.

34. prašo, kad kitą kartą persvarstant transeuropinio transporto tinklo projektą, pirmenybė būtų teikiama investicijoms į uostus ir uostų jungimui su rajonais, nutolusiais nuo pakrantės, pagal ES biudžetą (struktūriniai fondai, TEN-T linija ir Marco Polo programa). Dėl tarp valstybių narių ir Komisijos kilusių ginčų prarasta pusiausvyra ir padaryta žalos jūrų ir uostų sektoriui. Ateityje Europos uostų žemėlapiuose reikėtų siekti didesnės uostų kategorijų (mažųjų ir vidutinių uostų interesų pripažinimas siekiant pagerinti prieigą prie jų) ir regionų (centriniai ir (arba) atokūs regionai) pusiausvyros ir tai reikėtų atlikti pasitelkiant visas Bendrijos finansines priemones;

35. mano, kad norint toliau taikyti sąžiningos konkurencijos taisyklės įvairioms transporto rūšims teks internalizuoti išorės sąnaudas (visų pirma aplinkosaugos sąnaudas), nes to nedarant, vien rinkos taisyklėmis negalima reguliuoti jūrų eismo srauto;

36. taip pat primena tikslą teikti diferencijuotą paramą Bendrijos salų regionams, kurių konkurencingumas ir vaidmuo tarptautinėje bei ES vidaus prekyboje labai priklauso nuo šios transporto rūšies. Primena savo pageidavimą, kad „Europos Sąjungos salų regionai iš tiesų būtų prijungti prie „jūrų greitkelių“ sistemos siekiant pagerinti jų patekimą į bendrąją rinką“⁽⁸⁾;

37. remia pasiūlymą įsteigti specialios paskirties grupę, kuri nustatytų, kokios priemonės gali padėti tinkamai suderinti ES jūrininkų įdarbinimo sąlygas ir Europos laivyno konkurencingumą. Siūlo išplėsti šios grupės užduotis ir pavesti jai apibrėžti būtiniausius socialinius standartus siekiant, kad žmogiškasis veiksnys taptų visaverčiu vystymosi veiksmu; mano, kad mokymas, profesionalumas, igulų gyvenimo ir darbo sąlygos yra sėkmę lemiantys veiksniai taikant visas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti jūrų paslaugų konkurencingumą, jūrų saugą ir saugumą ir aplinkos apsaugą. Todėl ragina Europos Sąjungą

⁽⁸⁾ Plg. nuomonės CdR 119/2006 „Transporto politikos laikotarpio vidurio apžvalga“ 4.4. punktą.

sukurti specialiai įdarbinimo agentūroms (vadinamoms igulos komplektavimo agentūromis) reguliuoti ir kontroliuoti skirtas struktūras, kurios veiktų pagal PDO konvencijų nuostatas; jos galėtų būti kuriamos jau veikiančių mokymo centrų, įsteigtų remiantis JRAB konvencija, pavyzdžiui;

38. pritarimas Komisijai pabrėžia, kad mokymo klausimai ypatingai svarbūs visam jūrų sektoriui, todėl sutinka su visais pateiktais šios srities pasiūlymais. Ypač palankiai vertina pasiūlymą įsteigti ERASMUS pavyzdžio sistemą jūrų sektoriuje ir ragina Komisiją patikslinti šį pasiūlymą ir aiškiau apibrėžti vartojamus terminus ir jo taikymo sritį, visų pirma galimybę mokymo programose dalyvauti ne tik karininkams, bet ir jūrininkystę pasirinkusiems jaunuoliams;

39. mano, kad pasiūlymai dėl žmogiškųjų išteklių, jūrininkystės ir jūrų sektoriaus praktinės patirties turi būti skirti visam jūrų sektoriui, įskaitant ir tolesnį jų darbą sausumoje, t. y., darbą uostuose ar darbą, susijusį su logistika prieš ir po gabavimo. Taigi, būtų naudinga Europos mastu nustatyti bendrą sistemą, kurioje būtų nusistovėjęs geros praktikos kodeksas, kurio visi stengtųsi sekti, ir tam tikri apribojimai, kurie draustų, pavyzdžiui, perkrovimo operacijų metu taikyti saviteikos principą. Apie tokią sistemą galima galvoti tik tuo atveju, jeigu ją bus planuojama taikyti lanksčiai kiekviename uoste. Du kartus atmesta uostų paslaugų liberalizavimo direktyva primena, kad kiekviena nelanksti teisės akto iniciatyva yra pasmerkta nesėkmei;

40. ragina Komisiją patikslinti, kokias priemones reikėtų taikyti siekiant išvengti uostų tarpusavio konkurencijos iškreipimų dėl saugumo priemonių sąnaudų;

41. ragina Komisiją patikslinti, kokias priemones reikėtų taikyti siekiant išvengti uostų tarpusavio konkurencijos iškreipimo įgyvendinant Europos direktyvose numatytus įpareigojimus, ypač saugumo užtikrinimo srityje;

42. pritaria pasiūlymams dėl saugumo jūroje ir mano, kad padaryta didelė pažanga derinant su tuo susijusius klausimus. Pabrėžia, kad Europos Parlamentas neseniai priėmė 3-ąjį jūrų paketą (Erika III); tai rodo, jog gebama derinti jūrų transporto taisykles. Reiškia susirūpinimą naujais galimos rizikos atvejais jūrų transporto srityje, ypač susijusiais su konteinernežvių ar cheminių medžiagų tanklaivių, kurie vis didėja, avarijomis. Todėl ragina Komisiją patikslinti, kokiomis jau turimomis ar numatomomis priimti priemonėmis bus užtikrinta apsauga;

43. mano, kad į sąsiaurius, kuriais tranzitu vyksta didžiausias pasaulio transporto eismas, turi būti kreipiamas ypatingas dėmesys siekiant geriau koordinuoti šias erdves, susiduriančias su didele rizika, kurios keliamas problemas tiesiogiai turi spręsti vietos subjektai. Avarijos jūroje dideliame sąsiauryje (pvz., Pas-de-Calais) neigiami padariniai būtų dideli tiek ekonominiu, tiek aplinkosaugos požiūriu ne tik susijusiems jūrų regionams, bet ir visai Europai;

44. pažymi, kad nacionalinė praktika muitų ir veterinarijos kontrolės srityje gali lemti konkurencijos iškreipimus, todėl norėtų, kad Komisija vykdytų griežtesnę jūrų transporto direktyvų perkėlimo kontrolę siekiant užtikrinti teisingą jų aiškinimą;

45. pabrėžia jūrų politikos išorės aspekto svarbą, visų pirma transporto sektoriuje. Laikosi nuomonės, kad su Europos vėliavomis plaukiojančių laivų eksploatavimo taisyklių derinimas padėtų stiprinti Europos Sąjungos poziciją Tarptautinėje jūrų organizacijoje ir žengti dar vieną žingsnį jūrų transportą reguliuojančių taisyklių derinimo visame pasaulyje link. Todėl pageidautų, kad ES garsiau išsakytų savo pozicijas tarptautinėse organizacijose (TJO, PPO ir TDO), kad Europos jūrų transportas galėtų vystytis skaidresnėje ir sąžiningesnėje konkurencinėje aplinkoje. Pritaria Komisijos pastangoms koordinuoti valstybių narių pozicijas Tarptautinėje jūrų organizacijoje ir pasisako už tai, kad būtų pripažintas Europos Sąjungos stebėtojos statusas šioje organizacijoje;

46. abejoja dėl šiai Jūrų strategijai pasirinkto termino, t. y. 2009–2018 m. Pasisako už tai, kad jis (vėliau) būtų suderintas su naujosios Lisabonos strategijos po 2010 m. grafiku;

Jūrų erdvė be kliūčių

47. pritaria tikslui Europos Sąjungoje panaikinti arba sumažinti visas ar dalį trumpų atstumų jūrų transporto vystymui trukdančias administracines procedūras ir kartu užtikrinti aukšto lygio saugumą ir aplinkos apsaugą;

48. pritaria Komisijos ketinimui sukurti jūrų transporto erdvę be kliūčių, kad būtų galima baigti kurti jūrų transporto vidaus rinką, bet apgailestauja, kad Komisija nekalba apie bendrą jūrų erdvę, kurioje būtų ne tik panaikintos administracinės ir mokesčių kliūtys laivams, keliaujantiems tranzitu iš vieno Europos uosto į kitą, bet ir būtų sudaryta daugiau privalumų;

49. pageidautų, kad būtų visapusiškai atsižvelgta į socialinius aspektus ir kad Europos Sąjunga labiau kontroliuotų, kaip laikomasi tarptautinių darbo teisės ir aplinkos apsaugos taisyklių siekiant užtikrinti sąžiningas konkurencijos sąlygas pasaulio mastu. Todėl mano, kad Komisijos pasiūlytos priemonės yra tik pirmasis bendros jūrų erdvės kūrimo etapas. Pritaria pažangos gairėms, pateiktoms 2009 m. sausio 21 d. Komisijos komunikate ir ragina Komisiją kuo skubiau pateikti artimiausius bendrosios jūrų erdvės kūrimo etapus;

50. palankiai vertina pasiūlytas supaprastinimo ir derinimo gaires, taip pat „vieno langelio“ ir elektroninio duomenų perdavimo iniciatyvą. Mano, kad laivams, plaukiojantiems su valstybės narės vėliava tarp dviejų Europos Sąjungos uostų, neturėtų būti taikomi griežtesni nei kitoms transporto rūšims reikalavimai dėl dokumentų, jei tai neprieštarauja su jūrų transporto saugumu susijusiems reikalavimams;

51. palankiai vertina jau pradėtas pastangas mažinti pranešimo ir skaitmeninimo formalumus. Džiaugiasi, kad siekiama toliau paprastinti ir derinti tarp valstybių narių administracines, visų pirma muitų, veterinarijos ar fitosanitarijos procedūras;

52. apgailestauja dėl netinkamos Komisijos formuluotės „rimta problema gali būti laivavedybos (locmanų) paslaugos“. Jis primena, kad laivavedybos paslaugos labai svarbios užtikrinant saugą jūrų uostuose ir jų prieigose. Todėl ragina ES ir valstybes nares imtis visų atsargumo priemonių laivų atleidimo nuo laivavedybos (locmanų) paslaugų taisyklėms nustatyti;

53. ragina Komisiją imtis visų reikiamų priemonių, kad būtų išvengta dažnų iškraipymų dėl skirtingo aiškinimo taikant jau suderintas procedūras;

54. pritaria „vieno langelio“ tikslui, bet pažymi, kad šiam tikslui pasiekti reikia didelių investicijų norint aprūpinti įrangą visus šio sektoriaus veiklos vykdytojus. Laikosi nuomonės, kad Europos tinklas *SafeSeaNet* yra prioritetas siekiant racionalizuoti ir paspartinti jūrų transporto sektoriaus dalyvių keitimąsi dokumentais. Mano, kad būtina parama uostų teritorijų įrangai, kad būtų galima užtikrinti keitimosi dokumentais sistemų veiksmingumą ir šio Europos tinklo sėkmę. Taip pat ragina Komisiją atkreipti dėmesį į tam tikrų priemonių, kurios siūlomos mažiems ir vidutiniams uostams, padarinius ir ragina ją imtis reikiamų veiksmų, kad minėtos priemonės neskatintų nesąžiningos konkurencijos, pažeidžiančios Europos uostų tinklo struktūros pusiausvyrą;

Valstybės pagalba, papildanti Bendrijos finansavimą jūros greitkeliams tiesti ⁽⁹⁾

55. palankiai vertina aiškinimo iniciatyvą, kurios ėmėsi Komisija dėl įvairių valstybės pagalbos priemonių derinimo siekiant papildyti Bendrijos finansavimą jūrų greitkeliams pradėti tiesti. Pabrėžia, kad labai svarbu ir būtina valdžios institucijoms suteikti finansinę paramą trumpųjų nuotolių laivybai plėtoti. Primena, kad kelių transporto tinklo apkrovos ir krovinių transporto poveikio aplinkai mažinimo tikslai visiškai pagrindžia valdžios institucijų paramą jūrų greitkelių projektams vystyti. Todėl turi būti palankiai vertinama pripažinta galimybė sutelkti valstybės pagalbą nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu, tačiau ji negali būti laikoma alternatyva, kuri tenkintu tuo atveju, kai trūksta Europos lėšų jūrų greitkeliams;

56. apgailestauja, kad svarstant projektus pagal Komisijos nustatytus kriterijus daugiausia dėmesio skiriama trumpalaikio paslaugos tvarumo reikalavimams, o tai labai sunku pasiekti per trumpą laikotarpį dėl reikalingų didelių pradinių investicijų ir dėl to, kad sunku užtikrinti laivų užimtumą, kaip rodo 2005-2008 m. Tulono ir Civitavecchia (Roma) uostuose atliktas tyrimas;

57. svarsto, kodėl nebuvo išnagrinėtos planavimo operacijos ir investicijos, atitinkančios kriterijus Europos subsidijoms gauti,

kadangi pastaraisiais metais sukurtos priemonės nedavė lauktų rezultatų. Kai kurie siūlomų finansavimo priemonių mechanizmai yra ne tik sudėtingi, bet ir netinkami ar mažai naudingi turint omenyje poreikius, išskylančius, kai pradėdamos teikti jūrų greitkelių paslaugas;

58. 57 siūlo, kad veiklos jūroje vykdytojų pastatyti ar įsigyti laivai, skirti plaukti jūrų greitkeliais, išimties tvarka galėtų būti priskirti infrastruktūrai, nors ir yra mobilūs. Šiems laivams būtų galima skirti subsidijas, kaip tai daroma su kai kuriomis kelių ir geležinkelių investicijomis. Tačiau, vadovaujantis Europos Teisingumo Teismo praktika ir ypač Teismo Ferring bylos (C-53/00) ir Altmark bylos (C-280/00) sprendimais, tokių laivų eksploatavimui skiriama finansinė parama neturėtų apimti daugiau nei finansinę kompensaciją už viešųjų paslaugų išpareigojimus. Aplinkos apsaugos tikslai, susiję su jūrų greitkelių koncepcija, yra tokie sudėtingi, kad reikia numatyti ypatingas nuostatas. Sausumos transporto keitimas jūrų transportu duos laukiamų rezultatų tik tuo atveju, jei šis perkėlimas įvyks iš tikrųjų. Todėl neatrodo bloga mintis perkelti finansavimą pirmiau nei keičiama transporto rūšis;

59. pageidautų, kad privatūs veiklos vykdytojai (laivų savininkai, logistikos darbuotojai, transporto operatoriai), kurių vaidmuo labai svarbus jūrų greitkelių koncepcijos įgyvendinimo procese, būtų visapusiškai įtraukti ir išklaudyta jų nuomonė bei atlikta išsami motyvų, stabdančių jų sprendimo priėmimą dėl jūrų greitkelių paslaugų teikimo pradžios, analizė;

60. todėl rekomenduoja labiau pripažinti valstybių narių įsteigtas trumpų nuotolių laivybos propagavimo agentūras (nacionaliniai kompetencijos centrai) ir joms suteikti daugiau galių. Tai reiškia, kad reikėtų padidinti jiems skirtus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, pavyzdžiui, sudarant partnerystės susitarimus jūrų klausimus sprendžiančiomis regionų valdžios institucijomis ir privačiais transporto grandinės veiklos vykdytojais: laivų savininkais, logistikos darbuotojais, transportuotojais ir pan.

61. mano, kad valstybės pagalbos schema, papildanti Bendrijos finansavimą jūros greitkeliams tiesti, aiškumo sumetimais galėjo būti įtraukta į Bendrijos valstybės pagalbos jūrų transporto sektoriui gaires;

62. ragina Komisiją išnagrinėti galimybę bendrai suderinti jūrų greitkeliams tiesti skirtos valstybės pagalbos ir Bendrijos finansavimo taisykles;

63. kaip ir Komisija, mano, kad „galimiems paraiškų teikėjams labai svarbu, kad būtų iš anksto nustatytas prieinamo valstybinio finansavimo dydis“. Todėl atkreipia dėmesį, kad pagalbos grąžinimo sąlygos gali stabdyti ekonominės veiklos vykdytojų veiksmus, kadangi jiems gali tekti grąžinti finansinę pagalbą pasibaigus projektui, kai jo tikslų nebuvo pasiekta. Pritaria, kad valstybės pagalba jūrų greitkeliams turi būti teikiama numatant konkrečių tikslų įgyvendinimo sąlygas, tačiau siūlo Komisijai

⁽⁹⁾ Plg. 2008/C 317/8

apsvarstyti galimybę įgyvendinant jūrų greitkelių projektus numatyti laipsniškus tikslus, nuo kurių priklausytų tolesnė valdžios institucijų finansinė pagalba;

64. ragina Komisiją plačiai skleisti informaciją ir ją skelbti ne tik oficialiuose leidiniuose, kad veiklos vykdytojams būtų parodytas jos politikos pagrindimas ir, kartu, būtų aišku, kad Komisija yra ryžtinga, stengiasi neduoti pagrindo akivaizdiems konkurencijos iškreipymams, labai svarbią kelių transporto keitimo jūrų transportu problemą sprendžia taikydama atitinkamas priemones ir siekdama užsibrėžtų tvaraus vystymosi tikslų;

Į valstybių narių uostus įplaukiantiems ir (arba) iš jų išplaukiantiems laivams taikomi pranešimo formalumai

65. pripažįsta, kad administracinių procedūrų supaprastinimas plačiau naudojant elektronines informacijos perdavimo priemones ir pranešimo formalumų racionalizavimas padeda didinti jūrų transporto patrauklumą;

66. atkreipia dėmesį į šių priemonių teigiamą poveikį aplinkos ir jūros saugumui, kadangi įguloms nebereikės vykdyti administracinių užduočių ir jos galės visą dėmesį skirti budėjimui. Elektroninis duomenų perdavimas valdžios institucijoms be kita ko padės realiuoju laiku gauti būtiną informaciją dėl tinkamo pagalbos priemonių paskirstymo nelaimės atveju;

67. džiaugiasi pasirinktu laipsniško derinimo procesu, kuris užtikrina nuoseklumą su Tarptautinės jūrų organizacijos darbotvarka, kuri yra labai svarbi: pateiktas pasiūlymas pereinamuoju laikotarpiu naudoti Europos formą, skirtą derinti prašymus suteikti informacijos saugumo klausimais, kol bus parengta suderinta tarptautinė forma. Todėl Regionų komitetas pritaria prašymui Europos Sąjungos valstybių narių atstovams per FAL Komiteto posėdžius „stengtis tarpusavyje suderinti FAL konvencijos nustatytas formas ir pagal galiojančias ES teisės nuostatas reikalaujamas formas“;

68. pritaria tikslui iki 2013 m. vasario 15 d. pradėti naudoti elektroninę keitimosi informacija sistemą, bet pažymi, kad reikės didelių investicijų aprūpinti įranga visą jūrų transporto grandinę. Informacijos perdavimo sistemos vystymo sąnaudos yra labai didelės mažiems uostams, todėl Komitetas ragina Komisiją patikslinti, kokio dydžio finansinę pagalbą būtų galima skirti šiam klausimui spręsti;

69. kaip ir Komisija, mano, kad formalumų ir administracinių dokumentų supaprastinimas ir derinimas atlieka labai svarbų vaidmenį propaguojant trumpų atstumų jūrų transportą. Todėl palankiai vertina tai, kad FAL formos nebebus taikomos laivams, plaukiantiems iš vieno Europos Sąjungos uosto į kitą. Jei yra galimybė, Tarptautinis laivų ir uosto įrenginių saugumo kodeksas turėtų būti pritaikytas trumpų atstumų jūrų transporto vykdytojų veiklai;

70. apgailestauja, kad neatsižvelgiama į kovos su nelegalia migracija klausimą, kuris labai lėtina veiklos procedūras ir kai kuriose vietovėse reikalauja didelių sąnaudų;

71. be to, ragina visas valstybes nares prisijungti prie visų tarptautinių konvencijų dėl paieškos ir gelbėjimo jūroje (SAR) ir dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS). Šiose konvencijose apibrėžtos visai tarptautinei bendruomenei skirtos bendrosios taisyklės, taikomos gelbėjimo ir pirmosios pagalbos suteikimo, kai gelbėjamos sudužusių laivų aukos arba asmenys, kurie keliauja katastrofą galinčiu patirti laivu arba palikti likimo valiai Europos jūrų erdvėje. Vis dėlto mano, kad reikia ne tik išsipareigoti taikyti šias taisykles, bet ir įsteigti Europos Sąjungos solidarumo užtikrinimo mechanizmus, kadangi nelegalios imigracijos jūra valdymo problemos negalima palikti spręsti vien tik toms Europos Sąjungos valstybėms narėms, kurių pakrantės prieinamiausios imigracijos požiūriu. Taip pat pabrėžia, kad pastangos tobulinti nelaimės ištiktų migrantų ir prieglobsčio ieškotojų paieškas ir gelbėjimo jūroje operacijas yra tik vienas nelegalios imigracijos jūra problemos sprendimo aspektas.

2009 m. birželio 17 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė bendrijos žuvininkystės kontrolės sistema

(2009/C 211/11)

REGIONŲ KOMITETAS

- pritaria Europos bendrosios žuvininkystės politikos kontrolės sistemos patikrinimui ir ragina Tarybą ir Europos Komisiją atsižvelgti į skirtingų laivynų ir žvejybos regionų įvairovę ir konkrečius ypatumus,
- mano, kad „laikytis reikalavimų“ būtų skatinama tik tuo atveju, jeigu kontrolės priemonės būtų įgyvendinamos remiantis dialogu ir bendru sutarimu, o ne „nuleidžiamos iš viršaus“. Komitetas pritaria reglamente numatytiems naujoms priemonėms priversti valstybes nares laikytis bendrosios žuvininkystės politikos tikslų, tačiau mano, kad reikėtų gerai pamąstyti dėl tokių priemonių proporcingumo. Regionų komitetas nesutinka su tuo, kad gali būti neleista perleisti kvotas ar jomis keistis,
- ragina paaiškinti naujų nuostatų dėl pramoginės žvejybos taikymo sritį, ypač licencijų ir leidimų išdavimo aspektą. Tokia žvejyba, jeigu ji nereguluojama, gali kelti pavojų tiems žuvų ištekliams, kurie įtraukti į atkūrimo planus,
- būdamas itin susirūpinęs dėl tvarios ir pelningos nedidelio masto žvejybos, nori, kad būtų išsamiau paaiškintos naujos nuostatos, įpareigojančios 10–15 m ilgio laivuose įrengti laivų stebėjimo sistemas (LSS), pildyti elektroninį laivo žurnalą ir elektronines išskrovimo deklaracijas. Žvejybos laive, kurio bendras ilgis viršija 15 metrų, įmontuojama automatinė atpažinimo sistema. Netikslinga reikalauti sertifikuoti žvejybos laivų, kurie naudojami smulkaus masto pakrantės žvejybai, variklio galią. Todėl laivams, trumpesniems nei 10 m, šis reikalavimas neturėtų būti taikomas.

Pranešėjas Simon Day (UK/ELP) Devono grafystės tarybos narys

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Pasiūlymo, priimti Tarybos reglamentą, kuriuo nustatoma Bendrijos kontrolės sistema, skirta atitikčiai bendrosios žuvininkystės politikos taisyklėms užtikrinti

COM(2008) 718 galutinis

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, kuriuo nustatoma Bendrijos kontrolės sistema, kuria užtikrinama, kad būtų laikomasi bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių

COM(2008) 721 galutinis – 2008/0216 (CNS)

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. pritaria Europos bendrosios žuvininkystės politikos (BŽP) kontrolės sistemos patikrinimui. Dabartinė kontrolės sistema yra nepatenkinama, brangi, sudėtinga ir neleidžia pasiekti pageidaujamo rezultato;

2. pritaria užsibrėžtiems tikslams: supaprastinti, suderinti kontrolės priemones, didinti jų veiksmingumą mažesniems sąnaudomis, siekti, kad būtų visuotinai laikomasi taisyklių;

3. mano, kad būtina esminė reforma, ir teigia, kad 3 pasirinktis – naujas reglamentas – yra realistiškiausia;

A. Atsižvelgimas į vietos ir regionų aspektą

4. ragina Tarybą ir Europos Komisiją atsižvelgti į skirtingų laivynų ir žvejybos regionų įvairovę ir konkrečius ypatumus, kaip numatyta pasiūlymo 18 konstatuojamojo dalyje;

5. ragina konkrečiai atsižvelgti į periferinių jūros regionų, pirmiausia tų, kurie priklauso nuo žuvininkystės, poreikius. Pagrindinės išankstinės sąlygos yra lankstumas ir galimybė imtis specialių veiksmų esant konkrečioms aplinkybėms ir atitinkamam regionui ⁽¹⁾;

6. pabrėžia, kad bendrosios žuvininkystės politikos (BŽP) decentralizacija, atsispindinti sukurtose regioninėse patariamose tarybose (RPT) ir Europos Komisijos žuvininkystės ir jūrų reikalų generalinio direktorato pertvarkyme, rodo didėjančią būtinybę taikyti naują kontrolės politiką, paremtą regioninėmis jūromis. O tam būtinas didesnis Europos Komisijos gebėjimas prižiūrėti regioniniam modeliui būdingą įvairovę;

7. pabrėžia permainas, kurias dėl naujosios žuvininkystės kontrolės sistemos pajus už žuvininkystės kontrolę atsakingos vietos ir regioninės valdžios institucijos. Naujoji

sistema gali būti sėkmingai įgyvendinta tik tuo atveju, jeigu valstybės narės tinkamai paskirstys pataisytus įgaliojimus visais atitinkamais administraciniais lygiais. Išankstinės sąlygos yra pakankami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai tvirtoms organizacinėms struktūroms, turinčioms pakankamai lėšų kontroliuoti ir skatinti reikalavimų laikymosi kultūrą ir priemones, skirtas koordinuotai paskirstyti tas lėšas;

B. Naujas bendras požiūris į kontrolę ir stebėjimą

Bendrosios nuostatos

8. pritaria valstybių narių ir regionų, Komisijos ir Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūros (BŽKA) atitinkamų atsakomybės sričių paaiškinimui, kad būtų išvengta užduočių pasikartojimo. Europos Komisija ir toliau numatys stebėjimo priemones, būtinas užtikrinti, kad visi regionai vienodai laikytųsi žuvininkystės taisyklių;

9. pritaria naujoms nuostatoms dėl strateginio programavimo sustiprinimo, taktinių tikslų ir imčių strategijos parengimo žuvininkystės kontrolės srityje, įskaitant sisteminės rizikos analizę. Kad būtų išvengta šios naujos priemonės nekoordinuoto taikymo, RK tvirtai remia stebėtojų valdžios institucijų pagalbą rengiant vienodas rizikos valdymo metodikas visais lygiais, kaip numatė BŽKA 112 straipsnyje;

10. pirmiausia pritaria naujam valstybių narių įpareigojimui kiekvienoje valstybėje narėje sukurti po vieną instituciją (5 straipsnio 5 dalis), atsakingą už veiksmingą visų kontrolės priemonių koordinavimą visais lygiais;

Sumažinti administracinę naštą ir sąnaudas

11. numato gerokai, 30 proc., sumažinti veiklos sąnaudas ir taip padidinti valstybių narių ir regionų kontrolės sistemų išlaidų efektyvumą, jeigu yra visapusiškai taikomos šiuolaikinės technologijos ir racionalizuotos kontrolės sistemos.

⁽¹⁾ CdR 22/2008 fin, CdR 258/2006 fin, Cdr 153/2001 fin

Tačiau, jei tokio sumažinimo pasiekti nepavyktų, bet kokia didesnė valstybėms narėms ir regionams tenkanti finansinė našta turėtų būti kompensuojama iš ES biudžeto, pirmiausia atsižvelgiant į neproporcingą kai kurių valstybių narių ir regionų atsakomybę valdyti BŽP, susijusią su jų kvotomis;

12. ragina Tarybą pabrėžti išlaidų efektyvumo siekį sukuriant viešąsias pakrantės struktūras, kurios geriau integruotų žuvininkystės valdymą į kitas jūrų veiklos rūšis, o pakrantės valstybes nares ir kaimyninius regionus – steigti žuvininkystės kontrolės inspekcijas;

13. pastaruoju metu rekomendavo žuvininkystės inspekcijoms pavesti atlikti aplinkos apsaugos inspekcijų, pasienio kontrolės, gelbėjimo tarnybų ir civilinės saugos ⁽²⁾ funkcijas ir pritaria naujai nuostatai sukurti integruotą jūrų priežiūros tinklą. (4 straipsnis, 112 straipsnis (17g straipsnis dėl BŽKA atsakomybės sričių);

Geresnis pažangių technologijų taikymas

14. atsargiai pritaria pasiūlyme akcentuojamai nuostatai dažniau taikyti pažangias technologijas ir veiksmingas duomenų tvirtinimo sistemas, įskaitant laivų stebėjimo ir kitas tinkamas bei ekonomiškai naudingas sistemas (9–11 straipsniai), kuri iš dalies sutampa su anksčiau RK pateikta rekomendacija ⁽³⁾. Tačiau elektroninis stebėjimas yra pagrindinė ekonomiškai naudingos žuvininkystės įgyvendinimą užtikrinanti dalis ir valdymo sistemos neturėtų dubliuotis. Įrenginiai turėtų atitikti laivo dydį, kelionės trukmę ir vietą. Pirmiausia RK yra sunerimęs, kad AIS sistema yra skirta saugiai laivybai, bet ne žuvininkystės kontrolei;

15. Technologijos nuolat vystosi ir RK primygtinai reikalauja, kad reglamentas išliktų ilgai aktualus, numatant veiksmingą reguliavimo mechanizmą, skirtą prisitaikyti prie klimato kaitos. Jis ragina vietos ir regionų valdžios institucijas ir gamintojų organizacijas dalyvauti bandomuosiuose atsekamumo priemonių, pavyzdžiui, genetinės analizės, projektuose (13 straipsnio 1 dalis);

Žuvininkystės ir pardavimo stebėjimas

16. pabrėžia, kad kontrolės priemonės jūroje turi ir toliau būti taikomos, nes tai vienintelis būdas tinkamai stebėti žvejybos įrangą ir technines apsaugos priemones (TAP), tinklų akių dydį, kt., kurias dažnai reguliuoja nuostatos dėl žuvininkystės poveikio aplinkai;

17. remia dviejų krypčių principą siekiant kontrolės priemonių jūroje ir sausumoje pusiausvyros. Jis turėtų apimti a) svarbių ir veiksmingų kontrolės priemonių jūroje

tobulinimą ir b) geresnę kontrolės ir tikrinimo veiklą sausumoje, dažniausiai ją vykdant pagrindiniuose uostuose, įskaitant geresnę įvežtos žuvis kontrolę. Galimybė gauti patikimesnius duomenis dėl iškrauto kiekio yra labai svarbi, kad būtų galima pasinaudoti žuvų išteklių vertinimo procesu;

18. kadangi laivyno valdymas išlieka esminiu BŽP aspektu, pritaria naujoms priemonėms dėl variklio galios stebėsenos, sertifikavimo ir kryžminio tikrinimo, išskyrus trumpesnius nei 10 m laivus, kuriuose naudojami pasyvieji žvejybos įrankiai (30–32 straipsniai);

19. būdamas itin susirūpinęs dėl tvarios ir pelningos nedidelio masto žvejybos, nori, kad būtų išsamiau paaiškinta nauja nuostata, įpareigojanti 10–15 m ilgio laivuose įrengti LSS (9 straipsnis), vesti elektroninį laivo žurnalą (14 straipsnis) ir pildyti elektronines iškrovimo deklaracijas (21 straipsnis), tačiau suteikiant valstybėms narėms galimybę nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas. Siekdamas paremti tuos mažesnius laivus, kad jie atitiktų šias naujas nuostatas, RK primygtinai prašo plačiau taikyti išimtis arba šiam tikslui padidinti ES ir nacionalinį finansavimą;

20. skatina vykdyti vietos ir (arba) regionų lygio projektus savanoriškai, gavus finansavimą, įdiegti pirmiau minėtas stebėjimo ar panašias sistemas mažesniuose nei 10–15 m laivuose, pavyzdžiui, siekiant valdyti saugomus jūrų rajonus ir draustinius;

21. sutinka, kad užtikrinant tinkamą kontrolės lygį, valstybės narės ir regionai turėtų kontroliuoti iki 10 m ilgio mažų laivų veiklą pagal imčių planą. Tačiau RK nori sužinoti, kodėl imčių planai turi būti „kiek įmanoma pritaikomi kiekvienam regionui“ (16 straipsnio 2 dalis ir 22 straipsnio 2 dalis);

22. pritaria naujesiems bendriems pardavimo stebėjimo standartams, siekiant visiško iškrovimų atsekamumo. Taip siekiama sumažinti nelegalius žuvų iškrovimus ir pateikti vartotojams atitinkamą informaciją apie produktus kiekviename pardavimo etape (51 straipsnis);

Konkretus daugiamečių planų ir techninių priemonių stebėjimas

23. prašo, kad vietos ir regioninės kontrolės institucijos ir suinteresuotieji subjektai būtų įtraukti į „paskirtųjų uostų“ apibrėžtį (34 straipsnis) ir nacionalinių ir regioninių kontrolės veiksmų programų, taikomų kiekvienam daugiamečiam planui (36 straipsnis), rengimą;

⁽²⁾ CdR 22/2008 fin ir CdR 258/2006 fin

⁽³⁾ CdR 258/2006 fin

24. Ragina geriau kontroliuoti technines priemones, skirtas mažinti ir netgi visiškai panaikinti žuvų išmetimą į jūrą, tačiau atsižvelgiant į vietos aplinkybes ir nustatant paskatas ⁽⁴⁾. Tačiau, atrodo, kad nenaudinga uždelsti būtina žuvų išmetimą į jūrą ir turėtų būti registruojami tik kiekiai;

25. pritaria naujai pažangiai laivų stebėjimo sistemai, kuri siūloma saugomiems jūrų rajonams (39 straipsnis), suteikiančiai valdžios institucijoms geresnes priemones vykdyti savo valdymo išsipareigojimus šiose vietovėse. Tačiau saugomi jūrų rajonai taip pat turėtų būti geriau apibrėžti, o jų paskirtis tinkamai paviešinta, kad būtų užtikrintas stebėjimas tik tų laivų, kurie neturi leidimo žvejoti šiuose rajonuose;

Pramoginės žvejybos stebėjimas

26. ragina Tarybą paaiškinti naujojo 47 straipsnio dėl pramoginės žvejybos taikymo sritį. Tokia žvejyba, jeigu ji nereguluojama, galėtų kelti pavojų tiems žuvų ištekliams, kurie įtraukti į atkūrimo planus, pavyzdžiui, dėl profesionalios žvejybos turizmo arba tuomet, kai baigiama komercinė žvejyba;

C. Reikalavimų laikymasis

27. ragina tvirčiau nurodyti reglamento 5 konstatuojamoje dalyje atitiktis žvejybos taisyklėms principo sukūrimą, nustatytą visiems suinteresuotiems subjektams. Tai turėtų būti laikoma kontrolės sistemos bet kurios veiksmingos reformos kertiniu akmeniu;

28. mano, kad „laikytis reikalavimų“ būtų skatinama tik tuo atveju, jeigu kontrolės priemonės būtų įgyvendinamos remiantis dialogu ir bendru sutarimu, o ne „nuleidžiamos iš viršaus“. Būtina kurti darnią žvejų, kontrolės institucijų, mokslinių tyrimų įstaigų, NVO ir žuvininkystės pramonės partnerystes su regionų patariamosiomis tarybomis ir vietos grupėmis, įsteigtomis pagal EŽF ketvirtąją specialią programą, padėti tokiam bendradarbiavimui. RK pabrėžė, kad žvejams turi būti pavesta stebėti žvejybą ir žvejybos teises ⁽⁵⁾;

29. ragina Europos Komisiją dėti visas pastangas užtikrinti, kad reikalavimų laikytųsi visi tarptautiniai partneriai ir už kitus vandenius, kuriuose plaukioja ES laivai, atsakingi subjektai;

30. mano, kad svarbiausias tikslas ⁽⁶⁾ turi būti žuvininkystės kontrolės taisyklių supaprastinimas ir pritaria Komisijos labai svarbiam žingsniui šioje srityje. Tai sumažina administracinę naštą valdžios institucijoms ir

privačiam sektoriui ir lengviau stebėti, kaip laikomasi taisyklių. Dėl to suinteresuotieji subjektai įgyja didesnę pasitikėjimą ir taip ugdoma reikalavimų laikymosi kultūra;

Suderintų atgrasomųjų sankcijų taikymas

31. pritaria suderintų ir atgrasomųjų administracinių sankcijų taikymui už šiurkščius pažeidimus (82 straipsnis), įskaitant sukurtą baudos taškų sistemą (84 straipsnis), kuriuos padarius gali būti atimtas žvejybos leidimas ar sustabdytas jo galiojimas, ir nacionalinių pažeidimų registrų sukūrimui (85 straipsnis);

32. mano, kad visa tai atitinka ankstesnius RK raginimus suderinti atgrasomąsias ir baudžiamąsias priemones ⁽⁷⁾ ir padeda ištaisyti dabartinės sistemos sutartinį pobūdį, sustabdo „pelningų nusikaltimų“ politiką ir sumažina pažeidėjų migraciją į valstybes nares, kuriose nuobaudos yra mažiausios;

33. ragina valstybes nares ir regionus suderinti savo sankcijas už pažeidimus, padarytus tarpvalstybiniuose žvejybos regionuose, pavyzdžiui, tarptautiniuose saugomuose jūrų rajonuose;

34. pritaria raginimams, be sankcijų neskiriant baudų, skirti subsidijas laivams, kurie jau ne kartą padarė šiurkščius pažeidimus ir jiems draudžiama skirti valstybės pagalbą ar subsidijas. Vis tik reikalavimų laikymosi kultūrai ugdyti labai padėtų teigiamos paskatos, pavyzdžiui, papildomos „privalomos patruliavimo dienos“ ar kitokie apdovanojimai mainais už dalyvavimą tokiose sistemose kaip labiau selektyvinės žvejybos įrangos naudojimas, parama žvejybos nutraukimui realiuoju laiku, dalyvavimas išteklių vengimo planuose, kt.;

Valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su Europos Komisija ir BŽKA gerinimas

35. pritaria tvirtesnėms nuostatoms dėl glaudesnio valstybių narių ir (arba) regionų žuvininkystės kontrolės institucijų tarpusavio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su Komisija, įskaitant naujovišką požiūrį į informacijos mainus. BŽKA turėtų priklausyti pagrindinis vaidmuo padedant įgyvendinti šį požiūrį;

36. atsižvelgia į pažangą, pasiektą rengiant jungtinius veiksmų jūroje planus. Tačiau, atrodo, kad tokios pažangos nepasiekta tikrinimų krante srityje. Be to, turi būti įgyvendintas bendradarbiavimas su trečiųjų šalių kompetentingomis tarnybomis, užtikrinant, kad jos turi būtinų lėšų ir kompetenciją;

⁽⁴⁾ CdR 22/2008 fin, CdR 252/2004 fin, CdR 189/2002 fin, CdR 153/2001 fin

⁽⁵⁾ CdR 189/2002 fin

⁽⁶⁾ CdR 153/2001 fin

⁽⁷⁾ CdR 258/2006 fin, CdR 189/2002 fin, CdR 153/2001 fin

37. mano, kad naujos saugios interneto svetainės keistis duomenimis (106–108 straipsniai), kurias būtina sukurti, ir sisteminga visų turimų duomenų kryžminė patikra (102 straipsnis) padidins Europos Komisijos gebėjimą įvertinti, ar valstybės narės tinkamai įgyvendina BŽP;

38. jau anksčiau pritarė Europos žuvininkystės inspekcijos⁽⁸⁾ steigimui ir teigiamai vertina Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūros (BŽKA) įgaliojimų išplėtimui, kaip numatyta reglamento projekto 112 straipsnyje. Tačiau RK primygtinai prašo, kad numatyta BŽKA pagalba nacionalinėms, regioninėms ir vietos žuvininkystės kontrolės institucijoms apimtų kontrolės ir tikrinimo jūroje ir krante procedūrų suderinimą, nacionalinių mokymo standartų tikrinimą, seminarus ir pagalbos tarnybą, į kurią valstybės narės, RPT ir profesinės organizacijos galėtų kreiptis reglamento taikymo srityje priklausanciais klausimais;

D. Veiksmingas BŽP taisyklių taikymas

Nauji stebėjimo ir tikrinimo standartai

39. pripažįsta, kad būtina didinti ne tik sankcijų dydį, bet ir inspekcijų ir stebėjimo organų įdiegtų kontrolės sistemų nustatymo rodiklius. Šiuo požiūriu RK teigiamai vertina naujas nuostatas dėl priežiūros ir stebėtojų sistemų suderinimo ir priežiūros bei stebėtojų ataskaitų priimtumo (61–64 straipsniai);

40. pritaria nuostatai, kad bet kuri valstybė narė gali patikrinti savo ar kitos valstybės narės laivus, esančius pakrantės vandenyse mažiau nei už 12 jūrmylių, ir atlikti patikrinimus kitos valstybės narės teritorijoje (71–73 straipsniai). RK ragina vietos ir regionų kontrolės organus, dirbančius pasienio teritorijose, sukurti sinergiją siekiant glaudaus bendradarbiavimo atliekant patikrinimus, nedelsiant taikant 72 straipsnyje numatytą leidimų išdavimo procedūrą;

Išplėsti Komisijos įvertinimo, valdymo ir kontrolės įgaliojimus

41. pritaria, kad dabartiniai Europos Komisijos įgaliojimai gali būti šiek tiek išplėsti, kai siekiama vienodų kontrolės sąlygų, tačiau pagrindinė atsakomybė už BŽP kontrolę ir toliau priklausys valstybėms narėms. RK nedrąsiai pritaria papildomiems Europos Komisijai suteiktiems įgaliojimams atlikti savarankiškus patikrinimus (90 straipsnis) ir nacionalinių kontrolės sistemų auditą (92 straipsnis). Kita vertus, būtina paaiškinti naujų Europos Komisijai suteiktų įgaliojimų apimtį sukurti specialius kontrolės veiksmų planus valstybėms narėms, kurioms prasčiau sekasi įgyvendinti BŽP siekiant pagerinti tokį įgyvendinimą (94 straipsnio 4 dalis);

42. ragina Europos Komisiją vengti dalyvauti priimant smulkmeniškus sprendimus. Abejojama Komisijos įgaliojimų dėl žvejybos nutraukimo realiu laiku perdavimo (45 straipsnis), nors tai galėtų būti naudinga pereikvojamų žuvų rūšių požiūriu;

43. pabrėžia, kad papildomų įgaliojimų suteikimas turėtų būti grindžiamas ne tik iš naujo apibrėžtu bendradarbiavimu su valstybėmis narėmis ir Europos Komisijoje vykstančiu gebėjimų ugdymu Jūrų reikalų ir žuvininkystės GD ir BŽKA, bet ir didesne institucine darna su Europos Komisijos Aplinkos GD;

Priemonės, skirtos užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi taisyklių

44. pripažįsta, kad vienai valstybei narei netinkamai įgyvendinus taisykles, pirmiausia dėl migruojančių žuvų rūšių, gali pakenkti bendrų žuvų išteklių tinkamam valdymui. RK atkreipia dėmesį į tai, kad vienintelė procedūra, kurią Komisija gali taikyti šiuo metu, jeigu kuri nors valstybė narė netinkamai įgyvendina taisykles, yra pažeidimo procedūra, kuri trunka ilgai ir neužtikrina, kad bus nustatytos sankcijos;

45. šiuo požiūriu pritaria reglamente numatytoms naujoms priemonėms priversti valstybes nares laikytis bendrosios žuvininkystės politikos tikslų, įskaitant suteikimą Komisijai iniciatyvą žvejybos rajonus skelbti nenaudojamais (96 straipsnis), valstybėms narėms taikomas finansines priemones, pavyzdžiui Bendrijos finansinės pagalbos sustabdymą ir panaikinimą (95 straipsnis). Tačiau RK yra sunerimęs, kad išplėsti įgaliojimai, susiję su išskaitymu iš kvotų (98 straipsnis) ir atsisakymu perleisti kvotas (99 straipsnis), gali reikšti, kad Komisija galėtų vienašališkai pakeisti santykinę bendrą leidžiamą sugauti kiekį (BLSK) ir kvotas tarp valstybių narių;

46. mano, kad reikėtų gerai pamąstyti dėl tokių priemonių proporcingumo. RK susirūpinęs, kad ES pakrantės regionams ir jų žuvininkystės pramonei, o ne valstybėms narėms teks padengti išlaidas;

47. ragina Europos Komisiją toliau laikytis glaudesnio bendradarbiavimo principo, kuris nustatytas naujuoju susitarimo memorandumu, kurį ji pasirašė su kai kuriomis valstybėmis narėmis; jame aiškiai apibrėžtos gairės, kaip patobulinti suinteresuotų valstybių narių žuvininkystės kontrolės sistemas. Vietos ir regioninės kontrolės institucijos turėtų prisidėti prie tokio memorandumo rengimo;

⁽⁸⁾ CdR 153/2001 fin

III. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 29 konstatuojamoji dalis**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
(29) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai uždrausti žvejoti tam tikrame žvejybos rajone, jeigu valstybės narės kvota ar BLSK jau išnaudotos. Komisijai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai atlikti išskaičiavimus iš kvotų, neduoti leidimo perleisti kvotas ar keistis kvotomis, jeigu reikia užtikrinti, kad valstybės narės siektų bendrosios žuvininkystės politikos tikslų.	(29) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai uždrausti žvejoti tam tikrame žvejybos rajone, jeigu valstybės narės kvota ar BLSK jau išnaudotos. Komisijai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai atlikti išskaičiavimus iš kvotų, neduoti leidimo perleisti kvotas ar keistis kvotomis, jeigu reikia užtikrinti, kad valstybės narės siektų bendrosios žuvininkystės politikos tikslų.

Paaiškinimas

RK pripažįsta, kad bet kuri valstybė narė, leidžianti laivynui nuolat viršyti kvotą, arba kuri nesiima priemonių, būtinų užtikrinti bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymosi, turėtų būti baudžiama. Nepaisant to, tokia tvarka neturėtų numatyti išskaitymo iš kvotų, atsisakymo jas perkelti arba keistis kvotomis, nes tai neturės poveikio tai valstybei narei, kuri nesugeba laikytis taisyklių; tokia tvarka darytų poveikį laivynams, kurie visiškai nesusię su pažeidimais, ir netgi keitimosi kvotomis atveju – turėtų įtakos kitoms valstybėms narėms, kurios visiškai neturi nieko bendro su minėtu pažeidimu. Be to, šios priemonės reikštų, kad Komisija gali vienašališkai pakeisti santykinį stabilumą tarp valstybių narių.

2 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 4 straipsnio 21 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
(21) „Laivų stebėjimo sistemos duomenys“ – žvejybos laivo atpažinimo, jo geografinės padėties, datos, laiko, kurso ir greičio duomenys, kuriuos jame įmontuoti palydovinio sekimo įtaisai perduoda valstybės, su kurios vėliava plaukioja laivas, žuvininkystės stebėjimo centrui.	(21) „Laivų stebėjimo sistemos duomenys“ – žvejybos laivo atpažinimo, jo geografinės padėties, datos, laiko, kurso ir greičio duomenys, kuriuos jame įmontuoti palydovinio sekimo <u>ar panašių sausumoje įrengtų stebėjimo sistemų</u> įtaisai perduoda valstybės, su kurios vėliava plaukioja laivas, žuvininkystės stebėjimo centrui.

Paaiškinimas

Tokia siūloma apibrėžtis užkirstų kelią naudoti pigesnes, tačiau tiek pat veiksmingas laivų stebėjimo sistemos priemonės (jas tinkamai išbandžius), kurios gali būti tinkamesnės žvejybos laivams, kurių bendras ilgis didesnis kaip 10 m, tačiau neviršija 15 m, ir kurie eksploatuojami pakankamai arti sausumoje esančių stebėjimo sistemų. RK iš dalies pakeičia šią apibrėžtį ir atitinkamas 9 straipsnio pastraipas (žr. 8 pakeitimą).

3 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 4 straipsnio naujas, po 24 punkto einantis punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
	„Šiurkštus pažeidimas“ – tai tokie elgesio būdai, kurie <u>manoma daro itin didelę žalą tinkamam BŽP taisyklių taikymui, pirmiausia tokiose srityse kaip išteklių išsaugojimas, žvejybos veiklos stebėjimas ir žuvininkystės produktų pardavimas, ypač tai veiklai, kuri išvardyta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1005/2008 42 straipsnio 1 pastraipoje.</u>

Paaiškinimas

RK nori žinoti, kokie pažeidimai laikomi „šiurkščiais“, kad būtų taikomas 82 straipsnis. Be to, reikėtų skirti dėmesį skirtingiems valstybių narių pateikiamiems aiškinimams ir atitinkami kriterijai turėtų būti kuo geriau suderinti.

4 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 4 straipsnio naujas, po 24 punkto einantis punktas**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
	<u>„Aukcionų centras“ – reiškia fizinį ar juridinį asmenį, kuris registruotas ir jam išduotas leidimas užsiimti žuvų aukciono centro veikla; jame žuvys pirmiausia parduodamos pagal konkurencinį pasiūlymą arba tiesiogiai registruotiems pirkėjams.</u>

Paaiškinimas

RK atkreipia dėmesį į tai, kad nepateikiama sąvokos „aukcionų centras“ apibrėžtis, tačiau 52 straipsnyje reikalaujama, tam tikrus išteklius pirmiausia parduoti aukcionų centre. Šiame reglamente sąvoka „aukcionas“ neturėtų apsiriboti tik „konkurenciniu pasiūlymu“.

5 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 4 straipsnio naujas, po 24 punkto einantis punktas**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
	<u>„Pramoginė žvejyba“ – reiškia žvejybą, išskyrus komercinę žvejybą ir pagal leidimą vykdomą žvejybą, užsiimant didelio masto pramogine žvejyba iš licencijos neturinčio laivo ar laivų atviroje jūroje, gaudant tuos žuvų išteklius, kurie įtraukti į daugiamečius planus.</u>

Paaiškinimas

47 straipsnyje minima „pramoginė žvejyba“. Komisija gali parengti naują 47 straipsnio redakciją, tačiau RK siūlo šią „pramoginės žvejybos“ apibrėžtį paaiškinti pagal dabartinę redakciją.

Tačiau nekomercinė pramoginė žvejyba paprastai reiškia žvejybą jūrų vandenyse, įskaitant, be kita ko, sportinę žvejybą, pramoginę žvejybą ir turnyrus, kurie vyksta iš laivo ir pagal 2005 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1281/2005 Bendrijos žvejybos leidimas nereikalingas.

6 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 5 straipsnio 6 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
6. Europos žuvininkystės fondo išmokos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1198/2006 ir Bendrijos finansinės išmokos priemonėms, nurodytoms Tarybos reglamento (EB) Nr. 861/2006 8 straipsnio a dalyje, mokamos su sąlyga, kad valstybės narės vykdo savo įsipareigojimus laikytis pagal bendrąją žuvininkystės politiką nustatytą išsaugojimo, kontrolės, tikrinimo ar vykdymo užtikrinimo taisyklių, susijusių su finansuojamomis priemonėmis arba darančių įtaką jų veiksmingumui, ir užtikrinti jų vykdymą, o taip pat taikyti bei palaikyti veiksmingą tikrinimo, stebėjimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo tvarką.	6. Europos žuvininkystės fondo išmokos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1198/2006 ir Bendrijos finansinės išmokos priemonėms, nurodytoms Tarybos reglamento (EB) Nr. 861/2006 8 straipsnio a dalyje, mokamos su sąlyga, kad valstybės narės vykdo savo įsipareigojimus laikytis pagal bendrąją žuvininkystės politiką nustatytą išsaugojimo, kontrolės, tikrinimo ar vykdymo užtikrinimo taisyklių, susijusių su finansuojamomis priemonėmis arba darančių įtaką jų veiksmingumui, ir užtikrinti jų vykdymą, o taip pat taikyti bei palaikyti veiksmingą tikrinimo, stebėjimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo tvarką.

Paaiškinimas

RK mano, kad turėtų būti geriau reguliuojamos ir paskatos, ir nuobaudos. Nesugebėjus užtikrinti visapusiško BŽP taisyklių taikymo, ši klausimą reikėtų spręsti atitinkamai, o tik šurkščius nusižengimus nagrinėti atitinkamu teisiniu lygiu. Nepriimtina, kad EŽF lėšos būtų mokamos tik tuo atveju, jeigu visiškai vykdomi kontrolės įsipareigojimai. Šis punktas sukuria nemažą teisinį neaiškumą. (Žr. 95 straipsnį).

7 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 9 straipsnio 1 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
1. Valstybės narės įdiegia palydovinę laivų stebėjimo sistemą, kuria patikimai stebi su jų vėliava plaukiojančių žvejybos laivų žvejybos veiklą, kad ir kur jie būtų, ir tų valstybių narių vandenyse vykdomą žvejybos veiklą. Valstybės narės užtikrina, kad šių duomenų tikslumas būtų reguliariai tikrinamas, ir kiekvieną kartą nedelsdamos imasi veiksmų, jeigu nustatoma, kad duomenys netikslūs.	1. Valstybės narės įdiegia palydovinę laivų stebėjimo sistemą <u>ir, jeigu galima, sausumoje įrengia stebėjimo sistemą</u> , kuria patikimai stebi su jų vėliava plaukiojančių žvejybos laivų žvejybos veiklą, kad ir kur jie būtų, ir tų valstybių narių vandenyse vykdomą žvejybos veiklą. Valstybės narės užtikrina, kad šių duomenų tikslumas būtų reguliariai tikrinamas, ir kiekvieną kartą nedelsdamos imasi veiksmų, jeigu nustatoma, kad duomenys netikslūs.

Paaiškinimas

Žr. 3 pakeitimą.

8 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 10 straipsnis**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
10 straipsnis Automatinė atpažinimo sistema	10 straipsnis Automatinė atpažinimo sistema
1. Žvejybos laive, kurio bendras ilgis viršija 15 metrų, įmontuojama automatinė atpažinimo sistema, kuri atitinka Tarptautinės jūrų organizacijos pagal 1974 m. SOLAS Konvencijos naujausios versijos V skyriaus, 19 taisyklės 2.4.5 punktą parengtus eksploatacinių charakteristikų standartus, ir užtikrinamas tos sistemos veikimas.	1. Žvejybos laive, kurio bendras ilgis viršija 15 metrų, įmontuojama automatinė atpažinimo sistema, kuri atitinka Tarptautinės jūrų organizacijos pagal 1974 m. SOLAS Konvencijos naujausios versijos V skyriaus, 19 taisyklės 2.4.5 punktą parengtus eksploatacinių charakteristikų standartus, ir užtikrinamas tos sistemos veikimas.

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Valstybės narės automatinės atpažinimo sistemos duomenis naudoja atlikdamos kryžminį kitų turimų duomenų tikrinimą pagal 102 ir 103 straipsnius. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad su jų vėliava plaukiojančių žvejybos laivų duomenys iš automatinės atpažinimo sistemos būtų prieinami tų valstybių narių nacionalinėms žuvininkystės kontrolės institucijoms. Valstybės narės užtikrina šių duomenų tikslumo reguliarią tikrinimą ir nedelsdamos imasi veiksmų kiekvieną kartą, kai nustatoma, kad duomenys netikslūs.</p>	<p>2. Valstybės narės automatinės atpažinimo sistemos duomenis naudoja atlikdamos kryžminį kitų turimų duomenų tikrinimą pagal 102 ir 103 straipsnius. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad su jų vėliava plaukiojančių žvejybos laivų duomenys iš automatinės atpažinimo sistemos būtų prieinami tų valstybių narių nacionalinėms žuvininkystės kontrolės institucijoms. Valstybės narės užtikrina šių duomenų tikslumo reguliarią tikrinimą ir nedelsdamos imasi veiksmų kiekvieną kartą, kai nustatoma, kad duomenys netikslūs.</p>

Paaaiškinimas

Tarptautinės jūrų organizacijos (TJO) tarptautinė konvencija dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS) reikalauja automatinės atpažinimo sistemos įrengti į tarptautines keliones plaukiančiuose laivuose, kurių bendrasis tonażas (BT) yra 300 ir daugiau tonų ir visuose keleiviniuose laivuose, nepaisant jų dydžio. Visame pasaulyje šiuo metu 40 000 laivų yra įmontuotos AIS sistemos, siekiant padidinti laivybos saugą ir saugumą tarptautiniame jūros transporto sektoriuje. Įmontavus AIS sistemą visuose žvejybos laivuose, kurių bendras ilgis yra didesnis nei 15 m, neabejotinai perkrautų sistemą ir jos veiksmingumas jūrų saugos srityje sumažėtų.

9 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 14 straipsnio 1 punktą

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Nepažeisdami specialiųjų taisyklių Bendrijos žvejybos laivų, kurių bendras ilgis viršija 10 metrų, kapitonas laivo žurnale daro įrašus apie savo operacijas ir tiksliai nurodo visus didesnius kaip 15 kg gyvojo svorio kiekvienos rūšies sugautų ir laive laikomų žuvų kiekius, datą ir atitinkamą žuvų sugavimo geografinį rajoną, nurodydami parajonį, rajoną arba pokvadratį arba, jeigu taikoma, statistinį stačiakampį, kuriame pagal Bendrijos teisės aktus taikomi sugautų žuvų kiekio apribojimai, ir naudotų žvejybos įrankių tipą. Į laivo žurnalą taip pat įrašomi kiekvienos rūšies žuvų į jūrą išmesti kiekiai. Už duomenų, įrašytų į laivo žurnalą, tikslumą atsako laivo kapitonas.</p>	<p>1. Nepažeisdami specialiųjų taisyklių Bendrijos žvejybos laivų, kurių bendras ilgis viršija 10 metrų, kapitonas <u>popieriniame</u> laivo žurnale daro įrašus apie savo operacijas ir tiksliai nurodo visus didesnius kaip 15 <u>50</u> kg gyvojo svorio kiekvienos rūšies sugautų ir laive laikomų žuvų kiekius, datą ir atitinkamą žuvų sugavimo geografinį rajoną, nurodydami parajonį, rajoną arba pokvadratį arba, jeigu taikoma, statistinį stačiakampį, kuriame pagal Bendrijos teisės aktus taikomi sugautų žuvų kiekio apribojimai, ir naudotų žvejybos įrankių tipą. Į laivo žurnalą taip pat įrašomi kiekvienos rūšies žuvų į jūrą išmesti kiekiai. Į laivo žurnalą įvertinimo tikslais gali būti įrašomi apskaičiuoti kiekvienos rūšies į jūrą išmestų žuvų kiekiai. Už duomenų, įrašytų į laivo žurnalą, tikslumą atsako laivo kapitonas.</p>

Paaaiškinimas

RK mano, kad, siekiant teisinio paaaiškinimo, būtina įrašyti žodį „popierinis“, atsižvelgiant į iš dalies pakeistą 15 straipsnį.

RK mano, kad šiame straipsnyje nurodyti kiekybiniai apribojimai žvejybos laivų kapitonom uždeda naują ir išskirtinę našta, o, kalbant apie į jūrą išmestų žuvų kiekį, ji nesusijusi su žvejybos galimybių išnaudojimu. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2847/93 nustatyta, kad „į jūrą išmesto sugavimo dalis gali būti registruojama įvertinimo tikslais“. RK rekomenduoja panaudoti tokią redakciją.

10 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 14 straipsnio 3 punktą

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
3. Laivo žurnale kilogramais nurodant laive laikomų žuvų kiekius, leidžiama nukrypti 5 %.	3. Laivo žurnale kilogramais nurodant laive laikomų žuvų kiekius, leidžiama nukrypti 5 <u>12</u> % <u>rūšių, kurios yra</u> įtrauktos į BLSK ir kvotas, atvejais.

Paaškinimas

Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad ši leidžianti nukrypti riba yra sutartinis skaičius, kuris nėra mokslškai pagrįstas. Žvejybos laivuose MRAG bendrovės atlikti praktiniai bandymai atskleidė labai skirtingas nuokrypio ribas ir labai nedaug koreliacinių veiksnių. Jeigu turi būti pripažinta viena riba, ji turėtų būti veiksminga ir proporcinga stebėjimo reikalavimams. RK mano, kad siūloma riba yra neįgyvendinama; turėtų būti ieškoma kompromiso tarp dabartinės sistemos ir išteklių atkūrimo ribos. Šis reglamentas turėtų būti taikomas tik BLSK rūšims.

11 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 15 straipsnio 1 ir 2 punktai

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>15 straipsnis</p> <p>Laivo žurnalo duomenų registravimas elektroninėmis priemonėmis ir perdavimas</p> <p>1. Bendrijos žvejybos laivo, kurio bendras ilgis viršija 10 metrų, kapitonas laivo žvejybos žurnalo informaciją registruoja elektroninėmis priemonėmis ir elektroninio ryšio priemonėmis bent kartą per dieną perduoda valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kompetentingai institucijai.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalis Bendrijos žvejybos laivams, kurių bendras ilgis didesnis kaip 15 metrų, tačiau ne didesnis kaip 24 metrai, taikoma nuo 2011 m. liepos 1 d., o Bendrijos žvejybos laivams, kurių bendras ilgis didesnis kaip 10 metrų, tačiau ne didesnis kaip 15 metrų – nuo 2012 m. sausio 1 d. Bendrijos laivams, kurių bendras ilgis neviršija 15 metrų, šio straipsnio 1 dalies leidžiama netaikyti, jeigu tie laivai:</p> <p>a) veiklą vykdo išimtinai valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, teritoriniuose vandenyse, arba</p> <p>b) jūroje niekada nebūna ilgiau kaip 24 valandas, jeigu trukmė skaičiuojama nuo išplaukimo iš uosto iki sugrįžimo į jį.</p>	<p>15 straipsnis</p> <p>Laivo žurnalo duomenų registravimas elektroninėmis priemonėmis ir perdavimas</p> <p>1. Bendrijos žvejybos laivo, kurio bendras ilgis viršija 10 metrų, kapitonas laivo žvejybos žurnalo informaciją registruoja elektroninėmis priemonėmis ir elektroninio ryšio priemonėmis bent kartą per dieną perduoda valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kompetentingai institucijai.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalis Bendrijos žvejybos laivams, kurių bendras ilgis didesnis kaip 15 metrų, tačiau ne didesnis kaip 24 metrai, taikoma nuo 2011 m. liepos 1 d., o Bendrijos žvejybos laivams, kurių bendras ilgis didesnis kaip 10 metrų, tačiau ne didesnis kaip 15 metrų – nuo 2012 m. sausio 1 d. Bendrijos laivams, kurių bendras ilgis neviršija 15 metrų, šio straipsnio 1 dalies leidžiama netaikyti, jeigu tie laivai:</p> <p>a) veiklą vykdo išimtinai valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, teritoriniuose vandenyse, arba</p> <p>b) jūroje niekada nebūna ilgiau kaip 24 valandas, jeigu trukmė skaičiuojama nuo išplaukimo iš uosto iki sugrįžimo į jį.</p>

Paaškinimas

Regionų komitetas mano, kad žvejybos laivai, kurių bendras ilgis didesnis kaip 10 m, tačiau neviršija 15 m, yra nepakankamo dydžio, kad galėtų saugiai ir rentabiliai naudoti elektroninį laivo žvejybos žurnalą.

12 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 17 straipsnio 1 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>Nepažeisdami daugiamėčių planų specialiųjų nuostatų, Bendrijos žvejybos laivų kapitonas ar jų atstovai valstybės narės, kurios uosto ar iškrovimo įrenginiais jie ketina pasinaudoti, kompetentingoms institucijoms bent prieš 4 valandas iki numatyto atplaukimo laiko (jeigu kompetentingos institucijos nėra davusios leidimo į uostą įplaukti anksčiau) praneša šią informaciją:</p> <p>a) laivo atpažinimo duomenis;</p> <p>b) paskirtojo paskirties uosto pavadinimą ir įplaukimo į uostą tikslą, pvz., žuvų iškrovimas, perkrovimas, galimybė pasinaudoti paslaugomis;</p> <p>c) žvejybos leidimą arba, jeigu reikia, leidimą padėti vykdyti žvejybos operacijas ar perkrauti žuvininkystės produktus;</p> <p>d) žvejybos pradžios bei pabaigos datą ir rajonus, kuriuose laive laikomos sugautos žuvis;</p> <p>e) numatytą atplaukimo į uostą datą ir laiką;</p> <p>f) kiekvienos rūšies žuvų, kurios laikomos laive, kiekį, įskaitant nesugautą ir (arba) nesugrąžintų žuvų kiekį;</p> <p>g) iškrautinus ar perkrautinus kiekvienos rūšies žuvų kiekius.</p>	<p>Nepažeisdami daugiamėčių planų specialiųjų nuostatų, Bendrijos žvejybos laivų, <u>kurių bendras ilgis didesnis nei 15 m</u>, kapitonas ar jų atstovai valstybės narės, kurios uosto ar iškrovimo įrenginiais jie ketina pasinaudoti, kompetentingoms institucijoms bent prieš 4 valandas iki numatyto atplaukimo laiko (jeigu kompetentingos institucijos nėra davusios leidimo į uostą įplaukti anksčiau) praneša šią informaciją:</p> <p>a) laivo atpažinimo duomenis;</p> <p>b) paskirtojo paskirties uosto pavadinimą ir įplaukimo į uostą tikslą, pvz., žuvų iškrovimas, perkrovimas, galimybė pasinaudoti paslaugomis;</p> <p>c) žvejybos leidimą arba, jeigu reikia, leidimą padėti vykdyti žvejybos operacijas ar perkrauti žuvininkystės produktus;</p> <p>d) žvejybos pradžios bei pabaigos datą ir rajonus, kuriuose laive laikomos sugautos žuvis;</p> <p>e) numatytą atplaukimo į uostą datą ir laiką;</p> <p>f) kiekvienos rūšies žuvų, kurios laikomos laive, kiekį, įskaitant nesugautą ir (arba) nesugrąžintų žuvų kiekį;</p> <p>g) iškrautinus ar perkrautinus kiekvienos rūšies žuvų kiekius.</p>

Paaiškinimas

RK mano, kad mažesni žvejybos laivai, kurių bendras ilgis neviršija 15 m, saugumo sumetimais yra nepakankamai dideli, kad bent prieš 4 valandas iki numatyto atplaukimo į uostą privalėtų pateikti tokį pranešimą. Sveiku protu nesuvokiamas reikalavimas užregistruoti nesugautų žuvų kiekį.

13 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 21 straipsnio 2 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Nepažeisdami daugiamėčių planų specialiųjų nuostatų Bendrijos žvejybos laivo, kurio bendras ilgis viršija 10 metrų, kapitonas ar jo atstovas valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kompetentingoms institucijoms iškrovimo deklaraciją elektroninio ryšio priemonėmis perduoda per 2 valandas nuo iškrovimo pabaigos.</p>	<p>2. Nepažeisdami daugiamėčių planų specialiųjų nuostatų Bendrijos žvejybos laivo, kurio bendras ilgis viršija 10 metrų, kapitonas ar jo atstovas valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kompetentingoms institucijoms iškrovimo deklaraciją elektroninio ryšio priemonėmis perduoda, <u>o jeigu laivo bendras ilgis yra didesnis nei 15 metrų ir kitais atvejais – pateikia popierinę deklaraciją, per 2 48 valandas nuo iškrovimo pabaigos.</u></p>

Paaiškinimas

RK atkreipia dėmesį į tai, kad iškrovimo deklaracijoje nurodomos informacijos tikslumą privalo patvirtinti laivo kapitonas, todėl reikia sugautą žuvų kiekį išrūšiuoti ir pasverti. Šis apsunkinantis reikalavimas galėtų padaryti didelę įtaką aukcionų nerengiančių iškrovimo uostų ir ypač mažesnių laivų, atliekančių iškrovimą periferiniuose jūrų regionuose, sąnaudoms. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2847/93 8 straipsnyje nustatytas 48 val. laikotarpis. RK rekomenduoja panaudoti tokią redakciją.

14 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 23 straipsnio 3 punktas**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
3. Visi Bendrijos žvejybos laivais sugautų išteklių ar išteklių grupės, kuriems turi būti skiriama kvota, žuvų kiekiai išskaičiuojami iš valstybei narei, su kurios vėliava plaukioja laivas, skirtos tų išteklių ar išteklių grupės kvotos neatsižvelgiant į iškrovimo vietą.	3. Visi Bendrijos žvejybos laivais sugautų <u>iškrautu</u> išteklių ar išteklių grupės, kuriems turi būti skiriama kvota, žuvų kiekiai išskaičiuojami iš valstybei narei, su kurios vėliava plaukioja laivas, skirtos tų išteklių ar išteklių grupės kvotos neatsižvelgiant į iškrovimo vietą.

Paaiškinimas

RK atkreipia dėmesį į tai, kad nors nacionalinės kvotos nustatomos pagal kiekį, vadinamą bendru leidžiamu sugauti kiekiu, kiekis yra ir toliau turėtų būti skaičiuojamas iškrovimo ir pirmojo pardavimo metu. Išmetami į jūrą kiekiai neturėtų būti išskaičiuojami iš nacionalinių kvotų.

15 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 31 straipsnio 1 dalis**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
1. Valstybių narių valdžios institucijos oficialiai patvirtina, kad naujų, pakeičiamieji ir techniškai atnaujinti varikliai nėra pakankamai galingi, kad jų galia galėtų viršyti nurodytąją variklio sertifikate. Šie patvirtinimai išduodami tik jeigu variklis nepritaikytas viršyti nurodytą galią.	1. Valstybių narių valdžios institucijos oficialiai patvirtina, kad nauji, pakeičiamieji ir techniškai atnaujinti varikliai (išskyrus trumpesnių nei 10 m ilgio laivus, kuriuose naudojami pasyvieji žvejybos įrankiai) nėra pakankamai galingi, kad jų galia galėtų viršyti nurodytąją variklio sertifikate. Šie patvirtinimai išduodami tik jeigu variklis nepritaikytas viršyti nurodytą galią.

Paaiškinimas

Netikslinga sertifikuoti žvejybos laivų, kurie dažniausiai naudojami nedidelės apimties pakrantės žvejybai, variklio galios. Todėl mažesniems nei 10 m ilgio laivams šis reikalavimas neturėtų būti taikomas. Variklio gamintojų specifikacijos turėtų pakakti. Tik žvejybos tralais atvejais variklio galia yra lemiamą, kad žvejyba būtų veiksminga.

16 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 37 straipsnio 2 punktas, įžanginė formuluotė**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
2. Žvejybos rajonuose, kuriuose laive leidžiama turėti daugiau kaip dviejų tipų žvejybos įrankių, nenaudojami žvejybos įrankiai sukraunami taip, kad jie nebūtų parengti naudoti pagal šias sąlygas:	2. Žvejybos rajonuose, kuriuose laive leidžiama turėti daugiau kaip <u>ar daugiau</u> dviejų tipų žvejybos įrankių, nenaudojami žvejybos įrankiai sukraunami taip, kad jie nebūtų parengti naudoti pagal šias sąlygas:

Paaiškinimas

RK mano, kad projekte galėjo įsivelti klaida. Antrieji ar dar keletas nenaudojamų žvejybos įrankių turėtų būti sukrauti.

17 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 40 straipsnio 1 ir 2 punktai

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
40 straipsnis	40 straipsnis
Laivo plaukimas per saugomą jūrų rajoną	Laivo plaukimas per saugomą jūrų rajoną
<p>1. Visiems žvejybos laivams leidžiama plaukti per saugomą jūrų rajoną, jeigu laikomasi šių sąlygų:</p> <p>a) laivui plaukiant per rajoną visi žvejybos įrankiai laive yra surišti ir sukrauti; ir</p> <p>b) laivas per rajoną plaukia ne mažesniu kaip 6 mazgų greičiu.</p> <p>2. Per saugomą jūrų rajoną ketinančių plaukti Bendrijos žvejybos laivų kapitonai pakrantės valstybės narės ir valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, valdžios institucijoms įteikia plaukimo per rajoną ataskaitą, kurioje nurodo šiuos duomenis:</p> <p>a) laivo pavadinimą, išorinį atpažinimo žymėjimą, radijo šaukinį ir laivo kapitono pavardę;</p> <p>b) geografines laivo buvimo padėties, iš kurios buvo perduotas pranešimas, koordinates;</p> <p>c) kiekvieno įplaukimo į saugomą jūrų rajoną datą ir laiką; ir</p> <p>d) kiekvieno išplaukimo iš saugomo jūrų rajono datą ir laiką.</p>	<p>1. Visiems žvejybos laivams, kuriems nėra leidžiama kitaip žvejoti rajone, leidžiama plaukti per saugomą jūrų rajoną, jeigu laikomasi šių sąlygų:</p> <p>a) laivui plaukiant per rajoną visi žvejybos įrankiai laive yra surišti ir sukrauti; ir</p> <p>b) laivas per rajoną plaukia ne mažesniu kaip 6 mazgų greičiu.</p> <p>2. Per saugomą jūrų rajoną ketinančių plaukti Bendrijos žvejybos laivų kapitonai arba jeigu jiems leista žvejoti pakrantės valstybės narės ir valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, valdžios institucijoms įteikia plaukimo per rajoną ataskaitą, kurioje nurodo šiuos duomenis:</p> <p>a) laivo pavadinimą, išorinį atpažinimo žymėjimą, radijo šaukinį ir laivo kapitono pavardę;</p> <p>b) geografines laivo buvimo padėties, iš kurios buvo perduotas pranešimas, koordinates;</p> <p>c) kiekvieno įplaukimo į saugomą jūrų rajoną datą ir laiką; ir</p> <p>d) kiekvieno išplaukimo iš saugomo jūrų rajono datą ir laiką.</p>

Paaiškinimas

RK labai sunerimęs dėl saugomų jūrų rajonų statuso, kuris apibrėžtas 4 straipsnyje ir siūlomas 39 ir 40 straipsniuose. Saugomi jūrų rajonai, kaip siūloma, turėtų tokį pat statusą kaip ir „uždraustos žvejybos zonos“. „Plaukimo per rajoną“ taisyklė turėtų būti taikoma tik tiems laivams, kuriems nėra suteiktas kitoks leidimas nei pagal 7 straipsnio c papunktį. RK abejoja dėl 39 straipsnyje nustatytų stebėjimo reikalavimų ir 4 bei 40 straipsnių nuostatų; todėl siūlo pakeitimą.

18 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 41 straipsnio 1 punktą

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>Žvejybos laivo kapitonas registruoja visus atvejus, kai į jūrą išmetama daugiau kaip 15 kg žuvų (nurodant gyvojo žuvų svorio ekvivalentą), ir, jeigu įmanoma, elektroninio ryšio priemonėmis šią informaciją nedelsdamas perduoda kompetentingoms institucijoms.</p>	<p>Žvejybos laivo kapitonas gali įvertinimo tikslais registruojami visus atvejus, kai į jūrą išmetama daugiau kaip 15 kg žuvų (nurodant gyvojo žuvų svorio ekvivalentą), ir, jeigu įmanoma, elektroninio ryšio priemonėmis šią informaciją nedelsdamas perduoda kompetentingoms institucijoms į laivo žurnalą kiekvienos rūšies žuvų į jūrą išmestus apskaičiuotus kiekius.</p>

Paaiškinimas

Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2847/93 numatyta, kad „į jūrą išmesto sugavimo dalis gali būti registruojama įvertinimo tikslais“. RK rekomenduoja panaudoti tokią iš dalies pakeistą redakciją. Nėra prasmės reikalauti registruoti visus atvejus, kai į jūrą išmetama daugiau kaip 15 kg žuvų ir teikti informaciją apie tai kompetentingoms institucijoms. RK mano, kad nereikalingi žuvų kiekiai turėtų būti nedelsiant išmetami į jūrą, kad būtų sudaryta kuo geresnė galimybė žuvis išgyventi.

19 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 47 straipsnis**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>47 straipsnis</p> <p>Pramoginė žuvų žvejyba</p> <p>1. Bendrijos vandenyse organizuojamai pramoginei išteklų, kuriems taikomas daugiametis planas, žuvų žvejybai iš laivo valstybė narė, su kurios vėliava plaukioja laivas, išduoda leidimą.</p> <p>2. Vykdamt pramoginę išteklų, kuriems taikomas daugiametis planas, žuvų žvejybą, sugautų žuvų kiekius registruoja valstybė narė, su kurios vėliava plaukioja laivas.</p> <p>3. Vykdamt tų rūšių, kurioms taikomas daugiametis planas, žuvų pramoginę žvejybą, sugautų žuvų kiekiai išskaitomi iš atitinkamų tos valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kvotų. Atitinkamos valstybės narės nustato, kokia tų kvotų dalis skiriama išimtinai pramoginės žvejybos reikmėms.</p> <p>4. Vykdamt pramoginę žvejybą sugautų žuvų kiekius parduoti draudžiama, nebent parduodama siekiant labdaros tikslų.</p>	<p>47 straipsnis</p> <p>Pramoginė žuvų žvejyba</p> <p>1. Bendrijos vandenyse organizuojamai pramoginei išteklų, kuriems taikomas daugiametis planas, žuvų žvejybai iš <u>licencijos neturinčio</u> laivo, valstybė narė, su kurios vėliava plaukioja laivas, išduoda leidimą.</p> <p>2. <u>Vykdamt pramoginę išteklų, kuriems taikomas daugiametis planas, žuvų žvejybą, sugautų žuvų kiekius registruoja valstybė narė, su kurios vėliava plaukioja laivas</u></p> <p>3. Vykdamt tų rūšių, kurioms taikomas daugiametis planas, žuvų pramoginę žvejybą, sugautų žuvų kiekiai išskaitomi iš atitinkamų tos valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kvotų. Atitinkamos valstybės narės nustato, kokia tų kvotų dalis skiriama išimtinai pramoginės žvejybos reikmėms.</p> <p>4. <u>Vykdamt pramoginę žvejybą sugautų žuvų kiekius parduoti draudžiama, nebent parduodama siekiant labdaros tikslų.</u></p>

Paaiškinimas

RK 4 straipsnio 27 punkte siūlo pramoginės žvejybos apibrėžti. Siūlomame tekste paaiškinama pozicija dėl licencijų ir leidimų.

Kaip nurodyta politinių rekomendacijų 26 punkte, tokio pobūdžio nereguluojama žvejyba kelia pavojų žuvų išteklių atkūrimo planams. Kaip pavyzdį galima paminėti žvejybos turizmą arba laikotarpius, kai komercinė žvejyba neleidžiama. Vis dėlto, išbraukus 3 ir 4 dalis, atsakas į reglamentą būtų adekvatus ir kartu nebūtų pernelyg daug pataisymų.

20 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 52 straipsnio 2 ir 3 punktas**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Kiti žuvininkystės produktai parduodami tik aukcionų centre arba valstybių narių įgaliotoms institucijoms ar asmenims.</p> <p>3. Pirkėją, kuris žuvininkystės produktus iš žvejybos laivo perka kaip pirmasis pirkėjas, registruoja tos valstybės narės, kurioje tas pirmasis pirkimas atliekamas, kompetentingos institucijos. Kad registravimą būtų galima atlikti, kiekvienas pirkėjas identifikuojamas pagal jo PVM numerį nacionalinėse duomenų bazėse.</p>	<p>2. Kiti žuvininkystės produktai parduodami tik aukcionų centre arba valstybių narių įgaliotoms institucijoms ar asmenims.</p> <p>3. Pirkėją, kuris žuvininkystės produktus iš žvejybos laivo perka kaip pirmasis pirkėjas, registruoja tos valstybės narės, kurioje tas pirmasis pirkimas atliekamas, kompetentingos institucijos. Kad registravimą būtų galima atlikti, kiekvienas pirkėjas identifikuojamas pagal jo <u>registracijos numerį arba PVM numerį nacionalinėse duomenų bazėse.</u></p>

Paaiškinimas

RK mano, kad PVM numeris ne visada gali būti svarbus, o registracijos numerį suteikia valstybė narė.

21 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 53 straipsnio 1 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
1. Visi žuvininkystės ir akvakultūros produktų pirkėjai užtikrina, kad visos gautos tų produktų partijos būtų pasvertos kompetentingų institucijų patvirtintomis svarstyklėmis. Sveriami prieš tai, kai žuvis išrūšiuojamos, perdirbamos, atiduodamos laikyti ir išvežamos iš iškrovimo vietos ar perparduodamos.	1. Visi žuvininkystės ir akvakultūros produktų pirkėjai užtikrina, kad visos gautos tų produktų partijos <u>reprezentatyviosios imtys</u> būtų pasvertos kompetentingų institucijų patvirtintomis svarstyklėmis. Sveriami <u>išrūšavimo metu, bet</u> prieš tai, kai žuvis išrūšiuojamos , perdirbamos, atiduodamos laikyti ir išvežamos iš iškrovimo vietos ar perparduodamos.

Paaiškinimas

RK yra sunerimęs, kad jeigu bus sveriami kiekviena dėžė su žuvimis, toks bereikalingas tvarkymas ir delsimai gali turėti neigiamos įtakos žuvų kokybei.

22 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 53 straipsnio 3 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
3. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 1 dalies nuostatų valstybės narės gali leisti šviežias žuvis pasverti po to, kai jos buvo išvežtos iš iškrovimo vietos, jeigu iškraunant žuvų nebuvo įmanoma pasverti ir jeigu žuvis į valstybės narės teritorijoje esančią paskirties vietą vežamos ne toliau kaip 20 kilometrų nuo iškrovimo vietos.	3. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 1 dalies nuostatų valstybės narės gali leisti šviežias žuvis pasverti po to, kai jos buvo išvežtos iš iškrovimo vietos, jeigu iškraunant žuvų nebuvo įmanoma pasverti ir jeigu žuvis į valstybės narės teritorijoje esančią paskirties vietą vežamos ne toliau kaip 20 <u>100</u> kilometrų nuo iškrovimo vietos.

Paaiškinimas

RK sunerimęs, kad Komisija gali siūlyti nustatyti pramonei bereikalingą našą užkraunančius reikalavimus, kurie neskatina ugdyti taisyklių laikymosi kultūros.

23 pakeitimas**Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 54 straipsnio 1 punktą**

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
1. Registruoti pirkėjai, registruoti aukcionai, kitos institucijos ar asmenys, atsakingi už valstybėje narėje iškrautų žuvininkystės produktų pirmąjį pardavimą, valstybės narės, kurios teritorijoje buvo atliktas pirmasis pardavimas, kompetentingoms institucijoms per 2 valandas nuo pirmojo pardavimo elektroninio ryšio priemonėmis pateikia pardavimo pažymą. Jeigu ši valstybė narė – tai ne valstybė narė, su kurios vėliava plaukioja laivas, iš kurio buvo iškrautos žuvis – ji užtikrina, kad pardavimo pažymos kopija būtų įteikta valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kompetentingoms institucijoms, kai tik bus gauta atitinkama informacija. Už pardavimo pažymos tikslumą atsako pirkėjai, aukcionai, institucijos arba asmenys.	1. Registruoti pirkėjai, registruoti aukcionai, kitos institucijos ar asmenys, atsakingi už valstybėje narėje iškrautų žuvininkystės produktų pirmąjį pardavimą, valstybės narės, kurios teritorijoje buvo atliktas pirmasis pardavimas, kompetentingoms institucijoms per 2 <u>48</u> valandas nuo pirmojo pardavimo elektroninio ryšio priemonėmis pateikia pardavimo pažymą. Jeigu ši valstybė narė – tai ne valstybė narė, su kurios vėliava plaukioja laivas, iš kurio buvo iškrautos žuvis – ji užtikrina, kad pardavimo pažymos kopija būtų įteikta valstybės narės, su kurios vėliava plaukioja laivas, kompetentingoms institucijoms, kai tik bus gauta atitinkama informacija. Už pardavimo pažymos tikslumą atsako pirkėjai, aukcionai, institucijos arba asmenys.

Paaiškinimas

Parduodant žuvis dėmesį reikia atkreipti į kokybę, o pristatymo klientams laikas turėtų būti kuo trumpesnis. RK mano, kad nėra praktiška sutrumpinti laiką nuo 48 valandų iki 2 valandų nuo pirmojo pardavimo iki pardavimo pažymos pateikimo institucijoms.

24 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 82 straipsnio 2 ir 3 punktai

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Be to, valstybės narės užtikrina, kad fizinis asmuo, padaręs šiurkštų pažeidimą, kurių dydžio neįmanoma susieti su žuvininkystės produktų, igytų padarius šiurkštų pažeidimą, verte arba juridinis asmuo, laikomas atsakingas tokį pažeidimą, būtų baudžiamas ne mažesne kaip 5 000 EUR ir ne didesne kaip 300 000 EUR administracine bauda. Valstybei narei, su kurios vėliava plaukioja laivas, nedelsiant pranešama apie tokią skirtą sankciją.</p> <p>3. Jeigu per 5 metus padaromas pakartotinis šiurkštus pažeidimas, valstybė narė skiria ne mažesnę kaip 10 000 EUR ir ne didesnę kaip 600 000 EUR administracinę baudą.</p>	<p>2. Be to, valstybės narės užtikrina, kad fizinis asmuo, padaręs šiurkštų pažeidimą, kurių dydžio neįmanoma susieti su žuvininkystės produktų, igytų padarius šiurkštų pažeidimą, verte arba juridinis asmuo, laikomas atsakingas tokį pažeidimą, būtų baudžiamas ne mažesne kaip 5 000 EUR ir ne didesne kaip 300 000 EUR administracine bauda. Valstybei narei, su kurios vėliava plaukioja laivas, nedelsiant pranešama apie tokią skirtą sankciją.</p> <p>3. Jeigu per 5 vienerius metus padaromas pakartotinis šiurkštus pažeidimas, valstybė narė skiria ne mažesnę kaip 10 000 EUR ir ne didesnę kaip 600 000 EUR administracinę baudą.</p>

Paaiškinimas

RK mano, kad kiekvienos valstybės narės teismai turėtų nustatyti griežčiausią bausmę. Žodžiai „ne mažesnę kaip“ yra nereikalingi, kai dar įrašoma „ne didesnę kaip“. Siekdamas vienodumo RK atkreipia dėmesį į tai, kad 76 straipsnyje minimi tik „vieneri metai“.

25 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 99 straipsnis

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p style="text-align: center;">99 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Atsisakymas išduoti leidimą perleisti kvotą</p> <p>Komisija gali neišduoti leidimo perleisti valstybės narės kitų metų išteklių kvotų pagal 1996 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 847/96, nustatančio bendrų leistinių sugavimų ir kvotų kasmetinio valdymo papildomas sąlygas, 3 straipsnį, jeigu:</p> <p>a) perleistiną kvotą atitinkama valstybė narė pereikvojo vieneriais iš dvejų pastarųjų metų; arba</p> <p>b) kvota buvo skirta iš išteklių, kuriam taikomas daugiametis planas arba pagal kurį žuvis žvejojamos kartu su to išteklių, kuriam taikomas daugiametis planas, žuvimis, ir tos valstybės narės laivynas per vienerius iš penkerių pastarųjų metų pereikvojo tą kvotą ar kvotas, skirtas iš išteklių, kuriems taikomas daugiametis planas, pagal kurį žvejojamos to išteklių žuvis; arba</p> <p>c) atitinkama valstybė narė nesiėmė reikiamų priemonių užtikrinti, kad tam tikrų išteklių žvejybos galimybės būtų valdomos tinkamai, visų pirma ji netaikė 102 straipsnyje nurodytos kompiuterinės patvirtinimo sistemos arba netinkamai naudojo šiai tvirtinimo sistemai duomenis teikiančias sistemas.</p>	<p style="text-align: center;">99 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Atsisakymas išduoti leidimą perleisti kvotą</p> <p>Komisija gali neišduoti leidimo perleisti valstybės narės kitų metų išteklių kvotų pagal 1996 m. gegužės 6 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 847/96, nustatančio bendrų leistinių sugavimų ir kvotų kasmetinio valdymo papildomas sąlygas, 3 straipsnį, jeigu:</p> <p>a) perleistiną kvotą atitinkama valstybė narė pereikvojo vieneriais iš dvejų pastarųjų metų; arba</p> <p>b) kvota buvo skirta iš išteklių, kuriam taikomas daugiametis planas arba pagal kurį žuvis žvejojamos kartu su to išteklių, kuriam taikomas daugiametis planas, žuvimis, ir tos valstybės narės laivynas per vienerius iš penkerių pastarųjų metų pereikvojo tą kvotą ar kvotas, skirtas iš išteklių, kuriems taikomas daugiametis planas, pagal kurį žvejojamos to išteklių žuvis; arba</p> <p>c) atitinkama valstybė narė nesiėmė reikiamų priemonių užtikrinti, kad tam tikrų išteklių žvejybos galimybės būtų valdomos tinkamai, visų pirma ji netaikė 102 straipsnyje nurodytos kompiuterinės patvirtinimo sistemos arba netinkamai naudojo šiai tvirtinimo sistemai duomenis teikiančias sistemas.</p>

Paaiškinimas

RK labai sunerimęs, kad atsisakymas išduoti leidimą keistis kvotomis siūlomas kaip bausmė. Kyla pavojus, kad Komisija gali vienašališkai pakeisti santykinę BLKS stabilumą ir kvotas tarp valstybių narių.

26 pakeitimas

Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, 100 straipsnis

Komisijos pasiūlytas tekstas	RK pakeitimas
<p style="text-align: center;"><i>100 straipsnis</i></p> <p style="text-align: center;">Atsisakymas išduoti leidimą pasikeisti kvotomis</p> <p>Komisija gali nesuteikti galimybės pasikeisti kvotomis pagal Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 20 straipsnio 5 dalį, jeigu:</p> <p>a) viena iš atitinkamų valstybių narių per vienerius iš dvejų pastarųjų metų iš jai paskirtos kvotos pereikvojo daugiau kaip 10 %; arba</p> <p>b) jeigu atitinkama valstybė narė nesiėmė reikiamų priemonių užtikrinti, kad tam tikrų išteklių žvejybos galimybės būtų valdomos tinkamai, visų pirma ji netaikė 102 straipsnyje nurodytos kompiuterinės tvirtinimo sistemos arba netinkamai naudojo šiai patvirtinimo sistemai duomenis teikiančias sistemas.</p>	<p style="text-align: center;">100 straipsnis</p> <p style="text-align: center;">Atsisakymas išduoti leidimą pasikeisti kvotomis</p> <p>Komisija gali nesuteikti galimybės pasikeisti kvotomis pagal Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 20 straipsnio 5 dalį, jeigu:</p> <p>a) viena iš atitinkamų valstybių narių per vienerius iš dvejų pastarųjų metų iš jai paskirtos kvotos pereikvojo daugiau kaip 10 %; arba</p> <p>b) jeigu atitinkama valstybė narė nesiėmė reikiamų priemonių užtikrinti, kad tam tikrų išteklių žvejybos galimybės būtų valdomos tinkamai, visų pirma ji netaikė 102 straipsnyje nurodytos kompiuterinės tvirtinimo sistemos arba netinkamai naudojo šiai patvirtinimo sistemai duomenis teikiančias sistemas.</p>

Paaiškinimas

RK labai sunerimęs, kad atsisakymas išduoti leidimą keistis kvotomis siūlomas kaip bausmė. Kyla pavojus, kad Komisija gali vienašališkai pakeisti santykinį BLKS stabilumą ir kvotas tarp valstybių narių.

2009 m. birželio 18 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE

Regionų komiteto nuomonė Nediskriminavimas, lygios galimybės ir vienodo požiūrio į asmenis principo įgyvendinimas

(2009/C 211/12)

REGIONŲ KOMITETAS

- pritaria atnaujintam Komisijos pasiryžimui teikti naujus pasiūlymus dėl vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principo įgyvendinimo; laikosi nuostatos, kad išsilavinusioje, pagrindines teises gerbiančioje visuomenėje neturi būti vietos diskriminavimui dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos,
- mano, kad nediskriminavimo principo integravimą ir asmeninę gerovę būtina pripažinti svarbiausiais prioritetais, kadangi Europoje didėja įvairovė, kurią lemia ES plėtros procesas, migracija, pokyčiai visuomenėje, pavyzdžiui, visuomenės senėjimas ir nauji šeimos modeliai,
- primena, kad lygybės principą integruoti galima tik realiai dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms. Šios institucijos teikia daugiausia paslaugų (visų pirma visuomenės sveikatos ir švietimo sektoriuose bei socialinių paslaugų srityje), todėl joms tenka labai svarbus vaidmuo nustatant naujai atsirandančius pažeidžiamų žmonių grupių poreikius ir apie juos informuojant,
- mano, kad kiekvienoje regionų valdžios institucijoje turi būti įstaiga, kuri stebėtų, ar praktiškai taikant lygių galimybių principą visoms iš dalies ES lėšomis finansuojamoms regioninėms priemonėms gerbiamos teisės ir lygios galimybės.

Pranešėja: **Claudette Abela Baldacchino (MT/ESP)**, mero pavaduotoja, Qrendi vietos taryba

Pamatiniai dokumentai

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nediskriminavimas ir lygios galimybės: atnaujintas įsipareigojimas“

COM(2008) 420 galutinis

Pasiūlymas priimti Tarybos direktyvą, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas

COM(2008) 426 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. pritaria atnaujintam Komisijos pasiryžimui teikti naujus pasiūlymus dėl vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principo įgyvendinimo; laikosi nuostatos, kad išsilavinusioje, pagrindines teises gerbiančioje visuomenėje neturi būti vietos diskriminavimui dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos;

2. mano, kad nediskriminavimo principo integravimą ir asmeninę gerovę būtina pripažinti svarbiais prioritetais, kadangi Europoje didėja įvairovė, kurią lemia ES plėtros procesas, migracija, pokyčiai visuomenėje, pavyzdžiui, visuomenės senėjimas ir nauji šeimos modeliai;

3. primena, kad nors per praėjusį dešimtmetį padaryta pastebima pažanga kovojant su diskriminacija dėl lyties, negalios ir rasės, reikėtų plėsti apsaugą nuo diskriminacijos, pasireiškiančios dėl visų 13 straipsnyje nurodytų priežasčių;

4. pritaria atnaujintam Komisijos pasiryžimui užtikrinti vienodą požiūrį į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, rasės, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, ir pabrėžia, kad visa tai turi remtis bendros Europos vertybių sistemos pripažinimu ir gerbimu;

5. siūlo apsvarstyti, ar būtų galima integruoti nediskriminavimo principą priėmus teisės aktus, kuriuose, pirma, būtų numatyta pagrįsto pritaikymo galimybė, antra, būtų suderintos politinės priemonės ir procedūros;

6. teigia, kad sąmoningumo ugdymas ir švietimas, ypač įvairovę propaguojantis švietimas, yra svarbios strateginės priemonės, gerinančios santykius visuomenėje ir stiprinančios socialinę sanglaudą;

7. pripažįsta, kad žiniasklaida yra labai svarbi skatinant objektyvias diskusijas ir informuojant apie įvairovę, ir pabrėžia ypatingą žiniasklaidos atsakomybę skatinant socialinę sanglaudą įvairovės propagavimo priemonėmis;

Temos aktualumas vietos ir regionų lygmeniu ir Regionų komitetui

8. primena, kad lygybės principą integruoti galima tik realiai dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms. Šios institucijos teikia daugiausia paslaugų (visų pirma visuomenės sveikatos ir švietimo sektoriuose bei socialinių paslaugų srityje), todėl joms tenka labai svarbus vaidmuo nustatant naujai atsirandančių pažeidžiamų žmonių grupių poreikius ir apie juos informuojant;

9. mano, kad kiekvienoje regionų valdžios institucijoje turi būti įstaiga, kuri stebėtų, ar praktiškai taikant lygių galimybių principą visoms iš dalies ES lėšomis finansuojamoms regioninėms priemonėms gerbiamos teisės ir lygios galimybės;

10. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, būdamos arčiausiai piliečių ir atsakingos už daugelį socialinių ir ekonominių jų kasdienio gyvenimo aspektų, turi daug galimybių praktiškai įdiegti siūlomoje direktyvoje numatytas vertybes ir struktūras;

11. mano, kad plačiojoje visuomenėje lygybės principą integruoti ir nediskriminavimą pasiekti galima tik tuo atveju, jeigu pilietinė visuomenė dės bendras pastangas ir visais valdymo lygiais bus įgyvendinta integravimo politika;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad veiksmingi ir konkretūs veiksmai, skirti vienodam požiūriui skatinti, turi būti vykdomi ir koordinuojami visuose viešojo administravimo lygiuose. Be to, pripažįsta, kad dialogas, vykdomas padedant tarpininkams, yra veiksminga priemonė, kuri leidžia piliečiams ir institucijoms užmegzti naujus socialinius santykius ir pasiekti, kad vienodas požiūris taptų realia galimybe;

Subsidiarumas, proporcingumas ir reguliavimas

13. atkreipia dėmesį į nepaprastai svarbų vietos ir regioninės decentralizacijos ir subsidiarumo vaidmenį, jei norima, kad piliečiai (ypač tie, kurie kuriant ir įgyvendinant politiką ar programas gali būti diskriminuojami) aktyviau ir veiksmingiau dalyvautų procese;

14. primena, jog būtina taikyti proporcingumo principą teisių gynimo ir vykdymo nuostatomis, kurios, pavyzdžiui, nustato nuobaudų ribas ir įrodinėjimo pareigą;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad direktyvos taikymo sritis kalbant apie diskriminavimą dėl amžiaus nėra aiškiai nustatyta. Nemažai viešųjų paslaugų ir teisių yra suteikiamos atsižvelgiant į amžių. Taigi amžius dažnai yra objektyvus kriterijus teisės aktuose ar administraciniame darbe. Tokios teisinės ir administracinės nuostatos, jei bus priimta dabartinė direktyvos redakcija, gali prieštarauti ES teisei ir tapti neteisėtomis;

16. pabrėžia, kad reikia sumažinti administracinę naštą ir įvertinti siūlomos direktyvos poveikį ūkio subjektams, pavyzdžiui, mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei vartotojams;

17. pažymi, kad direktyvoje nekvestionuojama valstybių narių kompetencija apibrėžti bažnyčios ir valstybės ar susijusių institucijų ir organizacijų santykius, mokymo programas ir tvarkyti savo švietimo sistemas, taip pat priimti įstatymus dėl šeiminės ar šeimos padėties, reprodukcinių teisių, įvaikinimo ir panašių klausimų;

Teisinės sistemos gerinimas

18. pripažįsta, kad būtina pagalvoti, ar būtina griežtinti ES kovos su diskriminacija teisės aktus, kad būtų užtikrintas vienodas požiūris į visus Europoje gyvenančius ir (arba) dirbančius asmenis ir jų apsauga;

19. pripažįsta tikslą praktiškai užtikrinti visišką pažeidžiamų grupių lygybę švietimo, socialinės apsaugos, socialinių lengvatų srityse ir galimybės gauti prekes ir paslaugas požiūriu;

20. ragina vykdyti (tais atvejais, kai tai nėra daroma) teises nuostatas, kuriomis draudžiama fizinė arba seksualinė prievarta ir išnaudojimas;

21. mano, kad reikia patikimų teisinių procedūrų mažumų grupėms apsaugoti nuo smurto ir kitokių išpuolių, kurių pagrindas – šių asmenų pažeidžiamumas;

22. nurodo, kad teisinė apsauga yra itin svarbi, tačiau pakartoja, kad labiau pageidautina ginčus spręsti su tarpininkų pagalba, kadangi tarpininkavimo procesas yra svarbi piliečių švietimo ir galių jiems suteikimo priemonė bei sudaro galimybes institucijoms ir paslaugų teikėjams keistis ir tobulėti;

23. ragina Komisiją ir kitas atsakingas institucijas ne tik stiprinti ir skatinti tarpininkavimą (ypač socialinį ir kultūrinį tarpininkavimą vietos ir regionų lygiu), bet ir ugdyti paslaugas teikiančių institucijų ir jų darbuotojų (visų pirma viešojo sektoriaus) gebėjimus bendrauti su kitos kultūros žmonėmis;

24. atkreipia dėmesį į tai, kad prekyba žmonėmis ir moterų bei vaikų išnaudojimas pasipelnymo tikslais tebėra paplitę daugelyje valstybių narių ir kad ši moderni vergovės forma silpnina bendras Europos vertybes ir pagrindines žmogaus teises;

25. primena, kad reikia veiksmingų priemonių, skirtų kovai su šia abejotina praktika, ir ragina sugriežtinti galiojančius teisės aktus ir juos efektyviau įgyvendinti, taip pat mano, kad reikia numatyti reikiamas migrantų (ypač moterų ir vaikų) informavimo apie galimas melagingas migracijos galimybes ir išnaudojimą paslaugas ir tvarką; siūlo megzti glaudesnius dalykinius ryšius, vietos ir regionų lygiu numatant bendrus principus ir strategijas; rekomenduoja nukentėjusiems toliau teikti socialinę paramą – visų pirma pasitelkiant nepriklausomas organizacijas ir asociacijas;

26. atkreipia dėmesį į tai, kad pagal siūlomos direktyvos 3 straipsnį diskriminavimo draudimas turi būti taikomas ir visiems asmenims privačiame sektoriuje bei mato su tuo susijusias aiškinimo problemas, todėl siūlo apibrėžti terminą „privatus sektorius“. Taip pat svarbu užtikrinti, kad nuosavybės teisė ir su ja susijusių privatinės teisės autonomiją nacionaliniu ir ES lygmeniu gintų konstitucinė teisė;

27. atkreipia dėmesį į tai, kad vertinant neproporcingą naštą būtina atsižvelgti ir į nevienodus žmonių, turinčių bet kokios rūšies negalią (fizinę, psichinę, jutiminę ar mokymosi sunkumų) poreikius, taip pat į tokios negalios sunkumo laipsnį;

Politinių priemonių griežtinimas

28. primena, kad, norint iš tikrųjų kovoti su sudėtingais, daugialypiais ir labai įvairiais diskriminacijos modeliais, kovos su diskriminacija teisės aktus reikia derinti su politikos priemonėmis, skirtomis kovai su nevienodu požiūriu, stereotipais ir žeminimu;

29. pabrėžia, jog siūloma direktyva turėtų akcentuoti lygybės principo integravimą, kad rengiant viešosios politikos priemones, analizuojant jų poveikį ir didinant sąmoningumą būtų atsižvelgiama į visas diskriminacijos formas;

30. pabrėžia, kad lygybės klausimus būtina spręsti visuose planuose, visų sričių politikoje ir programose, ir akcentuoja, kad reikalingos integravimo priemonės, visų pirma konsultacijos su visais suinteresuotaisiais subjektais ir per menkai atstovaujamos visuomenės grupėmis ir jų betarpiškas dalyvavimas šiame procese;

31. mano, kad, siekiant permainingų, ir Europos lygiu, ir su nevyriausybinėmis organizacijomis bei kitomis atstovaujamosiomis organizacijomis gyvybiškai svarbu palaikyti socialinį dialogą, kadangi sužinoti apie skirtingas socialines realijas ir surasti sprendimus galima keičiantis žiniomis, igūdžiais ir gerąja praktika;

32. mano, kad bendradarbiavimas su Europos Tarybos socialinės sanglaudos komitetu galėtų padėti užtikrinti veiksmingą lygybės principo integravimą, ir pripažįsta šiuo metu veikiančios Komisijos ir Europos Tarybos sudarytos tarpkultūrinės kompetencijos socialinių paslaugų srityje darbo grupės veiklos naudingumą;

33. dar kartą pabrėžia įtraukties svarbą vietos ir regionų valdžios institucijoms ir akcentuoja specialių priemonių reikšmę užtikrinant teisingas ir lygias galimybes socialiniu požiūriu atskirtiems asmenims ir grupėms naudotis prekėmis ir paslaugomis;

34. ragina veiksmingai naudoti turimus struktūrinių fondų instrumentus remiant priemones, kurios sudarytų palankesnes socialinės įtraukties sąlygas ir didintų galimybes patekti į darbo rinką, gauti prekes ir paslaugas ir apskritai dalyvauti visuomenės gyvenime;

35. remia sąmoningumo ugdymo programas, kuriomis siekiama suteikti suinteresuotiesiems subjektams informacijos apie jų teises ir pareigas ir kovoti su diskriminacija ir priekabiavimu;

36. pažymi, kad daugelyje valstybių narių veikia visiems vaikams prieinamos tarnybos, kurios vaikus informuoja apie jų teises ir jas paaiškina, ir šį faktą vertina teigiamai; ragina visas valstybes nares kurti tokias vaikams skirtas tarnybas ir pabrėžia, jog būtina šviesti vaikus, nepamirštant teisių ir pareigų ryšio;

37. rekomenduoja toliau rinkti informaciją apie pažeidžiamų grupių problemas ir poreikius, visų pirma apie nelydimus nepilnamečius imigrantus, prekybą žmonėmis, vaiko teises, mažas pajamas gaunančius darbuotojus, mažas pajamas gaunančias šeimas ir apie diskriminaciją dėl religijos, tikėjimo ir seksualinės orientacijos;

38. mano, kad svarbu rinkti duomenis lygybės klausimais, nes tai leidžia holistiškai analizuoti dabartinę situaciją diskriminacijos problemų požiūriu; pritaria tam, kad būtų nustatyti bendri duomenų rinkimo ir analizės kriterijai, kurie padėtų gauti patikimus ir palyginamus statistinius duomenis ir informaciją, nesukuriant pernelyg didelės papildomos biurokratinės naštos;

Tikslinių strategijų rengimas

39. pritaria tam, kad kiekvienai diskriminacijos formai būtų parengtas specialus sprendimas, kadangi diskriminacijos formos viena nuo kitos labai skiriasi;

40. atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikros piliečių grupės kai kuriose valstybėse narėse susiduria su įvairiomis diskriminacijos keliamomis kliūtimis, pavyzdžiui, tinkamos sveikatos priežiūros, pensijų sistemos ir išėjimo į pensiją mechanizmų trūkumu, kliūtimis, trukdančiomis naudotis moderniomis technologijomis (pavyzdžiui, internetu) ir dėl kurių negalima gauti daugelio patogių ir ekonomiškų prekių bei paslaugų;

41. ragina viešojo ir privataus sektoriaus paslaugų teikėjus užtikrinti patogias vartotojui paslaugas nepažeidžiant žmogaus orumo ir atsižvelgiant į kiekvieno asmens sugebėjimus, taip pat suteikiant pakankamai informacijos apie technologijas;

42. pakartoja, kad siūloma direktyva turėtų stiprinti moterų apsaugą ir už darbo rinkos ribų, nes seksualinis priekabiavimas, prievarta ir smurtas yra nuolatinės grėsmės moterų orumui ir saugumui;

43. tvirtina, kad dėl lyčių stereotipų, taip pat struktūrinių ir kultūrinių kliūčių formaliojo švietimo srityje, žiniasklaidoje ir politikoje moterys vis dar susiduria su didesne skurdo ir socialinės atskirties rizika, tai pirmiausia lemia vyrams ir moterims mokamų atlyginimų atotrūkis, nepalankios socialinės apsaugos nuostatos ir skirtingos teisės į pensijas;

44. reikalauja teisės aktų ir politikos, kuriais būtų kovojama su homofobija (ypač neapykantą kurstančiomis kalbomis ir jos sukeltais nusikaltimais), šalinamos kliūtis gauti būstą, kovojama su tiesiogine diskriminacija sveikatos priežiūros paslaugų srityje, taip pat su bauginimu ir priekabiavimu švietimo įstaigose, darbe ir profesinio mokymo srityse;

45. pabrėžia, kad reikia didinti lesbiečių, gėjų, biseksualų ir lytį pakeitusių asmenų (LGBT) socialinę įtrauktį ir dalyvavimą visuomenės gyvenime;

46. teigia, kad reikia daugiau pagrįsto pritaikymo neįgaliesiems ir nepalankioje padėtyje esantiems asmenims, kad jiems būtų sudarytos geresnės sąlygos gauti ir pasinaudoti ugdymo bei profesinio mokymo paslaugomis, sveikatos priežiūros paslaugomis, apsirūpinti būstu, naudotis transportu, parduotuvėmis, leisti laisvalaikį ir gauti kitų prekių bei paslaugų – visa tai turi būti daroma proporcingai, kad jiems būtų sudarytos vienodos sąlygos vengiant bereikalingos biurokratijos ir piktnaudžiavimo galimybe teikti skundus;

47. pažymi, kad psichikos sveikatos problemų turintys asmenys paprastai dažniau tampa socialinės atskirties ir stereotipų aukomis, todėl ragina valstybes nares ypatingą dėmesį skirti šioms grupėms ir labiau padėti tokiems asmenims. Vaikams, turintiems psichikos sveikatos problemų, reikėtų suteikti jų poreikius atitinkančią pagalbą;

48. tvirtina, kad reikėtų skirti pakankamai dėmesio diskriminuojamiems asmenims ir grupėms, suteikiant jiems reikalingą paramą, kad jiems būtų lengviau įsitraukti į svarbias visuomenės gyvenimo sritis, būtent švietimo, mokymo, laisvalaikio ir kultūros, ir šiose srityse likti;

Daugialypės diskriminacijos problemos sprendimas

49. pareiškia, kad Europos teisės aktuose reikėtų labiau atsižvelgti į daugialypės diskriminacijos problemą: pirmiausia reikėtų aiškiai apibrėžti šį reiškinį, kad būtų apsaugoti ir patenkinti su daugialypės diskriminacijos rizika susidurti galinčių grupių ir asmenų (migrantų – ypač moterų ir vaikų, romų vaikų, nelydimų nepilnamečių, prieglobsčio prašytojų, neįgaliųjų, psichikos sveikatos problemų turinčių asmenų, etninėms mažumoms priklausančių vyresnio amžiaus asmenų ir pan.) poreikiai;

50. vietos ir regionų valdžios institucijų politikos srityje siūlo skatinti ir remti specialius lygybės užtikrinimo centrus ir stebėsenos tarnybas, atsakingas už klausimų, susijusių su visomis diskriminacijos formomis, sprendimą ir žmonių, kurių savybės ir tapatybę galima nusakyti daugeliu požymių ir kurie gali tapti daugialypės diskriminacijos aukomis, teisių gynimą. Šie centrai ir tarnybos taip pat turėtų padėti diskriminacijos aukoms, rengti apklausas, skelbti daugialypę diskriminacijai skirtas ataskaitas ir vykdyti visas funkcijas siūlomos direktyvos taikymo srityse;

Galimybė gauti gerą darbą

51. teigia, kad dėl diskriminacijos pavieniai asmenys gali ne visiškai panaudoti savo potencialą, todėl kyla pavojus, kad šiems asmenims teks mažai apmokamo darbo vietos, taigi jiems iškils naujų problemų gauti prekių ir paslaugų, pavyzdžiui, švietimą ir būstą, todėl tokie asmenys bus stumiami į skurdą ir socialinę atskirtį;

52. tvirtina, kad kliūtys užsitikrinti apmokamą darbą yra viena pagrindinių nelygybės ir socialinės atskirties priežasčių. Labai dažnai nestabiliose ir mažai apmokamose darbo vietose atsiduria pažeidžiami žmonės, pavyzdžiui, jaunimas ir vyresnio amžiaus darbuotojai, migrantai ir žmonės su negalia;

53. pritaria savanoriškoms chartijoms ir kitoms paskatoms, kurios verstų įmones taikyti nediskriminavimą ir lygias galimybes skatinančius darbo metodus, pavyzdžiui, įvairovės valdymo skatinimui įmonėse, nes tai naudinga ne tik darbdaviams, bet ir darbuotojams bei klientams;

54. mano, kad nediskriminavimo ir vienodo požiūrio į asmenis principai yra visuotiniai, tačiau norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad šiuo požiūriu labiausiai pažeidžiami Europoje yra vaikai ir romai;

Socialinė romų įtrauktis

55. primena, kad būtina siekti didesnio romų užimtumo, skatinti jų mokymąsi ir pripažinti romų vaidmenį užimtumo ir mokymosi srityse. Taip pat teigia, kad reikia pasidalinti atsakomybe ir pagerinti romų galimybes gauti prekių ir paslaugų, pavyzdžiui, būsto ir sveikatos priežiūros, mažinti jų skurdo riziką, mažinti romams smurto ir prievartos riziką bei apsaugoti romų vaikus nuo sveikatos problemų, nuo vaikų prostitucijos, seksualinės prievartos ar prekybos vaikais;

56. pripažįsta specialių priemonių svarbą mažinant arba išgyvendinant diskriminacinę praktiką romų atžvilgiu, siekiant skatinti vienodą požiūrį į romus ir spartinti jų socialinės įtraukties procesą;

57. ragina veiksmingai panaudoti Europos socialinio fondo lėšas, skiriant jas: konstruktyvioms kampanijoms ir sąmonin-gumo didinimui aiškinant apie romų indėlio visuomenėje svarbą, naujoms darbo vietų kūrimo programoms, raštingumo kampanijoms, profesiniam mokymui, stipendijoms vidurinių mokyklų mokiniams ir aukštųjų mokyklų studentams, specialiai romų

poreikiams pritaikytoms paslaugoms (pavyzdžiui, moterų sveikatos priežiūrai) ir kitoms paslaugoms, kurios būtinos socialinei romų vaikų įtraukčiai, pavyzdžiui, gerai organizuotoms priežiūros paslaugoms ir apsaugai bei profesiniam mokymui (ypač kalbų mokymosi srityje);

58. rekomenduoja Komisijai dėti daugiau pastangų kovojant su diskriminacija dėl lyties švietimo, sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų ir socialinės apsaugos srityse; reikalauja, kad būtų užtikrinta vienoda apsauga nuo visų formų diskriminacijos ir kad Komisija pateiktų šio tikslo įgyvendinimo tvarkaraštį;

Regionų komiteto rekomendacijos

59. mano, kad stereotipai švietimo, užimtumo srityse ir žiniasklaidoje yra didelės kliūtys vienodam požiūriui ir socialinei įtraukčiai, ir ragina juos išgyvendinti. Būtų naudinga, jei vaikai dar ankstyvame amžiuje išmoktų gerbti bendraklasius iš kitokių etninių ar religinių mažumų arba neigalius bendraklasius ir su jais draugauti;

60. tvirtina, kad siūlomoje direktyvoje pateiktas rekomendacijas reikėtų papildyti suinteresuotiesiems subjektams skirtais praktiniais mokymais ir konferencijomis, kuriose būtų galima minėtus subjektus informuoti apie visas lygybės principo integravimo galimybes pasiekti vienodą požiūrį;

61. pabrėžia, jog svarbu įvairių sektorių specialistus (gydytojus, mokytojus, žiniasklaidos darbuotojus ir pan.), visų lygmenų valstybės institucijų ir paslaugų sektoriaus darbuotojus mokyti, kad jie įgytų gebėjimų bendrauti su įvairių kultūrų atstovais, taip pat socialinio ir kultūrinio tarpininkavimo įgūdžių. Tuo būtų siekiama panaikinti bet kokią diskriminacinę, įžeidžiančią ir netaktišką elgesį, paneigti stereotipus ir pasirūpinti, kad minėti specialistai suvoktų, jog skirtingų savybių ir poreikių turintys žmonės turi jiems būdingų poreikių;

62. nerimauja dėl migrantų vyrų ir moterų, kuriems dėl išnaudojimo darbo vietoje gresia didesnis skurdo ir socialinės atskirties pavojus, ir mano, kad etninių mažumų švietimas (pirmiausia, kalbų mokymas) ir profesinis mokymas paskatintų migrantus vyrus ir moteris ieškoti geresnių darbo vietų;

63. ypač nerimauja dėl migrančių, nes darbe, santuokoje arba dėl prostitucijos joms gresia fizinis ir seksualinės prievartos pavojus. Šios moterys turi žinoti apie tikrąją padėtį ir pavojus šalyse, į kurias jos gali migruoti, kad netaptų prekybos žmonėmis aukomis. Reikia didinti šių moterų apsaugą ir jas geriau integruoti, kad jos iš tiesų galėtų naudotis žmogaus teisėmis;

64. siūlo sukurti specialų fondą, skirtą nelydimiems nepilnamečiams imigrantams, kuris padėtų atsakingiems regionams užtikrinti jų priežiūrą, sudaryti jiems tokias pat sąlygas kaip ir kitiems to paties amžiaus vaikams ir integruoti juos į priimančiąją visuomenę. Taip būtų išvengta dvejopos diskriminacijos, kurią šie asmenys gali patirti todėl, kad yra ir nepilnamečiai, ir imigrantai;

65. atkreipia dėmesį į tai, kad prieglobsčio prašymas pirmiausia yra socialinė problema, turinti ekonominių ir kitų pasekmių, ir šią problemą reikėtų atitinkamai spręsti, pirmiausia skatinant prieglobsčio prašytojų, labiausiai nepilnamečių ir jaunimo, socialinę integraciją dalijantis atsakomybe ir sudarant jiems lygias galimybes gauti prekes ir paslaugas;

66. pritaria tam, kad reikia įgyvendinti aktyvaus švietimo ir mokymo programas, kurių pagrindas būtų nuolatinis įgūdžių atnaujinimas ir mokymasis visą gyvenimą. Tokios programos padėtų skatinti nediskriminavimą ir lygias galimybes bei siekti Lisabonos tikslų;

67. pastebi, kad skirtingų poreikių grupėms reikia specialiai joms pritaikytų sprendimų, pavyzdžiui, romų, migrantų ir vyresnio amžiaus bedarbių profesinis mokymas, siekiant įtraukti juos į darbo rinką, vyresnio amžiaus asmenų supažindinimas su informacinėmis technologijomis, siekiant pagerinti jų kaip vartotojų padėtį arba padidinti jų perkamąją galią, raštingumo kampanijų organizavimas kaimo vietovėse ir nepasiturinčiai gyvenančioms moterims bei vaikams, neįgaliųjų, mažas pajamas gaunančių darbuotojų ir mažas pajamas gaunančių darbuotojų vaikų konsultavimas ir pan.

68. pabrėžia, kad reikia organizuoti informacines ir sąmoningumo didinimo kampanijas, kurių tikslas būtų visus supažindinti su siūlomos direktyvos rekomendacijomis, informuoti suinteresuotuosius subjektus apie jų teises ir pareigas ir paaiškinti

konkrečias priemones ir procedūras, skirtas padėti nukentėjusiems nuo diskriminacijos;

69. pabrėžia, kad lygybę užtikrinančioms institucijoms ir organizacijoms, atstovaujančioms asmenų, kurie gali tapti diskriminacijos arba nevienodo požiūrio aukomis, interesams, tenka didelis vaidmuo skleidžiant informaciją, daugiausia skelbiant medžiagą, kuria atsižvelgiama į kultūrinius ypatumus arba kuri skiriama konkrečioms visuomenės grupėms, organizuojant informacines kampanijas internete ir rengiant konferencijas, bei atkreipia dėmesį į tai, kad pateikiama informacija turi būti specialiai pritaikyta konkrečioms grupėms;

70. kartoja, kad norint įgyvendinti siūlomą direktyvą būtina tam skirti pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių (pirmiausia, pasitelkiant programos PROGRESS lėšas), nes tik taip galėsime spręsti visų diskriminacijos formų problemą;

71. ragina visas vietas ir regionų valdžios institucijas siekti nediskriminavimo vietos ir regionų lygiu: propaguoti pagarbą žmogaus teisėms ir stiprinti pasitikėjimą konstruktyviu dialogu, kuris daro įtaką žmonėms, demokratizuoja visuomenę, mažina poliarizaciją ir didina socialinę sanglaudą. Be to, Regionų komitetas turėtų propaguoti įvairovės vertingumą, teigiamai vertinti jos dinamiškumą, nes tai – inovacijų ir kūrybingumo, pažangos ir visų žmonių gerovės šaltinis, derantis su pagrindinėmis žmogaus teisių vertybėmis, teisinės valstybės principais ir demokratija.

Bruselis, 2009 m. birželio 18 d.

*Regionų Komiteto
pirmininkas*

Luc VAN DEN BRANDE

2009 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 000 EUR per metus (*)
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per mėnesį (*)
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	700 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	70 EUR per mėnesį
ES oficialusis leidinys, C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	40 EUR per mėnesį
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	500 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	360 EUR per metus (30 EUR per mėnesį)
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

(*) Egzempliorių kainos: iki 32 puslapių: 6 EUR,
33–64 puslapiai: 12 EUR,
daugiau nei 64 puslapiai: kaina nustatoma kiekvienu atveju.

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Leidinių biuro leidžiamų mokamų leidinių galima įsigyti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras

LT